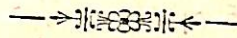

श्रीः ।
अमरकोशः ।
भाषाटीकासहितः ।

॥ श्रीः ॥

अमरकोशः ।**श्रीमदमरसिंहविरचितः ।**

मुरादाबादवास्तव्यश्रीयुतगौडवंशावतंसभोला-
नाथात्मजपण्डितरामस्वरूपकृतभाषाटी-
कया शब्दानुक्रमणिकया च समेतः ।

सोऽयं

क्षेमराज-श्रीकृष्णदासश्रेष्ठिना**सुम्बरयां**

स्वकीये "श्रीवेङ्कटेश्वर" (स्टीम्) - यन्त्रालये

मुद्रयित्वा प्रकाशितः ।

संवत् १९८२, शके १८४७.

पुनर्मुद्रणादि सर्वाधिकार "श्रीवेङ्कटेश्वर" यन्त्रालयाध्यक्षेन
स्वाधीन रक्खा है ।

यह पुस्तक खेमराज श्रीकृष्णदासने बम्बई खेतवाडी १७ वीं गली खम्बाटा
छैन निज "श्रीविष्णुश्वर" स्टीम् प्रेसमें अपने लिये छापकर यहीं प्रकाशित किया ।

6.D.

AMARKOSHA

OF

AMARSINGH

WITH AN INDEX AND A COMMENTARY

BY

Ramaswarupa Bholanath Pandit,

Printed and Published

BY

KHEMRAJ SHRIKRISHNADASS.

AT HIS

SHRI VENKATESHWAR STEAM PRESS

BOMBAY.

1925.

All rights are reserved,

अमरकोशस्य अकारादिक्रमेण शब्दानुक्रमणिका ।

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अ	२७७	११	अक्षरविन्यास	१४६	१६	अग्रायी	१३६	२१
अंश	१८३	८९	अक्षवती	१९५	४४	अग्नि	१४	५७
अंशु	२३	३३	अक्षाग्रकीलक	१५३	५६	अग्निकण	१४	५३
अंशु	१२७	११५	अक्षान्ति	४३	२४	अग्निचित्	१३४	१२
अशुमती	८७	११५	अक्षि	{ १२३ २९०	९३ २२	अग्निज्वाला	८८	१२४
अशुमत्कला	७६	११३	अक्षिकूटक	१५०	३८	अग्नित्रय	१३५	२०
अंस	१२०	७८	अक्षिगत	२०५	४५	अग्निभू	१२	३९
अंसल	११३	४४	अक्षिव	{ ७३ १७५	३१ ४१	अग्निमन्थ	७९	६६
अंहति	१३७	३०	अक्षोट	७२	२९	अग्निमुखी	७५	४२
अंहस्	२८	२३	अक्षौहिणी	१५८	८१	अग्निशिव	१२९	१२४
अकरणि	२२७	३९	अखंड	२०९	६५	अग्निशिखा	{ ८१ ११८ ९० १३६	
अकूपार	४९	१	अखात	५४	२७	अग्न्युत्पात	{ २५ १० २३७ ५८	
अकृष्णकर्मन्	२०५	४६	अखिल	२०९	६५	अग्र	{ २०७ ५८ २६३ १८३	
अक्ष	{ ७७ १७३ १८२ १९५ २६८	{ ५८ ४३ ८६ ४९ २२१	अग	२३१	१९	अग्रज	११३	४३
अक्षत	१७४	४७	अगद	११५	५०	अग्रजन्मन्	१३२	४
अक्षदर्शक	१४४	५	अगदंकार	११६	५७	अग्रतःसर	१५६	७२
अक्षदेविन्	१९५	४३	अगम	६८	५	अग्रतस्	{ २७३ २४६ २७६ ७	
अक्षघूर्त	१९५	४३	अगस्त्य	२१	२०	अग्रमांस	११७	६४
अक्षर	२६०	१८२	अगाध	५२	१५	अग्रीय	११३	४३
अक्षरचंचु	१४५	१५	अगार	६२	५	अग्रीय	२०७	५८
अक्षरचण	१४५	१५	अगुरु	{ ७८ १२९ १२२	६२ १२६ १२७	अग्रेदिषिषु	१०९	२३
			अगुरुशिशपा	७८	६२			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अग्रेतर	१५६	७२	अंगारवल्ली	८३	९०	अजमोदा	९२	१४५
अग्रय	२०७	५८	अंगारशकटी	१७१	३९	अजशृंगी	८८	११९
अघ	{ २८ २३२	२३ २७	अंगीकार	३०	५	अजस्र	१६	६६
अघमर्षण	१४१	४७	अंगीकृत	२१७	१०८	अजहा	८२	८६
अन्या	१७८	६७	अंगुलिमान	१८२	८५	अजा	१८०	७६
अंक	{ २० २२८	१७ ४	अंगुलिमुद्रा	१२६	१०८	अजाजी	१७२	३६
अंकुर	६८	४	अंगुली	१२१	८२	अजाजीव	१८९	११
अंकुश	१५१	४१	अंगुलीयक	१२६	१०७	अजित	२३८	६२
अंकोट	७२	२९	अंगुष्ठ	१२१	८२	अजिन	१४०	४६
अंक्य	३९	५	अंघ्रि	११९	७१	अजिनपत्रा	१०१	२६
अंग	{ ११८ १७६ २७९	७० ७ १९	अंघ्रिनामक	६९	१२	अजिनयोनि	९८	८
अंगद	१२६	१०७	अंघ्रिपणिका	८३	९२	अजिर	{ ६४ २६०	१३ १८१
अंगण	६४	१३	अचंडी	१७९	७०	अजिह्व	२१०	७२
अंगना	{ १८ १०५	५ ३	अचल	६५	१	अजिह्वग	१५९	८६
अंगविक्षेप	४१	१६	अचला	५८	२	अज्जुका	४१	११
अंगसंस्कार	१२८	१२१	अचिक्रण	२६९	२२५	अज्झटा	८९	१२७
अंगहार	४१	१६	अच्छ	५२	१४	अज्	{ २०३ २०६	३८ ४८
अंगार	१७१	३०	अच्छभल्ल	९७	४	अज्ञान	३१	७
अंगारक	२२	२५	अच्युत	८	१९	अंचित	२१५	९८
अंगारधानिका	१७१	२९	अच्युताग्रज	९	२३	अंजन	१८	३
अंगारवल्ली	७६	४८	अज	{ १८० २३३	७६ ३०	अंजनकेशी	८९	१३०
			अजगंधिका	९१	१३९	अंजनावती	१८	५
			अजगर	४७	५	अंजलि	१२१	८५
			अजगव	११	३५			
			अजन्य	१६३	१०९			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लो.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लो.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लो.
अंजसा	{ २७५	२	अतिक्रम	{ २२६	३३	अतिशय	{ १६	६६
	{ २७७	१२		{ २५४	१५०		{ २२१	११
अटनी	१५९	८४	अतिचरा	९२	१४६	अतिशस्त	१३४	४१
अटरूप	८५	१०३	अतिच्छत्र	९६	१६७	अतिशोभन	२०७	५८
अटवी	६७	१	अतिच्छत्रा	९३	१५२	अतिसंस्कृत	२४१	८०
अटाट्या	१३८	३५	अतिजव	१५६	७३	अतिसर्जन	२२५	२८
अट्ट	{ ६४	१२	अतिथि	१३८	३४	अतिसारकिन्	११६	५९
	{ २५	१३१	अतिनिर्हारिन्	३१	१०	अतिसौरभ	७३	३३
अणक	२०७	५४	अतिनु	५१	१४	अतीक्ष्ण	२४४	९४
अणव्य	१६६	७	अतिपथिन्	६१	१६	अतीत	२७८	१७
अणि	१५३	५६	अतिपात	{ १३९	३७	अतीतनौक	५१	१४
अणिमन्	११	३६		{ २२६	३३	अतीन्द्रिय	२११	७९
अणीयस्	२०	३८	अतिप्रसिद्ध	२६७	२१८	अतीव	२७५	२
अणु	{ १६९	२०	अतिमात्र	१६	६८	अत्तिका	४१	१५
	{ २०८	६२	अतिमुक्त	८०	७२	अत्यन्तकोपन	२०२	३२
अंडकोश	१२०	७६	अतिमुक्तक	७२	२६	अत्यन्तीन	१५७	७६
अंड	१०३	३७	अतिरिक्त	२१०	७५	अत्यय	{ १६४	११६
अंडज	{ ५२	१७	अतिवक्तृ	२०३	३५		{ २५४	१५०
	{ १०२	३३	अतिवाद	३६	१४			
	{ २०६	५१	अतिविषा	८४	९९	अत्यर्थ	१६	६६
अतट	६६	४	अतिवेल	१६	६६	अत्यल्प	२०८	६२
अतर्कित	२७६	७	अतिशक्तिता	१६२	१०२	अत्याहित	२२४	७७
अतलस्पर्श	५२	१५				अत्रि	२२	२७
अतसी	१६८	२०				अथ	२७३	२४७
अति	{ २७१	२४२				अथो	२७३	२४७
	{ ७२५	२				अदभ	२०८	६३
	{ २७६	५						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अदर्शन	२२३	२२	अधिक्षिप्त	२०५	४२	अध्वग	१४६	१७
अदितिनन्दन	७	८	अधित्यका	६७	७	अध्वन्	६१	१६
अदृशू	१७	६१	अधिप	१९८	११	अध्वनीन	१४६	१७
अदृष्ट	१४८	३०	अधिमू	१९८	११	अध्वन्य	१४६	१३
अदृष्टि	४६	३७	अचल	६५	१	अध्वर	१३४	१३
अद्वा	२७७	१२	अविरोहिण	६५	१८	अध्वर्यु	१३५	१७
अद्भुत	{ ४२ १७ ४२ १९		अधिवासन	१३१	१३४	अनक्षर	३७	२१
अद्भर	२००	२०	अधिविन्ना	१०५	७	अनंग	९	२५
अद्य	२७९	२०	अधिश्चयणी	१७१	२९	अनच्छ	५२	१४
अद्रि	{ ६५ १ २५७ ६३		अधिष्ठान	२४९	१२६	अनडुह	१७७	६०
अद्वयवादिन्	८	१४	अधीन	१९९	१६	अनन्त	{ १७ १ ४७ ४ २४२ ८१	
अधम	{ २५३ १४४ २०७ ५४		अधीर	२०१	२६	अनन्ता	{ ४८ २ ८३ ९२ ८६ ११२ ९० १३६ ९४ १५८	
अधमर्ण	१६६	५	अधीश्वर	१४३	२	अनन्यज	९	२६
अधर	{ १२२ ९० २६२ १८९		अधुना	२८०	२३	अनन्यवृत्ति	२११	७९
अधरद्युम्	२७९	२१	अधृष्ट	२०१	२६	अनय	२५४-१४९	
अधस्	४६	१	अधोशुक	१२७	११७	अनर्थक	३७	२०
अधामार्गव	८२	८८	अधोक्षज	८	२१	अनल	१४	५४
अधिक	१८१	८०	अधोभुवन	४६	१	अनवधानता	४४	३०
अधिकर्द्धि	१९८	११	अधोमुख	२०२	३३	अनवरत	१६	६६
अधिकांग	१९५	६३	अध्यक्ष	{ १४४ ६ २६९ २२५		अनवस्कार	२०७	५६
अधिकार	१४८	३१	अध्यवसाय	४४	२९	अनवराध्य	२०७	५७
अधिकृत	१४४	६	अध्यात्म	२५३	१४४	अनस	१५३	५५
			अध्यापक	१३३	७			
			अध्याहार	३०	३			
			अध्यूढा	१०५	७			
			अध्येषणा	१३८	३२			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अनागतार्तिवा	१०६	२८	अनुग्रह	२२१	१३	अनुष्ण	१९०	१८
अनातप	२५६	१५३	अनुचर	२५६	७१	अनुहार	२२२	१७
अनादर	४३	२७	अनुज	११६	४३	अनूक	२३०	१३
अनाभय	११४	६०	अनुजीविन्	१४४	९	अनूचान	१३३	१०
अनामिका	१२१	८२	अनुतर्षण	१९५	४३	अनूनक	२०९	६५
अनयासकृत्	२१४	९४	अनुताप	{ ४३ २५ २५४ १४८		अनूप	६०	१०
अनारत	१६	६५	अनुत्तम	२०७	५७	अनूरु	२३	३२
अनार्यतिक्त	९२	१४३	अनुत्तर	२६२	१९०	अनृजु	२०५	४६
अनाहत	१२७	११२	अनुनय	२७९	१८	अनृत {	३७ २१ १६५ २	
अनिमिष	२६७	२१८	अनुपद	२११	७८	अनेकप	१४९	३४
अनिरुद्ध	९	२७	अनुपदीना	१९२	३०	अनेहस्	२४	१
अनिल	{ ७ १० १५ ६२		अनुपमा	१८	४	अनोकह	६८	५
अनिश	१६	६५	अनुप्लव	१५६	७१	अन्त {	१६४ १६१ २११ ८१	
अनीक	{ १५७ ७८ १६२ १०४		अनुबन्ध	२४४	९८	अन्तःपुर	६३	११
अनीकस्थ	१४४	६	अनुबोध	१२८	१२२	अन्तक	१४	५९
अनीक्षिनी	{ १५७ ७८ १५८ ८१		अनुभव	२२४	२७	अन्तर	२६१	१८७
अनु	२७३	४८	अनुभाव	{ ४३ २१ २६६ २०९		अन्तरा	२७७	१०
अनुक	२००	२३	अनुमती	२५	८	अन्तराभवसत्त्व	२५१ ११३३	
अनुकम्पा	४२	१८	अनुयोग	३५	१०	अन्तराय	२२३	१९
अनुकर्ष	१५४	५७	अनुरोध	१४५	१२	अन्तराल	१८	६
अनुकल्प	१३९	४०	अनुलाप	३६	१६	अन्तरिक्ष	१७	१
अनुकामीन	१५७	७६	अनुलेपन	२९१	२३	अन्तरीप	५०	८
अनुकार	२२२	१७	अनुवर्तन	१४५	१२	अन्तरीय	१२७	११७
अनुक्रम	१३८	३६	अनुवाक	२८८	१७	अन्तरे	२७७	१०
अनुक्रोश	४२	१८	अनुशय	२५४	१४७	अन्तरेण {	२७५ ३ २७७ १०	
अनुग	२११	७८						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अन्तर्गत	२१२	८६	अन्न	{ १७५ ४८		अपत्रपिष्णु	२०१	२८
अन्तर्धा	१९	१२		{ २१८ १११		अपथ	६१	१७
अन्ताध	१९	१२	अन्य	२१२	८२	अपथिन्	६१	१७
अन्तर्द्वार	६४	१४	अन्यतर	२१२	८२	अपदान्तर	२०९	८
अन्तर्मेनस्	१९७	८	अन्यतरेद्युस्	२७९	२१	अपदिश	१८	५
अन्तर्वत्नी	१०९	२२	अन्येद्युस्	२७९	२१	अपदेश	{ ४५ ३३	
अन्तर्वाणि	१९७	६	अन्वक	२११	७८		{ १६७ २१६	
अन्तर्वेशिक	१४४	८	अन्वक्ष	२११	७८	अपध्वस्त	२०४	३९
अन्तावसायिन्	१८८	१०	अन्वय	१३२	१	अपभ्रंश	३३	२
अन्तिक	२०९	६७	अन्ववाय	१३२	१	अपयान	१६४	११
अन्तिकतम	२०२	६८	अन्वाहार्य	१३७	३१	अपरस्पर	२१८	१
अन्तिकाश्रय	२२३	१९	अन्विष्ट	२१७	१०५	अपराजिता	{ ८५ १०४	
अन्तिका	१७१	२९	अन्वेषणा	१३७	३२		{ ९३ १४९	
अन्तेवासिन्	{ १३४ ११		अन्वेषित	२१७	१०५	अपराद्धपृष्ठक	१५६	६८
	{ १२० २०		अप् (आप्)	४९	३	अपराध	१४८	२६
अन्त्य	२११	८१	अपकारगी	३६	१४	अपराह	२४	३
अंत्र	११८	६६	अपक्रम	१६४	१११	अपरेद्युस्	२७९	२०
अन्दुक	१५१	४१	अपघन	११८	७०	अपर्णा	११	३७
अन्ध	{ ११७	६१	अपचय	२२२	१६	अपलाप	३६	१७
	{ २४५	१००	अपचायित	२१६	१०१	अपवर्ग	३१	७
अन्धकरिपु	१०	३४	अपचित	२१६	१०१	अपवर्जन	१३७	३०
अन्धकार	४६	३	अपचित्ति	{ १३८ ३४		अपवाद	{ ३६ १३	
अन्धतमस्	४६	३		{ २३९ ६७			{ २४३ ८९	
अन्धस्	१७९	४८	अपटु	११६	५८	अपवारण	{ १९ १२	
अन्धु	५४	२६	अपत्य	११०	२८		{ २४९ १२५	
			अपत्रपा	४३	२३	अपशब्द	३३	२

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अपण्टु	२१२	८४	अप्रहत	५९	५	अभिग्रहण	२२२	१६
अपसद	१९०	१६	अप्राप्य	२०८	६०	अभिधातिन्	१४५	११
अपसर्ष	१९०	१३	अप्सरस्	७	११	अभिचर	१५६	७१
अपसव्य	२१२	८४		१३	५२	अभिचार	२२३	१९
अपस्कर	१८३	५५	अफल	६८	७	अभिजन	{ १३२ १	
अपस्नात	१९९	१९	अवद्ध	३७	२०		{ २४६ १०८	
अपहार	२२२	१६	अवद्धमुख	२०३	३६	अभिजात	२४२	८३
अपांपति	४२	२	अबला	१०४	२	अभिज्ञ	१९६	४
अपाङ्ग	{ १२३ ९४		अबाध	२१२	८३	अभितस	{ २०९ ६७	
	{ २३१ २१		अवज	{ १९ १४			{ २७४ २५६	
अपान	{ १५ ६३			{ २३३ ३२		अभिधान	३५	८
	{ ११९ ७३		अवजयोनि	८	१७	अभिध्या	४३	२४
अपामार्ग	८२	८८		{ २७ २०		अभिनय	४२	१६
अपावृत	१९९	१५	अब्द	{ २४३ ८८		अभिनव	२११	७७
अपासन	१६४	११३		{ २५३ १४६		अभिनवोद्धिद	६८	४
अपि	२७३	२४९	अन्वि	{ ४९ १		अभिनिर्मुक्त	१४२	५५
अपिधान	१९	१३		{ २४५ १०१		अभिनिर्माण	१६१	९५
अपिनद्ध	१५६	५५	अन्विकफ	१८५	१०५	अभिनति	{ १४७ २४	
अपूप	१७४	४८	अब्रह्मण्य	४१	१४		{ २४१ ८१	
अपोगड	११३	४६	अभय	९५	१६४	अभिपन्न	२५०	१२८
अप्पति	१५	६१	अभया	७७	९९	अभिप्राय	२२३	२०
अप्पित्त	१४	५६	अभाषण	१३८	३६	अभिभूत	२०४	४०
अप्रकाण्ड	६८	९	अभिक	२००	२४	अभिभर	२६६	२१४
अप्रगुण	२१०	७२	अभिक्रम	१६१	९६	अभिमान	{ ४३ २२	
अप्रत्यक्ष	२११	७९	अभिख्या	२५५	१५६		{ २४७ ११०	
अप्रधान	२०८	६०	अभिग्रह	२२१	१	अभियोग	२२१	१३

शब्द.	पृष्ठ. श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ. श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ. श्लोक.
अभिरूप	२५१ १३१	अभीषंग	२१९ ६	अभ्यूष	१७४ ४७
अभिलाव	२२४ २४	अभीष्टु	२६७ २१९	अभ्र	{ १७ १ १८ ६
अभिलाष	४४ २८	अभीष्ट	२०७ ५३	अभ्रक	१८४ १०७
अभिलाषुक	२०० २२	अभ्यग्र	२०९ ६७	अभ्रपुष्प	७२ ३०
अभिवादक	२०१ २८	अभ्यन्तर	१८ ६	अभ्रमातंग	१३ ४६
अभिवादन	१३९ ४१	अभ्यमित	११६ ५८	अभ्रमु	१८ ४
अभिव्याप्ति	२१९ ६	अभ्यमित्रीण	१५७ ७५	अभ्रमुवल्लभ	१३ ४६
अभिषस्त	२०४ ४३	अभ्यमित्रीय	१५७ ७६	अभ्रिय	१८ ८
अभिषस्ति	१३८ ३२	अभ्यमिष्य	१६७ ७५	अभि	५१ १३
अभिशाप	३५ ११	अभ्यर्ण	२०९ ६७	अभ्रेष	१४७ २४
अभिषङ्ग	२३१ २४	अभ्यार्हित	२४२ ८३	अमत्र	१७२ ३३
अभिषव {	१९४ ४२ १४१ ४२	अभ्यवर्कषण	२२२ १७	अमर	७ ७
अभिषेणन	१६१ १९५	अभ्यवस्कंदन	१६३ ११०	अमरावती	१२ ४५
अभिष्टुत	२१७ ११०	अभ्यवहृत्	१८ १११	अमर्त्य	७ ८
अभिसंपात	१६२ १०५	अभ्याख्यान	३५ १०	अमर्ष	४३ २६
अभिसारिका	१६ १०	अभ्यागम	१६२ १०५	अमर्षण	२०२ ३२
अभिहार {	२२२ १७ २५८ १६८	अभ्यागारिक	२९६ १२	अमल	१८४ १००
अभिहित	२१७ १०७	अभ्यादान	२२४ २६	अमला	८९ १२७
अभीक	२०० २४	अभ्यान्त	११६ ६८	अमा	२७३ २५०
अभीक्षणम् {	२७५ १ २७७ ११	अभ्यामर्द	१६२ १०५	अमांस	११३ ४४
अभीप्सित	२०७ ५३	अभ्याश	२०९ ६७	अमात्य	१४३ ४
	२१८ ११२	अभ्यासादन	१६३ ११०	अमावस्या	२५ ८
अभीरु	८४ १००	अभ्युत्थान	१३८ ३४	अमावास्या	२५ ८
अभीरुपत्री	८४ १०१	अभ्युदित	१४२ ५४	अमित्र	१४५ ११
		अभ्युपगम	३० ५	अमुत्र	२७६ ८
		अभ्युपपत्ति	२२१ १३		

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अमृणाल	९५	१६४	अम्बुवेतस्	७३	३०	अरण्यानी	६७	१
अमृत	१३	४८	अम्बुसरण	५७	११	अरति	१२२	८६
	३१	६	अम्बुकृत	३७	२०	अरर	६२	१७
	४९	३	अम्भस्	४९	४	अरलु	७७	५७
	१३७	२८	अम्भोरुह	५७	४१	अरविद	५७	३९
	१६६	३	अम्मय	४९	५	अराति	१४५	११
	२४०	७६	अम्ल	३१	९	अराल	२१०	७१
	७७	५८	अम्ललोणिका	९१	४०	अरि	१४५	१०
अमृता	७७	५९	अम्लवेतस्	९१	१४१	अरित्र	५१	१३
	८२	८२	अम्लान	८०	७३	अरिमेढ	७६	५०
अमृतान्धसू	७	८	अम्लिका	७५	४३		६३	८
अमोघा	८५	१०६	अय	२९	२७		७३	३१
अम्बर	१७	१	अयन	२६	१३	अरिष्ट	७८	६२
	२६०	१८१		६१	१५		९२	१४८
अम्बरीष	१७१	३०	अयस्	१८४	९८		१७५	५३
अम्बष्ठ	१८७	२	अयःप्रतिमा	१९३	३५		११०	२०
अम्बष्ठा	८०	७१	अयाचित	१६६	३	अग्निदुष्टधीर	२३३	३६
	८२	८४	अयि	२७९	१८		२२	२९
	९१	१४०	अयोग्र	१७०	२५		२३	३२
अम्बा	५१	१४	अयोधन	२३४	३७		३२	१५
अम्बिका	११	३७	अर	१५	६४	अरुण	२३६	४८
अम्बु	४९	४	अरघट्ट	२८९	१८		८४	९९
अम्बुकणा	१९	११	अरणि	१३५	१९		२१२	८३
अम्बुजा	७८	६१	अरण्य	६७	१		७५	४२
अम्बुभृत्	१८	७		२९०	२२	अरुण्कर	२६२	१८९
						अरुस्	११५	५४
						अरोक	२१६	१००

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अर्क {	२३	२९	अर्थना {	१३८	३२	अयं	१०७	१४
	२२४	४		२१९	६	अर्याणि	१०७	१४
अर्कपण	८१	८१	अर्थप्रयोग	१६६	४	अर्या	१०७	१६
अर्कवन्धु	८	१५	अर्थशास्त्र	३४	५	अर्वन्	१५१	४४
अर्काह	८१	८०	आयन् {	१४४	९		२०७	५४
अर्गल	६५	१७		२०६	४९	अर्वाक्	२७८	१६
अर्व	२३२	२७	अर्थ्य {	१८९	१०४	अर्शस्	११५	५४
अर्व्य {	१३८	३३		२५६	१६०	अर्शस	११६	५९
अर्चा {	१३८	३५	अर्दना	२१९	६	अर्शोन्न	९४	१५७
	१९३	३६	अर्दित	२१५	९७	अर्शोरोगयुत	११६	५९
अर्चित {	२१६	१०१	अर्व	{	२०	अर्हण	१३८	३४
	२३२	८५		२०	१६	अर्हित	२१६	१०१
	१४	५७	अर्वचन्द्रा	८६	१०९	अलक	१२३	९६
अर्विस् {	२७०	२३०	अर्वनाव	५२	१४	अलका	१६	७०
अर्जक	८१	८०	अर्वरात्र	२५	६	अलक्त	१२९	१२५
अर्जुन {	३२	१३	अर्वर्च	२९५	३२	अलक्ष्मी	४८	२
	७५	४५	अर्वहार	१२९	१०६	अलगर्द	४७	५
	९६	१६७	अर्वोरुक	१२८	११९	अलंक० {	१२४	१००
अर्जुनी	१७८	६७	अर्वुद {	२८९	१९		२०१	२९
अर्णव {	४९	१		२९५	३३	अलंकर्तृ	१२४	१००
	२३७	५७	अर्भक	१०३	३८	अलंक्ष्मीण	१९९	१८
अर्णस्	४९	४	अर्भ	२९५	३४	अलंकार	११४	१००
अर्तन	२२५	३२	अर्घ {	१६५	१	अलंकृत	१२४	१०१
अर्ति	२३९	६८		२५३	१४६	अलंक्रिया	१२४	१०१
	१८३	९०	अर्घमन्	२२	२८	अलम्	२७४	२५२
अर्थ {	२४२	८६					२७७	११

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अलर्क	{ ८१	८१	अवगीत	२४१	९३	अवध्वस्त	२१४	९४
	{ १९१	२२		२४१	७९	अवन	२१९	४
अलस	१९०	१८	अवगीर्ण	२१७	११०	अवनत	२१०	७०
अलात	१७१	३०	अवग्रह	१९	११	अवनाट	११३	४५
अलावू	९४	१५६		१५०	३८	अवनाय	२२४	२७
			अवग्राह	१९	११	अवनि	५८	३
आलि	{ ९९	१४	अवचूर्णित	२१४	९४	अवन्तिसोम	१७३	३९
	{ १०२	२९	अवज्ञा	४३	३२	अवन्ध्य	६८	६
अलिक	१२३	९२	अवज्ञात	२१७	१०६	अवभृथ	१३७	२७
अलिंजर	१७१	३१	अवट	४६	२	अवभ्रट	११३	४५
अलिन्	२०२	२९	अवटीट	११२	४५	अवम	२७	५४
अलिन्द	६४	१२	अवटु	१२२	८८	अवमत	२१७	१०६
अलिका	२२९	१२	अवतंस	२६९	२१७	अवमर्द	१६२	१०९
अल्प	२०८	६१	अवतमस	४६	३	अवमानना	४३	२३
अल्पतनु	११४	४८	अवतोक्ता	१७८	६९	अवमानित	२१७	१०६
अल्पमारिष	९०	१३६	अवदंश	१९४	४०	अवयव	११८	७०
अल्पसरस	५४	२२	अवदात	{ १२	१३	अवर	१५०	४०
अलिपष्ठ	२०८	६२		{ २४१	८०	अवरज	११३	४३
अल्पीयसू	२०८	६२	अवदान	२१९	३	अवरति	२२६	३७
अवकर	६९	१८	अवदाह	९५	१६५	अवरवर्ण	१८७	१
अवकीर्णिन्	१४२	५४	अवदारण	१६८	१२	अवरीण	२१४	९४
अवकृष्ट	२०४	३९	अवदीण	२११	८९	अवरोध	६३	१२
अवकेशिन्	६८	७	अवद्य	२७	५४	अवरोधन	६३	११
अवक्रय	१८१	७९	अवधारण	२६०	१७८	अवरोह	६९	११
अवगणित	२१७	१०६	अवधि	२४५	९९	अवर्ण	३६	१३
अवगत	२१७	१०८						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अवलक्ष	३२	१३	अवार	५०	८	अशिखी	११६	११
अवलम्ब	१२	७९	अवाप्तस्	२०४	३९	अशुभ	२९१	२३
अवलंबित	२४६	८४	अवि	१०८	२०	अशेष	२०९	६५
अवलगुज	८३	९५	अवि	२६५	२०७	अशोक	७८	६४
अववाद	१४७	२५	अविम	७९	५७	अशोकरोहिणी	८२	८५
अवश्यम्	२७८	१६	अवित	२१७	१०६	अश्मगर्भ	१८३	९२
अवश्याय	१०	१८	अविद्य	३१	७	अश्मज	१८५	१०४
अवष्टब्ध	२४६	१०४	अविनीत	२००	२३	अश्मन्	६६	४
अवसर	२२४	२४	अविरत	६१	६५	अश्मन्त	१७१	२९
अवसान	२२६	३८	अविलंबित	१५	६५	अश्मपुष्प	८८	१२२
अवसित	{ २१५ २१७	{ ९८ १०८	अविस्पष्ट	३७	२१	अश्मरी	११६	५६
अवस्कर	{ १११ २५८	{ ६७ १६७	अवीचि	४८	१	अश्मसार	१८४	९८
अवस्था	२९	२९	अवीरा	१०६	११	अश्रान्त	१६	६५
अवहार	५३	२१	अवेक्षा	२२५	२८	अश्रि	१६०	९३
अवहित्था	४५	३४	अव्यक्त	२३८	६२	अश्रु	१२३	९३
अवहेलन	४३	२३	अव्यक्तराग	३२	१५	अश्लील	३६	१९
अवाकू	{ १९८ २०२	{ १३ ३३	अव्यण्डा	८२	८६	अश्व	१५१	४३
अवाकपुष्पी	९३	१५२	अव्यथा	{ ७७ ९२	{ ५९ १४६	अश्वकर्णक	७५	४४
अवाम्र	२१०	७०	अव्यय	२९२	३४	अश्वत्थ	७१	२१
अवाची	१७	१	अव्यवहित	२०९	६८	अश्वयुक्	२१	२१
अवाच्य	३७	२१	अशनाया	१७६	५४	अश्वबडव	२८८	१६
			अशनायित	२००	२०	अश्वा	१५२	४६
			अशनि	१३	४७	अश्वाभरण	२३५	४४
			अग्नि	२१८	१११	अश्वारोह	१५४	६०

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अश्विन्	१३	५१	असृज	११७	६४	अहम्पूर्विका	१६२	१००
अश्विनो	२१	२१	असौम्यस्वर	२०३	३७	अहम्मति	३१	७
अश्विनोमुत	१३	५१	अस्त	{ ६६ २		अहर्पति	२२	३०
अश्वीय	१५२	४८	अस्त	{ २१३ ८७		अहर्मुख	२४	२
अषडक्षीण	१४७	२२	अस्तम्	२१८	१७	अहस्कर	२२	२८
अष्टापद	{ १८४ ९५		अस्ति	२१९	१८	अहह	२७५२	५७
अष्टीवत्	११९	७२	अस्तु	२७८	१३	अहाय	६५	१
असकृत्	२७५	१	अस्त्र	१५८	८२	अहि	{ ४७ ६	
असती	१०६	१०	अस्त्रिन्	१५६	६९	अहि	{ २७१ २३८	
असतीमुत	११०	२६	अस्थि	११८	६८	अहित	१४५	११
असन	७५	४४	अस्थिर	२०५	४३	अहितुण्डिका	४८	११
असमीक्ष्यकारिन्	१९९	१७	अस्फुटवाच्	२०३	३७	अहिभय	१४८	३०
असार	२०७	५६	अस्त्र	{ ११७ ६४		अहिभुज	२३२	३०
असि	१६०	८९	अस्त्र	{ १२३ ९३		अहेरु	८४	१०१
असिकनी	१०९	१०८	अस्त्र	{ २५७ ६४		अहो	२७७	९
असित	३२	१४	असृप	१५	५९	अहोरात्र	२६	१२
असिधावक	१८८	७	असु	१२३	९३	अहाय	२७५	२
असिधेनुका	१६०	९२	अस्त्रच्छन्द	१९९	१६	आ.		
असिपुत्री	१६०	९२	आवम	७	८	आ (आः)	२७२	२४०
असु	१६५	११९	अस्वर	२०३	३७	भाम्	२७८	१६
असुधारण	१६५	११९	अस्वाध्याय	१४२	५३	आकम्पित	२१२	८७
असुर	७	१२	अहंयु	२०६	५०	आकर	६६	७
असूक्ष्ण	४३	२३	अहंकार	४३	२२	आकर्ष	२६८	२२१
असूया	४३	२४	अहंकारवान्	२०६	५०	आकल्प	१२४	९९
असृग्धरा	११७	६२	अहन्	२४	२	आकार	{ २२२ १५	
			अहमहमिका	१६२	१०१	आकार	{ २५७ १६२	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
आकारगुति	४५	३४	आग्नीध्र	१३५	१७	आडम्बर	{ १६३ १०८	
आकारण	३५	८	आग्रहायणिक	२६	१४		{ १५८ १६८	
आकाश	१७	२	आग्रहायणी	२१	२३	आडि	१०१	२५
आकीर्ण	२१२	८५	आड्	२७२	२३९	आढक	१८२	८८
आकुल	२१०	७२	आङ्गिक	४२	१६	आढकिक	१६७	१०
आकृति	२५७	१६२	आङ्गिरस	२१	२४	आढकी	{ ९० १३०	
आकन्द	२४३	९०	आचमन	१३८	३६		{ २८३ ७	
आक्रीड	६७	३	आचाम	१७५	४९	आढद्य	१९८	१०
आक्रोश	३६	१५	आचार्य	१३३	७	आणवीन	१३६	७
आक्रोशन	२१९	६	आचार्या	१०७	१४	आतङ्क	२२९	१०
आक्षारण	३६	१५	आचार्यानी	१०७	१५	आतंचन	२४८	११५
आक्षारणा	३६	१५	आचित	१८२	८७	आततायिन्	२०५	४४
आक्षारित	२०४	४३	आच्छादन	{ १९ १३		आतप	{ २३ ३४	
आक्षेप	३६	१३		{ १२७ ११५			{ २८९ २०	
आखण्डल	१२	४४		{ २४९ १२५		आतपत्र	१४९	३२
आखु	९८	१२	आच्छुरितक	४५	३४	आतर	५१	११
आखुमुञ्ज	९७	६	आच्छोदन	१९१	२३	आतापि	१००	२१
आखेट	१९१	२३	आजक	१८०	७७	आतिथेय	१३७	३३
आख्या	३५	८	आजानेय	१५१	४४	आतिथ्य	१३८	३३
आख्यात	२१७	१०७	आजि	{ १६२ १०६		आतुर	११६	५८
आख्यायिका	३४	५		{ २३३ ३२		आतोद्य	३९	५
आगन्तु	१३८	३४	आजीव	१६५	१	आत्तर्गव	२०४	४०
आगसु	{ १४८ २६		आजू	४८	३	आत्मगुप्ता	८२	८६
	{ २७० २३०		आज्ञा	१४७	२६	आत्मघोष	१००	२०
आगू	३०	५	आज्य	१७५	५२	आत्मज	१०१	२७
			आटि	१०१	२५			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
आत्मन्	{ २९ २९		आनक	{ ४० ६		आपीड	१३१ १३६	
	{ २४७ १०९			{ २२८ ३		आपीन	१७९ ७३	
आत्मन्	{ ८ २६		आनकदुन्दुभि	९ २२		आपूपिक	{ १७१ २८	
	{ ९ २६		आनत	२१० ७०			{ २२७ ४०	
आत्मम्मरि	२०० २१		आनद्ध	३२ ४		आप्त	१४५ १३	
अत्रेयी	१०८ २०		आनन	१२२ ८९		आप्य	४९ ६	
आथर्वण	२२७ ४३		आनन्द	२८ २५		आप्यायन	२४८ ११५	
आदर्श	१३२ १४०		आनन्दथु	२८ २५		आप्रच्छन्न	२२० ७	
आदि	२११ ८०		आनन्दन	२१९ ७		आप्रपद	१२८ ११९	
आदिकारण	२९ २८		आनत	२३८ ६४		आप्रपदीन	१२८ ११९	
आदितेय	७ ८		आनाय	५२ १६		आप्लेव	१२८ १२१	
आदित्य	{ ७ ८		आनाय्य	१३६ २१		आप्लाव	१२८ १२१	
	{ ७ १०		आनाह	११५ ५५		आबन्ध	१६८ १३	
	{ २२ २६		आनुपूर्वी	१३८ ३६		आभरण	१२४ १०१	
आदिनव	२२५ २९		आन्धसिक	१७१ २८		आभाषण	३६ १५	
आहत	२४२ ८५		आन्वीक्षिकी	३४ ५		आभास्वर	७ १०	
आदेष्टु (ष्टा)	१३३ ७		आपक	१५० ४७		आभीर	१७६ ५७	
आद्य	२११ ८०		आपगा	५५ ३०		आभीरपल्ली	६५ २०	
आद्यमासक	१८२ ८५		आपण	६२ २		आभीरी	१०७ १३	
आद्यून	२०० २१		आपणिक	१८० ७८		आभील	४९ ४	
आद्योत	२२८ ३		आपत्प्राप्त	२०४ ४२		आभोग	१३१ १३७	
आधार	५९ २९		आपद	१५८ ८२		आमगन्धिन्	३२ १२	
आधि	{ ४४ २८		आपन्न	२०४ २४		आमनस्य	४९ ३	
	{ २४४ ९७		आपन्नसत्त्वा	१०९ २२		आमय	११५ ५१	
आधूत	२२१ ८७		आपमित्यक	१६६ ४		आमयाविन्	११६ ५८	
आधोरण	१५४ ५९		आपान	१९४ ४२		आमलक	३९५ ३३	
आध्यान	४४ २९							

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
आमलकी	७७	५७	आयोधन	१६२	१०३	आर्यावर्त	५९	८
आमिक्षा	१३६	२३	आरकूट	१८४	९७	आर्षभ्य	१७७	६२
आमिष	{ ११७	६२	आरग्वध	७१	२३	आल	१८५	१०३
	{ २६८	२२३	आरनालक	१७३	३९	आलम्भ	१६४	११५
आमिषाशिन	१९९	१९	आरति	२२६	३७	आलय	६२	५
आमुक्त	१५५	६५	आरम्भ	२२४	२६	आलवाल	५५	२९
आमोद	{ २८	२४	आरव	३८	२३	आलस्य	१९०	१८
	{ ३१	१०	आरा	१९३	३४	आलान	१५०	४७
	{ २४३	९१	आरात्	२७२	२४२	आलाप	३६	१५
आमोदिन्	३२	११	आराधन	२४९	१२५	आलि	{ ६०	१४
आम्नाय	{ ३३	३	आराम	६७	२		{ ६७	४
	{ २२०	७	आरालिक	१७९	२८		{ १०७	१२
आम्र	७३	३३	आराव	३८	२३	आलिग्य	३९	५
आम्नाताक	७२	६७	आरेवत	७१	२४	आलिन्द	६४	१२
आम्नेडित	३५	१२	आरोग्य	११४	५०	आली	१६३	१९८
आयत	२०९	६९		{ १२७	११४	आलीढ	१५९	८५
आयतन	६२	७	आरोह	{ २११	२३८	आलु	१७१	३१
आयति	{ १४८	२९	आरोहण	६५	१८	आलोक	२२८	३
	{ २४०	७२	आर्तराल	८०	७४	आलोकन	२२५	३१
आयत	१९९	१६	आर्तव	१०८	२१	आवपन	१७२	३३
आयाम	१२७	१४	आर्द्र	१०७	१०५	आवर्त	५०	६
आयुष	१५८	८२	आर्द्रक	१७३	३७	आवलि	६७	४
आयुषिक	१५५	६७	आर्य	{ ४१	१४	आवसित	१७०	२३
आयुषीय	१५५	६७		{ १३२	३	आवाप	५५	२९
आयुष्मत्	१९७	६	आर्या	११	३७			
आयुस्	१३५	१२०						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
आवापक	१२६	१०७				आसना	२२३	२६
आवाल	५५	२९	आशुग	{ १५ ६२		आसन्दी	२८४	९
आविम	७९	६७		{ १५९ ८६		आसन्न	२०९	६६
आविद्ध	{ २१० ७१		आशुग्रीहि	१६८	१५	आवर्ष	१९४	४१
	{ २१३ ८७		आशुशुक्षणि	१४	५५	आसादित्	२१६	१०४
आविध	१२६	३६	आश्रय	४२	१९	आसर	{ १९ ११	
आविल	५२	१४	आश्रम	१३२	४		{ १६१ ९६	
आविस	२७७	१२	आश्रया	{ १४६ १८		आसुरी	१६९	१९
आवुक	४१	१२		{ २२१ ११		आसेचनक	२०७	५३
आवुत्त	४१	१२	आश्रयाश	१४	५४	आस्कन्दन	१६२	१०४
आवृत्	१३८	३६		{ ३० ५		आस्कन्दित	१५२	४८
आवृत	२१४	९०	आश्रव	{ २०० २४		आस्तरण	१५१	४२
आवेगी	९१	१३७		{ २०० २४		आस्था	२४३	८८
आवेशन	६३	७	आश्रुत	२१७	१०८	आस्थान	१३४	१५
आवेशिक	१३८	३४	आश्र	२५२	४८	आस्थानी	१३४	१५
आशंसितृ	२०१	२७	आश्रत्य	७०	१८	आस्पद	२४४	९४
आशंसु	२०१	२७	आश्रयुज्	२७	१७	आस्फोट	८१	८०
आशय	२२३	२०	आश्विन	२७	१७	आस्फोटनी	१९३	३३
आशर	१५	५९	आश्विनय	१३	५१	आस्फोट	{ ७९ ७०	
आशा	{ १७ १		आश्वीन	१५२	४७		{ ८५ १०४	
	{ १६७ २१६		आषाढ	{ १७ १६		आस्य	१२२	८९
आशितंगवीन	१७६	५९		{ १४० ४५		आस्या	२२३	२४
आशीविष	४७	७	आसक्त	१९७	९	आस्रव	२२५	२९
आशिस	२६९	२२८		{ १३१ १३८		आहत	{ ३७ २१	
	{ १५ ६५		आसन	{ १४६ १८			{ २१३ ८८	
आशु	{ १६८ १५			{ १५० ३९				

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
अहितलक्षण	१९७	१०	इज्याशील	१३३	८	इन्द्राणी	१२	४५
आहव	१६२	१०५	इच्चर	१७७	६२	इन्द्रायुध	१९	१०
आहवनीय	१३५	१९	इडा	२३५	४२	इन्द्रारि	७	१२
आहार	१७७	५६	इतर	१४०	६१	इन्द्रावरज	८	२०
आहाव	५४	२६	इतरेद्युस्	२१२	२८	इन्द्रिय	३१	८
आहेय	४८	९	इति	२६२	१९२	इन्द्रियार्थ	११७	६२
आहो	२७७	५	इतिहास	२७९	२१	इन्द्रियार्थ	३१	८
आहोपरुषिका	१६२	१०१	इत्तरी	२७३	२४५	इन्धन	६९	१३
आह्वय	३५	३७	इदानीम्	१३४	१२	इभ	१४९	३५
आह्वा	३५	८	इधमा	३४	४	इभ्य	१९८	१०
आह्वान	३५	८	इन्दीवर	१०६	१०	इरम्मद	१९	१०
इ			इन्दीवरी	२८०	२३	इरा	१९४	३९
इक्षु	९५	१६३	इन्दु	६९	१३	इरा	२५९	१७६
इक्षुगन्धा	८४	९८	इन्द्र	२४७	१११	इखला	२१	२३
	८५	१०४	इन्द्राणी	५६	३७	इव	२७७	९
	८६	१००	इन्द्राणी	८४	१००	इष	२७	१७
	९५	१६३	इन्द्राणी	१९	१३	इषु	१५९	८७
इक्षुर	८५	१०४	इन्द्राणी	१२	४१	इषुधि	१६०	८८
इक्षुवाकु	९४	१५६	इन्द्राणी	१७	२	इष्ट	१३७	२८
इंग	२१०	७४	इन्द्राणी	७५	४५	इष्ट	१७६	५७
इंगित	२२२	१५	इन्द्राणी	७९	६७	इष्टकापथ	९५	१६५
इंगुदी	७५	४६	इन्द्राणी	९५	१५६	इष्टगन्ध	३२	११
इच्छा	४४	२७	इन्द्राणी	७९	६८	इष्टार्थोद्युक्त	१९७	९
इच्छावती	१०६	९	इन्द्राणी	७९	६८	इष्टि	२३४	३९
			इन्द्राणी	११	३६	इष्टवास	१५९	८३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
ई			ईहा	४४	२७	उच्छ्रित	२०९	७०
ईक्षण {	१२३	९३	ईहामृग	१०८	७	उज्जासन	१६४	११५
	२२५	३१	उ			उज्ज्वल	४२	१७
ईक्षणिका	१०८	२०	उ	२७९	१८	उटज	६२	६
ईदित	२१७	११०	उक्त	२१७	१०७	उड्ड	२१	२१
ईति	२३९	६८	उक्ति	३३	१	उपड्ड	५१	११
ईरण	२३७	५७	उक्थ	२९४	३०	उड्डीन	१०३	३७
ईरित	२१३	८७	उक्षन्	१७७	५९	उत {	२१६	१०१
ईर्म	११५	५४	उखा	१७१	३१		२७२	२४३
ईर्वारि	९४	१५५	उरुय	१७४	४५		२७६	५
ईर्ण्या	४३	२४		१०	३१	उताहो	२७६	५
ईलित	२१७	१०९	उग्र {	४२	२०	उत्क	१९७	८
ईली	१६०	९१		१८७	२	उत्कट {	९०	१३४
ईश {	१०	३०	उग्रगन्धा {	८५	१०२		२००	२३
	१७	३		९२	१४५	उत्कण्ठा	४४	२९
ईशान	१०	३०	उच्च.	२०९	७०	उत्कर	१०४	४२
ईशित्व	११	३६	उच्चटा	९५	१६०	उत्कर्ष	२२१	११
ईशितृ	१९८	१०	उच्चण्ड	२१२	८३	उत्कलिका	४४	२९
ईश्वर {	१०	३०	उच्चार	११८	६७	उत्कार	२२६	३६
	१९८	१०	उच्चावच	२१२	८३	उत्कोश	१०१	२३
ईश्वरा	११	३६	उच्चैःश्रवस	१२	४५	उत्त	२१७	१५०
ईषत	२७६	८	उच्चैःषुष्ट	३५	१२	उत्तंस	२६९	२२७
ईषत्पाण्डु	३२	१३	उच्चस	२७८	१७	उत्तप्त	११७	६३
ईषा	१६८	१४	उच्छ्रय	६९	१०	उत्तम	२०७	५०
ईषिका {	१५०	३८	उच्छ्राय	६९	१०	उत्तमर्ण	१६६	५
	१९३	३२						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
उत्तमा	१०५	४	उत्साह	{ ४४ २९	उदान	१५	६३	
उत्तमांग	१२३	९५	{ १४६ १९	उदार	{ १९७	८		
उत्तर	{ ३५ १०	उत्साहन	२४८ ११५	{ २६२ १९२	उदासीन	१४५	१०	
{ २६२ १९०	उत्साहवर्धन	४२ १८	उदाहार	३५	९	उदित	२१७ १०७	
उत्तरा	१७	२	उत्सुक	१९७	९	उदीची	१७ २	
उत्तरासंग	१२८ ११७	उत्सृष्ट	२१७ १०७	उदीच्य	{ ५९ ७	८८ १२२		
उत्तरीय	१२८ ११८	उत्सेध	{ ६९ १०	{ २४४ ९६	उदुम्बर	{ ७१ २२	१८४ ९७	
उत्तरेद्युम्	२७९ २०	उदक्	२८० २३	उदुम्बरपर्णी	९२ १४४	उदूखल	{ १७० २५	२१५ ९७
उत्तान	५२ १५	उदक	४९ ४	उद्वि	४९ ४	उद्गमनीय	१२७ ११२	
उत्तानयश	११२ ४१	उदकथा	१०८ २१	उद्गम	२०९ ७०	उद्गाढ	१६ ६६	
उत्थान	१४८ ११८	उदग्र	२०९ ७०	उद्गज	२२७ ३९	उद्गातृ	१३५ १७	
उत्थित	२४२ ८५	उदज	२२७ ३९	उद्गार	२२६ ३७	उद्गीथ	२८९ १९	
उत्पत्तिवृ	२०१ २९	उदधि	४९ १	उद्गूण	२१३ ८९	उद्ग्राह	२२६ ३७	
उत्पत्ति	२९ ३०	उदन्त	३५ ७	उद्घ	२८ २७	उद्घन	२२६ ३५	
उत्पत्तिष्णु	२० १२९	उदन्त्या	१७६ ५५	उद्घाटन	१९२ २७			
उत्पन्न	२४२ ८५	उदन्वत्	४९ १					
उत्पला	{ ५६ ३७	उदपान	५४ २६					
{ ८९ १२६	उदय	६६ २						
उत्पलशारिवा	८६ ११२	उदर	१२० ७७					
उत्पात	१६३ १०९	उदर्क	१४८ २९					
उत्फुल्ल	६८ ७	उदवसित	६२ ४					
उत्स	६६ ५	उदधित	१७५ ५३					
उत्सर्जन	१३७ २९	उदात्त	३४ ४					
उत्सव	{ ४६ ३८							
{ २६६ २०९								
उत्सादन	१२८ १२१							

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
उद्धात	२२४	२६	उद्धासन	१६४	११५	उपकुल्या	८४	९६
उद्धान	१३८	२६	उद्वाह	१४२	५६	उपक्रम	{ १३४	१३
उद्दाल	७३	३४	उद्वेग	{ ९६	१६९		{ २२४	१३९
उद्धित	२१४	९५		{ २२१	१२		{ २५२	१३९
उद्वाव	१६४	१११	उन्दुरु	९८	१२	उपकोश	३६	१३
उद्धर्ष	४६	३८	उन्नत	२०९	७०	उपगत	२१७	१०९
उद्धव	४६	३८	उन्नतानत	२०९	६९	उपगूहन	२२५	३०
उद्धात	२२४	२६	उन्नद्ध	२४२	८५	उपग्रह	१६५	११९
उद्धान	१७१	२९	उन्नय	२२१	१२	उपग्राह्य	१४८	२८
उद्धार	१६६	४	उन्नाय	२२१	१२	उपघ्न	२२३	१९
उद्धृत	२१३	९०	उन्मत्त	{ ८१	७७	उपचरित	२१६	१०२
उद्धव	२९	३०		{ ११७	६०	उपचाय्य	१३५	२०
उद्धिज	२०६	५१	उन्मथ	१६४	११५	उपचित	२१३	८९
उद्धिद्	२०६	५१	उन्मदिष्णु	२००	२३	उपचित्रा	८७	८७
उद्धिद्	२०६	१५	उन्मनस्	१९७	८	उपजाप	१४७	२१
उद्धम	२२१	१२	उन्माथ	{ १६४	११५	उपज्ञा	१३४	१३
उद्यत	२१३	८९		{ १११	२६	उपतत्तृ	२२२	१४
उद्यम	२२१	११	उन्माद	{ ४४	२६	उपताप	११५	५१
उद्यान	२४८	११७		{ २००	२३	उपत्यका	६७	७
उद्योग	२९५	३३	उन्मादवत्	११७	६०	उपदा	१४८	२८
उद्र	५३	२०	उपकण्ठ	२०९	६७	उपधा	१४७	२१
उद्वर्त्तन	१२८	१२१	उपकारिका	६३	१०	उपधान	१३१	१३७
उद्धान्त	{ १४९	३६	उपकार्या	६३	१०	उपधि	४४	३०
	{ २१५	९७	उपकुञ्चिका	{ ८९	१२५	उपनाह	४०	७
				{ १७२	३७	उपनिधि	१८१	८१
						उपनिषद्	२४३	९३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
उपनिष्कर	६१	१८	उपविषा	८४	९९	उपाध्याय	१३३	७
उपन्यास	३५	९	उपवीत	१४१	४९	उपाध्याया	१०७	१४
उपपत्ति	१११	३५	उपशल्य	६५	२०	उपाध्यायानी	१०७	१५
उपवर्ह	१३१	१३७	उपज्ञाय	२२५	३२	उपाध्यायी	{ १०७ १४	
उपभृत्	१३६	२५	उपश्रुत	२१७	१०९		{ १०७ १५	
उपभोग	२२३	२०	उपसंख्यान	१२७	११७	उपानहं	१९२	३०
उपमा {	१९३	३६	उपसम्पन्न	{ १३६	२६	उपाय(चतुष्टय)	१४६	२०
	१९४	३७		{ १७४	४५	उपायन	१४८	२८
उपमातृ	२५९	१७६	उपसर	२२४	२५	उपालम्भ	३६	१४
उपमान	१९३	३६	उपसर्ग	१६३	१०९	उपावृत्त	१५२	५०
उपयम	१४२	५६	उपसर्जन	२०८	६०	उपासंग	१६०	८८
उपयाम	१४२	५६	उपसर्ग्या	१७९	७०	उपासन	१५९	८६
उपरक्त {	२५	१०	उपसूर्यक	२३	३२	उपासना	१३८	३५
	{ २०५	४३	उपस्कर	१७२	३५	उपासित	२१६	१०२
उपरक्षण	१४९	३३	उपस्थ	१२०	७५	उपाहिता {	२५	१०
उपराग	२५	९	उपस्पर्श	१३८	३६		{ २१४	९२
उपराम	१३६	३७	उपहार	१४९	२८	उपेन्द्र	८	२०
उपरि	२६१	१८३	उपहर	२६१	१८३	उपोदिका	९४	१५७
उपल	६६	४	उपांशु	१४७	२३	उपोद्धात	३५	९
उपलब्धार्था	३४	५	उपाकरण	१३९	४०	उत्कृष्ट	१६७	८
उपलब्धि	२९	१	उपाकृत	१३६	२५	उभयद्युस्	२७९	२१
उपलम्भ	२२४	२७	उपात्यय {	१३९	३७	उमा {	११	३६
उपला	२६४	१९९		{ २२६	३३		{ १६९	२०
उपवन	६७	२	उपादान	२२२	१६	उमापति	१०	३४
उपवर्त्तन	५९	८	उपाधि {	४४	२८	उम्य	१६६	७
उपवास	१३९	३८		{ १९८	१२	उरःसूत्रिका	१२५	१०४

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
उरग	४७	८	उल्वण	२११	८१	ऊन	२५०	१२८
उरच्छद	१५५	६४	उल्लाघ	११६	५७	ऊम्	२७९	१८
उरण	१८०	७६	उल्लोच	१२८	१२०	ऊररी	२७४	२५४
उरणाख्य	९२	१४७	उल्लोल	५०	६	ऊरव्य	१६५	१
उरभ्र	१८०	७६	उशनत्	२२	२५	ऊरी	२७४	२५४
उररी	२७४	२५४	उशीर	९५	१६४	ऊरीकृत	२१७	१०८
उररीकृत	२१७	१०८	उषणा	८४	९७	ऊरु	११९	७३
उरस्	१२०	७८	उषर्बुध	१४	९४	ऊरुज	१६५	१
उरसिल	१५७	७६	उषस्	४२	२	ऊरुषर्वन्	११९	७२
उरस्य	११०	२८	उषा	२७९	१८	ऊर्ज	२७	१८
उरस्वत्	१५७	७६	उषापति	९	२७	ऊर्जस्वल	१५१	७५
उरु	२०८	६१	उषित	२१५	९९	ऊर्जस्विन्	१५७	७५
उरुवृक	७६	५१	उष्ट्र	१८०	७५	ऊणनाभ	९९	१३
उर्वरा	५८	४	उष्ण	२७	१९	ऊर्णा	१२६	५०
उर्वशी	१३	५२		१९	१९	ऊर्णायु	१८०	७६
उर्वी	५८	३	उष्णरश्मि	२२	२९		१८६	१०७
उर्वाह	९४	१५५	उष्णिका	१७५	५०	ऊर्ध्वक	२९	५
उलप	६९	९	उष्णीष	२६८	२२०	ऊर्ध्वजानु	११४	४७
उल्लक	९९	१५	उष्णोपगम	२७	१९	ऊर्ध्वजु	११४	४७
	२२८	६	उष्मक	२७	१८	ऊर्मि	५०	५
उल्लखल	१७०	२५	उस	२३	३३	ऊर्मिका	१२६	१०७
उल्लखलक	७३	३४	उसा	१७८	६६	ऊर्मिमत्	२१०	७१
उल्लपिन्	५२	१८				ऊष	५८	४
उल्का	२८४	८	ऊ			ऊषण	१७२	३६
उल्मुक	१७१	६०	ऊत	२१६	१०१	ऊषर	५८	
उल्व	११२	३८	ऊधस्	१७९	७३			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
उषवत्	५८	५	ऋमुक्षिन्	१२	४४	एकसर्ग	२११	८०
उष्मागम	२७	१९	ऋप्य	९८	१०	एकहायनी	१७८	६८
उह	३०	३	ऋप्यकेतु	९	२७	एकाकिन्	२११	८२
ऋ						एकाग्र	{ २११ ७९ २६२ १९०	
ऋक्य	१८३	९०	ऋषभ	{ ३९ १ ८७ ११६		एकाग्र्य	२११	८०
ऋक्ष	{ २१ २१ ७७ ५७ ९७ ४		ऋषि	{ १७७ ५९ २०८ ५९		एकान्त	१६	६७
ऋक्षगन्धा	९१	१३७	ऋष्यप्रोक्ता	{ ८२ ८७ ८४ १०१		एकाब्दा	१७८	६८
ऋक्षगन्धिका	८६	११०	ए			एकानयन	२११	७९
ऋच्	३४	३	एक	{ २११ ८२ २१२ ८२ २३० १६		एकानयनगत	२११	८०
ऋजीष	१७२	३२	एकक	२११	८२	एकावली	१२५	१०६
ऋजु	२१०	७२	एकगुरु	१३४	१२	एकाष्टील	८१	८१
ऋजुरोहित	१९	१०	एकतात्र	२११	७९	एकाष्टीला	८२	८५
ऋण	१६६	३	एकतान	३९	३	एड	११४	४८
ऋत	{ ३७ ३२ १६६ २		एकदन्त	११	३८	एडक	१८०	७६
ऋतीया	२२५	३२	एकदा	२८०	२२	एडगज	९२	१४७
ऋतु	{ २६ १३ २३८ ६१		एकधु	१७८	६५	एडमूक	२०३	३८
ऋतुमती	१०८	२१	एकधुरावह	१७८	६५	एड्क	६२	४
ऋते	२७५	३	एकधुरीण	१७८	६५	एण	९८	१०
ऋत्विज्	१३५	१७	एकपदी	६१	१५	एत	३३	१७
ऋद्ध	१७०	२३	एकपिङ्ग	१६	६९	एतर्हि	२८०	२३
ऋद्धि	८६	११२	एकयष्टिका	१२५	१०६	एध	६९	१३
ऋम्	७	८				एधसू	६९	१३
						एधा	२२०	१०
						एधित	२११	७६
						एनस	२८	२३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
एरण्ड	७६	५१	ओ			औपयिक	१४७	२४
एला	८८	१२५	ओकम्	२७०	२३३	औपवस्तु	१३९	३८
एलापर्णी	९१	१४०	ओष	४०	९	औमीन	१६६	७
एलावालुक	८८	१२१	ओष	१०३	३९	औरभ्रक	१८०	७७
	२७४	२५०	ओष	२३२	२७	औरस	११०	२८
एवम्	२७६	९	ओकार	३४	४	और्ध्वदेहिक	१३७	३०
	२७७	१२	ओजस	२७०	२३३	और्व	१४	५६
	२७८	१५	ओण्डपुष्प	८०	७६	औशीर	२६१	१८६
	२७८	१६	ओतु	९७	६	औषध	९०	१३५
एषणिका	१९३	३२	ओदन	१७५	४८	औषध	११५	५०
ऐ			ओम्	२७७	१२	औष्ट्रक	१८०	७७
ऐकागारिक	१९१	२४	ओष	२२०	९	क		
ऐंगुद	७०	१८	ओषधी	६८	६	क	२२८	५
ऐण	९८	८	ओषधी	९०	११५	क	२२८	५
ऐणय	९८	८	ओषधीश	२०	१४	कंस	१७२	३२
ऐतिह्य	१३४	१२	ओष्ठ	१२२	९०	कंसाराति	८	२१
ऐन्द्रियक	२११	७९	औ			ककुद	१४३	९२
ऐरावण	१३	४६	औक्षक	१७७	३९	ककुम्भी	११९	७४
	१३	४६	औचिति	२९७	३९	ककुन्दर	११९	७५
ऐरावत	१८	३	औचित्य	२९७	३९		१७	१
	७४	३८	औत्तानपादि	२१	२०	ककुम्भ	४०	७
ऐरावती	१९	९	औत्सुक्य	२६९	२२९		७५	४५
ऐलविल	१६	६९	औदनिक	१७१	२८	अक्ष	१२०	७९
ऐलेय	८८	१२१	औदरिक	२००	२१		२६७२१९	
ऐश्वर्य	११	३६	औपगवक	२२७	३९			
ऐषमस	२७९	२०						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कक्ष्या	{ १५१	४२	कटक	{ ६६	५	कण	{ २०८	६२
	{ २५६	१५८		{ १२६	१०७		{ २५३	४६
कंक	९९	१६	कटभी	९३	१५०	कणा	{ ८४	९६
कंकटक	१५५	६४					{ १७२	३६
कंकण	१२६	१०८	कटभरा	{ ८२	८५	कणिका	७९	६६
कंकृतिका	१३१	१३९		{ ९३	१५३	कणिश	१६९	२१
कंकाल	११८	६९	कटाक्ष	१२३	९४	कंटक	२९५	३२
कंकोलक	१३०	१३०	कटाह	२९०	२१	कंटकारिका	८३	९३
कंगु	१६९	२०	कटि	११९	७४	कण्टकिफल	७८	६१
कंच	१२३	८५	कटिप्रोथ	११९	७५	कण्ठ	१२२	८८
कचर	२०७	५५	कटी	{ १२०	७५	कण्ठभूषा	१२५	१०४
कच्चित्	२७८	१४		{ २९७	३८	कण्ठरा	८२	८६
कच्छी	{ ६०	१०				कंडू	११५	५३
	{ ८९	१२८	कटु	{ ८२	८५	कंडूया	११५	५३
कच्छप	५३	२१		{ २३३	३५	कण्डोल	१७०	२६
कच्छपी	२५१	१३२	कटुतुम्बी	९४	१५६	कण्डोलवीणा	१९२	३१
कच्छू	११५	५३	कटुरोहिणी	८२	८५	कटृण	९६	१६६
कच्छुर	११६	५८	कट्फल	७४	४०	कथा	३४	६
कच्छुरा	८३	९२	कट्वंग	७७	५६	कदध्वन्	६१	१६
कंचुक	{ ४८	९	कठिञ्जर	८१	७९	कदम्ब	७५	४२
	{ १५५	६३	कठिन	२१०	७६	कदम्बक	{ १०३	४०
कंचुकिन्	१४४	८	कठिलक	९३	१५४		{ १६९	१७
	{ ११९	७४	कठोर	२१०	७६	कदर	७६	५०
	{ १५०	३७	कडंगर	१६९	२२	कदर्य	२०६	४८
कट	{ १७१	२६	कडंब	१७२	३५	कदलिन्	{ ८६	११३
	{ १५०	३७	कडार	३३	१६		{ ९८	९
	{ २३३	३४						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कदाचित्	२७५	४	कपट	४४	३०	कवन्ध	{ ४९ ४	
कटुष्ण	२३	३५	कपर्द	११	३५		{ १६५ ११८	
कटु	३३	१६	कपर्दिन्	१०	३२		{ ९१ १३९	
कद्वद	२०३	३७	कपाट	६५	१७	कबरी	{ १२४ ९७	
कनक	१८३	९४	कपाल	११८	६८		{ १७३ ४०	
कनकाध्यक्ष	१४४	७	कपालभृत	१०	३२	कम्	२७४ २५०	
कनकालुका	१४९	३२	कपि	९७	३	कमठ	५३ २१	
कनकाह्वय	८१	७७	कपिकच्छु	८२	८७	कमठी	५४ २४	
कनिष्ठ	{ ११३ ४३		कपित्थ	७१	२१	कमंडलु	१४० ४६	
	{ २३४ ४१		कपिल	३३	१६	कमन	२०० २४	
कनिष्ठा	१२१	८२		{ १८ ४			{ ४९ ३	
कनीनिका	१२३	९२	कपिला	{ ७८ ६३		कमल	{ ५७ ४०	
				{ ८८ १२०			{ २६३ १९४	
कनीयस्	{ २०८ ६२		कपिवल्ली	८४	९७	कमला	९ २७	
	{ २७१ २३५					कमलासन	८ १७	
कन्या	२८४	९	कपिश	३३	१६	कमलोत्तर	१८६ १०६	
कन्द	९४ १५७			{ ७२ २७		कमितृ	२०० २३	
कन्दर	६६ ६		कपीतन	{ ७५ ४३		कम्प	४६ ३८	
				{ ७८ ६३		कम्पन	२१० ७४	
कन्दराल	{ ७२ २९		कपोत	९९	१४	कम्प्र	२१० ७४	
	{ ७५ ४३							
कन्दर्प	९ २५		कपोतपालिका	६४	१५	कम्बल	{ १२७ ११६	
कन्दलिन्	९८ ९		कपोतांघ्रि	८९	१२९		{ २६३ १९४	
कन्दु	१७१ ३०		कपोल	१२२	९०	कम्बलिवाहक	१५३ ५२	
कन्दुक	१३१ १३८		कफ	११७	६२	कम्बि	१७२ ३४	
कन्धरा	१२२ ८८		कफिन्	११७	६०		{ ५३ २३	
कन्यकाजात	१०९ १४		कफोणि	१२०	२०	कम्बु	{ २५१ २३	
कन्या	१०६ ८							

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कम्बुग्रीवा	१२२	८८	करशाखा	१२१	८२	ककश	९२	१४६
कम्प	२००	२४	करशीकर	१५०	३७	ककश	२१०	७६
कर	२२	३३	करहाट	५७	४३	ककश	२६७	२१७
कर	१४८	२७	करहाटक	७६	५२	कर्कार	९४	१५५
कर	२५७	१६४	करहाटक	७६	५२	कर्चूर	९३	१५४
करक	७८	६४	कराल	२६५	२०५	कर्चूरक	९०	१३५
करक	२२८	६	करिगार्जित	१६३	१०७	कर्ण	१२३	९४
करका	१९	१२	करिणी	१४९	३६	कर्णजलौकस्	९९	१३
करज	७२	४७	करिन्	१४९	३४	कर्णवार	५१	१२
करज	८९	१२९	करिपिप्पली	८४	९७	कर्णपूर	२३९	२१७
करंजक	७६	४७	करिशावक	१४९	३५	कर्णवेष्टन	१२५	१०३
करट	१००	२०	करी	८१	७७	कर्णिका	१२५	१०३
करट	२३३	३४	करी	२५९	१७३	कर्णिका	२३०	१५
करण	१८७	२	करीष	१७५	५१	कर्णिकार	७८	६०
करण	२३७	५४	करुण	४२	१७	कर्णिरथ	१५३	५२
करण्ड	२०८	१८	करुणा	४२	१८	कर्णजप	२०५	४७
करतोया	५५	३३	करटु	१००	१९	कर्त्तरी	१९३	३३
करपत्र	१९३	३४	करेणु	२३६	५२	कर्दम	५०	९
करभ	१२१	८१	करोटि	११८	६९	कर्पट	१२७	११५
करभ	१८०	७५	कक	१५२	४६	कर्पर	११७	६८
करभूषण	१२६	१०८	कर्कट	५३	२१	कर्परांश	२५९	१७५
करमर्दक	७९	६७	कर्कटी	१९४	५५	कर्परी	१८५	१०१
करम्भ	१७५	७८	कर्कट्टी	१९४	५५	कर्पूर	१३०	१३०
करसह	१२१	८३	कर्कन्धू	७४	३६	कर्पूर	१५	६०
करवाल	१६०	८९	कर्करी	१७१	३१	कर्पूर	३३	१७
करवालिका	१६०	९१	कर्करेटु	१००	१९	कर्पूर	१८३	९४
करवीर	८१	७७						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कर्मन्	२१८	१	कलम	१४९	३५	कलुष	२८	२३
कर्मकर	१८९	१५	कलम	१७०	२४	कलुष	५२	१४
	१९९	१९	कलम्बी	९४	१५७	कलेवर	११९	७०
कर्मकार	१९९	१९	कलरव	९९	१४	कलक	२३०	१४
कर्मक्षम	१९९	१८	कलल	११२	३८		२८	२१
कर्मठ	१९९	१८	कलविक	१००	१८	कल्प	२८	२२
कर्मण्या	१९४	३८	कलश	१७१	३१		१३९	३९
कर्मदिन	१३९	४१	कलशी	८३	९३		१४७	२४
कर्मवृत्त	२१९	३	कलहंस	१०१	२३	कल्पना	१५१	४२
कर्मशील	१९९	१८	कलह	१६२	१०४	कल्पवृक्ष	१३	५०
कर्मशूर	१९९	१८		२०	१५	कल्पान्त	२८	२०
कर्मसचिव	१४३	४	कला	२५	११	कलमष	२८	३३
कर्मार	९५	१६०		२६३	१९८	कलमाष	३३	१७
कर्मेन्द्रिय	३१	८	कलाद	१८८	८		२४	२
कर्ष	१८२	८६	कलानिधि	१९	१४	कल्य	११६	५७
कर्षक	१६६	६	कलाप	२५०	१२९		२५६	१५९
कर्षफल	७७	५८	कलाय	१६८	१६	कल्या	३७	१८
कर्षू	२६८	२२२	कलि	१६२	१०५	कल्याण	२८	२५
कल	३९	२		२६३	१९४	कलोल	५०	६
कलकल	३८	२५	कलिका	७०	१६	कवच	१५२	६४
कलंक	२०	१७		७९	६७	कवल	१५५	५४
	२२८	४	कलिग	९९	१६	कवि	२२	२९
कलत्र	२६०	१७८		९९	१६		१३३	५
कलघौत	२४१	७६	कलिदुम	७७	५८	कविका	१५२	४९
कलम्ब	१५९	८७	कलिमारक	७६	४८	कविय	२९६	३५
	१७२	३५	कलिल	२१२	८५	कवोष्ण	२३	३५
						कव्य	१३६	२४

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृ.	श्लोक.
कशा	१९२	३१	काकली	३९	२	काण्डेक्षु	८५	१०४
कशार्ह	२०५	४४	काकांगी	८७	११८	कातर	२०१	२६
कशिपु	२५०	१३०	काकिणी	२८४	९	कात्यायनी	{ ११ ३६ १०८ १७	
कशेरु	२८६	१३	काकु	३६	१२	कादम्ब	१०१	२३
कशेरुका	११८	६९	काकुद	१२२	९१	कादम्बरी	१९४	३९
कश्मल	१६१	१०९	काकेन्दु	७४	३९	कादम्बिनी	१८	८
कश्य	१५२	४७	काकोदुम्बरिका	७८	६१	कादम्बिनी	१८	८
	१९४	४०	काकोदर	४७	७	कादम्बेय	४७	४
	२०५	४४	काकोल	{ ४८ १० १०० २१		कानन	६७	१
कष	१९३	३२	काक्षा	४४	२७	कानीन	१०९	२४
कषाय	३१	९	काक्षी	९०	१३१	कान्त	२०६	५२
	२५५	१५३				कान्तलक	८९	१२८
कष्ट	४९	४	काच	{ १८४ ९९ १९२ ३० २३२ २८		कान्ता	१०५	३
	२३४	३९				कान्तार	{ ६१ १७ २५९ १७२	
कस्तुरी	१३०	१२९				कान्तारक	९९	१६३
कहार	५६	३६	काचस्थाली	७७	४५	कान्तार्थिनी	१०६	१०
कह	१००	२२	काचित्	२१३	८९	कान्ति	{ २० १७ २२० ८	
कांस्यताल	३९	४	काञ्चन	१८३	९५	कादविक	१७१	२८
काक	१००	२०	कांचनाह्वय	७८	६५	कादिशीक	२०४	४२
काकर्चिचा	८४	९८	कांचनी	१७३	४१	कापथ	६१	१६
काकतिन्दुक	७४	३९	कांची	१२६	१०८	कापोत	{ १०४ ४३ १८६ १०९	
काकनासिका	८७	११८	कांजिक	१७३	३९	कापोतांजन	१८४	१००
काकपक्ष	१२३	९६	कांड	२३५	४३			
काकपीलुक	७४	३९	काण्डपृष्ठ	२५५	६७			
काकमाची	९३	१५१	काण्डवत्	१५६	६९			
काकमुद्रा	८६	११३	काण्डीर	१५६	६९			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
काम	९	२५	कारंडव	१०२	३४	कार्प्य	७५	४४
	४४	२८	कारम्भा	७७	५६	कार्षापण	१८२	८८
	१७६	५७		८६	१११	कार्षिक	१८२	८८
	२५२	१३८	कारवी	९३	१५२		१४	५९
कामगामिन्	१५७	७६		१७२	३७	काल	२४	१
कामन्	२००	२४		१७३	४०		३२	१४
कामपाल	१	२३	कारवेष्ट	९३	१५४		२६३	१९४
कामम्	२७७	१३	कारा	१६५	११९	कालक	११४	४९
कामयितृ	२००	२४	कारिका	२३०	१५	कालकटक	१००	२१
कामिनी	१०५	३	कारीष	२२७	४३	कालकूट	४८	१०
	२४७	११२	कारु	१८७	५	कालखंड	११८	६६
कामुक	२००	२३	कारुणिक	१९८	१५	कालधर्म	१६४	११६
कामुका	१०६	९	कारुण्य	४२	१८	कालपृष्ठ	१५९	८३
कामुकी	१०६	९	कारोत्तर	१९४	४२	कालमेधिका	८३	९०
कांपिल्य	९२	१४६	कार्तस्वर	१८३	९५		८६	१०९
काम्बल	१५३	५४	कार्त्तातिक	१४५	१४	कालमेधी	८३	९६
काम्बविक	१८८	८	कार्तिक	२७	१७	कालशेय	१७५	५३
काम्बोज	१५१	४५	कार्तिकिक	२७	१८	कालसूत्र	४८	२
काम्बोजी	९१	१३८	कार्तिकेय	१२	३९	कालस्कन्ध	७४	३८
काम्यदान	२१९	३	कात्स्न्य	२६०	१७०		६९	६८
काय	११९	७१	कार्पास	१२६	१११	काला	८३	९४
	१४१	५०		२९६	३५		८६	१०९
कायस्था	७७	५६	कार्पासी	८७	११६		१७२	३७
कारण	२९	२८	कार्म	१९९	१८	कालागुरु	१२९	१२७
कारणा	४९	३	कार्मण	२१९	४	कालानु	८८	१२२
कारणिक	१९७	७	कार्मुक	१५९	८३		१२९	१२६

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कालाय	१६८	१६	काष्ठाभ्युवाहिनी	११	११	किन्नरेश	१६	६०
कालायस	१८४	२८	काष्ठीला	८६	११३	किम् {	२७४	५१
कालिका	२३०	१५	कास	११५	५२	किम् {	२७६	५
कालिन्दी	५५	३२	कासमर्द	२८९	१९	किमु	२७६	५
कालिन्दीभेदन	९	२४	कासर	९७	४	किमुत {	२७५	२
काली	११	३६	कासार	५४	२८	किमुत {	२७६	५
कालीयक	१२९	१२६	कासू	२३९	६७	किम्पचान	२०६	४८
कालेयक	८४	१०१	किंवदन्ती	३४	७	किम्पुरुष	१७	७१
काल्पक	९०	१३५	किंशाक	{ १६९	२१	किरण	२३	३३
काल्या	१७९	७०	किंशाक	{ २५७	१६३	किरात	१९०	२०
कावचिक	१५५	६६	किंशुक	७२	२९	किराततिक्त	९२	१४३
कावेरी	५६	३५	किंकीदिवि	९९	१६	किरि	९७	२
काव्य	२२	२५	किंकर	१९०	१७	किरीट	१२५	१०२
काश	९५	१६२	किंकिणी	१२६	११०	किमीर	३३	१७
काश्मरी	७४	३५	किंचित्	२७६	८	किल	२७४	२५४
काश्मर्य	७४	३६	किंचुलक	५३	२२	किलास	१५५	५३
काश्मीर	९२	१४५	किजल्क	५७	४३	किलासित्	११७	६१
काश्मीरजन्मन्	१२९	१२४	किटि	९७	२	किलिञ्जक	१७१	२६
काश्यपि	२३	३२	किट्ट	११८	६५	किहिवष {	२८	२३
काश्यपी	५८	२	किण	२८९	१८	किहिवष {	२६८	२२३
काष्ठ	६३	१३	किणिही	८२	८९	किशोर	१५२	४६
काष्ठकुडाल	५१	१३	किण्व	१९४	४२	किष्कु	२२९	७
काष्ठतक्ष	१८८	९	कितव {	८१	७७	किसलय	७०	१४
	१७	१	कितव {	१९५	४३	कीकस	११८	६८
काष्ठा {	२५	११	किन्नर {	७	११	कीचक	९५	१६१
	२३४	४१	किन्नर {	१७	७१			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कीनाश	१६७	२१५	कुज	२२	२६	कुड्य	६२	४
कीर	१००	२१	कुञ्चित	२१०	७१	कुणप	{ १६५ ११८	
कीर्ति	३५	२१	कुञ्ज	{ ६७ ८			{ २८९ २०	
कील {	१४ ५७			{ २३३ ३१		कुणि	{ ८९ १२८	
	२६३ १९७		कुञ्जर	{ १४९ ३४			{ ११४ ४८	
कीलक	१९७	७३		{ २०८ ५९		कुंठ	१९९	१७
कीलाल {	४९ ३		कुञ्जराशन	७१	२०	कुण्ड	{ १११ ३६	
	२६४ २००		कुञ्जल	१७३	३९		{ १७१ ३१	
कीलित	२०४	४२	कुट	{ ६८ ५		कुण्डल	२१५	१०३
कीश	९७	३		{ १७२ ३२		कुण्डलिन्	४७	७
कु	{ ५८ ३		कुटक	१६८	१३	कुण्डी	१४०	४६
	{ २७२ २४०		कुटज	७९	६६	कुतप	१३७	३१
कुकर	११४	४८	कुटन्नट	{ ७७ ५७		कुतुक	४४	३१
कुकुन्द	११९	७५		{ ९० १३१		कुतुप	१७२	३३
कुकुल	२६४	२०३	कुटिल	२१०	७१	कुतू	१७२	३३
कुक्कुट	९९	१७	कुटी	{ ६२ ६		कुतूहल	४४	३१
कुक्कुभ	१०३	३५		{ २७७ ३८		कुत्सा	३६	१३
			कुटुम्बव्यापृत	१९८	११	कुत्सित	२०७	५४
कुक्कुर {	९० १३२		कुटुम्बिनी	१०५	६	कुय {	९६ १६६	
	{ १९१ ७७		कुट्टनी	१०८	१९		{ १५१ ४२	
कुक्षि	१२०	७७	कुट्टिम	२९५	३४	कुद्दाल	७१	२२
कुक्षिम्मरि	२००	२१	कुठर	१८०	७४	कुनटी	१८६	१०८
कुंकुम	१२९	१२३	कुठार	१६०	९२	कुनाशक	८३	९१
कुच	१२०	७७	कुठेरक	८१	७९	कुन्त	१६०	९३
कुचन्दन	१३०	१३२	कुडंगक	२८८	१७	कुन्तल	१२३	९५
कुचर	२०३	३७	कुडव	१८२	८९			
कुचाग्र	१२०	७७	कुड्मल	७०	१६			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कुन्द	{ ८०	७३	कुम्भ	{ ७३	३४	कुलस्त्री	१०६	७
	{ ८८	१२१		{ १५०	३७	कुलाय	१०३	३७
	{ २८९	१९		{ २५१	१३४	कुलाल	१८८	६
कुन्दुरु	८८	१२१	कुम्भकार	१८८	६	कुलाली	१८५	१०२
कुन्दुरुकी	८८	१२४	कुम्भसम्भव	२१	२०	कुलिश	१३	४७
कुपूय	२०७	५४	कुम्भिका	५६	३८	कुली	८३	९४
कुप्य	१८३	९१	कुम्भी	७४	४०	कुलीन	१३२	३
कुवेर	{ १६	६८	कुम्भीर	५३	२१	कुलीर	५३	२१
	{ १७	३	कुरंग	९८	८	कुस्माव	{ १६९	१८
कुवेरक	८९	१२७	कुरंगक	१९१	२४		{ २९०	२१
कुवेराक्षी	७७	५५	कुरण्टक	{ ८०	७४	कुस्मावाभिषुक्	१७३	३९
कुञ्ज	११४	४८		{ ८०	७५	कुस्य	११८	६८
कुमार	{ १२	४०	कुरवक	८०	७४	कुस्या	५५	३४
	{ ४१	१२	कुरर	१०१	२३	कुवक	{ ७४	३६
कुमारक	७२	२५	कुरवक	८०	७५		{ २९८	४२
कुमारी	{ ८०	७३	कुरुविन्द	९५	१५९	कुवलय	५६	३७
	{ १०६	८	कुरुविस्त	१८२	८६	कुवाद	२०३	३७
कुमुद	{ १८	३	कुल	{ १०४	४१	कुविन्द	१८८	६
	{ ५६	३७		{ १३२	१	कुवेणी	५२	१६
कुमुदप्राय	५९	९	कुलक	{ ७४	३९	कुश	{ ९६	१६६
कुमुदवान्वव	१९	१३		{ ९४	१५५		{ २६७	२१६
कुमुदिका	७४	४०		{ १८८	५		{ २८	२६
कुमुदिनी	५६	३९	कुलटा	१०६	१०	कुशल	{ १९७	४
कुमुद्वत्	५९	९	कुलत्थिका	१८५	१०२		{ २६५	२०४
कुमुद्वती	५६	३८	कुलपालिका	१०६	७	कुशी	१८४	९९
कुम्बा	१३५	१८	कुलश्रेष्ठिन्	१८८	५	कुशीलव	१८९	१२
			कुलसम्भव	१३२	२			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कशेशय	५७	४०	कूबर	१५४	५७	कृतिन्	{ ११३	६
	८९	१२६	कूर्च	१२३	९२		{ १९६	४
कुष्ठ	{ ११५	५४	कूर्चशीर्ष	९१	१४२	कृत्	२१६	१०३
	२९५	३४	कूर्चिका	१७४	४४	कृत्ति	१४०	४६
कुसीद	१६६	४	कूर्दन	४५	३३	कृत्तिवासस्	१०	३१
कुपीदिक	१६६	५	कूर्पर	१२०	८०	कृत्या	२५६	१५८
कुसुम	७०	१७	कूर्पासक	१२८	११८	कृत्रिमधूपक	१२९	१२८
कुसुमांजन	१८५	१०३	कूर्म	५३	२१	कृत्स्न	२०९	६५
कुसुमेष्टु	९	२६	कूल	५०	४	कृपण	२०६	४८
कुसुम्भ	{ १८६	१०६	कूष्माण्डक	९४	१५५	कृपा	४२	१८
	{ २५१	१३६	कृकण	१००	१९	कृपाण	१६०	८९
कसृति	४४	३०	कृकलास	९८	१२	कृपाणी	१९३	३३
कस्तुम्बुरु	१७३	३८	कृकवाकु	९९	१७	कृपालु	१९८	१५
कहना	१४२	५३	कृकाटिका	१२२	८८	कृपीटयोनि	१४	५३
कुहर	४६	१	कृच्छ्र	{ ४९	४	कृमि	९९	१३
कुह	२५	९		{ १४२	५२	कृमिकोशोत्थ	१२६	१११
कुकुद	१९८	१४	कृत	२४१	७७	कृमिघ्न	८५	१०६
	{ ६४	१७	कृतपुंख	१५५	६८	कृमिज	१२९	१२६
कृट	{ २०४	४३	कृतमाल	७१	२४	कृश	२०८	६१
	{ २३४	३७	कृतमुख	१९६	४	कृशानु	१४	५४
कृतयन्त्र	१९१	२६	कृतलक्षण	१९७	१०	कृशानुरेतस्	१०	३३
कृतशाल्मलि	७६	४७	कृतसापत्निका	१०५	७	कृशाश्विन्	१८९	१२
कृतस्थ	२१०	७३	कृतहस्त	१५५	६८	कृषि	१६५	२
कूप	९४	२६	कृतान्त	{ १४	५८	कृषिक	{ १६६	६
	{ ९०	१०		{ २३८	६४		{ १६८	१३
कूपक	{ ५१	१२	कृताभिषेका	१०५	५	कृषीवल	१६६	६

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कृष्ट	१६७	८	कैयूर	१२६	११७	कैलास	१६	७०
कृष्टि	१३३	६	कैलि	४५	३२	कैवर्त	५२	१५
कृष्ण	८	१८	कैवल	२६४	२०३	कैवर्तीमुस्तक	९०	१३२
	२६	१२	केश	१२३	९५	कैलय	३१	६
	३२	१४	केशपर्णी	८२	८९	कैशिक	१२३	९६
	१७२	३६	केशपाशी	१२४	९७	कैश्य	१२३	९६
कृष्णपाकफल	७९	६७	केशव	८	१८	कोक	८८	७
कृष्णफला	८३	९६	केशवेश	११३	४५	कोकनद	५७	४२
कृष्णभेदि	८२	८६		१२४	९७		५७	४२
कृष्णला	८४	९८	केशाम्बुनाम	८८	१२२	कोकनदच्छवि	३२	१५
कृष्णलोहित	३३	१६	केशिक	११३	४५	कोकिल	१००	१९
कृष्णवर्त्मन्	१४	५४	केशिन्	११३	४५	कोकिलाक्ष	८५	१०४
कृष्णवृन्ता	७७	५५	केशिनी	८९	१२६	कोटर	६९	१३
कृष्णसार	९८	१०	केशर	५७	४३	कोटवी	१०८	१७
कृष्णा	८४	९६		७२	२५	कोटि	१५९	८४
कृष्णिका	१६९	१९		७८	६४		१६०	९३
कंकर	११४	४९		७८	६५		२३४	३८
केका	१०२	३१	केसरिन्	९७	१	कोटिवर्षा	९०	१३३
केकिन्	१०२	३०	कैटभजित्	८	२२	कोटिश	१६७	१२
केतकी	९६	१७०	कैडर्य	७४	४०	कोट्टार	२८९	१८
केतन	१६२	९९	केतव	४४	३०	कोठ	११५	५४
	२४७	११४		१९५	४४	कोण	४०	६
केतु	२६८	६०	कैदारक	१६७	११	कोदंड	१६०	९३
केदर	२८९	२०	कैदारिक	१६७	११		१५९	९३
केदर	१६७	११	कैदार्य	१६७	११	कोदव	१६८	१६
केनिपातक	५१	१३	कैरव	५६	३७	कोप	४३	२६

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कोपना	१०५	४	कोष्ण	२३	३५	क्रकर	{ ८१	७७
कोपिन्	२०२	३२	कौवकुटिक	२३०	१७		{ १००	१९
कोमल	२२१	७८	कौक्षेयक	१६०	८९	क्रतु	१३४	१३
कोयष्टिक	१०३	३५	कौटतक्ष	१८८	९	क्रतुध्वंसिन्	१०	३४
कोरक	७०	३५	कौटिक	१८९	१४	क्रतुभुज	७	९
कोरंगी	८९	१२५	कौणप	१५	५९	क्रथन	१६४	११५
कोरद्वष	१६८	१६	कौतुक	४४	३१	कन्दन	{ १६३	१०७
	{ ५१	११	कौतूहल	४४	३१		{ २४९	१२३
कोल	{ ७४	३६	कौदवीण	१६७	८	कन्दित	४५	३५
	{ ९७	२	कौन्ती	८८	१२०	कम	१३९	३९
कोलक	{ १३	१२९	कौन्तीक	१५६	७०		{ ७४	४१
	{ १७२	३६	कौपीन	२४९	१२२	कमुक	{ ७५	४१
कोलदल	८९	१३०	कौमारी	११	३५		{ ९६	१६९
कोलम्बक	४०	७	कौमुदी	२०	१६	कमेलक	१८०	७५
कोलवली	८४	९७	कौमोदकी	१०	२८	कयविक्रयिक	१८०	७८
कोला	८४	९७	कौलटिनेय	११०	२७	कयिक	१८१	७९
कोलाहल	३८	२५	कौलटेय	{ १०९	२६	कय्य	१८१	८१
कोली	७४	३६		{ ११०	२७	कव्य	११७	६३
कोविद	१३३	५	कौलटेर	१०९	२६	कव्यात्	१५	५९
कोविदार	७१	२२	कौलीन	२४८	११६	कव्याद	१५	५९
कोश	{ १०३	३७	कौलेयक	१९१	२१	कायिक	१८१	७
	{ २६८	२२१	कौशिक	{ ७२	३४	क्रिया	{ २१८	१
कोशफल	१३०	१३०		{ २२९	१०		{ २५५	१५७
कोशातकी	२२९	८	कौशेय	१२६	१११	क्रियावत्	१९९	१८
कोष	१८३	९१	कौस्तुभ	१०	२८	कीडा	{ ४५	३२
कोष्ठ	२३४	४०	ककच	१९३	३४		{ ४५	२३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
कुञ्च्	१००	२२	क्रीतकिका	८३	१४	क्षपाकर	२०	१५
कुष्	४३	२६	क्रीव(व)	{ ११२	३९	क्षम	२५३	१४२
कुष्ट	४५	३५		{ २६६	२१३	क्षमा	२५३	१४२
कूर	{ २०६	४७	केश	२२५	२९	क्षमितृ	२०२	३१
	{ २१०	७६	कोमन्	११८	६५	क्षमिन्	२०२	३१
	{ २६२	१९१	कण	{ ३८	२४	क्षन्तृ	२०२	३१
केतव्य	१८१	८१		२२०	८		२८	२२
केय	१८१	८१	कणन	३८	२४	क्षय	११५	५१
कोड	{ ९७	२	कथित	२१४	९५		२२०	७
	{ १२०	७७	काण	३८	२४		२५३	१४५
कोध	४३	२६		२६	११	क्षव	११५	५२
कोधन	२०२	३२	क्षण	{ ४६	३८		१६९	१९
कोशयुग	६१	१८		२३५	४७	क्षवथु	११५	५२
कोष्ट	९७	५	क्षणदा	२४	४	क्षान्त	२१५	९७
कोष्टविन्ना	८३	९३	क्षणन	१६४	११४	क्षान्ति	४३	२४
कोष्ठी	८६	११०	क्षणप्रभा	१९	९	क्षार	१८४	९९
कौंच	१००	२२	क्षतज	११७	६४	क्षारक	७०	१६
कौंचदारण	१२	४०	क्षतव्रत	१४२	५४	क्षारमृत्तिका	५८	४
कूम	२२१	१०		१५४	५९	क्षारित	२०४	४३
कूमथ	२२१	१०	क्षत्तृ	{ १८७	३	क्षिति	{ ५८	२
क्लिन्न	२१७	१०५		२३८	६३		{ २३९	७०
क्लिन्नाक्ष	११६	६०	क्षत्रिय	१४३	१	क्षिपा	२२१	११
क्लिशित	१२५	९८	क्षत्रिया	१०७	१४	क्षिप्त	२१३	८७
क्लिष्ट	{ ३७	१९	क्षत्रियी	१०७	१५	क्षिप्नु	२०२	३०
	{ २१५	९८	क्षत्रियाणी	१०७	१४	क्षिप्र	{ १५	६४
क्रीतक	८६	१०९	क्षपा	२४	४		{ २१८	११२

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
क्षिया	२२०	७	क्षुर {	८५	१०४	क्षमा	५८	३
क्षीर {	४९	५	क्षुर {	१५२	४९	क्षमाभृत् {	६५	१
क्षीर {	१७५	९४	क्षुरक	७४	४०	क्षमाभृत् {	१४३	१
क्षीर {	२६०	१८२	क्षुरप्र	२८९	२०	क्ष्वेड	४८	९
क्षीरविकृति	१७४	४४	क्षुरिन्	१८८	२०	क्ष्वेडा {	१६३	१०७
क्षीरविदारी	८६	११०	क्षुरिन्	१९०	१६	क्ष्वेडा {	२३५	४३
क्षीरशुक्ला	८६	११०	क्षुल्लक {	२२९	१०	क्ष्वेडित	२९५	३४
क्षीरावी	८४	१००	क्षुल्लक {	२०८	६१	ख		
क्षीरिका	७५	४५	क्षेत्र {	१६७	११	ख {	१७	१
क्षीरोद	४९	२	क्षेत्र {	२६०	१८०	ख {	२३१	१८
क्षीव	२००	२३	क्षेत्रज्ञ {	२९	२९	खग {	१०२	३२
क्षुत्	११५	५२	क्षेत्राजीव {	२३३	३३	खग {	१५९	८६
क्षुत	११५	५२	क्षेत्राजीव {	१६६	६	खग {	२३१	१९
क्षुताभिजनन	१६९	१९	क्षेपण	२२१	११	खगेश्वर	१०	२९
क्षुद्र {	२०६	४८	क्षेपणी	५१	१३	खजाका	१७२	३४
क्षुद्र {	१५९	१७७	क्षेपिष्ठ	२१८	२११	खज्ज	११४	४९
क्षुद्रघंटिका	१२६	११०	क्षेम {	२८	२६	खज्जन	९९	१५
क्षुद्रशंख	५३	२३	क्षेम {	८९	१२८	खज्जरीट	९९	१५
क्षुद्रा {	८३	९४	क्षेम {	२९५	३४	खट	२८८	१७
क्षुद्रा {	२५९	१७७	क्षोणी	५८	२	खट्वा	१३१	१३८
क्षुद्राण्डमत्स्यसंघात	५२	१९	क्षोद	१६१	९९	खज्ज {	९७	४
क्षुधि	१७६	५४	क्षोदिष्ठ	२१८	१११	खज्ज {	१६०	८९
क्षुधित	२००	२०	क्षौद्र	१८६	१०७	खज्जिन्	९७	४
क्षुप	६८	८	क्षौम {	६४	१२	खण्ड {	२०	१६
क्षुमा	१६९	२०	क्षुण्ण	१२७	११३	खण्ड {	५७	४२
			क्षुण्ण	२१४	९१	खण्डपरशु	१०	३१
						खण्डविकार	१७३	४३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
खण्डिक	१६८	१६	खलेदार	२६८	१५	गजवन्धनी	१५१	४३
खदिर	७६	४९	खल्या	२२७	४२	गजमक्ष्या	८८	१२३
खदिरा	९१	१४१	खारा	५४	२७	गजानन	११	३८
खद्योत	१०२	२८	खादित	६१८	११०	गजा	६३	८
खनि	६६	७	खारी	१८२	८८	गडक	५२	१७
खनित्र	१६८	१२	खारीक	१६७	१०	गड्ड	२८९	१८
खपुर	९६	१६९	खारीवाप	१६७	१०	गड्डल	११४	४८
खर {	२३	३५	खिल	५९	५	गण {	१०३	३४०
	१८०	७७	खुर {	८९	१३०		१५८	८१
खरणस्	११३	४६		१५२	४९		२३५	४६
खरणस	११३	४६	खुरणस्	११४	४७	गणक	१४५	१४
खरपुष्पा	९१	१३९	खुरणस	११४	४७	गणदेवता	६	१०
खरमञ्जरी	८२	८९	खेट	२०७	५४	गणनीय	२०८	६४
खरा	७९	६९	खेय	५५	२९	गणरात्र	२४	६
खराश्वा	८६	१११	खेला	४५	३३	गणरूप	८१	८०
खर्ज	११५	५३	खोड	११४	४९	गणहासक	८९	१२८
खर्जूर {	९६	१७०	ख्यात	२९७	९	गणाधिप	११	३८
	१८४	९६	ख्यातगर्हण	२१४	९३	गणिका {	८०	७१
खर्जूरी	९६	१७०	ख्याति	२२०	९		१०८	१९
खर्व {	११३	४६				गणकारिका	७९	६४
	२०९	७०	ग			गणित	२०८	६४
खल	२०५	४७	गगन	१७	१	गणेश	२०८	६४
खलपू	१९९	१७	गंगा	५५	३१	गण्ड {	१२२	९०
खलिनी	२२७	४२	गङ्गाधर	१०	३४		१५०	३७
खलीन	१५२	४९	गज	१४९	३४	गण्डक	९७	४
खलु	२७४	२५५	गजता	१४९	३६	गण्डकारी	९१	१४१

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
गंडशैल	६६	६	गन्धवाह	१९	६२	गर्गरी	१८०	७४
गंडाली	९४	१५९	गन्धसार	१३०	१३१	गर्जित {	१९	८
गंडीर	९४	१५७	गन्धाश्मन्	१८५	१०२	गर्जित {	१४९	३६
गंडूपद	५३	२२	गन्धिक	१८५	१०२	गर्त	४६	२
गंडूपदी	५४	२४	गन्धिनी	८८	१२३	गर्दभ	१८०	७७
गंडूषा	२८४	१०	गन्धोत्तमा	१९४	३९	गर्दभांड	७५	४३
गतनासिक	११४	४६	गन्धोली	१०१	२७	गर्हण	२००	२२
गद	११५	५१	गभस्ति	२३	३३	गर्भ {	११२	३९
गद्य	२९४	३१	गभीर	५२	१२	गर्भ {	२०१	१२५
गंत्री	१५३	५२	गम	१६१	९५	गर्भक	१३१	१३५
गन्ध	३१	७	गमन	१६१	९५	गर्भागार	६३	४
गंधकुटी	८८	१२३	गंभारी	७४	३५	गर्भाशय	११२	३८
गंधन	२४७	११५	गंभीर	९२	१५	गर्भिणी	१०९	२२
गंधनाकुला	८७	११४	गम्य	२१४	९२	गर्भोपधातिनी	१७९	६९
गंधफली {	७७	५६	गरण	२२६	३७	गर्भुत	९६	१६५
गंधफली {	७८	६४	गरल	४८	९	गर्व	४३	२२
गंधमादन	६६	३	गरा	७९	६९	गर्वित	२४६	१०३
गन्धमूली	९३	१५४	गरिमन्	११	३६	गर्हण	३६	१३
गन्धरस	१८५	१०४	गरिष्ठ	२१८	११२	गर्ह्य	२०७	५४
	७	११	गरी	७९	६९	गर्ह्यवादिन्	२०३	३७
	१४	५२	गरुड	१०	२९	गल	१२२	८८
गन्धर्व {	९८	११	गरुडध्वज	८	१९	गलकम्बल	१७७	६३
	१५१	४४	गरुडाग्रज	२३	३२	गलन्तिका	१७१	३१
	२५१	१३३	गरुत	११३	३६	गलित	२१६	१०४
गन्धर्वहस्तक	७६	५०	गरुत्मत् {	१०	२९	गलोद्देश	१५२	४८
गन्धवह	१५	६२	गरुत्मत् {	१०२	३४	गल्या	२२७	४२
गन्धवहा	१२२	८९	गरुत्मत् {	२३७	५८			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
गक्व	९८	११	गान	३८	२६	गुच्छक	७०	१६
गवल	१८४	१००	गान्धार	३८	१	गुच्छार्द्ध	१२५	१०५
गवाक्ष	६३	९	गायत्री	७६	४९	गुञ्जा	८४	९८
गवाक्षी	९४	१५६	गारुत्मत	१८३	९२	गुड		
गवीश्वर	१७६	५८	गार्भिण	१०९	२२	गुडपुष्प	७२	२७
गवेधु	१७०	२५	गार्हपत्य	१३५	१९	गुडफल	७२	२८
गवेधुका	१७०	२५	गालव	७३	३३	गुडा	८५	१०५
गवेषणा	१३७	३३	गिर	३३	१	गुडूची	८२	८२
गवेषित	२१७	१०५	गिरि {	६५	१		२२	२९
गव्य	१७५	५०		२२१	११		१५९	८५
गव्या	१७७	६०	गिरिकर्णी	८५	१०४	गुड	१७१	२८
गव्यूत	६१	१८	गिरिका	९८	१२		१९१	२७
गहन {	६७	१	गिरिज	१८५	१०४		१३५	४७
	२१२	८५	गिरिजा	११	३७	गुणवृक्षक	५१	५२
गह्वर {	६६	६	गिरिजामल	१८४	१००	गुणित	२१३	८८
	२६१	१८३	गिरिमलिका	७९	६६	गुब्बित	२१३	८९
गांगेय {	१८३	९४	गिरिश	१०	३१	गुद	११९	१३
	२५५	१५५	गिरीश	१०	३१	गुन्द्र	९५	१६२
गांगेरुकी	८७	११७	गलित	२१८	११०			
गाढ	१६	६७	गीत	३८	२६	गुन्द्रा {	७७	५५
गाणिक्य	१०९	२२	गीण	२२१	११		९५	१६०
गांडीव	१५९	८४	गीर्वाण	७	९	गुप्त {	२१३	८९
गांडीव	१५९	८४	गीष्पति	२१	२४		२१७	१०६
गात्र {	११९	७०	गुग्गुलु	७३	३४	गुप्तवाद	२५८	१६७
	१५०	४०	गुच्छ {	१२५	१०५	गुप्ति	२४०	७४
गात्रानुलेपनी	१३०	१३३		१६९	२१	गुरण	२२१	११

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
गुरु {	२१	२४	गष्टि	९३	१५०	गोकर्णी	८२	८४
	१३३	७		६२	४	गोकल	१७६	५८
	२५७	१६२		६२	५	गोक्षुरक	८४	९९
गुर्विणी	१०९	२२		२७१	२३८	गोचर	३१	८
गुल्क	११९	७२	गृहगोधिका	९८	१२	गोजिह्वा	८८	११९
	६८	९	गृहपति	१४५	१५	गोडुम्बा	९४	१५६
गुल्म {	११८	६६	गृहयालु	२०१	२७	गोड	२८९	१८
	१५८	८१	गृहस्थूण	२९४	३०		६५	१
	२५३	१४२	गृहागत	१३८	३४	गोत्र {	१३२	१
गुल्मिनी	६९	९	गृहाराम	६७	१		२६७	१८०
गवाक	९६	१६९	गृहावग्रहणी	६४	१३	गोत्रभिद	१२	४२
गुह	१२	३९	गहिन्	१३२	३	गोत्रा {	५८	३
गुहा {	६६	६	गृहीवृ	२०१	२७		१७७	६०
	८३	९३	गृह्यक	१०४	४३	गोदारण	१६८	१४
गुह्य	२५५	१५४		१९९	१६	गोदुह	१७६	५७
गृह्यक	७	११	गेन्दुक	१३१	१३८	गोधन	१७६	५८
गुह्यकेश्वर	१६	६८	गेह	६२	४	गोधा	१५९	८४
गूढ	२१३	८९	गैरिक {	६७	८	गोधापदी	८७	११९
गूढपाद	४७	७		२२९	१२	गोधि	१२३	९२
गूढपुरुष	१४५	१३	गैरेय	१८५	१०४	गोधिका	५३	२२
गूय	११८	६८	गो(गौ)	१७७	६०	गोधूम	१६९	१८
गून	२१५	९६		१७८	६५	गोनर्द	९०	१३२
गृञ्जन	९१	१४८		२३१	२५	गोनस	४७	४
गृधु	२००	२२	गोकण्टक	८४	९९		१४४	७
गृध्र	१००	२१	गोकण	९८	१०	गोप {	१७६	५७
गृध्रसी	२८४	१०		१२१	८३		२५०	१३७

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
गोपति	१७७	६५	गोविन्द	८	१९	ग्रंथिल	७४	३७
गोपरस	१८५	१०४	गोविन्द	२४३	९१	ग्रंथिल	८१	७७
गोपानसी	६४	१५	गोशीर्ष	१३०	१३१	ग्रस्त	३७	२०
गोपायित	२१७	१०६	गोष्ठ	६०	१३	ग्रस्त	२१८	१११
गोपाल	१७६	५७	गोष्ठपति	२५०	१३०		२५	९
गोपी	८६	११२	गोष्ठी	१३४	१५	ग्रह	१२०	८
	६४	१६	गोष्पद	२४४	९४		२७१	२३६
गोपुर	९०	१३२	गोसंख्य	१७६	५७	ग्रहणीरुजू	११६	५५
	२६०	१८२	गोस्तन	१२५	१०५	ग्रहपति	२२	३०
गोप्यक	१९०	१७	गोस्तनी	२५	१०७	ग्रहीतृ	२०१	२७
गोमत्	१७६	५८	गोस्थानक	६०	१३	ग्राम	६५	१९
गोमय	१७५	५०	गौतम	८	१५	ग्राम	२५२	१४१
गोमायु	९७	५	गौधार	९७	६	ग्रामणी	२३६	१४१
गोमिन्	१७६	५८	गौधेय	९७	६	ग्रामतक्ष	१८८	९
गोरस्	१७५	५३	गौधेर	९७	६	ग्रामता	२२७	४२
गोर्द	११८	६५	गौर	३२	१३	ग्रामाधीन	१८८	९
गोल	२८९	२०	गौर	३२	१४	ग्रामान्त	६५	२०
गोलक	१११	३६		२६२	२८९	ग्रामीणा	७३	९४
गोला	१८६	१०८	गौरी	११	३६	ग्राम्य	३७	१९
गोलीढ	७४	३९	गौरी	१०६	८	ग्राम्यधर्म	१४२	५७
			गौष्टीन	६०	१३		६५	१
गोलोमी	८४	१०२	ग्रन्थ	२६०	१७९	प्रावन्	६६	४
	९४	१५९	ग्रन्थि	९५	१६२		२४६	१०६
	१८६	१११	ग्रन्थिक	१८६	११०	प्रास	१७६	५४
गोवन्दनी	७७	५५	ग्रन्थित	२१२	८६	प्राह	५३	२१
गोविड	१७५	५०	ग्रन्थिपर्ण	९०	१३२	प्राह	२२०	८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
आहिन्	७१	२१	घनाघन	१४७	११०	घोष	६५	२०
ग्रीवा	१२२	८८	घर्म	४५	३३	घोषक	८७	११७
ग्रीष्म	२७	१८	घस्मर	२००	२०	घोषणा	३५	१२
ग्रीवेयक	१२५	१०४	घस्र	२४	२	घ्राण	{ १२२ ८९	
ग्लस्त	२१८	१११	घाटा	१२२	८८	घ्राणतर्पण	{ २१३ ९०	
ग्लह	१९५	४५	घांटिक	१६१	९७	घ्रात	३२ ११	
ग्लान	११६	६८		१६४	११५		२१३ ९०	
ग्लस्तनु	११६	५८	घातुक	{ २०१ २१		च		
ग्लौ	१९	१४		{ २०६ ४७		च	{ २७२ २४१	
घ			घास	९६	१६७		{ २७६ ५	
घट	१७२	३२	घुटिका	११९	७२	चकोरक	१०३ ३५	
घटना	१६३	१०७	घुष	२८९	१८		{ १० २८	
घटा	१६३	१०७	घूर्णित	२०२	३२		{ ५० ७	
घटीयन्त्र	१९२	२७		{ ४२ १८		चक्र	{ १०० २२	
घट्ट	२८९	१८	घृणा	{ २२५ ३२			{ १५३ ५६	
घण्टापथ	६१	१८		{ २३६ ५१			{ १५७ ७८	
घण्टापाटलि	७४	३९	घृणि	२३	३३	चक्रकारक	८९ १२९	
घण्टारवा	८५	१०७	घृत	{ १७५ ५२		चक्रपाणि	८ २०	
	{ १८ ७			{ २४० ७६		चक्रमर्दक	९२ १४७	
	{ ३९ ४		घष्टि	९७	२	चक्रयान	१५३ ५१	
घन	{ ४० ९		घोटक	१५१	४३	चक्रला	९५ १६०	
	{ १६० ९१		घोणा	१२२	८९	चक्रवर्तिन्	१४३ २	
	{ २०९ ६६		घोणिन्	९७	२	चक्रवर्तिनी	९३ १५३	
	{ २४७ १११		घोट्टा	{ ७४ ३७		चक्रवाक	१०० २२	
घनरस	४९	५		{ ९६ १६०		चक्रवाल	{ १८ ६	
घनसार	१३०	१३०	घोर	४२	२०		{ ६५ २	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
चक्राङ्ग	१०१	२३	चतुर	१९०	१९	चपल	१५	६५
चक्राङ्गी	८२	८६	चतुरंगुल	७१	२३		१८४	२९
चक्रिन्	४७	७	चतुरानन	८	१३		२०५	४६
चक्रीवत्	१८०	७७	चतुर्भद्र	१४३	५८	चपला	१९	९
चक्षुःश्रवस्	४७	७	चतुर्भुज	८	२०		८४	१६
चक्षुस्	१२३	९३	चतुर्वर्ग	१४३	५७	चपेट	१२१	८४
चक्षुष्या	१८५	१०२	चतुष्पथ	६१	१७	चमर	९८	१०
चञ्चल	२१०	७५	चतुरब्दा	१७८	६८	चमरिक	७१	२२
चञ्चला	२९	१	चतुर्हायणी	१७८	६८	चमस	२९६	३५
चंचु {	७६	५१	चत्वर {	६४	१३	चमसी	२८४	१०
	१०३	३६		१३५	१८	चमू {	१५७	७८
चटक	१००	१८	चन	२७५	३		१५८	८१
चटका	१००	१८	चन्दन	१२९	१२४	चमूरु	९८	९
चटकाशिरस्	१८६	१०		१२०	१३१	चम्पक	७८	६३
चणक	१६९	१८	चन्द्र {	१९	१३	चय {	६२	३
चण्ड	२०२	११		९२	१४६		१०३	४०
चण्डा	८९	१२८		२६०	१८२	चर {	१४५	१३
चण्डांशु	२३	३१	चन्द्रक	१०२	३१		२१०	७४
चण्डात	८१	७६	चन्द्रभाग	५६	३४	चरक	२९५	३३
चण्डातक	१२८	११९	चन्द्रमस्	१९	१३	चरण	११९	७१
चण्डाल {	१८७	४	चन्द्रशाला	८८	१२५	चरणायुध	९९	१७
	१८७	१	चन्द्रशेखर	१०	३०	चरम	२११	८१
	१२०	१९	चन्द्रसंज्ञ	१३०	१३०	चरमक्षमाभृत	६६	२
चण्डालवल्लकी	१९२	३१	चन्द्रहास	१६०	८९	चराचर	२१०	७४
चण्डिका	११	३७	चन्द्रिका	२०	१६	चरिण्यु	२१०	७४
चतुःशाल	६२	६				चरु	१३६	२२

शब्द	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
चर्चरी	२८४	१०	चाण्डाल	१९०	२०	चिता	४४	२९
चर्चा	{ ३०	२	चाण्डालिका	१९२	३१	चिता	१६५	११७
	{ १२८	१२२	चातक	९९	१७	चिति	१६५	११७
चर्मन्	{ १४०	४६	चातुर्वर्ण्य	१३२	२	चित	२९	३१
	{ १६०	९०	चाप	१५९	८३	चितविभ्रम	४४	२६
चर्मकषा	९२	१४३	चामर	१४८	३१	चित्तसमुच्चति	४३	२२
चर्मकार	१८८	७	चामीकर	१८३	९५	चित्ताभोग	३०	२
चर्मप्रभेदिका	१९३	३४	चासुण्डा	११	३५	चित्या	१६५	११७
चर्मप्रसेविका	१९३	३३	चाम्पेय	{ ७८	६३		{ ३३	१७
				{ ७८	६५	चित्र	{ ४२	१९
चर्मिन्	{ ७५	४६	चार	{ १४५	१३		{ २६०	१७८
	{ १५६	७१		{ २२२	१४		{ ७६	५१
चर्या	१३८	३५	चारटी	९२	१४६	चित्रक	{ ८१	८२
चर्वित	२१८	११०	चारण	१८९	१२		{ १२९	१२३
चल	२१०	७४	चारु	२०६	५२	चित्रकर	१८८	७
चलदल	७१	२०	चार्यक्य	१२८	१२२	चित्रकृत्	७२	२७
चलन	२१०	७४	चालनी	१७०	२६	चित्रतंडुला	८५	१०६
चलाचल	२१०	७४	चाष	९९	१६	चित्रपर्णी	८३	९२
चलित	{ १६१	९६	चिकित्सक	११६	५७		{ १४	५६
	{ २१२	८७	चिकित्सा	११४	५०	चित्रभानु	{ २२	३०
चविका	८४	९८	चिकुर	{ १२३	९५		{ २४६	१०५
चव्य	८४	९८		{ २०५	४६	चित्रशिखंडिन	२२	२७
चषक	१९५	४३	चिकण	१७४	४६	चित्रशिखंडिज	२१	२४
चषाल	१३५	१८	चिकस	२९६	३५		{ ८२	८७
चाक्रिक	१६१	९७	चिचा	७५	४३	चित्रा	{ ९४	१५६
चांगेरी	९१	१४०	चित्	{ २९	१		{ ४४	२९
चाटकर	१००	१८		{ २७५	३	चिन्ता		

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
चिपिटक	१७४	४७	चूडा	१०२	३१	चौर	१९१	२४
चिबुक	१२२	९०	चूडा	१२४	९७	चौरिला	१९१	२५
चिरक्रिय	१९९	१७	चूडामणि	१२५	१०२	चौर्य	१९१	२५
चिरन्तन	२११	७७	चूडाला	९५	१६०	च्युत	२१६	१०४
चिरप्रसूता	१७९	७१	चूत	७३	३३	छ		
चिरविल्व	७६	४७	चूर्ण	१३०	१३४	छगलक	१८०	७६
चिररात्राय	२७५	१	चूर्ण	१६१	९९	छगलांत्री	९१	१३७
चिरत्व	२७५	१	चूर्णकुन्तल	१२३	९६	छत्र	१४९	३२
चिराय	२७५	१	चूर्णि	२८४	९	छत्रा	८५	१०५
चिरिटी	१०६	९	चूलिका	१५०	३८	छत्रा	९६	१६७
चिलिचिग	५२	१८	चेटक	१९०	१७	छत्रा	१७३	३७
चिल	१००	२१	चेत्	२७७	१२	छत्राकी	८७	११५
चिल	११६	६०	चेतकी	७७	५९	छद	६९	१४
चिह्न	२०	१७	चेतन	२९	३०	छदन	१०३	३६
चीन	९८	९	चेतना	२९	१	छदन	६९	१४
चीर	२९४	३१	चेतसू	२९	३१	छदिस	६४	१४
चीरी	१०२	२८	चैत्य	७२	७	छन्न	४४	३०
घोवर	२९४	३१	चैत्र	२६	१५	छन्द	२२३	२०
चु	९१	१४१	चैत्ररथ	१६	७०	छन्द	२४३	८८
चु	१७२	३५	चैत्रिक	२६	१५	छन्दस	१३६	२२
चु	२८९	२०	चैल	१२७	११५	छन्दस	२७०	२३२
चुक्रिका	९१	१४०	चोच	२६४	२०२	छन्न	१४७	२२
चुछ	११६	६०	चोच	९०	१३४	छन्न	२१५	९८
चुछि	१७१	२९	चोरपुष्पी	२९४	३०	छल	१६३	१०८
चूचुक	१२०	७७	चोल	८९	१२६	छवि	२०	१७
				१२८	११८	छवि	२३	३४

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
छाग	१८०	७६	जघन	११९	७४	जतुका	१०१	२६
छागी	१८०	७६	जघनेफला	७८	६१	जतुकृत्	९३	१५३
छात {	११३	४४	जघन्य {	२११	८१	जतूका	९३	१३५
	२१६	१०३		२५६	१५९	जत्रु	१२०	७८
छात्र	१३४	११	जघन्यज {	११३	४३	जनक	११०	२८
छादित	२१५	९८		१८७	१	जनंगम	१९०	१९
छान्दस	१३३	६	जंगम	२१०	७४	जनता	२२७	४२
छाया	२५६	१५७	जंगमेतर	२१०	७३	जनन {	२९	३०
छत्त	२१६	१०३	जंघा	११९	७२		१३२	१
छिद्र	४६	२	जंघाकारिक	१५६	७१	जननी	११०	२९
छिद्रित	२१६	९९	जंघाल	१५६	७३	जनपद	५९	८
छिन्न	२१६	१०३		६९	११	जनयित्री	११०	२९
छिन्नरुहा	८२	८२	जटा {	१२४	९७	जनश्रुति	३४	७
छुरिका	१६०	९२		२३४	३८	जनार्दन	८	१९
छेक	१०४	४३	जटाजूट	११	३५	जनाश्रय	६३	९
छेदन	२१९	७	जटाभांसी	९०	९३४	जनि	२९	३०
ज			जटिन्	७३	३२	जनी {	९३	१५३
जगत् {	५९	६	जटिला	९०	१३४		१०६	९
	२४१	८०		२३०	७७	जनुस्	२९	३०
जगती {	५९	६	जठर {	२१०	७६	जन्तु	२९	३०
	२४०	७१		२६२	१८९	जन्तुफल	७१	२२
जगत्प्राण	१५	६२	जड {	२०	१९	जन्मन्	२९	३०
जगर	१५५	६४		२०३	३८	जन्मिन्	२९	३०
जंगल	१९७	४१	जडुल	११४	४९		१३३	५८
जाम	२१८	१११	जतु	१२९	१२५	जन्य {	१६२	१०३
जग्धि	१७६	५५	जतुक	१७३	४०		२५६	१५९

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
जन्यु	२९	३०	जरा	११२	४१	जवन	{ १५१	४५
जप	१४१	४७	जरायु	११२	३८		{ १५६	७३
जपापुष्प	८०	७६	जरायुज	२०६	५०		{ २२६	३८
जम्पती	११२	३८	जल {	४९	३	जवनिका	१२८	१२०
जम्बाल	५०	९		२९१	२३	जन्हुतनया	५५	३१
जम्बीर {	७२	२४	जलजन्तु	५३	२०	जागरा	२२३	१९
	{ ८१	७९	जलधर	१८	७	जागरितृ	२०२	३२
जम्बु	७१	१९	जलनिधि	४९	२	जागरूक	२०२	३२
जम्बुक {	९७	५	जलनिर्गम	५०	७	जागर्या	२२३	१९
	{ २२८	३	जलनीली	५६	३८	जांगलिक	४८	११
जम्बू	७१	१९	जलपुष्प	२९१	२३	जांघिक	१५६	७३
जम्भ	७२	२४	जलप्राय	६०	१०	जात {	२९	३१
जम्भभेदिन	१२	३४	जलमुक्	१८	७		{ २४२	८५
जम्भल	७२	२४	जलव्याल	४७	५	जातरूप	१८३	९५
जम्भीर	७२	२४	जलशुक्ति	५३	२३	जातवेदस्	१४	५३
	७९	६०	जलाधार	५४	२५	जातापत्या	१०८	१६
जय {	१६३	११२	जलाशय {	५४	२५		{ २९	३१
	{ २३१	१६		{ ९५	१६४	जाति	{ ८०	७२
जयन	२३१	११	जलोच्छ्वास	५०	१०		{ २३९	६८
जयन्त	१३	४६	जलौकस्	५३	२२	जाती	७१	१९
जयन्ती	७९	६५	जलौका	५३	२२	जातीकोश	१३०	१३२
जया	७९	६५	जल्पाक	२०३	३६	जातीफल	१३०	१३२
जय्य	१५७	७४	जल्पित	२१७	१०७	जातु	२७५	४
जरण	१७२	३६	जव {	१५	६४	जातोक्ष	१७७	६१
जरत्	११३	४२		{ १५६	७३	जानु	११९	७२
जरद्भव	१७७	६१				जावाल	१८९	११

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
जामातृ	१११	३२	जिह्वा	१२३	९१	जीवितकाल	१६५	१२०
जानि	२५३	१४२	जीन	११३	४२	जुगुप्सा	३६	१३
जाम्बव	७१	१९	जीमूत	{ १८	७	जुंग	९१	१३७
जाम्बूनद	१८४	९९		{ ७९	६९	जुह	१३६	२५
जायक	१२९	१२५		{ २३७	५८	जूति	२२६	३८
जाया	१०५	६	जीरक	१७२	३६	जूति	२२६	३८
जायाजीव	१८९	१२	जीर्ण	११३	४२	जृम्भ	४९	३६
जायापती	११२	३८	जीर्णवस्त्र	१२७	११५	जृम्भण	४५	३५
जायु	११५	५०	जीर्णि	२२०	९	जेतृ {	१५७	७४
जार	१११	३५	जीव {	२१	२४		१५७	७७
जाल {	५२	१६		१६५	११९	जेमन	१७६	५६
	२६४	२००	जीवक {	७५	४४	जेय	१५७	७४
जालक	७०	१६	जीवजीव	{ ९१	१४२	जैत्र	१५७	७४
जालिक	१८९	१४		१०३	३५	जैवातृक {	१९	१४
जाली	८७	११८	जीवन {	४९	३		१९७	६
जाल्म {	१९०	१६		१६५	१		२२९	११
	१९९	१७	जीवनी	९१	१४२	जोंगक	१२९	१२६
जिघत्सु	२००	२०	जीवनीया	९१	१४२	जोत्सनी	८७	११८
जिगी	८३	९०	जीवनौषध	१६५	१२०	जोषम्	२७४	२५१
जित्वर	१५७	७७	जीवंतिका {	८२	८२	ज्ञ	१३३	५
जिन	८	१३		८२	८३		२१५	९८
जिष्णु {	१२	४२	जीवन्ती	९१	१४२	ज्ञप्त	२१५	९८
	१५७	७७	जीवा	९१	१४२	ज्ञप्ति	२९	१
जिह्वा {	२१०	७१	जीवातु	१६५	१२०	ज्ञातसिद्धान्त	१४५	१५
	२५२	१४१	जीवांतक	१८९	१४	ज्ञाति	१११	३४
जिह्वाग	४७	८	जीविका	६५	१	ज्ञातृ	२०२	३०

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
ज्ञातेय	१११	३५	ज्ञर्क्षर	४०	८	डिम्भा	११२	४१
ज्ञान	३०	६	ज्ञलरी	२८४	१०	डुंडुभ	४७	६
ज्ञानिन्	१४५	१४	ज्ञष	५२	१७	डुलि	५४	२४
ज्या	{ ५८ १५९	२ ८५	ज्ञषा	८७	११७	ढ		
ज्याघातवारण	१५९	८४	ज्ञाटल	७४	२९	ढका	३९	६
ज्यानि	२२०	९	ज्ञाटलि	२९७	३८	त		
ज्यायस्	{ ११३ १२७१	४३ २३५	ज्ञाबुक	७४	४०	तक	१७५	५३
ज्येष्ठ	{ २६ २३४४	१६ ४१	झिटी	{ ८० ८०	७४ ७५	तक्षक	२२८	४
ज्योतिरिगण	१०२	२८	झिल्लिका	१०२	२८	तक्षन्	१८८	९
ज्योतिषिक	१४५	१४	झीरुका	१०२	२८	तट	५०	७
ज्योतिष्मती	९३	१५०	ट			तटिनी	५५	३०
ज्योतिस्	२७०	२३०	टङ्क	१९३	३४	तडाग	५४	२८
ज्योत्स्ना	२७	१६	टिटिमक	१०३	३५	तडित्	१९	९
ज्योत्स्नी	८७	११८	टीका	२८३	७	तडित्वत्	१८	७
ज्यौत्स्नी	२४	५	टुंडक	७७	५६	तण्डक	२९५	३३
ज्वर	{ ११६ २२६	५६ ३८	ड			तण्डुल	८५	१०६
ज्वलन	१४	५३	डमर	२२२	१४	तण्डुलीय	९०	१३६
ज्वाल	१४	५७	डमरू	४०	८	तत	{ ३९ २१२	४ ८६
झ			डयन	१५३	५२	ततस्	२७५	३
झटा	८९	११७	डहु	७८	६०	तत्काल	१४८	२९
झटिति	२७५	२	डिडिम	४०	८	तत्त्व	४०	९
झर	६६	५	डिडिर	१८५	१०५	तत्पर	१९७	९
			डिम्ब	२२२	१४	तथा	२७६	९
			डिम्भ	{ १०३ १५१	३८ ११४	तथागत	८	१३
						तथ्य	३७	२२

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
तद्	२७५	३	तपःकेशसह	१४०	४२		२२	३०
तदर्पण	१८१	८१	तपन	{ २२	३१	तरणि:	{ ५१	१०
तदा	२८०	२२		{ ४८	१		{ ८०	७३
तदात्व	१४८	२९	तपनीय	१८३	९४	तरपण्य	५१	११
तदानीम्	२८०	२२	तपस्	{ २६	१५	तरल	{ १२५	१०२
तनय	११०	२७		{ २७०	२३२		{ २१०	७५
	{ ११९	७१	तपस्य	२६	१५	तरला	१७५	५०
तनु	{ २०८	६१	तपस्विन्	४२		तरस्	{ १५	६४
	{ २०९	६६	तपस्विनी	९०	१३४		{ १६२	१०२
	{ २४७	१३	तम	२२	२६	तरस	११७	६३
तनुत्र	१५५	३४		{ २२	२६	तरस्विन्	{ १५६	७३
तनू	११९	७१	तमस्	{ ४६	३		{ २५०	१२८
तनूकृत	२१५	९९		{ २७०	१३१	तरि	५१	१०
तनूनपाद्	१४	५३	तमस्विनी	२४	४	तरु	६८	५
तनूरुह	{ १०३	३६	तमाल	{ ७९	६८	तरुण	११३	४२
	{ १२४	९९		{ २९५	३३	तरुणी	१०६	८
तन्तु	१९२	२८	तमालपत्र	१२९	१२३	तर्क	६०	३
तन्तुभ	१६९	१७	तमिस्र	४६	३	तर्कविद्या	३४	५
तन्तुवाय	{ ९९	१३	तमिस्रा	२४	५	तर्कारी	७९	६५
	{ १८८	६	तमी	२४	४	तर्जनी	१२१	८१
तन्त्र	२६१	१८५	तमोनुद्	२४३	८९	तर्णक	१७७	६१
तन्त्रक	१२७	११२	तमोपह	२७१	२३८	तर्दू	१७२	३४
तन्त्रिका	८२	८२	तरक्षु	९७	१		{ १४	१३४
तन्त्री	{ ४६	३७	तरंग	५०	५	तर्पण	{ १७६	६६
	{ २५९	१७६	तरंगिणी	५५	३०		{ २१९	४
तप	२७	१९				तर्मन्	१३५	१९

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
तर्प	{ ४४	२८	तारकजित्	१२	४०	तिङ्मुबन्तचय	३३	२
	{ १७६	५५	तारका	{ २१	२१	तितड	१७०	२६
तल	{ १५९	८४		{ १२३	९२	तितिक्षा	४३	२४
	{ २६४	२०२	तारा	२१	२१	तितिधु	२०२	३१
तल्लिन	२५०	१२७	तारुण्य	११२	४०	तित्तिरि	१०२	३५
तल्प	२५०	१३१	तार्क्ष्य	{ १०	२९	तिथि	२४	१
तल्लज	२८	२७		{ २५३	१४५	तिनिश	७२	२६
तष्ट	२१५	९९	तार्क्ष्यशैल	१८५	१९२	तितिडी	७६	४३
तस्कर	१९१	२४		४०	९	तितिडीक	१७२	३५
तांडव	{ ४०	१०	ताल	{ ९६	१६८	तिन्दुक	७४	३८
	{ २९५	३४		{ १२१	८३	तिन्दुकी	२८४	८
तात्	११०	२८		{ १८५	१०३	तिमि	५३	१९
तांत्रिक	१४५	१५	तालपत्र	१२५	१०३	तिमिगिल	५३	२०
तापस	१३९	४२	तालपर्णी	८८	१२३	तिमित	२१७	१०५
तापसतरु	७५	४६	तालमूलिका	८७	११९	तिमिर	४६	३
तापिच्छ	७९	६८	तालवृन्तक	१३२	१४०	तिरस्	{ २७५	२५६
तामरस	५७	४०	ताला	९	२४		{ २७६	६
तामलकी	८९	१२७	ताली	{ ८९	१२७	तिरस्कारिणी	१२८	१२०
तामसी	२४	५		{ ९६	१७०	तिरस्किया	४३	२२
ताम्बूलवल्ली	८८	१२०	तालु	१२२	९१	तिरीट	{ ७३	३३
ताम्बूली	८८	१२०	तावत्	२७३	२४६		{ २९४	३०
ताम्रक	१८४	९७	तिक्त	३१	९	तिरोधान	१९	१३
ताम्रकर्णी	१८	५	तिक्तक	{ ३१	९	तिरोहित	१६४	११२
ताम्रकुट्टक	१८८	८		{ ९४	१५५	तिर्यच्	२०३	३४
ताम्रचूड	९९	१७	तिक्तशाख	७२	२५			
वीर	{ ३९	२	तिग्म	२३	३५			
	{ २५७	१६६						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
तिलक	७४	४०	तुङ्ग	७२	२५	तुरंगवदन	१७	७१
	११४	४९		२०९	७०	तुरासाह	१२	४४
	११८	६५	तुङ्गी	९१	१३९	तुरुष्क	१२९	१२८
	१२९	१२३	तुच्छ	२०७	५६	तुला	१८२	८७
	१७३	४३	तुण्ड	१२२	८९	तुलाकोटि	१२६	१०९
तिलकालक	११४	४९	तुडिकेरी	८७	११६	तुलामान	१८२	८५
तिलपर्णी	१३०	१३२		९१	१२९	तुल्य	१९३	३६
तिलपीज	१६९	१९	तुत्य	१८५	१०१	तुल्यपान	१७६	५५
तिलपेज	१६९	१९	तुत्या	८३	९५	तुवर	३१	९
तिलित्त	४७	५		८९	१२५	तुवारिका	९०	१३१
तिल्य	१६६	७	तुत्यांजन	१८५	१०१	तुष	७७	५८
तिल्व	७३	३३	तुन्द	१२०	७७		१६९	२२
तिष्य	२१	२२	तुन्दपरिमृज	१९०	१८	तुषार	२०	१८
	२५४	१४७		११३	४४		२०	१९
तिष्यफला	७७	५७	तुन्दिभ	११३	४४	तुषित	७	१०
तीक्ष्ण	२३	३५	तुन्दि	११७	६१	तुहिन	२०	१८
	१८४	९८		११३	४४	तूण	१६०	८८
	२३६	५३	तुन्दिल	११७	६१	तूणी	१६०	८९
तीक्ष्णगन्धक	७३	३१	तुन्न	८९	१२७	तूणीर	१६०	८८
तीर	५०	७	तुन्नवाय	१८८	६	तूद	७५	४१
तीर्थ	१४१	५०	तुय (व)रिका	९०	१३१	तूर्ण	१५	६५
	२४२	८६		१६३	१०६	तूल	७५	४२
तीव्र	१६	६७	तुम्बी	९४	१५६		१८५	१०६
तीव्रवेदना	४९	३	तुरग	१५१	४३	तूलिका	१९३	३२
तु	२७२	२४२	तुरङ्ग	१५१	४३	तूवर	२५७	१६५
	२७८	१५	तुरंगम	१५१	४३	तूणीम्	२७७	९
	२७६	५						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
तृष्णीशील	२०४	३९	तेमन	१७४	४४	त्रयी {	३३	३
तृष्णीक	२०४	३९	तैजस	१८४	९९	त्रयी {	३४	३
तृष्णीकाम्	२७७	९	तैजसा	१९३	३३	त्रस	२१०	२४
तृण {	९६	१६५	तैत्तिर	१०४	४३	त्रसर	२२४	२४
तृण {	९६	१६७	तैलपाणि	१३०	१३१	त्रस्त	२०१	२६
तृणदुम	९६	१७०	तैलपायिका	१०१	२६	त्राण {	२१७	१०६
तृणधान्य	१७०	२५	तैलपाता	२८३	६	त्राण {	२२०	८
तृणध्वज	९५	१६०	तैलीन	१६६	७	त्रात	२१७	१०६
तृणराज	९६	१६८	तैष	२६	१५	त्रायन्ती	९३	१५०
तृणशून्य	७९	६९	तोक	११०	२८	त्रायमाणा	९३	१५०
तृण्या	९६	१६८	तोकक	९९	१७	त्रास	४२	२१
तृतीयाकृत	१६७	९	तोक्म	१६८	१६	त्रिक {	४०	१०
तृतीयाप्रकृति	११२	२९	तोटक	२९४	३०	त्रिक {	१२०	७६
तृप्त	२१६	१०३	तोत्र {	१५०	४१	त्रिकुद्	६६	२
तृप्ति	१७३	५६	तोत्र {	१६७	१२	त्रिकुड	१८६	१११
तृष् {	४४	२७	तोदन	१६७	१२	त्रिका	५४	२७
तृष् {	१७३	५५	तोमर	१६०	९३	त्रिकूट	६६	२
तृष्णाक्	२००	२३	तोय	४९	४	त्रिखट्ट	२९८	४१
तृष्णा	२३६	५१	तोयपिप्पली	८६	१११	त्रिखट्टी	२९८	४१
तेजन	९५	१६१	तोरण	६४	१६	त्रिगुणाकृत	१६७	छ
तेजनक	९९	१६२	तौर्यत्रिक	४०	१०	त्रितक्ष	२९८	४१
तेजनी	८२	८३	त्यक्त	२१७	१०७	त्रितक्षी	२९८	४१
तेजस् {	११७	६२	त्याग	१३७	२९	त्रिदश	७	७
तेजस् {	२७०	२३४	त्रपा	४३	२३	त्रिदशालय	६	६
तेजित	२१४	९१	त्रपु	१८५	१०५	त्रिदिव	६	६
रम	२२५	२९				त्रिदिवेश	७	७

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
त्रिपथगा	५५	३१	त्र्यंबक	१०	३३	दंष्ट्रिन्	९७	२
त्रिपुटा {	८५	१०८	त्र्यम्बकसख	१६	६८	दक्ष	१९०	१९
	८९	१२५	त्र्युषण	१८६	१११	दक्षिण	१	
त्रिपुरान्तक	१०	३३	त्व	२१२	८२	दक्षिणस्थ	१५४	६०
त्रिफला	१८७	१११	त्वक्क्षीरी	१८६	१०९	दक्षिणा	१७	१
त्रिमण्डी	८५	१०८	त्वक्पत्र	९०	१३४	दक्षिणाम्नि	१३५	१९
त्रियामा	२४	४	त्वक्सार	९५	१६०	दक्षिणारु	१९१	२४
त्रिलोचन	१०	३२	त्वच् {	६९	१२	दक्षिणार्ह	१९७	५
				११७	६२	दक्षिणीय	१९७	५
त्रिवर्ग {	१४३	५७	त्वच्	९०	१३४	दग्ध	२१५	९९
	१४६	१९	त्वचिसार	९५	१६०	दग्धिका	१७५	४९
त्रिविक्रम	८	२०	त्वरा	२२४	२६			
त्रिविष्टप	६	६	त्वरित {	१५	६४		२३	३१
त्रिवृत्	८५	१०८		१५६	७१		१४६	२०
त्रिवृता	८५	१०८	त्वरितोदित	३७	२०	दण्ड {	१४६	२१
त्रिसंध्य	२४	३	त्वष्ट	२१५	९९		१५८	७९
त्रिसीत्य	१६७	९	त्वष्टृ {	१८८	९		२३४	४२
त्रिस्रोतस्	५५	३१		२३३	३५	दंडधर	१४	५९
त्रिहस्य	१६७	९	त्रिहृ(ष)	२३	३४	दण्डनीति	३४	५
त्रिहायणी	१७८	६८		२६८	२२५	दंडविष्कम्भ	१८०	७४
	८९	१२५	त्रिवाम्पति	२२	३०	दंडाहत	१७५	५३
त्रुटि {	२०८	६२	त्सरु	१६०	९०	दद्रुम्भ	९२	१४७
	२३४	३७	द			दद्रुण	११६	५९
त्रेता {	१३५	२०	दंश	१०१	२७	दद्रुरोगिन्	११६	५९
	२३९	६९	दंशन	१५५	६४	दधित्य	७१	२१
त्रोटि	१०३	३६	दंशित	१५५	६५	दधिफल	७१	२१
त्र्यब्दा	१७८	६८	दंशी	१०१	२७	दधिसक्तु	१७५	७८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
दनुज	७	१२	दरत्	२८४	९	दस्यु {	१४५	११
दन्त	१२२	९१	दरिद्र	२०६	४९		१९१	२४
दन्तधावन	७६	४९	दरी	६६	६	दस्य	१३	५१
दन्तभाग	५०	४०	दरु	५४	२४	दहन	१४	५५
दन्तशठ {	७१	२१	दर्पक	९	२५	दाक्षायणी {	११	३७
	७२	२४	दर्पण	१३२	१४०		२१	११
दन्तशठा	९१	१४०	दर्म	९६	१६६	दाक्षाय्य	१००	२१
दन्तावल	१४९	३४	दर्वि	१७२	३४	दाडिम	७८	६४
दन्तिका	९२	१४४	दर्वीकर	४७	८	दाडिमपुष्पक	७६	४९
दन्तिन्	१४९	३४	दर्श {	२५	८	दांडपाता	२८३	६
दन्दशूक	४७	८		१४१	४८	दात	२१६	१०३
दम्भ	१०८	६१	दर्शक	१४४	६	दात्यूह	१००	२१
दम {	१४६	२१	दर्शन	२२५	३१	दात्र	१६८	१३
	२१९	३	दल	६९	१४	दान {	१३७	२९
दमथ	२१९	३	दव	२६५	२०६		१४६	२०
दमित	२१५	९७	दविष्ट	२०९	६९		१५०	३७
दमुना	१४	६६	दवीयस्	२०९	६९	दानव	४	१२
दम्पती	११२	३८	दशन	१२२	९०	दानवारि	७	९
दम्भ	४४	३०	दशनवासस्	१२२	९०	दानशौंड	१९७	६
दम्भोलि	१३	४७	दशबल	८	१४	दांत {	१४०	४२
दम्य	१७७	६२	दशमिन्	११३	४३		२१६	९७
दया	४२	१८	दशमीस्थ	२४३	८७	दांति	२१९	३
दयालु	१९८	१५	दशा {	१२७	११४	दापित	२०४	४०
दयित	२०७	६३		२६७	२१६	दामन्	१७९	७३
दर {	४२	२१	दशानीकिनी	१५८	८१	दामनी	१७९	७३
	२६१	१८४				दामोदर	८	१८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
दाम्भिक	२३०	१७	दित	२१६	१०३	दीक्षान्त	१३७	२७
दायाद	२४३	८९	दितिसुत	७	१२	दीक्षित	१३३	८
दारद	४८	११	दिधिषु	१०९	२३	दीदिवि	१७५	४८
दारा	१०५	६	दिधिषू	१०९	२३	दीधिति	२३	३३
दारित	२१६	१०७	दिन	२४	२	दीन	२०६	४९
दारु {	६९	१३	दिनान्त	२४	३	दीप	१३१	१३८
	७७	५३	दिव {	६	६	दीपक	२२९	११
दारुण	४२	२०		१७	१	दीप्ति	२३	३४
दारुहरिद्रा	८४	१०२	दिवत्	२४	२	दीप्य	८६	१११
दारुहस्तक	१७२	३४	दिवस्पति	१२	४२	दीर्घ	२०९	६९
दार्वाघाट	९९	१७	दिवा	२७६	६	दीर्घकोशिका	५४	२५
दार्विका {	८८	११९	दिवाकर	२२	२८	दीर्घदर्शिन	१३३	६
	१८५	१०१	दिवाकीर्ति {	१८८	१०	दीर्घपृष्ठ	४७	८
दार्वा	८४	१०२		११०	१९	दीर्घवृन्त	७७	५७
दाव	२६५	२०६	दिविषद्	७	८	दीर्घसूत्र	११९	१७
दाविक	५६	३६	दिवौकस् {	७	७	दीर्घिका	५५	२८
दाश	५२	१५		२६९	२२६	दुःख {	४९	३
दाशपुर	९०	१३१	दिव्यगायन	२५१	१३३		२१	२३
दास	१९०	१७	दिव्योपपादुक	२०६	५०	दुष्प्रधारिणी	८६	११४
दासी	८०	७४	दिश	१७	१	दुःषमम्	२७८	१४
दासीसम	२९२	२७	दिश्य	१७	२	दुःस्पर्श	८३	९१
दासेय	१९०	१७		२४	१	दुःस्पर्शा	८३	९४
दासेर	१९०	१७	दिष्ट {	२९	२८	दुकूल	१२७	११३
दिगम्बर	२०४	३९		२३३	३५	दुग्ध	१७५	५१
दिग्गज	१८	४	दिष्टान्त	१६४	११६	दुग्धिका	८४	१००
दिग्ध {	१६०	८८	दिष्टया	२७७	१०	दुद्रुम	९२	१४८
	२१३	९०						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
दुन्दुभि	{ ४०	६	दुहितृ	१००	२८	देव	{ ७	७
दुरध्व	६१	१६	दूत	१४६	१६	देव	{ ४१	१३
दुरालभा	८३	९२	दूती	१०८	१७	देवकीनन्दन	८	२१
दुरित	२८	२३	दूत्य	१४६	१६	देवकुमुम	१२९	१२५
दुरोदर	२५८	१७१	दून	२१६	१०२	देवसातक	५४	२७
दुर्ग	१४६	१७	दूर	२०९	६८	देवसातविल	६६	६
दुर्गत	२०६	४९	दूरदर्शिन	१३३	६	देवच्छन्द	१२५	१०५
दुर्गति	४८	१	दूर्वा	९४	१५८	देवजग्धक	९६	१६६
दुर्गन्ध	३२	१२	दूषिका	११८	६७	देवतरु	१३	५०
दुर्गसञ्चर	२२४	२५	दूष्य	१२८	१२०	देवता	७	९
दुर्गा	११	३७	दूष्या	१५१	४२	देवताड	७९	६९
दुर्जन	२०५	४७		१६	६७	देवत्व	१४१	५२
दुर्दिन	१९	१२	दृढ	{ २१०	७६	देवदारु	७७	५४
दुर्नामक	११५	५४		३३५	४५	देवद्रव्य	२०२	३४
दुर्नामन्	५४	२५	दृढसंधि	२१०	७५	देवन	{ १९५	४५
दुर्बल	११३	४४	दृति	२८९	१९	देवन	{ २४८	११७
दुर्मनस्	१९७	८	दृढ	२१२	८६	देवबलभ	७२	२५
दुर्मुख	२०३	३६	दृष्ट	१२३	९३	देवभूय	१४१	५२
दुर्वर्ण	१८४	९६	दृषद्	६६	४	देवमातृक	६०	१२
दुर्विध	२०६	४९	दृष्ट	१४८	३०	देवयोनि	७	११
दुर्हृद्	१४५	१०	दृष्टरजस्	१०६	८	देवर	१११	३२
दुश्च्यवन	१२	४४	दृष्टान्त	२३८	६२	देवल	१८९	११
दुष्कृत	२८	२३	दृष्टि	{ १२३	९३	देवशिल्पिन	२३३	३५
दुष्ट	२७९	१९		२३४	३८	देवसभा	१३	४८
दुष्पत्र	८९	१२८	दृष्टेन्दु	२५	९	देवसायुज्य	१४१	५२
						देवाजीव	१८९	११

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
देवी {	४१	१३	दोषैकदृक्	२०५	४६	द्राक्षा	८५	१०७
	८२	८३	दोस्	१२०	८०	द्राघिष्ठ	२१८	११२
	९०	१३३	दोहद	४४	२७	द्राविडक	९०	११५
देवृ	१११	३२	दोहदवती	१०९	२१	हु	६८	५
देश	५९	८	द्युः (स)	१७	२	दुक्किलिम	७७	५३
देशरूप	१४७	२४	द्युति {	२०	१७	दुघण	१६०	९१
देह	११९	७१		२३	३४	दुण	९९	१४
देहली	६४	१३	द्युमणि	२२	३०	दुणी	२८४	९
दैतेय	७	१२	द्युम्न	१८३	९०		१५	६४
दैत्य	७	१२	द्युत	१९५	४४	दुत {	२१३	८९
दैत्यगुरु	२२	२५	द्युतकारक	१९५	४४		२१६	१००
दैत्या	८८	१२३	द्युतकृत्	१९५	४३		२७५	२
दैत्यारि	८	१९	द्यो(द्योः)	६	६	दुम	६८	५
दैन्य	२५५	१५३		१७	१	दुमामय	१२९	१२५
दैव्य	१२७	११४	द्योत	२३	३४	दुमोत्पल	७८	६०
	२९	२८	द्रप्स	१७५	५१	दुवय	१८२	८५
दैव {	१३६	२४		४५	३२	दुहिण	८	१७
	१४१	५०	द्रव {	१६४	१११		९९	१४
दैवज्ञ	१४५	१४	द्रवन्ती	८२	८७	द्रोण {	१८२	८८
दैवज्ञा	१०८	२०		१६२	१०२		२३६	४९
	७	९	द्रविण {	१८३	९०	द्रोणकाक	१००	२१
दैवत {	२७	२१		२३६	५२	द्रोणक्षीरा	१७९	७२
				२९०	२२	द्रोणदुग्धा	१७९	७२
दोला {	८३	९५	द्रव्य {	१८३	९०	द्रोणी {	५१	११
	१५३	५३		२५५	१५४		८३	९५
दोषज्ञ	१३३	५	द्राक्	२७५	२	द्रोहचिन्तन	३०	४
दोषा	२७६	६						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
धर्मसंहिता	३४	६	धारा	१६२	४९	धूत	२१७	१०७
धर्मिणी	१०६	१०	धाराधर	१८	७	धूपायित	२१६	१०२
धव {	१११	३५	धारासम्पात	१९	११	धूपित	२१६	१०२
	२६५	२०६	धार्तराष्ट्र	१०१	२४	धूमकेतु	२३७	५८
धवल	३२	१३	धावनी	८३	९३	धूमयोनि	१८	७
धवला	१७८	६७	धिक्	२७२	२४०	धूमल	३३	१६
धवित्र	१३३	२३	धिकृ	२०४	३९	धूम्या	२२७	४२
	८८	१२४	धिकृत	२१४	९४	धूम्याट	९९	१६
धातकी {	२८३	७	धिषण	२१	२४	धूम्र	३३	१६
	६७	८	धिषणा	२९	१	धूर्जटि	१०	३३
धातु {	२३८	६५	धिष्य	२५५	१५५		८१	७७
धातुपुष्पिका	८८	१२४	धी	२९	१	धूर्त {	१९५	४३
धातृ	८	१७	धीन्द्रिय	३१	८		२०६	४७
धात्री	१५९	१७६	धीमत्	१३३	६	धूर्वह	१७८	६५
धाना	१७४	४७	धीमती	१०७	१२	धूलि	१६१	९८
धानुष्क	१५६	६९	धीर {	१२९	१२४	धूसर	३२	१३
धान्य	१६९	२१		१३३	५	धृति	२४९	७४
धान्यत्वच्	१६९	२२	धीवर	५२	१५	धृष्ट	२०१	२५
धान्याक	१७३	३८	धीशक्ति	२२४	२५	धृष्णज्	२०१	२५
धान्यांश	२३५	४६	धीसचिव	१४३	४	धेनु	१७२	७१
धान्याम्ल	१७३	३९	धुत	२१२	८७	धेनुका {	१४९	३६
धामन्	२४९	१२४	धुनी	५५	३०		२३०	१५
धामार्गव {	८२	८८	धुर	१५३	५५	धेनुप्या	१७९	७२
	८७	११७	धुरन्धर	१७८	६५	धेनुक	१७७	६०
धाट्या	१३६	२२	धुरीण	१७८	६५	धैवत	३९	१
धारणा	१४७	२६	धुर्य	१७८	६५	धोरण	१५४	५८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
घौतकौशेय	१२७	११३	नक्षत्र	२१	२१	नद	२३७	५७
घौरितक	१५२	४८	नक्षत्रमाला	१२५	१०६	नदी	५५	२२
घौरेय	१७८	६५	नक्षत्रेश	२०	१५	नदीमातृक	६०	१९
घ्याम	९६	१६६	नख	८९	१३०	नदीसर्ज	७५	४९
श्रुव {	२१	२०	नखर {	१२१	८३	नघ्री	१९२	३१
	६८	८		१२१	८३	ननान्द	११०	२९
	२१०	७२	नग	२३१	१९	ननु {	२७३	२४८
	२६६	२११	नगरी	६१	१		२७८	१४
श्रुवा {	८७	११५	नगौकस्	१०२	३३	नन्दक	१०	२८
	१३६	२५	नग्न	२०४	३९	नन्दन	१२	४५
घ्वज	१६२	९९	नग्नह	१९४	४२	नन्दिवृक्ष	८९	१२८
घ्वजिनी	१५७	७८	नग्निका {	१०६	८	नन्धावर्त	६३	१०
घ्वनि	३८	२२		१०८	१७	नपुंसक	११२	३९
घ्वनित	२७४	९४	नट {	७७	५६	नघ्री	११०	२९
घ्वस्त	२१६	१०४		१८९	१२	नभस् {	१७	१
घ्वांक्ष {	१००	२०	नटन	४०	१०		२७	१६
	१२६७	२१९	नटी	८९	१२९		२७०	२३२
घ्वान	३८	२२	नड {	९५	१६२	नभसंगम	१०२	३४
घ्वान्त	४६	३		९६	१६५	नभस्य	२७	१७
	न			२९५	३३	नभस्वत्	१५	६३
न	२७७	११	नडप्राय	५९	९	नभस्	२७९	१८
नकुलेष्टा	८७	११५	नडसंहति	९६	१६८	नभसित्	२१६	१०१
नक्तक	१२७	११५	नड्वत्	५९	९	नभस्कारी	९१	१४१
नक्तम्	२७६	६	नड्वल	५९	९	नभस्या	१३८	३४
नक्तमाल	७६	४७	नत	२१०	७१	नभस्यित	२१६	१०१
नक्र	५३	२१	नतनासिक	११३	४५	नमुचिसुदन	१२	४३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
नय	२३०	९	नष्ट	१६४	११२	नागसम्भव	१८५	१०५
नयन	१२३	९३	नष्टचेष्टता	४५	३३	नागान्तक	१०	२९
नर	१०४	१	नष्टाग्नि	१४२	५३	नाट्य	४०	१०
नरक	४८	१	नष्टेन्दुकला	२५	९	नाडिका	१७२	३४
नरवाहन	१६	६९	नस्तित	१७७	६३	नाडिन्धम	१८८	८
नर्तक	४१	११	नस्योत	१७७	६३	नाडी	११८	६५
नर्तकी	४०	८	नहि	२७७	११	नाडी	१६९	२२
नर्तन	४०	१०	ना	२७७	११	नाडी	२३५	४३
नर्मदा	५५	३२	नाक	६	६	नाडीव्रण	११५	५४
नर्मन्	४५	३२	नाक	१७	२	नाथवत्	१९९	१६
नलकूबर	१६	७०	नाक	२२८	२	नाद	३८	३३
नलद	९५	१६४	नाकु	५०	१४	नाद	७३	३०
नलमीन	५२	१८	नाकुली	८७	११४	नादेयी	७४	३८
नलिन	५७	३९	नाकुली	४७	४	नादेयी	७९	६५
नलिनी	५६	३९	नाकुली	१४९	३४	नादेयी	८७	११८
नली	८९	१२९	नाग	१८५	१०५	नाना	२७३	२४७
नल्व	६१	१८	नाग	२०८	५९	नाना	२७५	३
नव	३११	७७	नाग	२३१	२१	नानारूप	२१४	९३
नवदल	५७	४३	नागकैसर	७८	६५	नान्दीकर	२०३	३८
नवनीत	१७५	५२	नागजिह्वा	१८६	१०८	नान्दीवादिन	२०३	३८
नवपालिका	८०	७२	नागबला	८७	११७	नापित	१८८	१०
नवसूतिका	१७९	७१	नागर	१७३	३८	नापित	१५३	५६
नवाम्बर	१२७	११२	नागर	२६१	१८८	नाभि	२५१	१३७
नवीन	२११	७७	नागरंग	७४	३८	नाभि	२८४	९
नवोद्धृत	१७५	५२	नागलोक	४६	१	नाभि	२८९	२०
नव्य	२११	७७	नागवल्ली	८८	१२०	नाम	२७४	२५१
						नामधेय	३५	८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
नामन्	३५	८	निःश्रेणि	६५	१८	निकेतन	६२	४
नाय	२२०	९	निःश्रेयस	३१	६	निकोचक	७२	२९
नायक	१९८	११	निःषमम्	२७८	१४	निकण	३८	२४
नारक	{ ४८	१	निःसरण	६५	१९	निकाण	३८	२४
	४८	२	निःस्व	२०६	४९	निखिल	२०९	५६
नारद	१३	४८	निकृष्ट	२०९	६६	निगड	१५१	४१
नाराच	१५९	८७	निकर	२०३	३९	निगद	२२१	१२
नाराची	१९३	३२	निकर्षण	६५	१९		६१	१
नारायण	८	१८	निकष	१९३	३२	निगम	{ १८०	७८
नारायणी	८४	१०१	निकषा	{ २७६	७		२५२	१४०
नारी	१०४	२		{ २७९	१९	निगाद	२२१	१२
नाल	{ ५७	४२	निकषात्मज	१५	६०	निगार	२२६	३७
	१६९	२२	निकाम	१७६	५७	निगाल	१५२	४८
नाला	५७	४२	निकाय	१०४	४२	निग्रह	२२१	१३
नालिकेर	९६	१६८	निकाय्य	६२	५	निघ	२२६	३६
नाविक	५१	१२	निकार	{ २२२	१५	निघस	१७६	५६
नाव्य	५०	१०		{ २२६	३६	निघ्न	११९	१६
नाश	१६४	११६	निकारण	१६४	११२	निचुल	७८	६१
नासत्य	१३	५१	निकुंचक	१८२	८८	निचोल	१२७	११६
नासा	{ ६४	१३	निकुंज	६७	८	निज	२३३	३७
	१२२	८९	निकुम्भ	९२	१४४	नितम्ब	{ ६६	५
नासिका	१२२	८९	निकुरम्ब	१०३	४०		{ ११९	७४
नास्तिकता	३०	४	निकृत	{ २०४	४१	नितम्बिनी	१०५	३
निःशलाक	१४७	२२		{ २०५	४६	नितान्त	१६	६७
निःशेष	२०९	६५	निकृति	४४	३०	नित्य	{ १६	६६
निःशोध्य	२०७	५६	निकृष्ट	२०७	५४		{ २१०	७२

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
निदाघ	{ २७ ४५	१९ ३३	निबन्धन	४०	७	निरस्त	{ ३७ १६० २०४	२० ८८ ४०
निदान	२९	२८	निभ	१९४	३७	निराकरिष्णु	२०२	३०
निदिग्ध	२१३	८९	निभृत	२००	२५	निराकृत	२०४	४०
निदिग्धिका	८३	९३	निमय	१८१	८०	निराकृति	{ १४२ २२५	५३ ३१
निदेश	{ १४७ २६०	२५ १७९	निमित्त	२४१	७६	निरामय	११६	५७
निद्रा	४६	३३	निमेष	२५	११	निरीश	१६८	१३
निद्राण	२०२	३३	निम्न	५५	१५	निर्कृति	४८	२
निद्रालु	२०२	३३	निम्नगा	५५	३०	निर्गुण्डि	{ ७९ ७९	८६ ७०
निधन	{ १६४ २४९	११६ १२३	निम्ब	७८	६२	निर्ग्रन्थन	१६४	११३
निधि	१७	७१	निम्बतरु	७२	२६	निर्घोष	३८	२३
निधुवन	१४२	५७	नियति	२९	२८	निर्जर	७	७
निध्यान	२२५	३१	नियन्तृ	१५४	५९	निर्जितेन्द्रियग्राम	१४०	४३
निन्द	३८	२२	नियम	{ ३० १३९ १४१	५ ३७ ४९	निर्जर	६६	५
निनाद	३८	२२	नियामक	५१	१२	निर्णय	३०	३
निन्दा	३६	१३	नियुत	२९१	२४	नाणक्त	२०७	५६
निष	१७२	३२	नियुद्ध	१६३	१०६	निर्णोजक	१८९	१०
निषठ	२२५	२९	नियोज्य	१९०	१७	निर्देश	१४७	२५
निषाठ	२२५	२९	निर	२७४	२५३	निर्भर	{ १६ २७५	६६ २
निपातन	२२४	२७	निरंतर	२०९	६६	निर्मद	१४९	३६
निपान	५४	२६	निरय	३८	१	निर्मुक्त	४७	६
निपुण	१९६	४	निरर्गल	२१२	८३	निर्मोक	४८	९
निबन्ध	११५	५५	निरर्थक	२११	८१			
			निरवग्रह	१९९	१५			
			निरसन	२२५	३१			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
निर्याण	१५०	३८	निवीत	१२७	११३	निष्कुटि	८८	१२५
निर्यातन	२४८	१२०		१४१	५०	निष्कुह	६९	१३
निर्यास	२८६	१३	निवृत्त	२१३	८८	निष्क्रम	२२४	२५
निर्वपण	१३७	३०	निवेश	१४९	३३	निष्ठा	४१	१५
निर्वणन	२२५	३१	निशा	२४	४		२३४	४१
निर्वहण	४१	१५	निशाख्या	१७३	४१	निष्ठान	१७४	४४
निर्वाण	{ ३१	६	निशान्त	६२	५		२४८	११६
	{ २१५	९६	निशापति	१९	१४	निष्ठीवन	२२६	३८
निर्वान	२१५	९६	निशित	२१४	९१	निष्ठुर	{ ३७	१९
निर्वाद	{ ३६	१३	निशीथ	२५	६		{ २१०	७६
	{ २४३	९०	निशीथिनी	२४	४	निष्ठूत	२१३	८७
निर्वापण	१६४	११४	निश्चय	३०	३	निष्ठूति	२२६	३८
निर्वाय	१९८	१३	निश्चेणि	६५	१८	निष्ठय	२२६	३७
निर्वासन	१६४	११३	निषङ्ग	१६०	८८	निष्ठवन	२२६	३८
निर्वृत्त	२१६	१००	निषंगिन्	१५६	६९	निष्णात	१९६	४
	{ १९४	३८	निषधा	६२	२	निष्पक्व	२१४	९५
निर्वेश	{ २२३	२०	निषद्वर	५०	९	निष्पत्तिमुता	१०६	११
	{ २६७	२१५	निषध	६६	३	निष्पन्न	२१६	१००
निर्व्यथन	४६	२	निषाद	{ ३८	१	निष्पाव	२२४	२४
निर्व्यूह	२७१	२३६		{ १९०	२०	निष्प्रभ	२१६	१००
निर्हार	२२२	१७	निषादिन्	१५४	५९	निष्प्रवाणिन्	१२७	११२
निर्हारिन्	३२	११	निषूदन	१६४	११३	निसर्ग	४६	३८
निर्हार्द	३८	२३	निष्क	२३०	१४	निसृष्ट	२१३	८८
निलय	६२	५	निष्कला	१०९	२१	निस्तल	२०९	६९
निवह	१०३	३९	निष्कासित	२०४	३९	निस्तर्हण	१६४	११४
निवात	२४२	८४	निष्कुट	६७	१	निर्लिंश	१६०	८९
निवाप	१३७	३१						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
निखाव	१७५	४९	नीलिका	७९	७०	नेतृ	१९८	११
निस्वन	३८	२३	नीलिनी	८३	९५	नेत्र	{ १२३ ९३	
निस्वान	३८	२३	नीली	८३	९४		{ २०७ १८०	
निहनन	१६४	११४	नीवाक	२२४	२३	नेत्राम्बु	१२३	९३
निहाका	५३	२२	नीवार	१७०	२५	नेदिष्ठ	२०९	६८
निहिंसन	१६४	११३	नीवी	{ १८१ ८०		नेपथ्य	१२४	९९
निहीन	१९०	१६		{ २६६ २१२		नेमि	{ ५४ २७	
			नीवृत्	५९	८		{ १५३ ५६	
निहव	{ ३६ १७		नीशार	१२८	११८	नेमी	७२	२६
	{ २६५ २०८		नीहार	२०	१८	नैकभेद	२१२	८३
नोकाश	१९४	३७	नु	२७३	२४८	नैगम	{ १८० ७८	
नीच	{ १९० २०९	{ १६ ७०	नुत	२१३	८७		{ २५२ १४०	
नीचैस्	२७८	१७	नुति	३५	११	नैचिकी	१७८	६७
नीड	१०३	३७	नुन्न	२१३	८७	नैपाली	१८६	१०८
नीडोद्भव	१०२	३४	नूतन	२११	७७	नैमेय	१८१	८०
नीध्र	६४	१४	नूत्न	२११	७८	नैयग्रोध	७०	१८
नीप	७५	४२	नूतम्	{ २७४ २५०		नैर्ऋत	{ १५ ६०	
नीर	४९	४		{ २७८ १६			{ १७ २	
नील	३२	१४	नूपुर	१२६	१०९	नैष्किक	१४४	७
			नृ	१०४	१	नैस्त्रिशिक	१५६	७०
नीलकण्ठ	{ १०२ २३४	{ ३० ४०	नृत्य	४०	१०	नो	२७७	११
			नृप	१४३	१	नौ	५१	१०
नीलंगु	९९	१३	नृपलक्ष्मन्	१४९	३२	नौकादंड	५१	१३
नीललोहित	१०	३३	नृपसम	२९३	२७	नौतार्य	५०	१०
नीला	१०१	२६	नृपासन	१४८	३१	न्यक्ष	२६९	२२५
नीलाम्बर	९	२४	नृशंस	२०६	४७	न्यग्रोध	{ ७३ ३२	
नीलाम्बुजन्मन्	५६	३७	नृभेन	२९७	४०		{ २४४ ९६	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
न्यग्रोधी	८२	८७	पक्षमूल	१०३	३६	पटच्चर	१२७	११५
न्यङ्	२०९	७०	पक्षान्त	२५	७	पटल	{ ६४ १४	
न्यंकु	९८	१०	पक्षिन्	१०२	३२		{ २६४ २०१	
न्यस्त	२१३	८८	पक्षिणी	२४	५	पटलप्रान्त	६४	१४
न्याद	१७६	५६	पक्षमन्	२४८	१२१	पटवासक	१३२	१३९
न्याय	१४७	२४	पंक	{ २८ २३		पटह	{ ४० ६	
न्याय्य	{ १४७ २५६	२५ १६१	पंकिल	६७	१०		{ १६३ १०८	
न्यास	१८१	८१	पकेरुह	५७	४०	पट्ट	{ ९४ १५६	
न्युब्ज	११७	६१	पंक्ति	{ १८२ २४०	८४ ७२		{ १९० २०३ २३४	१९ ३५ ३९
न्यूस	२८८	१७	पंगु	११४	४८	पट्टपर्णी	९१	१३८
न्यून	२५०	१२८	पचंपचा	८४	१०२	पटोल	९४	१५५
प			पचा	२२०	८	पटोलिका	८७	११८
पक्कण	६५	२०	पंचजन	१०४	१	पट्ट	२८८	१७
पक	{ २१४ २१५	९१ ९६	पंचता-	१६४	११६	पट्टिका	७४	५१
	{ २६ १०३	१२ ३६	पंचदशी	२५	७	पट्टिन्	७४	४१
पक्ष	{ १२४ १५९	९८ ८७	पंचम	३९	१	पट्टिश	२९०	२१
	{ २६७ २२०	२२० २२०	पंचलक्षण	३४	५		{ १८२ १९४	८८ ३८
पक्षक	६४	१४	पंचशर	९	२५	पण	{ १९५ २३५	४५ ४६
	{ २४ १०३	२ ३६	पांचशाख	१२१	८१		{ १९५ २३५	४५ ४६
पक्षति	{ १०३ २४०	३६ ७२	पांचांगुल	७६	५१	पणव	४०	८
			पंचात्य	९७	१	पणायित	२१७	१०९
पक्षद्वार	६४	१४	पंजिका	२८३	७	पणित	२१७	४०९
पक्षभाग	१५०	४०	पट	{ ७३ ११२७	३५ ११६			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
पणितव्य	१८१	८२	पत्ति	१५५	६६	पद	२४४	९३
पण्ड	११२	३९		१५८	८०	पदग	१५५	६६
पंडित	१३३	५		२४०	७२	पदवी	७१	१५
पण्य	१८१	८२	पत्तिसंहति	१५५	६७	पदाजि	१५५	६६
पण्यवीथिका	६२	२	पत्री	१०५	५	पदाति	१५५	६६
पण्या	९३	१५०		६९	१४	पदिक	१५५	६१
पण्याजीव	१८०	७८	पत्र	१०३	३६	पद्म	१५५	६७
पतग	१०२	३३		१५४	९८	पद्धति	६१	१५
पतंग	१०२	२८		२६०	१७९	पद्म	१७	७१
	१३१	२०	पत्रपरशु	१९३	३२		५७	३९
पतंगिका	१०१	२७	पत्रपाश्या	१२५	१०३	पद्मक	१५०	३९
पतत्	१०२	३३	पत्ररथ	१०२	३३	पद्मचारिणी	९२	१४६
पतत्र	१०३	३६	पत्रलेखा	१२८	१२२	पद्मनाभ	८	२०
पतत्रि	१०२	३३		१३७	१३२	पद्मिनी	५६	३९
पतत्रिन्	१०२	३३	पत्राङ्ग	१८६	१११	पद्मपत्र	९२	१४५
पतद्ग्रह	१३२	१३९	पत्रांगुलि	१२८	१२१	पद्मराग	१८३	९२
	२९०	२१		९९	१५		९	२७
पतयालु	२०१	२७	पत्रिन्	१०२	३३	पद्मा	८३	८९
पताका	१६२	९९		१५९	८७		९२	१४६
पताकिन्	१५६	७१		२४६	१०६	पद्माकर	५४	२८
पति	१११	३५	पत्रोर्ण	७७	५६	पद्माट	९२	१४७
	१९८	१०		१२७	११३	पद्मालया	९	२७
पतिंवरा	१०६	७	पथिक	१४६	१७	पद्मिन्	१४९	३५
पतिवत्नी	१०७	१२	पथिन्	६१	१५	पद्य	२४९	३१
पतिव्रता	१०५	६	पथ्या	७७	५९	पद्या	६१	१५
पत्तन	६१	१	पद	११९	७१	पनस	७८	६१

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
पनायित्	२१७	१०९	पराक्रम	{ १६२ १०२		परिष	{ १६० ९१	
पनित	२१७	१०९		{ २६२ १३८			{ २३२ २७	
पन्न	२१६	१०४	पराग	{ ७० १७		परिघातिन्	१६०	९१
पन्नग	४७	८		{ २३१ २१		परिचय	२२३	२३
पन्नगाश	१०	२९	पराङ्मुख	२०२	३३	परिचर	१५४	६२
	{ ४९ १		पराचित	१९०	१८	परिचर्या	१३८	३५
पयस्	{ १७५ ५१		पराचीन	२०२	३३	परिचाय्य	१३५	२०
	{ २७० २३३		पराजय	१६४	१११	परिचारक	१९०	१७
पयस्य	१७५	५१	पराजित	१६४	११२	परिणत	२१५	९६
पयोधर	२५७	१६३	पराधीन	१९९	१६	परिणय	१४२	५६
पर	{ १४५ ११		परान्न	२००	२०	परिणाम	२२२	१५
	{ २६२ १९१		पराभूत	१६४	११२	परिणाय	१९५	४५
परजात	१९०	१८	परायण	२१८	२	परिणाह	१९५	११४
परतन्त्र	१९९	१६	परारि	२७९	२०	परितस्	२७७	१३
परपिण्डाद	२००	२०	पराध्य	२०७	५८	परित्राण	२१९	५
परभृत्	१००	२०	परासन	१६४	११३	परिदान	१८१	८०
परभृत	१००	१९	परासु	१६४	११७	परिदेवन	३६	१६
परमस्	२७७	१२	परास्कन्दिन्	१८१	२५	परिधान	१२७	१९७
परमान्न	१३६	२४	परिकर	२५७	१६५	परिधि	{ २३ ३२	
परमेष्ठिन्	८	१६	परिकर्मन्	१२८	१२१		{ २४४ ९७	
परम्पराक	१३६	२६	परिक्रम	२२२	१६	परिधिस्थ	१५४	६२
परवत्	१९९	२६	परिक्रिया	२२३	२०	परिपण	१८१	८०
परशु	१६०	९२	परिक्षिप्त	२१३	८८	परिपथिन्	१४५	११
परश्वध	१६०	९२	परिखा	५५	२९	परिपाटी	१३८	३६
परश्वस्	२८०	२२	परिग्रह	२७१	२३७	परिपूर्णता	१३१	१३७
						परिपेलव	९०	१३१

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
परिप्लव	२१०	७५	परिसार	२२३	२१	पर्जनी	८४	१०२
परिवर्ह	२७२	२३९	परिष्कन्द	१९०	१८	पर्जन्य	२५३	१४६
परिभव	४३	२२	परिस्तोम	१५१	४२	पर्ण {	६९	१४
परिभाषण	३६	१४	परिस्यन्द	१३१	१३७		७२	२९
परिभूत	२१७	१०६	परिस्मृत	१९४	३९		२९०	२२
परिमल {	३१	१०	परिस्मृता	१९४	३९	पर्णशाला	६२	६
	२२१	१३	परीक्षक	१९७	७	पर्णासि	८१	७९
परिरम्भ	२२५	३०	परीभाष	४३	२२	पर्यङ्क	१३१	१३८
परिवर्जन	१६४	११४	परीवर्त	१८१	८०	पर्यटन	१३८	३५
परिवाद	३६	१३	परीवाद	३६	१३	पर्यन्तभू	६०	१४
परिवादिनी	३९	३	परीवाप	२५०	१२९	पर्यय {	१३९	३७
परिवापित	२१२	८५	परीवार	२५८	१६९		२२६	३३
परिवित्ति	१४२	५६	परीवाह	५०	१०	पर्यवस्था	२२३	२१
परिवृढ	१९८	११	परीष्टि	१३७	३२	पर्याप्त	१७६	५७
परिवेत्तृ	१४२	५५	परीसार	२२३	२१	पर्याप्ति	२१९	५
परिवेष	२३	३२	परीहास	४५	३२	पर्याय {	१३८	३७
परिव्याध {	७३	३०	परुत्	२७९	२०		२५४	२४६
	७८	६०	परुष	३७	१९	पर्यायस्यन	२२५	३२
परिव्रज	१३९	४१	परुस्	९५	१६२	पर्युदञ्चन	१६६	३
परिषाद्	१३४	१५	परेत	१६४	११७	पर्येषणा	१३७	३२
परिष्कार	१२४	१०१	परेतराज	१४	५८	पर्वत	६५	१
परिष्कृत	१२४	१००	परेद्यवि	२७९	२१	पर्वन् {	९५	१६२
परिष्वङ्ग	२२५	३०	परेष्टुका	१७९	७०		२४९	२२१
परिसर	६०	१४	परैधित	१९०	१८	पर्वसंधि	२५	७
परिसर्प	२२३	२०	परोष्णी	१०१	२६	पर्शुका	११८	६९
परिसर्या	२२३	२१	पर्कटी	७३	३२	पल {	१८२	८६
							२६४	२०२

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
पलगण्ड	१८८	६	पश्चात्	२७२ २४३	पाठ	{ १३४ १४ २२५ २९	
पलङ्कषा	८४	९८	पश्चात्ताप	४३ २५	पाठा	८२ ८४	
पलल	११७	६३	पश्चिम	२११ ८१	पाठिन्	८१ ८०	
पलाण्डु	९२	१४७	पश्चिमा	१७ १	पाठीन	५२ १८	
पलाल	१७९	२२	पश्चिमोत्तर	५९ ७	पाणि	१२१ ८१	
पलाश	{ ६९ १४ ७२ २९ ९३ १५४		पस्त्य	६२ ५	पाणिगृहीती	१०५ ६	
			पांशुला	१०६ ११	पाणिघ	१८९ १३	
			पांशु	१६१ ९८	पाणिपीडन	१४२ ५६	
पलाशिन	६८ ५		पाक	{ १०३ ३८ २२० ८	पाणिवाद	१८९ १३	
पलिकनी	१०७ १२		पाकल	८९ १२६	पांडर	३२ १२	
पलित	११२ ४१		पाकशासन	१२ ४१	पांडु	३२ १३	
पल्यङ्क	१३१ १३८		पाकशासनि	१३ ४६	पांडुकम्बलिन्	१५३ ५४	
पलव	७० १४		पाकस्थान	१७१ २७	पांडुर	३२ १३	
पल्वल	५४ २८		पाक्य	{ १७३ ४२ १८६ १०९	पातक	२९५ ३३	
पव	२२४ २४		पाखण्ड	१४० ४५	पाताल	{ ४६ १ १६४ २०२	
पवनाशन	४७ ८		पांचजन्य	१० २८	पातुक	२०१ २७	
पवन	{ १५ ६३ २२४ २४		पांचालिका	१९२ २९	पात्र	{ ५० ८ १३३ २४ १७२ ३३ २६० १७९	
			पाट	२७६ ७			
पवमान	१५ ६३		पाटच्चर	१९१ २५			
पवि	१३ ४७		पाटल	{ ३२ १५ १६८ १५			
पवित्र	{ ९६ १६६ १४० ४५ २०७ ५०		पाटला	{ ७१ २० ७७ ५४	पात्री	२९८ ४२	
			पाटलि	७७ ५४	पात्रीव	२९६ ३५	
					पाथस्	४९ ४	
पवित्रक	५२ १६						
पशुपति	१० ३०						
पशुप्रेरण	२२७ ३९						
पशुरज्जु	१७९ ७३						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
पाद {	६६	७	पामन्	२८	२३	पारिप्लव	२१०	७५
	११२	७१	पामन्	११५	५३	पारिभद्र	७२	५६
	१८३	८९	पामन	११६	५८	पारिभद्रक	७७	५३
	२४३	८९	पामर	१९०	१६	पारिभाव्य	८९	१२६
पादकटक	१२६	११०	पामा	११५	५३	पारियात्रिक	६६	३
पादग्रहण	१३९	४१	पायस	{ १२९	१२८	पारिषद	११	३५
पादप	६८	५		{ १३६	२४	पारिहार्य	१२६	१०७
पादबन्धन	१७६	५८	पायु	११९	७३	पारी	२८८	१०
पाय	१३८	४२	पाय्य	१८२	८५	पारुष्य	३६	१४
पादेस्फाट	११५	५२	पार	५०	८	पार्थिव	१४३	१
पादाग्र	११९	७१	पारद	१८४	९९	पार्वती	११	३७
पादांगद	१२६	१०९	पारंपर्योपदेश	१३४	१२	पार्वतीनंदन	१२	३९
पादात	१५५	६७	पारशव	२६६	२१०	पार्श्व	{ १२०	७९
पादातिक	१५५	६६	पारश्वधिक	१५६	७०		{ २२७	४१
पादुका	१९२	३०	पारसीक	१५१	४५	पार्श्वभाग	१५०	४०
पादू	१९२	३०	पारस्त्रेण्य	१९९	२४	पार्श्वस्थि	११८	६९
पादूकृत्	१८८	७	पारायण	२१८	२	पार्णिण	११९	७२
पानगोष्ठिका	१९४	४२	पारावत	९९	१४	पार्णिणग्राह	१४५	१०
पानपात्र	१९५	४३	पारावतांत्रि	९३	१५०	पालघ्न	९६	१६७
पानभाजन	१७२	३२		४९	१	पालंकी	८८	१२१
पानीय	४९	४४	पारावार	{ २९६	३५	पालाश	३२	१४
पानीयशालिका	६३	७	पाराशरिन्	१३९	४१	पालि	{ १६०	९३
पान्थ	१४६	१७	पारकाक्षिन्	१३९	४२		{ २६३	१९७
पाप {	२८	२३	पारिजातक	{ १३	५०	पालिन्दी	८६	१०८
	२०६	४७		{ ७२	२६	पावक	१४	५४
पापचेली	८२	८५	परितथ्या	१२५	१०३			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
पाश	१२४	९८	पिच्छिल	१७४	४६	पितृप्रसू	२४	३
पाशक	१९५	३५	पिच्छिला	{ ७५	४६	पितृवन	१६५	११८
पाशिन्	१५	६१		{ ७८	६२	पितृव्य	११०	३१
पाशुपत	८१	८१	पिञ्ज	१६४	११५	पितृसन्निभ	१९८	१३
पाशुपाल्य	१६५	२	पिञ्ज	{ १८५	१०३	पित्त	११७	६२
पाश्चात्य	२११	८१		{ २९४	३१	पित्त्य	१४१	५१
पाश्या	२२७	५२	पिञ्जल	१६२	९९	पित्तत्	१०२	३४
पाषाण	६६	४	पिट	१७०	२६	पिधान	१९	१३
पाषाणदारण	१९३	३४	पिटक	{ ११५	५३	पिनद्ध	१५१	५२
पिक	१००	१०		{ १९२	२९	पिनाक	{ ११	३५
पिङ्ग	३३	१६	पिठर	{ १७१	३१		{ २३०	१४
पिङ्गल	{ २३	३०		{ २६१	१८८	पिनाकिन्	१०	३१
	{ ३३	१६	पिण्ड	{ १८४	९८	पिपासा	१७६	५५
पिङ्गला	२८	१६		{ १८५	१०४	पिपीलिका	२८४	८
पिचंड	{ १२०	७७	पिण्डक	१२९	१२८	पिप्पल	७१	२०
	{ २८९	१०	पिण्डिका	१५३	५६	पिप्पली	८४	९७
पिचंडिल	११३	४४	पिण्डीतक	७६	५२	पिप्पलीमूल	१८६	११०
पिचु	१८५	१०६	पिण्याक	{ २२९	९	पिण्डु	११४	४९
पिचुमन्द	७८	६२		{ २९५	३२	पिल्ल	११६	६०
पिचुल	७४	४०	पितरौ	११२	३७	पिशंग	१३३	१६
पिच्चट	१८५	१०५	पितामह	{ ८	१६	पिशाच	७	११
	{ १०२	३१		{ १११	३३	पिशित	११७	६३
पिच्छ	{ २९४	३०	पितृ	११०	२८		{ १२९	१२४
	{ ७५	४७	पितृदान	१३७	३१	पिशुन	{ २०५	४७
पिच्छा	{ २८४	९	पितृपति	{ १४	५८		{ २५९	१२७
				{ १७	२	पिशुना	९०	१३३
			पितृपितृ	१११	३३			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक
पिष्टक	१७४	४८	पीवन	२०८	६१	पुत्रिका	१९२	२९
पिष्टपचन	१७२	३२	पीवरस्तनी	१७९	७१	पुत्री	११२	३७
पिष्टात	१३२	१३९	पुंश्चली	११०	१०	पुद्गल	२४५	२०
पीठ	१३१	१३८	पुक्कस	१९०	२०	पुनःपुनर्	१७५	२
पीडन	१६३	१०९	पुंख	२८८	१७	पुनर्	{ २७४ २५३	
पीडा	४९	३	पुंगव	२०८	५९		{ २७८ १५	
पीत	३२	१४	पुच्छ	१५२	५०	पुनर्नवा	९२	१४९
पीतदारु	७७	५३	पुंज	१०४	४२	पुनर्भव	१२१	८३
पीतद्वु	{ ७८ ८४	{ ६० १०१	पुटभेद	५०	७	पुनर्भू	१०९	२३
			पुटभेदन	६१	१	पुन्नाग	७२	२५
पीतन	{ ७२ १२९ १८५	{ २७ १२४ १०३	पुटी	२९८	४२	पुमस्	१०४	१
			पुंडरीक	{ १८ ५७ २२९	{ ३ ४१ ११	पुर	६१	१
पीतसारक	७५	४३	पुंडरीकाक्ष	८	१९	पुर	{ ७३ २६१	{ ३४ १८३
पीता	१७३	४१	पुंड	९५	१६३	पुरस्	२७६	७
पीताम्बर	८	१९	पुंडक	८०	७२	पुरःसर	१५६	७२
पीन	२०८	६१	पुण्य	{ २८ २५६	{ २४ १६०	पुरतस्	२७६	७
पीनस	११५	५१	पुण्यक	१३९	३७	पुरद्वार	६४	१६
पीनोद्गी	१७९	७१	पुण्यजन	१५	६०	पुरन्दर	१२	४१
पीयूष	{ १३ १७६	{ ४८ ५४	पुण्यजनेश्वर	१६	६९	पुरन्ध्री	१०५	६
			पुण्यभूमि	५९	८	पुरस्कृत	२४२	८४
पीलु	{ ७१ २६३	{ २८ १९३	पुण्यवत्	१९६	३	पुरस्तात्	२७३	२४६
			पुत्तिका	१०१	२७	पुरा	२७४	२५३
पीलुपर्णी	{ ८२ ९१	{ ८४ १३९	पुत्र	११०	२७	पुराण	{ ३४ २११	{ ५ ७७
पीवर	२०८	६१				पुरातन	२११	७७

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
पुरावृत्त	३४	४		१७	१	पुस्त	१९२	२८
पुरी	६१	१	पुष्कर	४९	४	पूग	९६	१६९
पुरीतव	११८	६६		५७	४१		२३१	२०
पुरीष	११८	६८		९२	१४५	पूजा	१३८	३४
पुरु	२०८	६३		२६१	१८६	पूजित	२१५	९८
	२९	२९	पुष्कराह	२००	२२	पूज्य	१९६	५
	७२	२५	पुष्करिणी	५४	२७		२५४	१५०
पुरुष	१०४	१	पुष्कल	२०७	५८		१४०	४५
	२६७	२१८	पुष्ट	२१६	९७	पूत	१७०	२३
पुरुषोत्तम	८	२१		७०	१७		२०७	५५
पुरुह	२०८	६३	पुष्प	१०८	२१	पूतना	७७	५९
पुरुहूत	१२	४१		२९१	२३	पूतिक	७६	४८
पुरोग	१५६	७२	पुष्पक	१६	७०	पूतिकरज	७६	४८
पुरोगम	१५६	७२		१८५	१०३	पूतिकाष्ठ	७७	५४
पुरोगामिन्	१५६	७१	पुष्पकेतु	१८५	१०३		७८	६०
पुरोडाश	२९०	२१	पुष्पदन्त	१८	४	पूतिगन्धि	३२	१२
पुरोधस्	१४४	५	पुष्पधन्वन्	९	२६	पूतिफली	८३	९६
पुरोभागिन्	१०५	४६	पुष्पप्रियक	७५	४४	पूप	१७४	४८
पुरोहित	१४४	५	पुष्पफल	७१	२१	पूर	२८९	२०
पुलाक	२२८	५	पुष्परथ	१५३	५१	पूरणी	७५	४६
पुलिन	५०	९	पुष्परस	७०	१७	पूरित	२१५	९८
पुलिन्द	१९०	२०	पुष्पलिह	१०२	२९	पूरुष	१०४	१
पुलोमजा	१२	४५	पुष्पवती	१०८	२०	पूर्ण	२०९	६५
पुषित	२१६	९७	पुष्पवन्तौ	२५	१०		२१५	९८
			पुष्पसमय	२७	१८	पूर्णकुम्भ	१४९	३२
			पुष्य	२१	२२	पूर्णमा	२५	७
				२५४	१४६	पूर्त	१३७	२८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
पूर्व {	२११	८०	पृथुल	६०	२०८	पेशी	१०३	३७
	२५१	१३४		५८	६	पैटर	१७४	४५
पूर्वज	११३	४३	पृथ्वी {	१७२	६७	पैतृष्वसेय	१०९	२५
पूर्वदेव	७	१२		१७३	४०	पैतृष्वस्त्रीय	१०९	२५
पूर्वपर्वत	६६	२	पृथ्वीका	८८	१२५	पोटगल {	९५	१६२
पूर्व	१७	१	पृदाकु	४७	६		९६	१६३
पूर्वद्युस्	२७९	२१	पृश्नि	११४	४८	पोटा	१०७	१५
पूषन्	२२	२९	पृश्निपर्णी	८३	९२	पोत {	१०३	३८
पृक्ति	२२०	९	पृषत्	५०	६		२३८	६०
पृच्छा	३५	१०	पृषत {	५०	६	पोतवणिज्	५१	१२
	१५७	७८		९८	१०	पोतवाह	५१	१२
पृतना {	१५८	८१	पृषत्क	१५९	८६	पोताधान	५२	१९
			पृषदश्च	१५	६२	पोत्र	२६०	१८०
पृथक्	२७५	३	पृषदाज्य	१३६	२४	पोत्रिन्	९७	२
पृथक्पर्णी	८३	९२	पृष्ठ	१२०	७८	पौडर्य	८९	१२७
पृथगात्मता {	२९	३१	पृष्ठवंशधर	१२०	७६	पौत्री	११०	२९
	१३९	३८	पृष्ठास्थि	११८	६९	पौर	९६	१६६
पृथग्जन {	१९०	१६		१५१	४६	पौरस्त्य	२११	८०
	२४६	१०५	पृष्ठ्य	२२७	४१	पौरुष {	१२२	८७
पृथग्विद्य	२१४	९३		२२८	६		२६८	२३३
पृथिवी	५८	३	पेचक {	९९	१५	पौरोगव	१७१	२७
	१७२	३७		२२८	६	पौर्णमास	१४१	४८
पृथु {	१७३	४०	पेटक	१९२	२९	पौर्णमासी	२५	७
	२०८	६०	पेटा	१९२	२९	पौलस्त्य	१६	६९
	१०३	३८	पेटी	२९८	४२	पौलि	१७४	४७
पृथुक {	१७४	४७	पेलव	२०९	६६	पौष	२६	१५
	२२८	३		१९०	१९			
पृथोभन्	५२	१७	पेशल {	१६५	२०५			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
पौष्पक	१८९	१०३	प्रग्रह	{ १६५ ११९ २७१ २३७		प्रणय	{ २२४ २५ २५४ १५१	
प्याद्	२७६	७	प्रग्राह	२७१	३७	प्रणव	३४	४
प्रकांड	{ २८ २७ ६९ १०		प्रग्रीव	२९६	३५	प्रणाद	३५	११
प्रकाम	१७६	५७	प्रवण	६४	१२	प्रणाली	५६	३५
प्रकार	२५७	१६२	प्रवाण	६४	१२	प्रणिधि	{ १४५ १३ २४५ १००	
प्रकाश	{ २३ ३४ २६७ २१८		प्रचक्र	१६१	९६	प्रणिहित	२१२	८६
प्रकीर्णक	१४८	३१	प्रचलायित	२०२	३२	प्रणीत	{ १३९ २० १७४ १००	
प्रकीर्य	७६	४८	प्रचुर	२०८	६३	प्रणुत	२१७	१०९
प्रकृति	{ २९ २९ ४६ ३७ १४६ १८ २४० ७३		प्रचेतस्	१५	६	प्रणय	२००	२५
प्रकोष्ठ	१२०	८०	प्रचोदनी	८३	९४	प्रतन	२११	७७
प्रक्रम	२३४	२६	प्रच्छदपट	१२७	११६	प्रतल	{ १२१ ८४ १२१ ८५	
प्रक्रिया	१४८	३१	प्रच्छन्न	६४	१४	प्रताप	१४६	२०
प्रकण	३८	२४	प्रच्छर्दिका	११६	५५	प्रतापस	८१	८१
प्रकाण	३८	२४	प्रजन	२२४	२५	प्रति	२७३	२४५
प्रक्षेडन	१५९	८७	प्रजविन	१५६	७३	प्रतिकर्मन्	१२४	९९
प्रगंड	१२०	८०	प्रजा	२३३	३२	प्रतिकूल	२११	८४
प्रगतजानुक	११४	४७	प्रजाता	१०८	१६	प्रतिकृति	१९३	३६
प्रगल्भ	२०१	२५	प्रजापति	८	१४	प्रतिकृष्ट	२०७	४४
प्रगाढ	२३५	४४	प्रजावती	११०	३०	प्रतिक्षिप्त	२०४	४२
प्रगुण	२१०	७२		{ २९ १ १०७ १२		प्रतिख्याति	२२५	२८
प्रगै	२७९	१९	प्रज्ञा	२४९	१२२	प्रतिग्रह	१५८	७९
			प्रज्ञान	११४	४७	प्रतिग्रह	१३२	१३९
			प्रज्ञ	१०३	३७			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
प्रतिधा	४३	२६	प्रतिवाक्य	३५	१०	प्रतोली	६२	३
प्रतिधातन	१६४	११४	प्रतिविषा	८४	९९	प्रत्न	२१	७७
प्रतिच्छाया	१९३	३५	प्रतिशासन	२२६	३४	प्रत्यक्	२८०	२३
प्रतिजागर	२२९	२८	प्रतिश्याय	११५	५१	प्रत्यक्षपर्णी	८२	८९
प्रतिज्ञात	२१७	१०८	प्रतिश्रय	२५५	१५२	प्रत्यक्षश्रेणि	{ ८२ ८८ ९२ १४४	
प्रतिज्ञान	३०	५	प्रतिश्रव	३०	५	प्रत्यक्ष	२११	७९
प्रतिदान	१८१	८१	प्रतिश्रुत	३८	२६	प्रत्यग्र	२११	७७
प्रतिध्वान	२८	२६	प्रतिष्टम्भ	२२४	२७	प्रत्यन्त	५९	७
प्रतिनिधि	१९३	३३	प्रतिसर	२५९	१७४	प्रत्यन्तपर्वत	६६	७
प्रतिपत् {	२४ १ २९ १		प्रतिसीरा	१२८	१२०	प्रत्यय	२५४	१४७
प्रतिपन्न	२१७	१०८	प्रतिह	२९४	४१	प्रत्ययित	१४५	१३
प्रतिपादन	१३७	२९	प्रतिहानक	१८९	११	प्रत्यर्थिन्	१४५	११
प्रतिवद्ध	२०४	४०	प्रति	८१	७६	प्रत्यवसित	२१८	११०
प्रतिवन्ध	२२४	२७	प्रतीक	{ ११८ ७० १२२९ ७		प्रत्याख्यात	२०४	४०
प्रतिबिम्ब	१९३	३५	प्रतीकार	१६३	११०	प्रत्याख्यान	२२५	३१
प्रतिभय	४२	२०	प्रतीकाश	१९४	३७	प्रत्यादिष्ट	२०४	४०
प्रतिभान्वित	५०१	२९	प्रतीक्ष्य	१९६	५	प्रत्यादेश	२२५	३१
प्रतिभू	१९५	४४	प्रतीची	१७	१	प्रत्यालीढ	१५९	८९
प्रतमा	१९३	३५	प्रती	{ १९७ ९ २४२ ८२		प्रत्यासार	१५८	७९
प्रतिमान {	१९० ३९ १९३ ३५		प्रतीपदर्शिनी	१०४	२	प्रत्याहार	२२२	१६
प्रतिमुक्त	१५९	६५	प्रतीर	५०	७	प्रत्युत्क्रम	२२४	२६
प्रतिरोचिन्	१९१	२५	प्रतीह	{ ६४ १६ १४४ ६ १५८ १७०		प्रत्युषस्	२४	२
प्रतियत्न	२४६	१०७				प्रत्यूष	२४	२
प्रक्षिप्यतना	१९३	३६				प्रत्यूह	२२३	९१

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
प्रथम	{ २११. ८० २५३ १४४		प्रबन्धकल्पना ३५ ६			प्रमीति	{ १३६ २६ १६४ ११७	
प्रथा	२२० ९		प्रबोधन १२८ १२२			प्रमीला	{ ४६ ३७ २५९ १७६	
प्रथित	१९७ ९		प्रभंजन १५ ६३			प्रमुख	२०७ ५७	
प्रदर	२५७ १६४		प्रभव २६६ २१०			प्रमुदित	२१६ १०३	
प्रदीप	१३१ १३८		प्रभा २३ ३४			प्रमोद	२८ २४	
प्रदीपन	४८ १०		प्रभाकर २२ २८			प्रयत	१४० ४५	
प्रदेशन	१४८ २७		प्रभात २४ ३			प्रयस्त	१७४ ४५	
प्रदेशिनी	१२१ ८१		प्रभाव { १४६ १९ १४६ २०			प्रयाम	२२४ २३	
प्रदोष	२४ ५६		प्रभिन्न १४९ ३६			प्रयोगार्थ	२२४ २६	
प्रद्युम्न	९ २५		प्रभु १९८ ११			प्रलम्बञ्च	३ २९	
प्रद्राव	१६४ १११		प्रभूत २०८ ६३			प्रलय {	२८ २२	
प्रधन	१६२ १०३		प्रभृष्टक १३१ १३५				४५ ३३	
प्रधान	{ २९ २९ १४४ ५ २०७ ५७ २४९ १२२		प्रमथ ११ ३६				१६४ ११६	
			प्रमथन १६४ ११५			प्रलाप	३६ १५	
			प्रमथाधिप १० ३२			प्रवण	२३७ ५६	
			प्रमद २८ १४			प्रवयस्	१२३ ४२	
प्रधि	१५३ ५६		प्रमदवन ६७ ३			प्रवर्ह	२०७ ५७	
प्रपंच	२३२ २८		प्रमदा १०५ ३			प्रवह	२२२ १८	
पद	११९ ७१		प्रमनस् १९७ ७			प्रवहण	१५३ ५२	
प्रपा	६३ ७		प्रमा २२० १०			प्रवहिका	३४ ६	
प्रताप	६६ ४		प्रमाण २३७ ५३			प्रवारण	२१९ ३	
प्रपितामह	१११ ३२		प्रमाद ४४ ३०			प्रवाल {	४० ७	
प्रपुन्नाड	९२ १४७		प्रमापण १६४ १२१				१८३ ९३	
प्रपौडरीक	९१ १२७		प्रमिति २२० १०				२६५ २०४	
प्रकुल	६८ ७					प्रवाह	२२२ १८	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
प्रवासन	१६४	११३	प्रसरण	१६१	९६	प्रसृता	११९	७२
प्रवाहिका	११६	५५	प्रसव	२२१	१०	प्रसृति	१२१	८५
प्रविदारण	१६२	१०३	प्रसव	२६५	२०८	प्रसेव	१७०	२६
प्रविश्लेष	२२३	२०	प्रसवबन्धन	७०	१५	प्रसेक	४०	७
प्रवीण	१९६	४	प्रसव्य	२१२	८४	प्रस्तर	६६	४
प्रवृत्ति	३४	७	प्रसह्य	२७७	१०	प्रस्ताव	२२४	२४
	२२२	१८	प्रसाद	२०	१६	प्रस्थ	१८२	८९
प्रवृद्ध	२११	७६	प्रसाधन	१२४	८९	प्रस्थपुष्प	८१	७९
	२१३	८८	प्रसाधनी	१३२	१३९	प्रस्थमान	१८२	८५
	२४२	८५	प्रसाधित	१२४	१००	प्रस्थान	१६१	९५
प्रवेक	२०७	५७	प्रसारिणी	९३	१५२	प्रस्फोटन	१७०	२६
प्रवेणी	१२४	९८	प्रसारिन्	२०२	३१	प्रसवण	६६	५
	१५१	४२	प्रसित	१९७	९	प्रसाव	११८	६६
प्रवेष्ट	१२०	८०	प्रसिति	२२२	१४	प्रहर	२५	६
प्रव्यक्त	२११	८१	प्रसिद्ध	२४६	१०४	प्रहरण	१५८	८२
प्रश्न	३५	१०	प्रसू	११०	२१	प्रहस्त	१२१	८४
प्रश्रय	२२४	२५	प्रसू	२६९	२२९	प्रहि	५४	२३
प्रश्रित	२००	२५	प्रसूता	१०८	१६	प्रहेलिका	३४	६
प्रष्ट	१५६	७२	प्रसूति	२२१	१०	प्रह्वज	२१६	१०३
प्रष्टवाह	१७७	६३	प्रसूतिका	१०८	१६	प्रांशु	२०९	७०
प्रक्षौही	१७९	७०	प्रसूतिज	५१	३	प्राक्	२७८	१६
प्रसन्न	५२	१४	प्रसून	७१	१७	प्राक	२८०	२३
प्रसन्नता	२०	१६	प्रसून	२४९	१२३	प्राकाम्य	११	३६
प्रसन्ना	१९४	३९	प्रसूजनयितारौ	११२	३७	प्राकार	६२	३
प्रसभ	१६३	१०८	प्रसृत	२१३	८८			
प्रसर	२२४	२३						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
प्राकृत	१८९	१६	प्राणिन्	२९	३०	प्रावृत	१२७	११३
प्रादक्षिण	४९	७	प्राणिघृत	१५५	४६	प्रावृप्	२७	१९
प्राग्वंश	१३४	१६	प्रातर्	२७९	१९	प्रावृषायणी	८२	८३
प्राग्रहर	२०७	५८	प्राथमकल्पिक	२२४	११	प्रास	१६०	९६
प्राग्र्य	२०७	५८	प्रादुस	{ २७४ २५६		प्रासंग	१५४	५७
प्राध्वर	२२१	१०	प्रादेश	१२१	८३	प्रासंग्य	१७७	६४
प्राघुणक	१३८	३४	प्रादेशन	१३७	३०	प्रासाद	६३	९
प्राघूर्णिक	१३८	८	प्राध्यम्	२७५	४	प्रासिक	१५६	७०
प्राचिका	२८४	८	प्रान्तर	६१	१७	प्राह	२४	४
प्राची	१७	१	प्राप्त	{ २१२ २१६	८६ १०४	प्रिय	{ १११ २०७	३५ ५३
प्राचीन	६२	३	प्राप्तपञ्चत्व	१६४	११७	प्रियक	{ ७५ ७७ ९७	४२ ४४ ५६
प्राचीना	८२	८५	प्राप्तरूप	२५१	१३१	प्रियंगु	{ ७७ १६९	५५ २०
प्राचीनावीत	१४१	५०	प्राप्ति	{ ११ २३९	३६ ६९	प्रियन्ना	४४	२७
प्राच्य	५९	७	प्राप्य	२१४	९२	प्रियंवद	२०३	३६
प्राजन	१६७	१२	प्राभृत	१४८	२७	प्रियाल	७३	३५
प्राजितृ	१५४	५९	प्राय	{ १४३ २५५	५२ १५३	प्रीणन	२१९	४
प्राज्ञ	१३३	५	प्रायस्	२७८	१७	प्रीत	२१६	१०३
प्राज्ञा	१०७	१२	प्रार्थित	२१५	९७	प्रीति	२८	२४
प्राज्ञी	१०७	१२	प्रालम्ब	१३१	१३६	प्रुष्ट	२१५	९९
प्राज्य	२०८	६३	प्रालम्बिका	१२५	१०४	प्रेक्षा	{ २९ २६८	१ २२४
प्राङ्निवाक	१४४	५	प्रालय	२०	१८	प्रेक्षा	{ २९ २६८	१ २२४
प्राण	{ १५ १६२ १६५ १८५	{ ६३ १०२ ११९ १०४	प्रावरण	१२८	११८	प्रेक्षा	{ २९ २६८	१ २२४
			प्रावार	१२८	११७	प्रेक्षा	१५३	५३

१- (प्राघूर्णिकः प्राघुणक-
श्चाभ्युत्थानं तु गौरवम्)

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
प्रेक्षित	२१२	८७	प्लवंग	९६	३	फलिन	६८	७
प्रेत	{ ३९	२	प्लवंगम	२५२	१३८	फलिनी	{ ७७	५५
	{ १६४	११७	प्लक्ष	७०	१८		{ ९०	१३६
	{ २३८	६०	प्लीहन्	११८	६६	फली	७७	५६
प्रेत्य	२७६	८	प्लीहशत्रु	४६	४९	फलेग्रहि	६८	६
मन्	{ ४४	२७	प्लुत	१५२	४८	फलेरुहा	७७	५४
	{ ४४	२७	प्लुष्ट	२१५	९९	फल्गु	{ ७८	६१
प्रेष्ठ	२१८	१११	प्लोष	२२०	९	{ २०७	५६	
प्रम	२६७	२१९	प्लात	२१८	११०	फाणित	१७३	४३
पेय्य	१९०	१७	फ			फांट	२१४	९४
प्रोक्षण	१३६	२६	फगा	४८	९	फाल	{ १२६	१११
प्रोक्षित	१३६	२६	फणिज्जक	८१	७९	{ १६८	१३	
प्रोथ	१५२	४९	फणिन्	४७	७	फाल्गुन	२६	१५
प्रोष्ठपदा	२१	२२	फल	{ १६०	९०	फाल्गुनिक	२६	१५
प्रोष्ठी	२५	१८		{ १६८	१३	फाल्गुनि	२८३	६
प्रोष्ठपद	२७	१७		{ १८१	८०	फुल	३८	८
प्रौढ	२११	७६		{ २६४	२०१	फेन	{ १८५	१०५
प्राक्ष	{ ७३	३२	फलक	{ १८१	२३	{ २८९	१९	
	{ ७५	४३		{ १६०	९०	फेनिल	{ ७३	३६
प्लव	{ ५१	११	फलकपाणि	१५६	७१	{ ७४	३१	
	{ ५४	२४	फलत्रिक	१८७	१११	फेरव	९७	५
	{ ९०	१३२	फलपाकान्ता	६८	६	फेरु	९७	५
	{ १०२	३४	फलपूर	८१	७८	फेला	१७६	५६
	{ १९०	१९	फलवत्	६८	७	ब		
प्लवग	{ ९६	३	फलाध्यक्ष	७५	४५	वक	१००	२२
	{ २३१	२४	फलिन	६८	७	बकुल	७८	६४

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
बडिश	५२	१६	बर्हपुष्प	९०	१३२	बलिध्वंसिन्	९	३१
बत	२७२	२४	बर्हि	१४	५४	बलिन	११३	४५
बदर	७४	३७	बर्हिण	१०२	३०	बलिपुष्ट	१००	२०
बदरा	{ ८७	११६	बर्हिन्	१०२	३०	बलिभ	११३	४५
	{ ९३	१५१	बर्हिपुष्प	९०	१३२	बलिभुज	१००	२०
बदरी	४४	३६	बर्हिमुख	७	९	बलिर	११४	४९
बद्ध	{ २०४	४२	बर्हिष्ठ	८८	१२२	बलिसन्न	४६	१
	{ २१४	९५				बलीवर्द	१७७	५९
बधिर	११४	४८		९	२४	बलव	{ १७१	२७
बन्दिन्	१६१	९७		१५७	७८		{ १७६	५७
बन्दी	१६५	११९	बल	{ १६२	१०२	बल्वज	९५	१६३
बन्धकी	१०६	१०		२६३	१९५	बष्कयिणी	१७९	७१
				२९०	२२	बस्त	१८०	७६
बन्धन	{ १४८	२६	बलदेव	९	२३	बस्ति	११९	७३
	{ २२२	१४	बलभद्र	९	२३	बहिर्द्वार	६४	१६
बन्धु	१११	३४	बलभद्रिका	९३	१५०	बहिष्ठ	२१८	१११
बन्धुजीवक	८०	७३	बलवत्	{ ११३	४४	बहिस	२७८	१७
बन्धुता	१११	३५		{ २७५	२	बहु	२०८	६३
बन्धुर	२०९	६९	बलविन्यास	१५७	७९	बहुकर	१९९	१७
बन्धुल	१०९	२६	बला	८५	१७७	बहुगर्हवाक्	२०३	३६
बन्धुक	८०	७३	बलाका	१०१	२५	बहुपाद	७३	३२
बन्धूक	८०	७३	बलात्कार	१६३	१०८	बहुप्रद	१९७	६
बन्धूक	७५	४४	बलाराति	१०२	४३	बहुमूल्य	१२७	११३
बन्धु	२५८	१७०	बलाहक	१८	१६	बहुरूप	१२९	१२८
बर्वर	८३	९०						
बर्वरा	९१	१३९	बलि	{ १३४	१४	बहु	{ २०८	६३
				{ १४८	२७		{ २१८	११२
बर्ह	{ १०२	३१		{ २६३	१९५		{ २६३	१९९
	{ २७१	२३६						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
बहुला	८८	१२५	बालिश	{ २०६ २६७	४८ २१८	विम्बिका	९१	३९
बहुलीकृत	१७०	२३	वालेय	१८०	७७	विल	४६	१
बहुवारक	७३	३४	वालेयशाक	८३	९०	विलेशय	४७	८
बहुविधि	२१४	९३	वाल्य	११२	४०	विल्व	७३	३२
बहुवेतस	४९	९	बाप्प	२५०	१३०	विस	५७	४२
बहुसुता	८४	१००	वाष्पिका	१७३	४०	विसंकठिका	१०१	२५
बहुसूति	१७९	७०	बाहु	१२०	८०	विसप्रसून	५७	४१
बाकुची	८३	९६	बाहुज	१४३	१	विसीनी	५६	३९
बाढ	{ १६ २३५	६७ ४४	बाहुदा	५५	३३	विस्त	१८३	४६
बाण	{ १५९ २३५	८६ ४५	बाहुमूल	१२०	७९	बीज	{ २९ ११७	२८ ६२
बाणा	८०	७४	बाहुयुद्ध	१६३	१०६	बीजकोश	५७	४३
बादर	१२६	१११	बाहुल	१२७	१८	बीजपूर	८१	७८
बाधा	४९	३	बाहुलेय	१२	४०	बीजांकृत	१६७	८
बांधकिनेय	१०९	२६	बाहिक	{ १५१ २९५	४५ ३२	बीज्य	१३३	२
बांधव	१११	३४	बाहीक	{ १२९ १७३ २२९	१२४ ४० ९	बीभत्स	{ ४२ ४२ २७०	१७ १९ २३४
बर्हात	७०	१९	बाद्य	२७८	१७	बुक	८१	८
बाल	{ ८८ ११३ २६५	१२२ ४२ २०५	विड	१७३	४२	बुक्का	११७	६४
बालतनय	७६	४९	विडाल	९७	६	बुद्ध	{ ८ २१७	१३ १०८
बालतृण	९६	१६७	विडौजस्	१२	४१	बुद्धि	१९	१
बालमूषिका	९८	१२	विन्दु	५०	६	बुद्बुद	२८९	१९
बाला	४१	१४	विन्दुजालक	१५०	३९	बुध	{ २२ १३३ ३४५	२६ ५ १००
			विम्ब	२०	१६			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
बुधित	२१७	२०८	ब्रह्मपुत्र	४८	१०	भग	{ १२०	७६
बुध	६९	५४	ब्रह्मबन्धु	२४६	१०४		{ २३२	२६
बुभुक्षा	१७६	५४	ब्रह्मविन्दु	१३९	३९	भगंदर	११६	५६
बुभुक्षित	२००	२०	ब्रह्मभूय	१४१	५१	भगवत्	८	१३
बुस	१६९	२२	ब्रह्मयज्ञ	१३४	१४	भगिनी	११०	२९
बुस्त	२९५	३४	ब्रह्मवर्चस्	१३९	३९	भङ्ग	५०	५
बृंहित	१६३	१०७	ब्रह्मसायुज्य	१४१	५१	भङ्गा	१६९	२०
बृषी	१४०	४६	ब्रह्मस्	९	२७	भगि	२८४	८
बृहत्	२०८	६०	ब्रह्मसूत्र	१४१	४९	भग्य	१६६	७
बृहतिका	१२८	१९७	ब्रह्मांजलि	१३९	३९	भजमान	१४७	२४
बृहती	{ १८३	९३	ब्रह्मासन	१३९	३९	भट	१५४	६१
	{ २४०	७५	ब्राह्म	{ २८	२१	भटित्र	१७४	४६
बृहत्कुक्षि	११३	४४		{ १४१	५१	भट्टारक	४१	१३
बृहद्भानु	१४	५४	ब्राह्मण	१३२	४	भट्टिनी	४१	१३
बृहस्पति	२१	२४	ब्राह्मणयष्टिका	८३	८९	भटाकी	८६	११४
बोधकर	१६१	९७	ब्राह्मणी	८३	८९	भंडिल	७९	६३
बोधिदुम	७१	२०	ब्राह्मण्य	२२७	४१	भंडी	८३	९१
बोल	१८५	१०४		{ ११	३५	भद्र	{ २८	२५
ब्रध्न	२२	२८	ब्राह्मी	{ ३३	१		{ १७७	५९
ब्रह्मचारिन	{ १३२	३		{ ९१	१३७	भद्रकुम्भ	१४९	३२
	{ १४०	४२	भ			भद्रदारु	७७	६३
ब्रह्मण्य	७५	६१	भ	२१	२१	भद्रपर्णी	७४	३६
ब्रह्मस्व	१४१	५१	भक्त	१७५	४८	भद्रवला	९३	१५३
ब्रह्मदर्भा	९२	१४५	भक्षक	२००	२०	भद्रमुस्तक	९५	१६०
ब्रह्मदारु	७५	४१	भक्षित	२१८	११०	भद्रयव	७९	६७
ब्रह्मन्	{ ८	१६	भक्ष्यकार	१७१	२८	भद्रश्री	१३०	१३१
	{ २७	११४						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
भद्रासन	१४८	३१	भवन	६२	५	मानु	२२	३१
भय	४२	२१	भवानी	११	३७	मानु	२३	३३
भयंकर	४२	२०	भविक	२८	२६	मानु	२४६	१०५
भयद्रुत	२०४	४२	भवितृ	२०१	२९	भामिनी	१०५	४
भयानक	{ ४२	१७	भविष्णु	२०१	२९	भार	१८२	८७
	{ ४२	२०	भव्य	२५५	१५४	भारत	५९	६
भर	१६	६६	भषक	१९१	२२	भारती	३३	१
भरण	१९४	३८	भस्त्रा	१९३	३३	भारद्वाजी	८७	११६
भरण्य	१९४	३८	भस्त्रगंधिनी	८८	१२०	भारयष्टि	१९२	३०
भरण्यभुज्	१९९	१९	भस्मगर्भा	७८	६३	भारवाह	१९०	१५
भरत	१८९	१२	भा	२३	३४	भारिक	१९०	१५
भरद्वाज	९९	१५	भाग	१८३	८९	भार्गव	२२	२५
भर्ग	१०	३३	भागधेय	{ २९	२८	भार्गवी	९४	१५८
	{ १११	३५		{ १४८	२७	भार्गी	८३	८९
भर्तृ	{ २३८	५९	भागिनेय	१११	३२	भार्या	१०५	६
भर्तृदारक	४१	१२	भागीरथी	५५	३१	भार्यापती	११२	३८
भर्तृदारिका	४१	१३	भाग्य	{ २९	२८	भाव	{ ४१	१२
भर्त्सन	३६	१४		{ २५५	१५५		{ ४३	२१
भर्मन्	{ १८३	९४	भागीन	१६६	७		{ २६५	२०७
	{ १९४	३८	भाजन	१७२	३३	भाविक	{ १३०	१०४
भल्ल	२९०	२१	भांड	{ १७२	३३		{ १७४	४६
भल्लातकी	७५	४२		{ २३५	४४		{ २१६	१०४
भल्लुक	९७	३	भाद्र	२७	१७	भावुक	२८	२६
भल्लुक	९७	४	भाद्रपद	२७	१७	भाषा	३३	१
भव	{ १०	३४	भाद्रपदा	२१	२२	भाषित	{ ३३	१
	{ २६५	२०६					{ २१७	१०७

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
आप्य	२९४	३१	भीष्म	४२	२०	भूति	{ ११	३६
भास	२३	३४	भीष्मत्	५५	३१	भूति	{ २३९	६९
भास्कर	२२	२८	भुक्त	२१८	१११	भूतिक	२२९	८
भास्वत्	२२	२९	भुग	२१०	७१	भूतेश	१०	३१
भिक्षा	{ २१९	६	भुग	{ २१४	९२	भूदार	९७	२
	२६८	२२४	भुज	१२०	८०	भूदेव	१३२	४
भिक्षु	१३९	४१	भुजग	४७	६	भूनिम्ब	९२	१४३
भित्त	२०	१६	भुजंग	४७	६	भूप	१४३	१
भित्ति	६२	४	भुजंगमुज्	१०२	३०	भूपदी	७९	७०
भिदा	२१९	५	भुजंगम	४७	६	भूभृत्	२३८	६१
भिदुर	१३	४७	भुजंगाक्षी	८७	११५	भूमन्	२७८	१७
भिन्दिपाल	१६०	९१	भुजशिरस्	१२०	७८	भूमि	५८	२
भिन्न	{ २१२	८२	भुजांतर	१२०	७७	भूमिजम्बुका	{ ७४	३८
	२१६	१००	भुजिष्य	१९०	१७		{ ८७	११८
भिषज्	११६	५७	भुवन	{ ४६	१	भूमिस्पृक्	१६५	१
भिस्तटा	१७५	४९		{ ४९	३	भूयस्	२०८	६३
भिस्ता	१७५	४८		{ ५९	६	भूयिष्ठ	२०८	६३
भी	४२	२१	भू	५८	२	भूरि	{ २०८	६३
भीति	४२	२१					{ २६०	१८२
भीम	{ १०	३४	भूत	{ ७	११	भूरिफेना	९२	१४३
	४२	२०		{ २१६	१०४	भूरिभाव	९७	५
				{ २४१	७८	भूरुंडी	७९	६९
भीरु	{ १०५	३	भूतकेश	१८६	१११	भूर्ज	७५	४६
	२०१	२६	भूतवंशी	७९	७१	भूषण	१२४	१०१
भीरुक	२०१	२६	भूतात्मन्	२४६	१०५	भूषित	१२४	१००
भीलुक	२०१	२६	भूतावात	७७	५८	भूष्णु	२०१	२९
भीषण	४२	२०						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
भूस्तृण	९६	१६७	भोगिन्	४७	८	भकुंस	४१	११
भृगु	६६	४	भोगिनी	१०५	५	भुकुटि	४६	३७
भृङ्ग	९०	१३४	भोजन	१७६	५५	भु	१२३	९२
	९९	१६	भोस्	२७६	७	भूकुंस	४१	११
	१०२	२९	भौम	२२	२५	भूकुटि	४६	३७
भृंगराज	९३	१५१	भौरीक	१४४	७	भूण	२३६	४५
भृंगार	१४९	३२	भंश	१४७	२३		११२	३९
भृंगारी	१०२	२८	भंकुस	४०	११		२५१	१३५
भृतक	१८९	१५	भकुटि	४६	३७	भेष	१४७	२३
भृति	१९४	३८		३०	४	म		
भृतिभुज	१८९	१५	भम	५९	७	मकर	५३	२०
भृत्या	१९४	३८		२२०	९	मकरध्वज	९	२६
भृत्य	१९०	१७	भमर	१०२	२९	मकरन्द	७०	१७
भृशम्	१६	६६	भमरक	१२३	९६	मकुष्टक	१६८	१७
भक	५४	२४	भमि	२०	९	मकूलक	९२	१४४
भकी	५४	२४	भष्ट	२१६	१०४	मक्षिका	१०१	२६
भेद	१४६	२०	भष्टयव	१७४	४७	मख	१३४	१३
	१४७	२१	भजिष्णु	२२४	१०१	मगध	१६१	९७
भेदित	२१६	१००	भातरौ	१११	३६	मघवन्	१२	४१
भेरी	४०	६	भातृज	१११	३६	मंक्षु	२७५	२
भेषज	११५	५०	भातृजाया	११०	३०	मंगल	२८	२५
भैक्ष	१४०	४६	भातृभगिन्यौ	१११	३६	मंगल्यक	१६८	१७
भैरव	४२	१९	भातृव्य	२५३	१४६	मंगल्या	१२९	१२७
भैषज्य	११५	५०	भात्रीय	१११	३६	मचर्चिका	२८	२७
भोग	२३	१२३	भ्रान्ति	३०	७	मज्जन	६९	१२
भोगवती	२३९	७०	भ्राष्ट्र	१७१	३०	मञ्च	१३१	१३८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
मञ्जरि	६९	१३	मण्डूक	५४	२४	मदन	{ ९	२५
मञ्जिष्ठा	८३	९०	मण्डूकपर्ण	७७	५६		{ ७६	५३
मञ्जीर	१२६	१०९	मण्डूकपर्णी	८३	९१		{ ८१	७८
मंजु	२०६	५२	मण्डूर	१८४	९८	मदस्थान	१९४	४०
मंजुल	२०६	५२	मतंगज	१४९	३४	मदिरा	१९४	४०
मंजूषा	१९२	२९	मतल्लिका	२८	२७	मदिरागृह	६३	८
मठ	६३	८	मति	२९	१	मदोत्कट	१४९	३५
मड्डु	४०	८				मदगु	१०२	३४
मणि	{ १०	२८	मत्त	{ १४९	३६	मदगुर	५३	१९
	{ १८३	९३		{ २००	२३	मद्य	१९४	४०
मणिक	१७१	३१	मत्तकाशिनी	१०५	४		{ २६	१५
मणिबन्ध	१२१	८१	मत्सर	२५९	१७२	मधु	{ १८६	१०७
मण्ड	{ २६	५१	मत्स्य	५२	१७		{ १९४	४१
	{ १७४	४९	मत्स्यडी	१७३	४३	मधुक	८६	१०९
मण्डन	{ १२५	१०२	मत्स्यपित्ता	८२	८६	मधुकर	१०२	५९
	{ २०१	२९	मत्स्यवेधन	५२	१६	मधुकम	१९४	४०
मण्डप	६३	९	मत्स्याक्षी	९१	१३७	मधुद्रुम	७२	२७
	{ १९	६	मत्स्यात्खग	२६७	२१९	मधुप	१०२	२९
मण्डल	{ २०	१५	मत्स्याधानी	५२	१६	मधुपर्णिका	{ ७४	३५
	{ २३	३२	मयित	१७५	५३		{ ८३	९४
मण्डलक	११५	५४	मयिन्	१८०	७४	मधुपर्णी	८२	८३
मण्डलाग्र	१६०	८९		{ १५०	३७	मधुमक्षिका	१०१	२६
मण्डलेश्वर	१४३	२	मद	{ २२१	१२	मधुयष्टिका	८६	१०९
मण्डहारक	१८९	१०		{ २४३	९१	मधुर	{ ३१	९
मण्डित	१२४	१००	मदकल	१४९	३५		{ २६२	१९१
मण्डीरी	८३	९१				मधुकर	९१	१४२

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
मधुरसा {	८२	८३	मनःशिला	१८६	१०८	मन्थनी	१८०	७४
	८५	१०७	मनस्	२९	३१	मन्थर	१५६	७२
मधुरा	९३	१५२	मनसिज	९	२६	मन्थान	१८०	७४
मधुरिका	८५	१०५	मनस्कार	३०	२	मन्द {	१९०	२८
मधुरिपु	८	२०	मनाक्	२७६	८		२४४	९५
मधुलिह	१०२	२९	मनित	२१७	१०८	मन्दगामिन्	२५६	७२
मधुवार	१९४	४०	मनीषा	२९	१	मन्दाकिनी	१३	४९
मधुव्रत	१०२	२९	मनोषिन्	१३३	५	मन्दाक्ष	४३	२३
मधुशिमु	७३	३१	मनु	२५१	३८	मन्दार {	१३	५०
मधुश्रेणी	८२	८४	मनुज	१०४	१		७२	२६
मधुष्ठीळ	७२	२८	मनुष्य	१०४	१		८१	८१
मधुस्रवा	९१	१४२	मनुष्यधर्मन्	१६	६८	मन्दिर {	६२	५
मधूक	७२	२७	मनोगुप्ता	१८६	१०८		२६१	१८४
मधूच्छिष्ट	१८६	१०७	मनोजवस्	१९८	१३	मन्दुरा	६२	७
मधूलक	७२	२८	मनोज्ञ	२०६	५२	मन्दोष्ण	२३	३५
मधूलिका	८२	८४	मनोरथ	४४	२७	मन्द्र	३९	२
मध्य {	१२०	७९	मनोरम	२०६	५२	मन्मथ {	९	२५
	२५६	१६१	मनोहत	२०४	४१		७१	२१
मध्यदेश	५९	७	मनोहा	१८६	१०८	मन्था	११८	६५
	३८	१	मन्तु	१४८	२६	मन्यु {	४३	२५
मध्यम {	५९	७	मंत्र	२५८	१६७		२५५	१५३
	१२०	७९	मंत्रिन् {	१४३	४	मन्वन्तर	२८	२२
मध्यमा {	१०६	८		१६५	२०६	मय	१८०	७५
	१२१	८२	मन्थ	१८०	७४	मयु	१७	७१
मध्याह्न	२४	३	मन्थदंडक	१८०	७४	मयुष्टक	१६८	१७
मध्वासव	१९४	४१	मन्थन्	१८०	७४	मयूख {	२३	३३
							२२०	१८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
मयूर {	८६	१११	मर्मर	३८	२३	मह	४६	३८
	१०२	३०	मर्मस्पृश	२१२	८३	महत् {	२०८	६०
मयूरक {	८२	८८	मर्यादा	१४७	२६		२४१	७९
	१८५	१०१	मल {	११८	६५	महती	२३९	६९
मरकत	१८३	९२		२६३	१९७	महस्	२७०	२३१
भरण	१६४	११६	मलदूषित	२०७	५५	महाकन्द	९२	१४८
मरीच	१७२	३६	मलयज	१३०	१३१	महाकुल	१३२	३
मरीचि {	२२	२७	मलयु	७८	६१	महांगु	१८०	७५
	२३	३३	मलिन	२०७	५५	महाजाली	८७	११७
मरीचिका	२३	३५	मलिनी	१०८	२०	महादेव	१०	३२
मरु {	५८	५	मलिम्लुच	१९१	२५	महाधन	१२७	११३
	२५७	१६३	मलीमस	२०७	५५	महानस	१७१	२७
मरुत् {	१५	६२	मल्ल	२९०	२१	महामात्र	१४४	५
	१७	२	मल्लक	२९६	३७	महारजत	१८३	१५
मरुत	२३७	५९	मल्लिका	७२	६९	महारजन	१०६	१०३
मरुत्स्वत्	१२	४१	मल्लिकाक्ष	१०१	२४	महारण्य	६७	१
मरुन्माला	९०	१३३	मल्लिगन्धि	१२९	१२७	महाराजिक	७	१०
मरुवक {	७६	५२	मसी	२८४	१०	महारौरव	४८	१
	८१	८९	मसूर	१६८	१७	महाशय	१९६	३
मर्कट	९७	३	मसूरविदला	८६	१०९	महाशूरी	१०७	१३
मर्कटक	९९	१३	मसृण	१७४	४६	महाश्वेता	८६	११०
मर्कटी {	७६	४८	मस्कर	९५	१६१	महासहा {	८०	७३
	८२	८७	मस्करिन्	१३९	४१		९१	१३८
मर्त्य	१०४	१	मस्तक	१२३	९५	महासेन	१२	३९
मर्दन	२२३	२२	मस्तिष्क	११८	६५	महिमन्	११	३६
मर्दल	४०	८	मस्तु	१७५	५४	महिला	१०५	२
मर्मन्	२९४	३०						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
महिलाह्वया	७७	५५	मागध	{ १६१	९७	मातुली	११०	३०
महिष	९७	४		{ १८७	२	मातुलंगिक	८१	७८
महिषी	१०५	५	मागधी	{ ८०	७१		{ ११	३५
मही	५८	३		{ ८४	९६	मातृ	{ ४१	१४
महीक्षित्	१४३	१	माघ	२६	१५		{ ११०	२९
महीध	६५	१	माघ्य	८०	७३		{ १७८	६६
महीरुह	६८	५	माठर	२३	३१	मातृष्वसेय	१०९	२५
महीलता	५३	२१	माढि	२८४	८	मातृष्वस्त्रीय	१०९	२५
महीसुत	२२	२५	माणवक	{ ११३	४२	मात्र	२६०	१७८
महेच्छ	१९६	३		{ १२५	१०६	मात्रा	{ २०८	६२
महेरुणा	८८	१२४	माणव्य	२२७	४०		{ २६०	१७७
महेश्वर	१०	३०	माणिक्य	२९४	३१	माद	२२१	१२
महोक्ष	१७७	६१	माणिमन्य	१७३	४२	माधव	{ ७८	१८
महोत्पल	५७	३९	मातंग	{ १९०	१९		{ २६	१६
महोत्साह	१९६	३		{ २३१	२१	माधवक	१९४	४१
महोद्यम	१९६	३	मातरपितरौ	११२	३७	माधवी	८०	७२
	{ ८४	१००	मातरिश्चन्	१५	६१	माध्वीक	१९४	४१
महौषध	{ ९२	१४८	मातलि	१२	४५	मान	४३	२२
	{ १७३	३८	मातापितरौ	११२	३७	मानव	१०४	१
मा	२७७	११	मातामह	१११	३३	मानस	२९	३१
मांस	{ ११७	६३		{ ८१	७८	मानसौकस्	९७	२३
	{ २९०	२२	मातुल	{ ११०	३१	मानिनी	१०५	३
मांसल	११३	४४	मातुलपुत्रक	८१	७८	मानुष	१०४	१
मांसात्पशु	२३५	४२		{ ११०	३०	मानुष्यक	२२७	४२
मांसिक	१८९	१४	मातुलानी	{ ११२	२०	माया	१८९	११
माक्षिक	१८६	१०७	मातुलाहि	४७	६	मायाकार	१८९	११
						मायादेवीसुत	८	१५

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
मायु	११७	६२	मालातृणक	९६	१६७	मिथ्यामिशंसन	३९	१०
मायूर	१०४	४३	मालिक	१८	५	मिथ्यामति	३०	४
मार	९	२५	मालुधान	४७	६	मिशी	९०	१३४
मारजित्	८	१३	मालूर	७३	३२	मिश्रेया	८५	१०५
मारण	१६४	११४	माल्य	१३१	१३५	मिसि	८६	१०५
मारिष	४१	१४	माल्यवत्	६६	३	मिसि	९३	१५२
मारुत	१५	६२	माषपर्णी	९१	१३८	मिहिका	२०	१८
मार्कव	९३	१५१	माषीण	१६६	७	मिहिर	२२	२९
मार्ग	{ २६ १४ ६१ १५	{ १४ १४ १५ १५	माष्य	१६६	७	मीढ	२१५	९६
मार्गण	{ १५९ ८७ २०६ ४९ २२५ ३०	{ ८७ ८७ ४९ ४९ ३० ३०	मास	२६	१२	मीन	५२	१७
मार्गशीर्ष	२६	१४	मासर	१७५	४९	मीनकेतन	९	२५
मार्गित	२१७	१०५	मासिक	१३७	३१	मुकुट	१२५	१०२
मार्जन	७३	३३	मास्म	२७७	११	मुकुन्द	८८	१२१
मार्जना	१२८	१२१	माहिष्य	१८७	३	मुकुर	१३२	१४०
मार्जार	९७	६	माहेयी	१७८	६६	मुकुल	७०	१६
मार्जिता	१७४	४४	माहेश्वरी	११	३५	मुक्तकंचुक	४७	६
मार्तण्ड	२२	२९	मितंपच	२०६	४८	मुक्ता	१८३	९३
मार्दंगिक	१८९	१३		२२	३०	मुक्तावली	१२५	१०५
मार्ष्टि	१२८	१२१	मित्र	{ १४४ ९ १४५ १२ १५८ १६७	{ १४४ ९ १४५ १२ १५८ १६७	मुक्तास्फोट	५३	२३
मालक	७८	६२	मिथस्	२७४	२५६	मुक्ति	३१	६
मालती	८०	७२	मिथुन	१०३	३८	मुख	{ ६५ १९ १२२ ८९	{ १९ १९ ८९ ८९
माला	१३१	१३५	मिथ्या	२७८	१५	मुखर	२०३	३६
मालाकार	१८८	५	मिथ्यादृष्टि	३०	४	मुखवासन	३२	११
			मिथ्याभियोग	३५	१०			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
मुख्य	{ १३९ २०७ २९०	{ ४० ५७ २२	मुखली	{ ८७ ९८	{ ११९ १२	मूर्द्धामिषिक्त	{ १४३ २३८	{ १ ६१
मुण्ड	{ ११४ २९४	{ ४८ ३४	मुख्य	२०५	४५	मूर्धा	८२	८३
मुण्डित	{ ११४ २१२	{ ४८ ८५	मुस्तक	९५	१५९	मूल	{ ६९ २६४	{ १२ २००
मुण्डिन्	१८८	१०	मुस्ता	९५	१५९	मूलक	९४	१५७
मुद्	२८	२४	मुहुस	२७५	१	मूलकर्मन्	२१९	४
मुदित	२१४	९५	मुहुर्मात्रा	३६	१०	मूलधन	१८१	८०
मुदिर	१८	७	मुहूर्त	२६	११	मूल्य	{ १८१ १९४	{ ७९ ३८
मुद्रपणी	८६	११३	मूक	१९८	१३	मूषक	९८	१२
मुद्रर	१६०	९१	मूढ	२०६	४८	मूषा	{ १९३ २९७	{ ३३ ३८
मुधा	२७५	४	मूत	२१४	९५	मूषिकपणी	८२	८८
मुनि	{ ८ १४०	{ १४ ४२	मूत्र	११८	६७	मूषित	२१३	८८
मुनीन्द्र	८	१४	मूत्रकृच्छ्र	११६	५६	मृग	{ ९८ २२५ २३१	{ ८ ३० २०
मुरज	३९	५	मूत्रिट	२१५	९६	मृगणा	२२५	३०
मुरा	८८	१२३	मूर्ख	२०६	४८	मृगतृष्णा	२३	३५
मुषित	२१३	८८	मूर्च्छा	१६३	१०९	मृगदंशक	१९१	२१
मुष्क	१२०	७६	मूर्च्छाल	११७	६१	मृगधूर्तक	९७	५
मुष्कक	७४	३९	मूर्च्छित	{ ११७ २४२	{ ६१ ८२	मृगनाभि	१३०	१२९
मुष्टिवन्ध	२२३	१४	मूर्त	{ ११७ २२०	{ ६१ ७६	मृगवधाजीव	१९०	२१
मुखल	१७०	२५	मूर्ति	{ ११९ २३९	{ ७१ ६६	मृगबन्धनी	१९१	२६
मुखलिन्	९	२४	मूर्तिमन्	२१०	७६	मृगमद	१३०	१२९
			मूर्द्धन्	१२३	९५			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
मृगया	१९१	२३	मृदंग	३९	५	मेदस्	११७	६४
मृगयु	१९०	२१	मृदु	{ २११	७८	मेदिनी	५८	३
मृगरोमज	१२७	१११		{ २४४	९४	मेदुर	२०२	३०
मृगव्य	१९१	२३	मृदुत्वच	७५	४६	मेघा	३०	२
मृगशिरस्	२१	२३	मृदुल	२११	७८	मेघि	१६८	१५
मृगशीर्ष	२१	२३	मृद्वीका	८५	१०७	मेध्य	२०७	५५
मृगांक	१९	१४	मृध	१६१	१०४	मेनकात्मजा	११	३७
मृगादन	९७	१	मृषा	२७८	१५	मेरु	१३	४२
मृगित	२१७	१०५	मृषार्थक	३७	२१	मेलक	२२५	२९
मृगेन्द्र	९७	१	मृष्ट	२०७	५६	मेष	{ २२	२७
मृजा	१२८	१२१	मेकलकन्यका	५५	३२		{ १८०	७६
मृड	१०	३१	मेखला	{ १२६	१०८	मेषकम्बल	१८६	१०७
मृडानी	११	३७		{ १६०	९०	मेह	११६	५६
मृणाल	५७	४२	मेघ	१८	६	मेहन	१२०	७६
मृणाली	२८३	७	मेघज्योतिस्	१९	१०	मैत्रावरुणि	२१	२०
मृत्	५८	४	मेघनादानुलासिन्	१०२	३०	मैत्री	२९७	३९
मृत्	{ १६४	११७	मेघनामन्	९५	१५९	मैत्र्य	२९७	३९
	{ १६६	३१	मेघनिर्घोष	१९	८	मैथुन	{ १४२	५७
मृत्स्नात	१९९	१९	मेघपुष्प	४९	५		{ २४९	१२२
मृत्तालक	९०	१३१	मेघमाला	१८	८	मैरेय	१९४	४१
मृत्तिका	५८	४	मेघवाहन	१२	४४	मोक्ष	{ ३१	७
मृत्यु	१६४	११६	मेचक	{ ३२	१४		{ ७४	३९
मृत्युञ्जय	१०	३१		{ १०२	३१	मोघ	२११	८१
मृत्सा	५८	४	मेह	{ १२०	७६	मोघा	७७	५४
मृत्सना	{ ५८	४		{ १८०	८६	मोचक	७३	३१
	{ ९०	१३१	मेदक	१९४	४१			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
मोचा	{ ७५	४६	यश्मन्	११५	५१	यमराज्	१४	५८
	{ ८६	११३	यजमान	१३३	८	यमुना	५५	३२
मोदक	२९५	३३	यजुस्	१४	३	यमुनाभ्रातृ	१४	५८
मोरट	१८६	११०	यज्ञ	१३४	१३	ययु	१५१	४५
मोरटा	८२	८३	यज्ञांग	७१	२२	यव	१६८	१५
मोषक	१९१	२४	यज्ञिय	१३७	२७	यवक्य	१६६	७
मोह	१६३	१०९	यज्वन्	१३३	८	यवक्षार	१८६	१०८
मौक्तिक	१८३	९२	यत्	२७५	३	यवफल	९५	१६१
मौद्गीन	१६७	८	यतस्	२७५	३	यवस	९६	१६७
मौन	१३८	३२	यति	१४०	४३	यवागू	१७५	५०
मौरजिक	१८९	१३	यतिन्	१४०	४३	यवाग्रज	१८६	१०८
मौर्वी	१५९	८५	यथा	२७६	९	यवानिका	९२	१४५
मौलि	२६२	१९३	यथाजात	२०६	४८	यवास	८३	९१
मौष्टा	२८३	५	यथातथम्	२७८	१५	यवीयस्	११३	४३
मौहूर्त	१४५	१४	यथायथम्	२७८	१४	यव्य	१६६	७
मौहूर्तिक	१४५	१४	यथार्थम्	२७८	१५	यश पटह	३९	६
म्लिष्ट	३७	२१	यथाहर्वर्ण	१४५	१३	यशस्	३५	११
म्लेच्छदेश	५९	७	यथास्वम्	२७८	१४	यष्टि	२९७	३८
म्लेच्छमुख	१८४	९७	यथेप्सित	१७६	५७	यष्टिमधुक	८६	१०९
य			यदि	२७७	१२	यष्टृ	१३३	८
यकृत	११८	६६	यदृच्छा	२१८	२	याग	१३४	१३
यक्ष	{ ७	११	यन्तृ	{ १५४	५९	याचक	२०६	४९
	{ १६	६९		{ २६७	५९	याचनक	२०६	४९
यक्षकर्म	१३०	१३३		{ १४	५८	याचना	१३८	३२
यक्षधूप	१२९	१२७	यम	{ १४१	४८	याचित	१६६	३
यक्षराज्	१६	६८		{ २२२	१८	याचितक	१६६	४

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
याच्या	{ १३८	३२	याष्टीक	१५६	७०	यूथिका	८०	७१
	{ २१९	६	यास	८३	९१	यूप	{ ७५	४१
याजक	१३५	१७	युक्त	१४७	२४		{ २९६	३५
यातना	४९	३	युक्तरसा	९१	१४०	यूपक	२८९	१९
यातयाम	२५३	१४५	युग	{ १०३	३८	यूपकटक	१३५	१८
यातु	१६	६०		{ २३१.	२४	यूपखण्ड	२५८	१६७
यातुधान	{ १५.	६०	युगकीलक	१६८	१४	यूपाम्र	२३५	१९
	{ ११०	३०	युगन्धर	{ १५४	५७	यूष	२९६	३५
यात्रा	{ १६१	९५		{ २९६	३५	योक्त्र	१६८	१३
	{ २५९	१७५	युगपत्	२८०	२२	योग	२३१	२२
यादःपति	४९	२	युगपत्रक	७१	२२	योगेष्ट	१८५	१०५
यादस्	५३	२०	युगपार्श्वग	१७७	६३	योग्य	८६	११२
यादसाम्पति	१५	६१	युगुल	१०३	३८	योजन	२९४	३०
याग	{ १४६	१८	युगाद्युग	१५४	५७	योजनवली	८३	९१
	{ १५४	५८	युग्म	१०३	३८	योत्र	१६८	१३
यानमुख	१५३	५५	युग्य	{ १५४	५८	योद्धृ	१५४	६१
याप्य	२०७	५४		{ १७७	६४	योध	१५४	६१
याप्ययान	१५३	५३	युद्ध	१६२	१०३	योधसंराव	१६३	१०७
याम	{ २५	६	युध	१६२	१०६	योनि	१२०	७६
	{ २२२	१८	युवति	१०६	८	योष	१०४	२
यामिनी	२४	४	युवन्	११३	४२	योषित	१०४	२
यामुन	१८४	१००	युवराज	४१	१२	यौतक	१४८	२८
यायजूक	१३३	८	यूथ	१०४	४१	यौतव	१८२	८५
याव	१२९	१२५	यूथनाथ	१४९	३५	यौवत	२०९	२२
यावक	१६९	१८	यूथप	१४९	३५	यौवन	११२	४०
यावत्	२७३	२४६						
यावन	१२९	१२८						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
र			रजत	{ १८४ १६		रथकार	{ १८७ ४	
रंहस्	१५	६४		{ २४१ ७९			{ १८८ ९	
रक्त	{ ३२ १५४		रजनी	{ २४ ४		रथगुप्ति	१९३	५७
	{ ११७ ६४			{ ९३ १५३		रथद्रु	७२	२६
	{ १२९ १२४		रजनीमुख	२४	६	रथांग	{ १५३ ५५	
	{ २४१ ८०			२९	२९		{ १५३ ५६	
रक्तक	८०	७३	रजस्	{ १०८ २१		रथांगाह्वयनामक	१००	२२
रक्तचन्दन	{ १३० १३२			{ १६१ ९८		रथिक	१५७	७६
	{ १८६ १११			२७०	२३१			
रक्तपा	५३	२२	रजस्वला	१०८	२०	रथिन्	{ १५४ ६०	
रक्तफला	९१	१३९	रज्जु	१९१	२७		{ १५७ ७६	
रक्तसंध्यक	५६	३६	रंजन	१३१	१३२	रथिन	१५७	७०
रक्तसरोरुह	५७	४१	रंजनी	८३	९५	रथ्य	१५२	४६
रक्तांग	९२	१४६		{ १६२ १०४		रथ्या	{ ६२ ३	
रक्तोत्पल	५७	४२	रण	{ २२० ८			{ १५३ ५५	
रक्षसभ	२९३	२७		{ २३६ ४९		रद	१२२	९१
रक्षस्	{ ७ ११		रण्डा	८२	८८	रदन	१२२	९१
	{ १५ ६०		रत	१४२	५७	रदनच्छद	१२२	९०
रक्षित	२१७	१०६	रतिपति	९	२६	रन्ध्र	४६	२
रक्षिवर्ग	१४४	६	रत्न	{ १८३ ९३		रभस	२९०	२१
रक्षण	२२०	८		{ २४९ १२६		रमणी	१०५	४
रंकु	९८	१०	रत्नसानु	१३	४९	रम्भ	८६	११३
रंग	१८५	१०६	रत्नाकर	४९	३	रय	१५	६४
रंगाजीव	१८८	७	रत्नि	१२२	८६	रल्लक	{ १२७ ११६	
रचना	१३१	१३७	रथ	{ ७२ ३०			{ १२८८ १७	
रजक	१८९	१०		{ १५२ ५१		रव	३८	२२
			रथकट्या	१५३	५५	रवण	२०३	३८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
रवि	२३	३१	राका	२५	८	राजार्ह	१२९	१२६
रशना	१२६	१०८	राक्षस	१६	५९	राजि	६७	४
रश्मि	२३	३३	राक्षसी	८९	१२८	राजिका	१६९	१९
	२५२	१३८	राक्षा	१२९	१२५	राजिल	४७	५
	३१	७	रांकव	१२७	१११	राजीव	५३	१९
	३१	९	राजू	१४३	१	राजीव	५७	४१
रस	४२	१७	राजक	१४३	३	राज्यांग	१४६	१८
	१८४	९९	राजकशेरु	२६१	१८८	रात्रि	२४	४
	२६९	२२७	राजन्	४१	१३	रात्रिचर	१५	६०
	१८५	१०२		१४३	१	रात्रिचर	१५	६०
रसगर्भ	१८५	१०२		२४७	१११	राद्धान्त	३०	४
रसज्ञा	१२३	९१	राजन्य	१४३	१	राघ	२६	१६
रसना	१२३	९१	राजन्यक	१४३	४	राधा	२१	२२
रसवती	१७१	२७	राजन्वत्	६०	१३	राम	९	२३
	५८	२	राजवला	९३	१५३		९८	११
	८२	८४	राजवीजिन्	१३२	२		२५२	१४०
रसा	८८	१२३	राजरा	१६	६८	रामठ	१७३	४०
	१८५	१०१	राजलिंग	२४३	९२	रामा	१०५	४
रसांजन	१८५	१०१	राजवंश्य	१३२	२	राम्भ	१४१	४५
रसातल	४६	१	राजवत्	६०	१३	राल	१२९	१२७
रसाल	७३	३३	राजवृक्ष	७१	२३	राशि	१०४	४२
	९५	१६३	राजसदन	६३	१०		२६६	२१४
	१७४	४४	राजसभा	२८४	९	राष्ट्र	२६१	१८४
रसित	१९	८	राजसूय	२९४	३१	राष्ट्रिका	८३	९४
रसोनक	९२	१४८	राजहंस	१०१	२४	राष्ट्रिय	४१	१४
रह	१४७	२३	राजादन	७३	३५	रासभ	१८०	७७
रहस	१४७	२२		७५	४५			
रहस्य	१४७	२३						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
रास्ना	{ ८७	११४	रुचिर	२०६	५२	रेतस्	११७	६२
	{ ९१	१४०	रुच्य	२०६	५२	रेफ	{ २०७	५४
राहु	२२	२६	रुज्	११५	५१		{ २५१	१३२
रिक्तक	२०७	५६	रुजा	११५	५१	रेवतीरमण	९	२३
रिक्थ	१८३	९०	रुत	३८	२५	रेवा	५५	३२
रिंगण	४५	६६	रुदित	४५	३५	रै (रा)	{ १८३	९०
रिपु	१४५	१०	रुद्ध	२१३	९०		{ २५७	१६५
रिष्ट	२३३	३६	रुद्र	{ ७	१०	रोक	४६	२
रिष्टि	१६०	७९		{ १०	३४	रोग	११६	५१
रीढा	४३	२३	रुद्राणी	११	३७	रोगहारिन्	११६	६७
रीण	२१४	९२	रुधिर	{ ११७	६४	रोचन	७६	४७
रीति	{ १८४	९७		{ २९०	२२	रोचनी	{ ८५	१०८
	{ २३९	६८	रुरु	९८	१०		{ ९२	१४६
रीतिपुष्प	१८५	१०३	रुशती	३७	१८	रोचिष्णु	१२४	१०१
रुक्प्रति क्रिया	११४	५०	रुष	४३	२६	रोचिस्	२३	३४
रुक्म	१८३	९५	रुहा	९४	१५७	रोदन	१२३	९३
रुक्मकारक	१०८	८	रूप	३१	७	रोदनी	८८	९२
रुक्ष	२३९	२२५	रूपाजीवा	१०८	१९	रोदसी	२६९	२२८
रुग्ण	२१४	९१		१८३	९१	रोदस्य	२६९	२२८
रुच	२३	३४	रूढ्य	{ १८४	९६	रोषस्	५०	७
	७६	५१		{ २५६	१६०	रोष	१५९	८७
रुचक	{ ८१	७८	रूढ्याध्यक्ष	१४४	७	रोमन्	१२४	९९
	{ १७३	४३	रूषित	२१३	८९	रोमन्थ	२८९	१९
	{ १८६	१०९	रेचित	१५२	४८	रोमहर्षण	४५	३५
रुचि	{ २३	३४	रेणु	१६१	९८	रोमांच	४५	३५
	{ २३२	२९	रेणुका	८८	१२०	रोष	४३	२६

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
रोहिणी	१७८	६७	लक्ष्मीवत्	१९८	१४	लब्ध	२१६	१०४
रोहित	{ ३२ ५३ ९८	{ १५ १९ १०	लक्ष्य	{ ४९ १५०	{ ३३ ८६	लब्धधर्ण	१३३	६
रोहितक	७६	४९	लगुड	२८९	१८	लब्धानुज्ञ	१३४	१०
रोहिताश्व	१४	५५	लग्न	२२	२७	लभ्य	१४७	२४
रोहिन्	७६	४९	लग्नक	१९५	४४	लम्बन	१२५	१०४
रौद्र	{ ४२ २२	{ १७ २०	लघिमन्	११	३६	लम्बोदर	११	३८
रौमक	१७२	४२	लघु	{ १५ ९० २३२	{ ६४ १३३ २८	लय	४०	९
रौरव	४८	१	लघुलय	९५	१५६	ललना	१०५	३
रौहिणेय	{ ९ २२	{ २४ २६	लंका	२७३	७	ललंतिका	१२५	१०४
रौहिष	{ ९६ ९८	{ १६६ १०	लंकोपिका	९०	१३३	ललाप	१२३	९२
ल			लज्जा	४३	२३	ललाटिका	१२५	१०३
लकुच	७८	६०	लज्जाशील	२०१	२८	ललाट	२५३	१४३
लक्ष	१५९	८६	लज्जित	२१४	९१	ललामक	१३१	१३५
लक्षण	२०	१७	लट्टा	२८४	१०	ललित	४५	३१
लक्ष्मण	१९८	१४		{ ६८ ६९ ७७ ८० ९० ९३	{ ९ ११ ५५ ७२ १३३ १५०	लव	{ २०८ २२४	{ ६२ २४
लक्ष्मणा	१०१	२५	लता			लवंग	१२९	१२५
लक्ष्मन्	{ २० २४९	{ १७ १२४	लतार्क	९२	१४८	लवण	{ ३१ २९१	{ ९ २३
लक्ष्मी	{ ९ ८६ १२८	{ २७ ११२ ८२	लपन	१२२	८९	लवणोद	४९	२
			लपित	{ ३३ २१७	{ १ १०७	लवन	२२४	२४
						लवित्र	१६८	१३
						लशुन	९२	१४८
						लस्तक	१५९	८५
						लाक्षा	{ १२९ २८४	{ १२५ १०

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
लाक्षाप्रसादन	७४	४१	लित	२१३	९०	लोकालोक	६५	२
लांगल	१६८	१३	लितक	१६०	८८	लोकेश	८	१६
लांगलदण्ड	१६८	१४	लिप्ता	४४	२७	लोचन	१२३	९३
लांगलपद्धति	१६८	१४	लिबि	१४६	१६	लोचमस्तक	८६	१११
लांगलिकी	८७	११८	लीढ	२१८	११०	लोघ्र	७३	३३
लांगली {	९६	१६८	लीला	{	२६४	लोपामुद्रा	२१	२०
	८६	१११				लोप्त्र	१९१	२५
लांगूल	१६२	५०	लुठित	१५२	५०	लोमन्	१२४	९९
लाज	१७४	४७	लुब्ध	२००	२२	लोमशा	९०	१३४
लाञ्छन	२०	१७	लुब्धक	१९०	२१	लोल {	२२०	७४
लाम	१८१	८०	लुलाय	९७	४		२६५	२०५
लामज्जक	९६	१६५	लूता	९९	१३	लोलुप	२००	२२
लालसा {	४४	२८	लून	२१६	१०३	लोलुभ	२००	२२
	२६९	२२९	लूम	१५२	५०	लोष्ट	१६७	१२
लाला	११८	६७	लेख		७	लोष्टभेदन	१६७	१२
लालाटिक	२३०	१७	लेखक	१४५	१६		१२९	१२६
लाव	१०३	३५	लेखर्षभ	१२	४२	लोह {	१८४	९८
लासिका	४०	८	लेखा	६७	४		१८४	९९
लास्य	४०	१०	लेपक	१८८	६		२९१	२३
लिकुच	७८	६०	लेश	२०८	६२	लोहकारक	१८८	७
लिक्षा	२८४	१०	लेष्टु	१६७	१२	लोहपृष्ठ	९९	१६
लिखि	१४६	१६	लेह	१७३	५६	लोहल	२०३	३७
लिंग	२३२	२५	लोक {	५९	६	लोहाभिसार	१६१	९४
लिंगवृत्ति	१४२	५४		२२८	२	लोहित {	३२	१५
लिपि	१४६	१६	लोकजित्	८	१३		११७	६४
लिपिकर	१४६	१५	लोकायत	२९५	३२	लोहितक	१८३	९२
						लोहितचन्दन	१२९	१२४

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
लोहिताङ्ग	२२	२५	वंचक	{ ९७	५	वद	२०३	३५
व			वंचित	{ २०६	४७	वदन	१२२	८९
व	२७६	९	वंचित	२०४	४१	वदान्य	{ १९७	६
वंश	{ ९५	१६०	वंजुल	{ ७२	२७	वदान्य	{ २५६	१६०
वंश	{ १३२	१	वंजुल	{ ७२	३०	वदावद	२०३	३५
वंश	{ १६६	२१०	वट	{ ७८	६४	वध	१६४	११५
वंशरोचना	१८६	१०९	वट	७३	३२	वध्य	२०५	४७
वंशक	१२९	१२६	वटक	२८८	१७	वन्ध्य	६८	७
वक्तव्य	२५६	१५९	वटी	१९१	२७	वन्ध्या	१७८	६९
वक्तृ	२०३	३५	वडवा	१५२	४६	वध्री	१९२	३१
वक्त्र	१२२	८९	वडवानल	१४	५६	वधू	{ ९०	१३३
वक्र	२१०	७१	वडू	२०८	६१	वधू	{ १०४	२
वक्षस्	१२०	७८	वणिज्	१८०	६१	वधू	{ १०६	९
वक्ष्ण	११९	७३	वणिक्पथ	२३६	५२	वधू	{ २४५	१२६
वंग	१८५	१०६	वणिज्या	१८१	७९	वन	{ ४९	३
वचन	३३	१	वंटक	१८३	८९	वन	{ ६७	१
वचनेस्थित	२००	२४	वत्स	{ १२०	७८	वन	{ २५०	१०२
वचस्	३३	१	वत्स	{ १७७	६२	वनतिक्रिका	८५	८५
वचा	८४	१०२	वत्सक	{ २६९	२२६	वनप्रिय	१००	१९
वज्र	{ १३	४७	वत्सक	९	६६	वनमक्षिका	१०१	२७
वज्र	{ ८५	१०५	वत्सतर	१७७	६२	वनमालिन्	८	२१
वज्रनिर्घोष	१९	१०	वत्सनाभ	४८	११	वनमुद्र	१६८	१७
वज्रपुष्प	८०	७६	वत्सर	{ २६	१३	वनशृङ्गाट	८४	९९
वज्रिन्	१२	४२	वत्सर	{ २७	२०	वनसमूह	६७	४
			वत्सल	१९८	१४	वनस्पति	६८	६
			वत्सादनी	८२	८२	वनायुज	१५१	४५

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
वनिता	{ १०४ २ २४० ७४		वरटा	{ १०१ २५ १०१ २७		वरुण	{ १५ ६१ १७ २ ७२ २५	
वनीयक	२०६ ४९		वरण	{ ६२ ३ ७२ २६		वरुणात्मज	१९४ ३९	
वनौकस्	९७ ३		वरण्ड	२८९ १८		वरूथ	१५३ ५७	
वन्दा	८२ ८२		वरत्रा	{ १५१ ४२ १९२ ३१		वरूथिनी	१६७ ७८	
वन्दारु	२०१ २८		वरद	१९७ ७		वरेण्य	२०७ ५७	
वन्या	६७ ४		वरवर्णिनी	{ १०५ ४ १७३ ४१		वर्कर	१९१ २३	
वपा	{ ४६ २ ११७ ६४		वरांग	२३२ २६		वर्ग	१०४ ४१	
वपुस्	११९ ७०		वरांगक	९० १३४		वर्चस्	२७० १३१	
वप्र	{ ६२ ३ १६७ ११ १८९ १०५		वराटक	{ ५७ ४३ १९१ २७ २९७ ३८		वर्चस्क	११८ ६८	
वमथु	{ ११६ ५५ १५० ३७		वराटोहा	१०५ ४		वर्ण	{ १३२ १ १५१ ४२ २३६ ४८	
वमि	११६ ५५		वराशि	१२७ ११६		वर्णक	{ १३० १३३ २९७ ३८	
वयस्	२७० २३०		वराह	९७ २		वर्णित	२१७ ११०	
वयस्था	{ ७७ ५८ ९१ १३७ ९२ १४४		वारिवसित	२१६ १०२		वर्णिन्	१४० ४२	
वयस्य	{ ११३ ४२ १४५ १२		वरिवस्या	१३८ ३५		वर्तक	{ १०३ ३५ २२९ ११	
वयस्या	१०७ १२		वरिवस्थित	२१६ १०२		वर्त्तन	{ १६५ १ २०२ २९	
वर	{ १२९ १२४ २२० ८ २५९ १७३		वरिष्ठ	१८४ ९७		वर्त्तनी	{ ६१ १५ १९३ ३३	
			वरी	८४ १००		वर्त्ति	१३० १३३	
			वरीयस्	२७१ २३५		वर्त्तिका	१०३ ३५	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
वार्त्तिष्णु	२०२	२९	वलक्ष	३२	१३	वशिर {	८४	९७
वर्तुल	२०९	६९	वलज	२३३	३१	वशिर {	१७३	४१
वर्त्मन् {	६१	१५	वलजा	२३३	३१	वश्य	२००	२५
वर्त्मन् {	२४९	१२१	वल्मी	६४	१५	वषट्	२७६	८
वर्धक	८३	९०	वलय	१२६	१०७	वषट्कृत	१३७	२७
वर्धकि	१८८	९	वलयित	२१३	९०	वसति	२३९	६७
वर्धन {	२०१	२८	वलीक	६४	१४	वसन	१२७	११५
वर्धन {	२१९	७	वलीमुख	९७	३	वसन्त	२७	१८
वर्धमान	७६	५१	वल्क	६९	१२	वसा	११७	६४
वर्धमानक	१७२	३२	वल्कल	६९	११		७	१०
वर्धिष्णु	२०१	२८	वल्गित	१५२	४८	वसु {	८१	८१
वर्मन्	१५५	६४	वल्गु	२५३	१४४	वसु {	१८३	९०
वर्मित	१६५	६५	वल्मीक	६०	१४	वसु {	२६९	२२८
वर्य	२०७	५७	वल्की	३९	३	वसुक {	८१	८०
वर्या	१०६	७	वल्की	३९	३	वसुक {	१७३	४२
वर्वणा	१०१	२६	वल्भ {	२०७	५३	वसुदेव	९	२२
	१९	११	वल्भ {	२५२	१३७	वसुधा	५८	३
वर्ष {	५९	६	वल्भरि	६९	१३	वसुन्वरा	५८	३
वर्ष {	२६८	२२४	वल्मी	६८	९	वसुमती	५८	३
वर्षवर	१४४	९	वल्भर	११७	६३	वस्तु	२८६	१३
वर्षा	२७	१९	वश	२२०	८	वास्त	१२७	११४
वर्षाभू	५४	२४	वशक्रिया	२१९	४	वस्त्र	१२७	११५
वर्षाभ्वी	५४	२४		१४९	३६	वस्योनि	१२६	११०
वर्षीयस्	११३	४३	वशा {	१७८	६९	वस्त्रवेशमन्	१२८	१२०
वर्षोपल	१९	१२	वशा {	२६७	२१७	वस्त्र	१८१	७९
वर्ष्मन् {	११९	७०	वशिक	२०७	५६	वस्त्रसा	११८	६६
वर्ष्मन् {	२४९	१२३	वशित्व	११	३६			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
वह	१७७	६३				वातायु	९८	८
वह्नि	{ १४	५३	वाजिन्	{ १०२	३३	वातूल	२६३	१९६
	{ १७	२		{ १५१	४४	वात्या	२६३	१९६
वहिसंज्ञक	८१	८०	वाजिशाला	६२	७	वात्सक	१७७	६०
वह्निशिख	१८६	१०६	वांछा	४४	२७	वादित्र	३९	५
	{ २७३	२४९	वाटी	२९८	४२	वाद्य	३९	५
वा	{ २७६	७	वाट्यालका	८५	१०७	वान	७०	१५
	{ २७८	१५		{ १४	५६	वानप्रस्थ	{ ७२	२८
वाक्पति	२०३	३५	वाडव	{ १३२	४		{ १३२	३
वाक्य	३२	२		{ १५२	४६	वानर	९७	३
वागीश	२०३	३५	वाडवानल	१४	५६	वानस्पत्य	६८	६
वागुरा	१९१	२६	वाडव्य	२२७	४१	वानीर	७२	३०
वागुरिक	१८९	१४	वाणि	१९२	२८	वानेय	९०	१३१
वाग्मिन्	२०३	३५	वाणिज	१८०	७८	वापी	५५	२८
वाङ्मुख	३५	९	वाणिज्य	{ १६५	२	वाम	२५३	१४४
वाच्	३३	१		{ १८१	७९	वामदेव	१०	३३
वाचंयम	१४०	४२	वाणिनी	२४७	११२		{ १८	३
वाचक	३३	२	वाणी	३३	१	वामन	{ ११३	४६
वाचस्पति	२१	२४	वात	१५	६३		{ २०९	७०
वाचाट	२०३	३६	वातक	९३	१४९	वामलूर	६०	१४
वाचाल	२०३	३६	वातकिन्	११६	५९	वामलोचना	१०५	३
वाचिक	३६	१७	वातपोथ	७२	२९	वामा	१०४	२
वाचोयुक्तपटु	२०३	३५	वातप्रमी	९८	७	वामी	१५२	४६
वाज	१५९	८७	वातमृग	९८	७	वायदण्ड	१९२	२८
वाजपेय	२९४	३१	वातरोगिन्	११६	५९	वायस	१००	२०
वाजिदन्तक	८५	१०३	वातायन	६३	९	वायसाराति	९९	१५

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
वायसी	९३	१५१	वार्ताकी	८६	११४	वासित	{ १३० १३४	
वायसोली	९२	१४४	वार्तावह	१९०	१५		{ १७४ ४६	
वायु	१५	६१	वार्धक	११२	४०	वासिता	२४०	७५
वायुसख	१४	५५	वार्धुषि	१६६	५	वासुकि	४७	४
वार	४९	३	वार्धुषिक	१६६	५	वासुदेव	८	२०
वार {	१०३ ३९	३९	वार्मण	२२७	४३	वास	४१	१४
	{ २५६ १६१	१६१	वार्षिक	१५०	९३	वास्तु	६५	१९
वारण	१४९	३४	वाल	१२३	९५	वास्तूक	९४	१५८
वारणवुसा	८६	११३	वालधि	१५२	५०	वास्तोष्पति	१२	३
वारवाण	१५५	६३	वालपाश्या	१२५	१०३	वास्त्र	१५३	५४
वारमुख्या	१०८	१९	वालहस्त	१५२	५०	वाह {	{ १५१ ४४	
वारस्त्री	१०८	१९	वालुक	८८	१२१		{ १८२ ८८	
वाराही {	११ ३५	३५	वालुका	२४०	७३	वाहद्विषत्	९७	४
	{ ९३ १५१	१५१	वालुक	१२६	१११	वाहन	१५४	५८
वारि	४९	३	वालुक	१२६	१११	वाहस्	४७	५
वारिद	१८	७	वावदूक	२०३	३५	वाहित्थ	१५०	३९
वारिपर्णि	५६	३८	वाशिका	८५	१०३		{ १५७ ७८	
वारिप्रवाह	६६	५	वाशित	३८	२५	वाहिनी {	{ १५८ २८	
वारिवाह	१८	६	वास	६२	६		{ २४७ १११	
वारी	१५१	४३	वासक	८५	१०३	वाहिनीपति	१५५	६२
वारुणी	२३६	५२	वासगृह	६३	८	वि	१०२	३३
वार्त {	११६ ५७	५७	वासन्ती	८०	७२	विंशति	१८१	८३
	{ २४० ७६	७६	वासयोग	१३०	१३४	विकंकत	७४	३७
	३४	७	वासर	२४	२	विकच	६८	७
वार्ता {	१६५ १	१	वासव	१२	४२	विकर्तन	२२	२९
	{ २४० ७५	७५	वासस्	१२७	११५	विकलांग	१३३	४६

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
विकश्वर	२०२	३०	विग्रह	११९	७०	विटप	{ ७०	१४
विकार	८	९०		१४६	१८		{ २५०	१३१
विकसित	६८	८		: १६२	१०४	विटपिन्	६८	५
विकस्वर	२०२	३०		२२३	२२	विट्खदिर	७६	५०
विकार	२२२	१५	विधस	१३७	२८	विट्चर	१९१	२३
विकासिन्	२०२	३०	विघ्न	२२३	१९	विड	१७३	४२
विकी	२०२	३३	विघ्नराज	११	३८	विडंग	८५	१०६
विकीरण	८१	८०	विचक्षण	१३३	६	वितंडा	२८४	९
विकुवाण	१९७	७	विचयन	११५	५३	वितथ	३७	२१
विकृत	{ ४२	१९	विचर्चिका	११५	५३	वितरण	१३७	२९
	{ ११६	५८	विचारणा	३०	२	वितर्दि	६४	१६
विकृति	२२२	१५	विचारित	२१३	९९	वितस्ति	१२१	८४
विक्रम	{ १६२	१०२	विचिकित्सा	३०	३	वितान	{ १२८	१२०
	{ २५३	१४१	विच्छन्दक	६३	११		{ २४७	११३
विक्रय	१८१	८३	विच्छाव	२९२	२६	वितुन्न	९३	१४९
विक्रयिक	{ १८०	७९	विजन	{ १४७	२२	वितुन्नक	{ ८९	१२६
	{ १५७	७७		{ २४२	८२		{ १७३	३७
विक्रान्त	१५७	७७	विजय	१६३	११०		{ १८९	१०१
विक्रिया	२२	१५	विजिल	१७४	४६	वित	{ १८३	९०
विकृतृ	२८०	७९	विज्ञ	१९६	४		{ १९७	९
विक्रेय	१८१	८२	विज्ञात	१९७	९		{ २१६	९९
विक्रव	२०५	४४	विज्ञान	३०	६	विदर	२१९	५
विक्षाव	२२६	३७	विट्	{ ११८	६८	विदल	२९५	३२
विगत	२१६	१००		{ १६५	१	विदारक	५०	१०
विगतात्वा	१०९	२१	विट	१८८	१७	विदारी	{ ७१	२०
विघ्न	{ ११४	४६	विटंक	{ १८८	१५	विदारिगन्धा	{ ८७	११५
	{ ११४	४६		{ ६४	१५		{ ८७	११५

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
विदित	{ २१७	१०८	विधितर्शिन	१३५	१६	विपणि	{ ६२	२
	{ २१७	१०९		{ ८	२२		{ २३६	५२
विदिश	१८	५	विधु	{ १९	१४	विपत्ति	१५८	८२
विदु	१५०	३७		{ २४५	९९	विपथ	६१	१६
विदुर	{ ७३	३०	विधुत	२१७	१०७	विपद्	१५८	८२
	{ २०२	३०	विधुंतुद	२२	२६	विपर्यय	२२६	३३
विदुल	७३	३०	विधुर	२२३	२०	विपर्यास	२२६	३३
विद्ध	२१६	९०	विधुवन	२१९	४	विपश्चित्	१३३	५
विद्धकर्णी	८२	८४	विधूनन	२१९	४	विपाद्	५९	३३
विद्याधर	७	११	विधेय	२००	२४	विपादिका	११५	५२
विद्युत्	१९	९	विनयग्राहिन्	२००	२४	विपाशा	५९	३३
विद्रधि	११६	५६	विना	२७५	३	विपिन	६७	१
विद्रव	१६४	१११				विपुल	२०८	६१
विद्रुत	२१६	१००	विनायक	{ ८	१४	विप्र	{ १३२	२
विद्रुम	१८३	९३		{ ११	३८		{ १३२	४
विद्रुमलता	८९	१२९		{ २२८	६	विप्रकार	२२२	१५
			विनाश	२	२२	विप्रकृत	२०४	४१
विद्रुस्	{ १३३	५	विनाशोन्मुख	२१४	९१	विप्रकृष्टक	२०९	६८
	{ २७०	२३४	विनीत	{ १५१	४४	विप्रतीसार	४३	२५
विद्वेष	४३	२५		{ २००	२५	विप्रयोग	२२९	२८
विधवा	१०६	११	विन्दु	२०२	३०	विप्रलब्ध	२०४	४१
विधा	{ १९४	३८	विन्ध्य	६६	३	विप्रलम्भ	{ ४५	३६
	{ २४५	१०१	विन्न	{ २१६	९९		{ २२५	२८
विधाता	८	१७		{ २१६	१०४	विप्रलाप	३६	१६
			विपक्ष	१४५	११	विप्रश्लिषा	१०८	२०
विधि	{ २९	२८	विपंची	३९	३	विप्रुष्	५०	६
	{ १३९	३९	विपण	१८१	८३			
	{ २४५	१००						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
विह्व	२२२	१४	विरति	२२६	३७	विवाद	३५	९
विबंध	११५	५५	विरत	२०९	६६	विवाह	१४२	५६
विबुध	७	७	विराज	१४३	१	विविक्त	{ १४७ २२	
विभव	१८३	९०	विराव	३८	२३		{ २४२ ८२	
विभाकर	२२	२८	विरिचि	८	१७	विविध	२१४	९३
विभावरी	२४	४	विरूपाक्ष	१०	३२	विवेक	१३९	३८
विभावसु	{ १४	५६	विरोचन	{ २२	३०	विब्वोक	४५	३१
	{ २२	३०	विरोध	{ २४	१०८	विश	१६५	१
	{ २६९	२२६	विरोधन	{ ४३	२५	विशङ्कट	२०८	६०
विभीतक	७७	५८	विरोधन	२२३	२१	विशद	३२	१२
विभूति	११	३६	विरोधोक्ति	३६	१६	विशर	१६४	११५
विभूषण	१२४	१०१	विलक्ष	२०१	२६	विशल्या	{ ८२ ८३	
विभ्रम	४५	३१	विलक्षण	२१८	२		{ ९० १३६	
विभ्राज	१२४	१०१	विलंबित	४०	९		{ २५५ १५५	
विमनस्	१९७	८	विलम्भ	२२५	२८	विशसन	१६४	११४
विमर्दन	२२१	१३	विलाप	३६	१६	विशाख	१२	४०
विमला	९२	१४३	विलास	४५	३१	विशाखा	२१	२२
विमलार्थक	२०७	५५	विलीन	२१६	१००	विशाय	२२५	३२
विमातृज	१०९	२५	विलपन	{ १३० १३३		विशारण	१६४	११२
विमान	१३	४८		{ २२५ २७		विशारद	२४४	९५
वियत	१७	२	विलेपी	१७५	५०	विशाल	२०८	६०
वियद्वंगा	१३	४९	विवध	२४४	९६	विशालता	१२७	११४
वियम	२२२	१८	विवर	४६	१	विशालत्वञ्च	७१	२३
विवात	२०१	२५	विवर्ण	१९०	१६	विशाला	९४	१५६
वियाम	२२२	१८	विवश	२०५	४४	विशिख	१५९	८६
विरजस्तमस	१४०	४४	विवस्वत्	{ २२ २९		विशिखा	६२	३
				{ २३७ ५७		विशेषक	१२९	१२३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
विश्राणन	१३७	२९	विषवैद्य	४८	११	विसर	१०३	३९
विश्राव	२२५	२८	विषा	८४	९९	विसर्जन	१३७	२९
विश्रुत	१९७	९	विषाक्त	१६०	८८	विसर्पण	२२४	२३
विश्व {	७	१०	विषाण	२३७	५६	विसार	५२	१७
	१७३	३८	विषाणी	८८	११९	विसारिन्	२०२	३१
	२०९	६५	विषुय	२६	१४	विसृत	२१२	८६
विश्वकद्रु	१९१	२२	विषुवत्	२६	१४	विसृत्वर	२०२	३१
विश्वकर्मन्	२४६	१०९	विष्किर	१०२	३३	विसृमर	२०२	३१
विश्वद्रव्यच्	२०३	३४	विष्कम्भ	६५	१७	विस्तर	२२३	२२
विश्वभेषज	१७३	३८	विष्टप	५९	६	विस्तार {	७०	१४
विश्वम्भर	८	२२	विष्टर	२५८	१६९		२२३	२२
विश्वम्भरा	५८	२	विष्टरश्रवस्	८	१८	विस्तृत	२१२	८६
विश्वसृज	८	१७	विष्टि	४८	३	विस्फार	१६३	१०८
विश्वस्ता	१०६	११	विष्ठा	११८	६८	विस्फल	११५	५३
विश्वा	८४	९९	विष्णु	८	१८	विस्मय	४२	१९
विश्वास	१४७	२३	विष्णुकान्ता	८५	१०४	विस्मयान्वित	२०१	२६
विष्	११८	६८	विष्णुपद	१७	२	विस्मृत	२१२	८६
विष {	४८	९	विष्णुपदी	५५	३१	विस्	३२	१२
	२६६	२१४	विष्णुरथ	१०	२९	विस्लम्भ {	१४७	२३
	२६८	२२३	विष्य	२०५	४५		१५१	१२५
विषधर	४७	७	विष्वक्	२७७	१३	विस्लसा	११२	४१
विषमच्छद	७१	२३	विष्वद्रव्यच्	२०३	३४	विहग	१०३	३२
विषय {	३१	७	विष्वक्सेन	८	१९	विहग	१०३	३२
	५९	८	विष्वक्सेना	७७	५६	विहंगम	१०३	३२
	२२१	११	विष्वक्सेनप्रिया	९३	५१	विहंगिका	१९२	२९
	२५४	१५२	विसंवाद	४५	३६	विहसित	४५	३५
विषयिन्	३१	८						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
विहस्त	२०५	४३	वीरपान	१६२	१०३	वृत्	२१४	९२
विहापित	१३७	२९	वीरभार्या	१०७	१६	वृत्ति	{ ६२ ३	
विहायस्	{ १७ २		वीरमातृ	१०८	१६		{ २२० ८	
	{ १०३ ३२		वीरवृक्ष	७५	४२		{ २०९ ६९	
विहायस	१७	२	वीराशंसन	१६२	१००	वृत्त	{ २१४ ९२	
विहार	२२२	१६	वीरसू	१०८	१६		{ २४१ ७८	
विह्वल	२०५	४४	वीरहन्	१४२	५२	वृत्तान्त	{ ३४ ७	
वीकाश	२६७	२१५	वीरुच्	६९	९		{ २३८ ६६	
वीचि	५०	५		{ ४४ २९		वृत्ति	{ १६५ १	
वीणा	३९	३	वीर्य	{ ११७ ६२			{ १६५ २	
वीणावाद	१८९	१३		{ २५५ १५४			{ २४० ७३	
वीत	१५१	४३	वीवध	३४४	९६	वृत्र	२५७	१६४
वीतंत	१९१	२६	वृक	९८	७	वृत्रहन्	१२	४२
वीति	१४९	४३	वृकधूप	{ १२९ १२८		वृथा	{ २७३ २४७	
वीतिहोत्र	१४	५३		{ १२९ १२९			{ २७५ ४	
वीथी	{ ६७ ४		वृक्कण	२१६	१०३	वृद्ध	{ ८८ १२२	
	{ २४३ ८७		वृक्ष	६८	५		{ ११३ ४२	
वीथ्र	२०७	५५	वृक्षभेदिन्	१९३	३४	वृद्धत्व	११२	४०
वीनाह	५४	२७	वृक्षरुहा	८२	८२	वृद्धदारुक	९१	१३७
	{ ४२ १७		वृक्षवाटिका	६७	२	वृद्धनाभि	११७	६१
वीर	{ ४२ १८		वृक्षादनी	{ ८२ ८२		वृद्धश्रवस्	१२	४१
	{ १५७ ७७			{ १९३ ३४		वृद्धसंघ	११२	४०
वीरण	९५	१६४	वृक्षाम्ल	१७२	३५	वृद्धा	१०७	१२
वीरतर	९५	१६४		{ २८ २३		वृद्धि	{ १४६ १९	
वीरतरु	७५	४५	वृजिन	{ २१० ७१			{ २२० ९	
वीरपत्नी	१०७	१६		{ २४६ १०९				

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
वृद्धिजीविका	१६७	४	वृषाकपायी	२५५	१५६	वेपथु	४६	३८
वृद्धिमत	२४२	८५	वृषाकपि	२५०	१३०	वेमन्	१९२	२८
वृद्ध्याजीव	१६६	५	वृष्टि	१९	११	वेला	२६३	१९८
वृद्धोक्ष	१७७	६१	वृष्णि	१९०	७६	वेल	८५	१०६
वृन्त	७०	१५	वेग	२३१	२०	वेलज	१७२	३५
वृन्द	१०३	४०	वेगिन्	१५६	७३	वेलित	{ २१० ७१	
वृन्दभेद	१०४	४१	वेणि	१२४	९८		{ २१२ ८७	
वृन्दारक	{ ७	९	वेणी	७९	६९	वेश	६१	२
	{ २३०	१६	वेणु	९५	१६१	वेशन्त	५४	२८
वृन्दिष्ठ	२१८	११२	वेणुक	१५०	४१	वेशमन्	६२	४
वृश्चिक	{ ९९	१४	वेणुध्व	१८९	१३	वेश्या	१०८	१९
	{ ९९	१६	वेतन	१९४	२८	वेश्याजनसमाश्रय	६१	२
	{ २२९	७	वेतस	७२	२९	वेष	१२४	९९
	{ २२	२७	वेतस्वत्	५२	९	वेषवार	१७२	३५
वृष	{ २८	२४	वेताल	२९०	२१	वेष्टित	२१३	९०
	{ ८५	१०३	वेत्रवती	५६	३४	वेहत्	१७९	६९
	{ ८७	११६	वेद	३३	३	वै	{ २७६ ५	
	{ १७७	५९	वेदना	२१९	६		{ २७८ १५	
वृषण	{ २६८	२२०	वेदि	१३५	१८	वैकाक्षिक	१३१	१३६
	{ १२०	७६	वेदिका	६४	१६	वैकुण्ठ	८	१८
वृषदंशक	९७	६	वेध	२२०	८	वैजनन	११२	३९
वृषध्वज	१०	३४	वेधनिका	१९३	३३	वैजयन्त	१३	४६
वृषभ	१७७	५९	वेधमुख्यक	९०	१४५	वैजयन्तिक	१५६	७१
वृषल	१८७	१	वेधस्	{ ८	१७	वैजयन्तिका	७९	६५
वृषस्यन्ती	१०६	९		{ २६९	१२८	वैजयन्ती	१६२	९९
वृषा	{ १२	४२	वेधित	२१६	९९	वैज्ञानिक	१९६	४
	{ ८२	८७						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
वैणव	७०	१८	वैश्य	१६५	१	व्यवाय	१४२	५७
वैणविक	१८९	१३	वैश्रवण	१६	६९	व्यसन	२४८	१२०
वेणिक	१८९	१३	वैश्वानर	१४	५३	व्यसनार्त	२०५	४३
वैणक	१५०	४१	वैष्णवी	११	३५	व्यस्त	२१०	७२
वैतसिक	१८९	१४	वैसारिण	५२	१७	व्याकुल	२०५	४३
वैतनिक	१८९	१५	वौषट्	२७६	८	व्याकोश	६८	७
वैतरणी	४८	२	व्यक्त	२३८	६२	व्याघ्र	{ ९७ १	
वैतालिक	१६१	९७	व्यक्ति	२९	३१	व्याघ्रनख	{ २०८ ५९१	
वदहक	{ १८७ ३		व्यग्र	२६२	१९०	व्याघ्रपाद्	७४	३७
वैदेही	{ १८० ७८		व्यंगा	२५९	१७७	व्याघ्रपुच्छ	७६	५०
वैद्य	८४	९६	व्यञ्जन	२५९	१७७	व्याघ्राट्	९९	१५
वैद्यमातृ	११६	५७	व्यञ्जक	१३२	१४०	व्याघ्री	८३	९३
वैधात्र	८५	१०३	व्यञ्ज	४२	१६	व्याज	{ ४४ ३०	
वैधाय	१३	५१	व्यजन	{ २४८ ११६			{ ४५ ३३	
वैधेय	२०६	४८	व्यज्ज	{ २९१ २३		व्याड	२३५	४३
वैनतेय	१०	२९	व्यडम्बक	७६	५१	व्याडासुध	८९	१२९
वैनतिक	१५४	५८	व्यत्यय	७६	५१	व्याध	१९०	२१
वैमात्रेय	१०९	१५	व्यत्याय	२२६	३३	व्याधि	{ ८९ १२६	
वैयाघ्र	१५३	५३	व्यथा	२२६	३३		{ ११५ ५१	
वैर	४३	२५	व्यध	४९	३	व्याधिघात	७१	२४
वैरनिर्यातन	१६३	११०	व्यध	२२०	८	व्याधित	११६	५८
वैरशुद्धि	१६३	११०	व्यध्व	६४	१६	व्यान	१५	६३
वैरिन्	१४५	१०	न्यय	२२०	१७	व्यापाद	३०	४
वैवधिक	१९०	१५	व्यलीक	२२९	१२	व्याप्य	८९	१२६
वैवस्वत	१४	५९	व्यवधा	१९	१२	व्याम	१२२	८७
वैशाख	{ २६ १६		व्यवसाय	२६६	२१३	व्याल	{ ४७ ७	
	{ १८० ७४		व्यवहार	३४	९		{ २६३ १९६	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
व्यालग्राहिन्	४८	११	व्रतीत {	६८	९	शकृत्करि	१७७	६२
व्यावृत्त	२१४	९२	व्रतीत {	२३९	६७	शक्ति {	१४६	१९
व्यास	२२३	२२	व्रतिन्	१३३	७	शक्ति {	१६२	१०२
व्याहार	३३	१	व्रश्चन	१९३	३२	शक्तिधर	२३९	६६
व्युत्थान	२४८	११८	व्रात	१०३	३९	शक्तिहति	१२	४०
व्युष्टि	२६४	३८	व्रात्य	१४२	५३	शक्तिहेतिक	१५६	६९
व्यूढ	२३५	६५	व्रीडा	४३	२३	शक {	११	४२
व्यूढकटक	१५५	६५	व्रीहि {	१६८	१५	शक {	७९	६६
व्यूति	१९२	२८	व्रीहि {	१६९	२१	शकधनुस्	१९	१०
	{ १०३	३९	व्रैहेय	१६६	६	शकपादप	७७	५३
व्यूह {	१५७	७०	श			शकपुष्पिका	९०	१३६
व्यूह {	२७१	२३८	शव	१६५	११८	शकृ	२०३	३६
व्यूहपाणि	१५८	७	शकट	१५३	५२	शंकर	१०	३०
व्योकार	१८८	७	शकल	२०	१६	शंकु {	५३	२०
व्योमकेश	१०	३४	शकुलिन्	५२	१७	शंकु {	६८	८
व्योमन्	१७	९	शकुन	१०२	३२	शंकु {	१६०	९३
व्योमयान	१३	४८	शकुनि	१०२	३२	शख {	१७	७१
व्योष	१८६	१११	शकुनि	१०२	३२	शख {	५३	२३
व्रज {	१०३	३९	शकुन्त {	१०२	३२	शख {	८९	१३०
व्रज {	२३३	३०	शकुन्त {	२३७	५८	शख {	२३०	१८
व्रज्या {	१३८	३५	शकुन्ति	१०२	३२	शंखनख	५३	२३
व्रज्या {	१६१	९५	शकुल	५३	१९	शंखिनी	८९	१२६
व्रण	११५	५४	शकुलाक्षक	९४	१५९	शची	११	४५
व्रणकार्य	२६२	१८९	शकुलादनी {	८२	८६	शचीपति	१२	४३
व्रत	१३९	३७	शकुलादनी {	८६	१११	शठी	९३	१५४
			शकुलार्मक	५२	१७	शठ	२०५	४६
			शकृत्	११८	६७	शणपर्णी	९३	१४९

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
शणपुष्पिका	८५	१०७	शपथ	३६	९	शम्ब	१३	४७
शणसूत्र	५२	१६	शपन	३५	९	शम्बर	{ ४९ ४	
शत	१८२	८४	शफ	१५२	४९	शम्बरारि	९ २६	
शतकोटि	११३	४७	शफरी	५२	१८	शम्बरी	८२ ८७	
शतद्रु	५५	३३	शबर	१९०	२०	शम्बल	२९५ ३४	
शतपत्र	५७	४०	शबरालय	६५	२०	शम्बाकृत	१६७ ९	
शतपत्रक	९९	१६	शबल	३३	१७	शम्बुक	५३ २२	
शतपदी	९९	१३	शबली	१७८	६७	शम्बली	१०८ १९	
शतपर्वन्	९५	१६१	शब्द	{ ३१ ७	२	शम्भू	{ १० ३०	
शतपार्विका	{ ८४ १०२	{ ९४ १५८		३३		शम्भू	{ २५१ १३५	
				३८		शम्या	१६८ १४	
शतपुष्पा	९३	१५२	शब्दग्रह	१२३	९४	शय	१२१ ८१	
शतप्रास	८१	७६	शब्दन	२०३	३८	शयन	{ ४६ ३६	
शतमन्यु	१२	४२	शम्	२१९	३	शयन	{ १३१ १३८	
शतमान	२९५	३४	शमथ	२१९	३	शयनीय	१३१ १३७	
शतमूली	८४	१००	शमन	{ १४ ५८	२६	शयालु	२०२ ३३	
शतयष्टिका	१२५	१०५		{ १३६ २६		शयित	२०२ ३६	
शतवीर्या	९४	१५९	शमनश्वस्	५५	३२	शयु	४७ ५	
शतवेधिन्	९१	१४१	शमल	११८	६७	शय्या	१३१ १३७	
शतहृदा	१९	९	शमित	२१५	९७	शर	{ ९५ १६२	
शतांग	१५२	५१	शमी	{ ७६ ५२	२३		{ १५९ ८७	
शतावरी	८४	१०१		{ १७० २३	शरजन्मन्	१२ ३९		
शत्रु	{ १४४ ९	{ १४५ ११	शमीधान्य	१७०	२४	शरण	२२६ ५३	
			शमीर	७६ ५२	शरद्	{ २७ १९		
शनैश्चर	२२	२६	शम्पा	१९		९	{ २७ २०	
शनैस्	२७८	१७	शम्पाक	७१	२३	शरद्	{ २४४ ९३	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
शरभ	९८	११	शव	१६५	११८	शाखानगर	६१	२
शरव्य	१५९	८६	शश	९८	११	शास्त्रामृग	९७	३
शराभ्यास	१५९	८६	शशधर	२०	१५	शाखाशिका	६९	११
शरारि	१०१	२५	शशलोमन्	१८६	१०७	शाखिन्	६८	५
शराह	२०१	२८	शशादान	९९	१४	शांखिक	१८८	८
शराव	१७२	३२	शशोर्ण	१८६	१०७	शाटक	२९५	३३
शरावती	५६	३४		२७२	२४३	शाटी	२९७	३८
शरासन	१५९	८३		२७५	१	शाट्य	४४	३०
शरीर	११९	७०		२७७	११	शाण	१९३	३२
शरीरिन्	१९	३०	शष्प	९६	१६७	शाणी	२८४	९
शकेरा	६०	११	शस्त्र	२८	२६	शांडिल्य	७३	३२
	१६४	४३		२१७	१०९	शात	२८	२५
	२५९	१७५		१५८	८२		३१४	९१
शर्करावत्	६०	११	शस्त्र	२६०	१७९	शातकुम्भ	१८३	९४
शर्करिल	६०	११	शस्त्रक	१८४	९८	शात्रव	१४५	११
शर्मन्	२८	२५	शस्त्रमार्ज	१८८	७	शाद	५०	९
शर्व	१०	३०	शस्त्राजीव	१५५	६७		२४३	९०
शर्वरी	१४	३	शस्त्री	१६०	९२	शादहरित	६०	१०
शर्वणी	११	३७	शाक	६९०	१३	शाद्वल	६०	१०
शल	९८	७		१७२	३४	शान्त	२१५	९७
शलभ	१०२	२८	शाकट	१७७	६४	शान्ति	२१९	३
शलल	९८	७	शाकुनिक	१८९	१४	शावर	७३	३३
शलली	९८	७	शाक्कीक	१५६	६९	शावरी	१८९	११
शलाटु	७०	१५	शाक्यमुनि	८	१४	शार	२५८	१६६
शलक	२३०	१३	शाक्यसिंह	८	१५	शारद	७१	२३
शल्य	७६	५३	शाखा	६९	११		२४४	९५
	९७	७						
	१६०	९३						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
शारदी	८६	१११	शाकुलिक	२४७	४०	शिशु	७३	३४
शारिफल	१९५	४६	शासन	१४७	२५	शिशु {	१७२	३४
शारिवा	८६	११२	शास्तु	८	१४	शिशुज	१८६	११०
शार्कर	६०	११	शास्त्र	२६०	१७९	शिशित	३८	२४
शार्ङ्गिन्	८	१९	शास्त्रविद्	१९७	६	शिशिनी	१५९	८५
शार्दूल {	९७	१	शिक्य	१९२	३०	शितशक	१६८	१९
	२०८	५९	शिक्रियत	२१३	८९	शिति	२४२	८७
शार्वर	२६२	१८८	शिक्षा	३४	४	शितिकण्ठ	१०	३२
शाल {	५३	१९	शिक्षित	१९६	४	शितिसारक	७४	३८
	६८	५	शिखण्ड	१०२	३१	शिपिविष्ट	२३३	३४
	६९	११	शिखण्डक	१२३	९६	शिफा	६९	११
शालपर्णी	८७	११५	शिखर {	६६	४	शिफाकन्द	५७	४३
शाला {	६२	६		६९	१२	शिविका	१५३	५३
	६९	११	शिखरिन् {	६५	१	शिविर	१४९	३३
शालावृक	२३९	१२		२४६	१०६	शिव्या	१७०	२३
शालि	१७०	२४		१४	५७	शिरस्	१२३	९५
शालीन	२०१	२६	शिखा {	१०२	३१	शिरस्त्र	१५५	६४
शालक	५६	३८		१२४	९७	शिरस्य	१२४	९८
शालूर	५४	२४		२३१	१९	शिरा	११८	६५
शालेय {	८५	१०५	शिखावत्	१४	५५	शिरीष	७८	६३
	१६६	६	शिखावल	१०२	३०	शिरोह	६९	१२
शाल्मलि	७५	४६	शिखिप्रीव	१८५	१०१	शिरोधि	१२२	८८
शाल्मलीवेष्ट	७५	४७	शिखिन् {	१०२	३०	शिरोरत्न	१२५	१०२
शावक	१०३	३८		२४६	१०६	शिरोरु	१२३	९५
शावर	७३	३३	शिखिवाहन	१२	४०	शिल	१६६	२
शाश्वत	२१०	७२						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
शिला {	६४	१३	शिष्टी	१४७	२६	शुक्त	२४२	८३
	६६	४	शिष्य	१३४	११	शुक्ति {	५३	२३
शिलाजतु	१८६	१०४	शीकर	१९	११		८९	१३०
शिली	५४	२४	शीघ्र	१५	६४		१४	५६
शिलीमुख	२३०	१८		२०	१९	शुक {	२२	२५
शिलोच्चय	६५	१		२०	१९		२६	१६
शिल्प	१९३	३५	शीत	७२	३०		११७	६२
शिल्पिन्	१८७	६		७३	३४	शुकल	२६८	२२०
शिल्पिशाला	६३	७		२९१	२२	शुकशिष्य	७	१२
शिव {	१०	३०	शीतक	१९०	१८	शुक {	२६	१२
	२८	२५	शीतमीढ	७९	७०		३२	१२
शिवक	१७९	७३	शीतल {	२०	१९	शुच	४३	२५
शिवमल्ली	८१	८१		९३	१४९		१४	५६
	११	३७	शीतशिव {	८५	१०५	शुचि {	२६	१६
	७६	५२		८८	११२		३२	१२
	७७	५९		१७३	४२		४२	१७
शिवा {	८९	१२७	शीघ्र	२९५	३४	शुंठी	१७३	३८
	९७	५	शीर्ष	१२३	९५	शुंडापान	१९४	४०
	२६६	२१२	शीर्षक	१५५	६३	शुतुद्रि	५५	३३
शिशिर {	२०	१९	शीर्षच्छेद्य	२०५	४५	शुद्धान्त {	६३	१२
	२७	१८	शीर्षण्य {	१२४	९८		२३९	६६
शिशु	१०३	३८		१५५	६४	शुनक	१९१	२२
शिशुक	५२	१८	शी	४४	२६	शुनासीर	१२	४१
शिशुत्व	११२	४०		२६४	२०१	शुनी	१९१	२२
शिशुमार	५३	२०	शुक {	९०	१३२		२८	२५
शिश्व	१२०	७६		१००	२१	शुभ {	१८०	७३
शिविदान	२०५	४६	शुकनास	७७	५७		२४६	२३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
शुभंयु	२०६	५०	शूलाकृत	१७४	४५	शेवाळ	५६	३८
शुभान्वित	२०६	५०	शूलिन्	१०	३०	शेष	४७	४
शुभ	{ ३२ १२	{ १२ १२	शूल्य	१७४	४५	शैक्ष	१३४	११
	{ २६२	{ १९२	शृगाल	९७	५	शैखारिक	८२	८८
शुभदन्ती	१८	५	शृङ्खल	{ १२६ १०९	{ ४१ ४१	शैल	६५	१
शुभांशु	१९	१४	शृङ्खलक	१८०	७५	शैलालिन्	१८९	१२
शुल्क	१४८	२७		{ ६६ ४	{ १८९ १२	शैलष	{ ७३ ३२	{ ३२ ३२
शुल्ब	{ १८४ ९७	{ २७ २७	शृङ्ग	{ ९१ १४२	{ २६ २६	शैलेय	८९	१२३
	{ १९१ २३	{ २३ २३	शृङ्गवेर	१७३	३७	शैवल	५६	३८
शुश्रूषा	१३८	३५	शृङ्गाटक	६१	१७	शैवलिनी	५५	३०
शुषि	४६	२	शृङ्गार	४२	१७	शेशव	११२	४०
शुष्कमांस	११७	६३	शृङ्गिणी	१७८	६६	शोक	४३	२५
शुष्म	१६२	१०२		{ ५४ २५	{ ८४ १००	शोचिष्केश	१४	५४
शुष्मन्	१४	५४	शृङ्गी	{ ८४ १३६	{ ८७ १३६	शोचिस	२३	३४
शूक	१७०	२३	शृङ्गीकनक	१८४	९६	शोण	{ ३२ १५	{ १५ ३४
शूककीट	९९	१४	शृत	२१४	९५	शोणक	७७	५७
शूकधान्य	१७०	२४	शेखर	१३१	१३६	शोणरत्न	१८३	९२
शूकर	९७	२	शेफस्	१२०	७६	शोणित	११७	६४
शूकशिम्बि	८२	८७	शेफालिका	{ ७९ ७०	{ २८३ ७	शोथ	११५	५२
शूद्रा	१०७	१३	शेमुषी	२९	१	शोथघ्नी	९२	१४९
शूद्री	१०७	१३	शेलु	७२	३४	शोधनी	६५	१८
शून्य	२०७	५६	शेवधि	१७	७१	शोधित	{ १७४ ४६	{ २०७ ५६
शूर	१५७	७७						
शूर्प	१७०	२६						
शूल	२६३	१९७						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
शोक	११५	५२	श्याल	११२	३२	श्रीपार्णिका	७४	४०
शोभन	२०६	५२	श्याव	३३	१६	श्रीपर्णी	७४	३६
शोभा	२०	१७	श्येत	३२	१२	श्रीफल	७३	३२
शोभांजन	७३	३१	श्येन	९९	१५	श्रीफली	८३	९५
शोष	११५	५१	श्येनपाता	२८३	६	श्रीमत्	११९	१४
शौक	१०४	४३	श्रद्धा	२४५	१०२	श्रीमत्	७४	४०
शौक्लिकेय	४८	१०	श्रद्धालु	{ १०९ २१	२१	श्रील	१९८	१४
शौक्ल्य	११२	४१		{ २०१ २७	२७	श्रीवत्सलान्न	८	२२
शौड	२००	२३	श्रयण	२२१	१२	श्रीवात	१२९	१२९
शौडिक	१८९	१०	श्रवण	१२३	९४	श्रीवेष्ट	१२९	१२९
शौडी	८४	९७	श्रवस्	१२३	९४	श्रीसंज्ञ	१२९	१२५
शौद्धोदनि	८	१५	श्रविष्ठा	२१	२२	श्रीहस्तिनी	७९	६९
शौरि	८	२१	श्राणा	१७५	५०	श्रुत	२४१	७७
शौर्य	१६२	१०२	श्राद्ध	१३७	३१		{ ३३ ३	
शौल्विक	१८८	८	श्राद्धदेव	१४	५९	श्रुति	{ १२३ ९४	
शौष्कुल	१९९	१९	श्राय	२२१	१२		{ २४० ७३	
श्योत	२२१	१०	श्रावण	२७	१६	श्रेणि	६७	४
श्मशान	१६५	११८	श्रावणिक	२७	१६	श्रेणी	{ ६७ ४	
श्मश्रु	१२४	९९	श्री	{ ९ २७	२७		{ १८८ ५	
		१४		{ १५८ ८२	८२		{ २८ २४	
श्याम	{ ३२ १४३	१४३	श्रीकण्ठ	१०	३२	श्रेयस्	{ ३१ ६	
श्यामल	३२	१४	श्रीघन	८	१४		{ २०७ ५८	
	{ ७७ ५५	५५	श्रीद	१६	६९		{ ७७ ५९	
	{ ८६ १०८	१०८	श्रीपति	८	२१	श्रेयसी	{ ८२ ८४	
शामा	{ ८६ ११२	११२	श्रीपर्ण	{ ७९ ६६	६६		{ ८४ ९७	
	{ २५३ १४३	१४३		{ २३६ ५३	५३	श्रेष्ठ	२०७	५८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
श्रोण	११४	४८	श्वश्रू	११०	३१	षष्टिक	१७०	२४
श्रोणि	११९	७४	श्वश्रूश्वशुरी	११२	३७	षष्टिक्य	१६६	७
श्रोणिफलक	११९	७४	श्वसू	२८०	२२	षाण्मातुर	१२	४०
श्रोत्र	१२३	९४	श्वसन	{ १५ ७६	६१ ५२	स		
श्रोत्रिय	१३३	६	श्वाविध्	९७	७	संयत्	१६२	१०६
श्रीषट्	२७६	८	श्वित्र	११५	५४	संयत	२०४	४२
श्लक्ष्ण	२०८	६१	श्वेत	{ ३२ १८४ २४१	१२ ९६ ७९	संयम	२२२	१८
श्लेष	२२१	११	श्वेतगरुत्	१०१	२३	संयाम	२२२	१८
श्लेष्मण	११७	६०	श्वेतमरिच	१८५	११०	संयुग	१६२	१०५
श्लेष्मन्	११७	६२	श्वेतरक्त	३२	१५	संयोजित	२१४	९२
श्लेष्मल	११७	६०	श्वेतसुरसा	७९	७१	सराव	३८	२३
श्लेष्मातक	७३	३४	ष			संलाप	३६	१६
श्लोक	२२८	२	षट्कर्मन्	१३२	४	संवत्	२७८	१६
श्वःश्रेयस	२८	२५	षट्पद	१०२	२९	संवत्सर	२७	२०
श्वदंष्ट्रा	८४	९८	षडभिज्ञ	८	१४	संवन्नन	२१९	४
श्वन्	१९१	२२	षडानन	१२	३९	संवर्त	२८	२२
श्वनिश	२९७	४०	षडग्रन्थ	७६	४८	संवर्त्तिका	५७	४३
श्वपच	१९०	२०	षडग्रन्था	८४	१०२	संवसथ	६५	१९
श्वभ	{ ४६ २९० २९०	२ २२ २२	षडग्रन्थिका	९३	१५४	संवाहन	२२३	२२
श्वयथु	११५	५२	षड्ज	३८	१	संविद्	{ २९ ३० २४३	१ ५ ९२
श्ववृत्ति	१६५	२	षण्ड	१७७	६२	संवीक्षण	२२५	३०
श्वशुर	११०	३१	षण्ड	{ ११२ १४४	३९ ९	संवीत	२१३	९०
श्वशुरी	११२	३७				संविंग	४५	३४
श्वसुर्य	२५३	१४६				संवेद	२१९	६

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
संवेश	४६	३६	संहति	१०३	४०	संकोच	१२९	१२४
संव्यान	१२८	११८	संहनन	११९	७०	संकन्दन	१२	४४
संशप्तक	१६१	९८	संहार	४८	२	संक्रम	२२४	२५
संशय	३०	३	संहृति	३५	८	संक्षेपण	२२३	२१
संशयापन्नमानस	१९७, ५		सकल	२०९	६५	संख्य	१६२	१०४
संश्रव	३०	५	सकृत्	२७२	२४२	संख्या	३०	२
संश्रुत	२१७	१०९	सकृत्प्रज	१००	२०	संख्यात	२०८	६४
संश्लेष	२२५	३०	सक्तुफला	७६	५२	संख्यावत्	१२३	५
संसक्त	२०९	६८	सक्थि	११९	७३	संग	२२५	२९
संसद्	१३४	१५	सखि	१४५	१२	संगत	३७	१८
संसरण	{ ६१ १८ २३७ ५५		सखी	१०७	१२	संगम	{ २२५ २९ २९५ ३४	
संसिद्धि	४६	३७	सख्य	१४५	१२	संगर	२५८	१६६
संस्कृत	२४१	८१	सगर्भ्य	१११	३४	संगीर्ण	२१७	१०९
संस्तर	२५७	१६१	सगोत्र	१११	३४	संगूढ	२१४	९३
संस्तव	२२३	२३	सग्वि	१७६	५५	संग्रह	३४	६
संस्ताव	२२६	३४	संकट	२१२	८५	संग्राम	१६२	१०५
संस्त्याय	२५४	१५१	संकर	६५	१८	संग्राह	{ १६० ९० २२२ १४	
संस्था	१४७	२६	संकर्षण	९	२४	संघ	१०४	४१
संस्थान	२४९	१२४	संकलित	२२४	९३	संघात	१०३	३९
संस्थित	१६४	११७	संकरप	३०	२	सचिव	२६५	२०६
संस्पर्शा	९३	१५४	संक्रसुक	२०५	४३	सज्ज	१५५	६५
संस्फोट	१६२	१०५	संकाश	१९४	३७	सज्जन	{ १३२ ३ १६९ ३३	
संहत	२१०	७५	संकीर्ण	{ १९६ १ २१२ ८५ २३७ ५७		सज्जना	१५१	४२
संहतजानुक	११४	४७	संकुल	{ ३७ १९ २१२ ८५		संचय	१०३	३९
संहतल	१२१	८५						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
संचारिका	१०८	१७	सत्रिन्	१४५	१५	सन्तति	१३२	१
संजवन	६२	६	सत्वर	१५	६५	सन्तप्त	२१६	१०२
संज्वर	१४	५७	सदन	६२	५	सन्त	{ १३३ ५०	
संज्ञपन	१६४	११३	सदस्	१३४	१६	{ १३२ १		
संज्ञा	२३३	३३	सदस्य	१३५	१६	सन्ताप	१४	५७
संज्ञु	११४	४७	सदा	२८०	२२	सन्तापित	२१६	१०२
सटा	१२४	९७	सदागति	१५	६१	सन्दान	१७९	७३
सडीन	१०३	३७	सदातन	२१०	७२	सन्दानित	२१४	९५
सत्	{ १३३ ५		सदानीरा	५५	३३	सन्दाव	१६४	१११
	{ २४२ ८३		सदृक्	१३६	३६	सन्दिता	{ २१२ ८६	
रत	१६	६५	सदृश	१९३	३६	{ २१४ ९९		
सती	१०५	६	सदृक्ष	१९३	३६	सन्देशवाक्	३६	१७
सतीनक	१६८	१६	सदेश	२०९	६७	सन्देशहर	१४६	१६
सतीर्थ्य	१३४	१२	सङ्गन्	६२	४	सन्देश	३०	३
सत्तष	२०७	५८	सद्यस्	२७७	९	सन्दोह	१०३	३९
सत्त्व	{ २९ २९		सद्यर्मिणी	२१	२०	सन्द्राव	१६४	१११
	{ २६६ २१३		सद्यः	२०३	३४	सन्धा	२४५	१०२
सत्पथ	६१	१६	सनत्कुमार	१३	५१	सन्धान	१९४	४२
सत्य	{ ३७ २२		सना	२७८	१७	सन्धि	{ १७६ १८	
	{ २५५ १५४		सनातन	२१०	७२	{ २०१ ११		
सत्यकार	१८१	८२	सनाभि	१११	३३	सन्धिनी	१७९	६९
सत्यवचस्	१४०	४३	सनि	१३८	३२	सन्ध्या	२४	३
सत्याकृति	१८१	८२	सनिष्ठीव	३७	२०	सन्नकद्रु	७३	३५
सत्यावृत	१६६	३	सनीड	२०९	६६	सन्नद्ध	१५५	३५
सत्यापन	१८१	८२	सन्तत	१६	६५	सन्नेय	२५४	१५१
सत्र	२६०	१८१	सन्तमस	४७	४	सन्निधि	२२४	२३
सत्रा	२७५	४				सन्निकर्षण	२२४	२३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
सन्निकृष्ट	२०९	६६	सम	{ १९३	३६	समस्त	२०९	६५
सन्निवेश	६५	१९		{ २०९	६४	समस्या	३४	७
सपत्न	२४५	१०	समग्र	२०९	१५	समाः	२७	२०
सपदि	{ २७५	२	समंगा	{ ८३	९०	समांसमीना	१७९	७२
	{ २७७	९		{ ९१	१४१	समाकर्षिन्	३२	११
सपर्या	१३८	३४	समज	१०४	४२	समाघात	१६२	१०५
सपिण्ड	१११	३२	समज्ञा	३५	११	समाज	१०४	४२
सपीति	१७६	५५	समज्या	१३४	१५	समाधि	{ ३०	५
सप्तकी	१२६	१०८	समंजस	१४७	२४		{ २४४	९८
सप्ततन्तु	१३४	१३	समधिक	२१०	७५		{ १५	६३
सप्तपर्ण	७१	२३	समंततस्	२७७	१३	समान	{ १९७	३७
सप्तार्ध	२२	२७	समंतदुग्धा	८५	१०६		{ २५०	१२७
सप्तला	{ ८०	७२	समतभद्र	८	१३	समानोदर्य	१११	३४
	{ ९२	१४३	समम्	२७५	४	समालम्भ	२२५	२७
सप्तार्चिस्	१४	५६	समय	{ २४	१	समावृत्त	१३४	१०
सप्ताश्व	२२	२९		{ २५४	१४८	समासाय	२१४	९२
सप्ति	१५१	४४	समया	{ २७४	२५२	समासार्था	३४	७
सब्रह्मचारिन्	१३४	११		{ २७६	७	समाहार	२२२	१६
समर्तृका	१०७	१२	समर	१६२	१०४	समाहित	२१७	१०९
सभा	{ ६३	६	समथ	२४२	८७	समाहृति	३४	७
	{ १३४	१५	समर्थन	१४७	२५	समाह्वय	१९५	४६
	{ २५२	१३७	समर्थक	१९७	७		{ १३४	१५
सभाजन	२१९	७	समर्थ्याद	२०९	६७	समिति	{ १६२	१०६
सभासद्	१३५	१६	समवर्तिन्	१४	५८		{ २३९	७०
सभास्तार	१३५	१६	समवाय	१०३	४०	समित्	१६२	१०६
सभिक	१९६	४४	समष्टिला	९४	१५७	समिध	६९	१३
सभ्य	{ १३२	३	समसन	२२३	२१	समीक	१६२	१०४
	{ १३५	१६						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
समीप	२०९	६६	समृद्ध	११८	११	सरणा	९३	१५२
समीर	१५	६२	समृद्धि	२२०	१०	सरणि	६१	१५
समीरण	१५	६२	समष्ट	१७४	४६	सरत्ति	१२२	८६
	८१	७९	सम्पत्ति	१५८	८२	सरमा	१९१	२२
समुच्चय	२२२	१६	सम्पद्	१५८	८१	सरल	७८	६०
समुच्छ्रय	२५४	१५२	सम्पराय	२५४	१५०		१९७	८
समुञ्जित	२१७	१०७	सम्पिधान	२४९	१२५	सरलद्रव	१२९	१२९
समुत्पिञ्ज	१६२	९९	सम्पुटक	१३१	१३९	सरला	८६	१०८
समुदक्त	२१३	९०	सम्प्रति	२८८	२३	सरस्	५४	२८
समुदय	१०३	४०	सम्प्रदाय	२२०	७	सरसी	५४	५८
समुदाय	१०३	४०	सम्प्रधारण	२२५	१५६	सरसीरुह	५७	४०
	१६२	१०६	सम्प्रधारणा	१४७	२५	सरस्वत्	४९	१
समुद्र	२८८	१७	सम्प्रहार	१६२	१०५		२३७	५७
समुद्रक	१३१	१३९	सम्फुल्ल	६८	७	सरस्वती	३३	१
समुद्रिण	२१७	५५	सम्बाध	२१२	८५		५६	३४
समुद्रत	२००	२३	सम्बोधन	२७६	६	सरित्	५५	२९
समुद्र	४९	१	सम्भेद	५६	३५	सरित्पति	४९	१
समुद्रान्ता	८३	९२	सम्भ्रम	४५	३४	सरीसृप	४७	७
	८७	११६		२२४	२६	सर्ग	२११	२२
	९०	१३३	सम्भद	२८	२४	सर्ज	७५	४४
समुन्दन	२२५	२९	सम्मार्जनी	६५	१८	सर्जक	७५	४४
समुन्न	२१७	१०५	सम्मूर्च्छन	२१९	६	सर्जरस	१२९	१२७
समुन्नद्ध	२४६	१०३	सम्यक्	३७	२२	सर्जिकाक्षार	१८६	१०९
समुपजोषम्	२७०	१०	सम्राज्	१४३	३	सर्प	४७	६
समूरु	९८	९	सरक	१९५	४३	सर्पराज	४७	४
समूह	१०३	३९	सरघा	१०१	२६	सर्पिस्	१७५	५२
समूह	१३५	२०	सरट	९८	१२	सर्व	२०९	६४

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
सर्वसहा	५८	३	सव	१३४	१३	सहसवीर्या	९४	१५८
सर्वज्ञ	{ ८	१३	सवन	१४१	४७	सहसवेधिन्	{ ९१	१४१
	{ १०	३३	सवयस	१४५	१२		{ १७३	४०
सर्वतस्	२७७	१३	सवितृ	२२	३१	सहसांशु	२२	३१
सर्वतोभद्र	{ ६३	१०	सविष	२०९	६७	सहसाक्ष	१२	४४
	{ ७८	६२	सवेश	२०९	६७	सहस्रिन्	१५४	६२
सर्वतोभद्रा	७४	३५	सव्य	२१२	८४	सहा	{ ८०	७३
सर्वतोमुख	४९	४	सव्येष्ट	१५४	६०		{ ८६	११३
सर्वदा	२८२	२२	सस्य	७०	१५	सहाय	१५६	७१
सर्वधुरावह	१७८	६६	सस्यमंजरी	१६९	२१	सहायता	२२७	४०
सर्वधुरीण	१७८	६६	सस्यशूक	१६९	२१	सहिष्णु	२०२	३१
सर्वमंगला	११	३७	सस्यसम्बर	७५	४४	सांयात्रिक	५१	१२
सर्वरस	१२९	१२७	सह	२७५	४	सांयुगीन	१५७	७७
सर्वला	१६०	९३	सहकार	७३	३३	सांवत्सर	१४५	१४
सर्वलिंगिन्	१४०	४५	सहचरी	८०	७५	सांशयिक	१९७	५
सर्ववेदस्	१३३	९	सहज	१११	३४	साकम्	२५७	४
सर्वसन्नहन	१६१	९४	सहघर्मिणी	१०५	५	साकस्य	२१८	२
सर्वानुभूति	८५	१०८	सहन	१०२	३१	साक्षात्	२७३	२४३
सर्वान्नभोजिन्	२००	२२	सहभोजन	१७६	५५	सागर	४९	१
सर्वान्नीन	२००	२२		{ २६	१४	साचि	२७६	६
सर्वाभिसार	१६१	९४	सहस्	{ १६२	१०२	सातला	९२	१४३
सर्वार्थसिद्ध	८	१५		{ २७०	२३२	साति	{ २२६	३८
सर्वौघ	१६१	९४	सहसा	२७६	७		{ २३९	६७
सर्वप	१६९	१७	सहस्य	२६	१५	सातिसार	११६	५९
सलिल	४९	३	सहस्र	१८२	८४	सात्त्विक	४२	१६
सल्लकी	८८	१२४	सहस्रदंष्ट्र	५२	१४	सादिन्	{ १५४	६०
			सहस्रपत्र	५७	४०		{ २४६	१०७

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
साधन	२४८	११९	सामि	२७३	२४९	साल	{ ६२	३
साधारण	{ १९३	३७	सामिधेनी	१३६	२२	{ ७५	४४	
	{ २११	८२	सामुद्र	१७३	४१	सालपर्णी	८७	११५
साधित	२०४	४०	साम्परायिक	१६२	१०४	सास्त्रा	१७७	६३
साधिष्ठ	२१८	११२	सांप्रतम्	{ २७७	११	साहस	१४६	२१
साधीयस्	२७१	२३५		{ २८०	२३		{ १५४	६२
	{ १३२	२	सायक	२२८	२	साहस	{ २२७	४३
साधु	{ २०६	५२	सायम्	{ २४	३		{ ९७	१
	{ २४५	१०९		{ २७९	१९	सिह	{ २०८	५९
साधुवाहिन	१५१	४४	सार	{ ६९	१२	सिंहनाद	१६३	१०७
साध्य	७	१०		{ २५८	१७१	सिंहपुच्छी	८३	९३
साध्वत	४२	२१	सारंग	{ ९९	१७	सिंहसंहनन	१९८	१२
साध्वी	१०५	६		{ २३१	२३	सिंहाण	१८४	९८
सानु	६६	५	सारथि	१५४	५९	सिंहासन	१४९	३१
सान्तपन	१४२	५२	सारमेय	१९१	२१	सिंहास्य	८५	११३
सान्त्व	{ ३७	१८	सारव	५६	३६		{ ८५	१०३
	{ १४६	२१				सिंही	{ ८६	११४
सान्दष्टिक	१४८	२९	सारस	{ ५७	४०			
सान्द्र	२०९	६६		{ १००	२२	सिकता	२४०	७३
सान्द्रस्निग्ध	२०२	३०	सारसन	{ १२६	१०९			
				{ १५५	६३	सिकतामय	५०	१०९
सान्नाय्य	१३६	२७	सारिका	२८४	८	सिकतावत्	६०	११
साप्तपदीन	१४५	१२	सार्थ	१०४	४१	सिक्थक	१८६	१०७
सामन्	१४६	२०	सार्थवाह	१८०	७८		{ ३२	१३
	{ ३४	३	सार्द्र	२१७	१०५	सित	{ २१४	९५
सामन्	{ १४६	२१	सार्धम्	२७५	४		{ २१५	९८
सामाजिक	१३५	१६	सार्वभौम	{ १८	४		{ २४१	८०
सामान्य	{ २९	३१		{ १४३	२	सितच्छत्रा	९३	१६
	{ २११	८२						

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
सिता {	७९	७१	सीत्य	१६८	८	सुचरित्रा	१०५	६
	१७४	४३	सीधु	१९४	४१	सुचेलक	१२७	११६
सिताभ्र	१३०	१३०	सोमन्	६५	२०	सुत {	११०	२७
सिताभोज	५७	४१	सीमन्त	२८९	१९		२३८	६०
सिद्ध {	७	११	सीमन्तिनी	१०४	२	सुतश्रेणि	८२	८८
	२१६	१००	सीमा	६५	२०	सुतात्मजा	११०	२९
सिद्धान्त	३०	४	सीर	१६८	१४	सुत्या	१४१	४७
सिद्धार्थ	१६९	१८	सीरपाणि	९	२४	सुत्रामन्	१२	४२
सिद्धि	८६	११२	सीवन	२१९	५	सुत्वन	१३४	१०
सिध्म	११५	५३	सीसक	१८५	१०५	सुदर्शन	१०	२८
सिध्मल	११७	६१	सीङ्गण्ड	८५	१०५	सुदाय	१४८	२८
सिध्मला	२८४	१०	सु	{ २७५	२	सुदूर	२०९	६९
सिध्य	२१	२२		{ २७६	५	सुधर्मा	१३	४८
सिध्मका	२८४	८	सुकंदक	९२	१४७	सुधा {	१३	४८
सिनीघाली	२५	९	सुकरा	१७९	७०		२४५	१०२
सिन्दुक	७९	६८	सुकल	१९७	८	सुधांशु	१९	१४
सिन्दुवार	७९	६८	सुकुमार	२११	७८	सुधी	१३३	५
सिन्दूर {	१८५	१०५	सुकृत	२८	२४	सुनासीर	१२	४१
	२९४	३१	सुकृतिन्	१९६	३	सुनिषण्णक	९३	१४९
सिन्धु {	४८	१	सुख	{ २८	२५	सुन्दर	२०६	५२
	४९	२		{ २९१	२३	सुन्दरी	१०५	४
	२४५	१०१	सुखवर्चक	१८६	१०९	सुपथिन्	६१	१६
सिन्धुज	१७३	४२	सुखसंदाह्या	१७९	७१	सुपर्ण	१०	२९
सिन्धुसंगम	५६	३५	सुगत	८	१३	सुपर्वन्	७	७
सिंह	१२९	१२८	सुगन्धा	८७	११४	सुपार्श्वक	७५	४३
सीता	१६८	१४	सुगन्धि {	३२	११	सुप्रतीक	१८	४
				{ ८८	१२१			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
सुप्रयोगविशिख	१५५	६८	सुराचार्य	२१	२४	सुषेणिका	८६	१०८
सुप्रलाप	३६	१७	सुरामण्ड	१९४	४२	सुष्ठु	{ २७५	२
सुभगासुत	१०९	२४	सुरालय	१३	४९	सुष्ठु	{ २७९	१९
सुभिक्षा	८८	१२४	सुराष्ट्रज	९०	१३१	सुसंस्कृत	१७४	४५
सुम	७०	१७	सुवचन	३६	१७	सुहृद्	१४५	१२
सुमन	१६९	१८	सुवर्ण	{ १८२	८६	सुहृदय	१९६	३
सुमनसु	७	७	सुवर्ण	{ १८३	९४	सूकर	९७	२
सुमनसु	७०	१७	सुवर्णक	७१	२४	सूक्ष्म	{ २०८	६१
सुमना	८०	७२	सुवह्नि	८३	९५	सूक्ष्म	{ २५३	१४४
सुमनोरजस	७०	१७	सुवहा	{ ७९	७०	सूचक	२०५	४७
सुमेरु	१३	४९	सुवहा	{ ८७	११५	सूचि	२८४	८
सुत	७	७	सुवहा	{ ८७	११९	सूचि	{ १५४	५९
सुरंगा	२८४	८	सुवहा	{ ८८	१२३	सूचि	{ १८४	९९
सुरज्येष्ठ	८	१६	सुवहा	{ ९१	१४०	सूत	{ १८७	३
सुरदीर्घिका	१३	४९	सुवासिनी	१०६	९	सूत	{ २३८	६२
सुरद्विष	७	१२	सुव्रता	१७९	१७	सूतिकागृह	६३	८
सुरनिम्नगा	५५	३१	सुषम	२०६	५२	सूतिमास	११२	३९
सुरपति	१२	४३	सुषमा	२०	१७	सूत्थान	१९०	१९
सुरभि	{ २७	१८	सुषवी	{ ९३	१५५	सूत्र	१९२	२८
सुरभि	{ ३२	११	सुषवी	{ १७२	३७	सूत्रवेष्टन	२२४	२४
सुरभि	{ २५२	१३७	सुषि	४६	२	सूद	{ १७१	२८
सुरभी	८८	१२३	सुषि	{ ३९	४	सूद	{ २४३	९१
सुरर्षि	१३	४८	सुषिर	{ ४६	१	सूता	२४७	११३
सुरलोक	६	६	सुषिर	{ ४६	२	सूनु	११०	२७
सुवर्त्मन्	१७	१	सुषिरा	८९	१२९	सूनुत	३७	१९
सुरसा	८७	११४	सुषीम	२०	१९	सूपकार	१७१	२७
सुरा	१९४	३९	सुषेण	७९	६७	सूर	२२	२८

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
सौहित्य	१७६	५६	स्तुत	२१७	११०	स्थाणु	{ १० ३४	
स्कन्द	१२	३९	स्तुति	३५	११		{ ६८ ८	
स्कन्ध	{ ६९ १०	१०	स्तुतिपाठक	१६१	९७	स्थांडिल	{ २३६ ४९	
	{ १२० ७८	७८	स्तूप	२८९	१९	स्थान	{ १४६ १९	
	२४५	१००	स्तेन	१९१	२४		{ २४८ ११७	
स्कन्धशाखा	६९	११	स्तेम	२२५	२९	स्थानीय	६१	१
स्कन्न	२१६	१०४	स्तंभ	१९१	२५	स्थाने	२७७	११
स्खलन	४५	३६	स्तैन्य	१९१	२५	स्थापत्य	१४४	८
स्खलित	१६३	१०८	स्तोक	२०८	६१	स्थापनी	८२	८४
स्तन	१२०	७७	स्तोत्र	३५	११	स्थामन्	१६२	१०२
स्तनंधयी	११२	४१	स्तोम	{ १०३ ३९	११	स्थायुक	१४४	७
स्तनपा	११२	४१		{ २५२ १४१	१४१	स्थाल	२९५	३२
स्तनयितु	१८	६	स्त्री	१०४	२	स्थाली	१७१	३१
स्तनित	१९	८	स्त्रीधर्मिणी	१०८	२०	स्थावर	२१०	७३
स्तनक	७०	१६	स्त्रीपुंस	१०३	३८	स्थाविर	११२	४०
स्तब्धरोमन्	९७	२	स्त्र्यगार	६३	११	स्थासक	१२८	१२२
स्तम्ब	{ ६८ ९	९	स्थंडिल	१३६	१८	स्थास्तु	२१०	७३
	{ १६९ २१	२१	स्थंडिलशायिन्	१४०	४४	स्थिति	{ १४७ २६	
स्तम्बकरि	१६९	२१					{ २२३ २१	
स्तम्बघन	२२६	३५	स्थपति	{ १३३ ९	९	स्थिरतर	२१०	७३
स्तम्बघ्न	२२६	३५		{ २३८ ६१	६१	स्थिरा	{ ५९ २	
स्तम्बेरम	१४९	३५	स्थल	५८	५		{ ८७ ११५	
स्तम्भ	२५१	१३५	स्थली	५८	५	स्थिरायु	७९	४६
स्तव	३५	११	स्थविर	११३	४२	स्थूणा	{ १९३ ३५	
स्तिमित	२१७	१०५	स्थविष्ठ	२१८	१११		{ २३६ ५१	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
स्थूल	{ २०८ ६१ २६५ २०४		स्पर्शन	{ १५ ६१ १३७ २९		स्मर	९	२५
स्थूललक्ष्य	१९७ ६		स्पश	{ १४५ १३ २६६ २१४		स्मरहर	१०	३३
स्थूलशाटक	१२७ ११६		स्पष्ट	२११ ८१		स्मित	४५	३४
स्थूलोच्चय	२९४ १४८		स्पृक्का	९० १३३		स्मृति	{ ३४ ६ ४४ २९	
स्थेयम्	२१० ७३		स्पृशी	८३ ९३		स्यद	१५	६४
स्थौण्य	९० १३२		स्पृष्टि	२२० ९		स्यन्दन	{ ७२ २६ १५२ ५१	
स्थौरिन्	१५१ ४६		स्पृहा	४४ २७		स्यन्दनारोह	१५४	६०
स्थौल्य	२६३ १९५		स्पष्ट	२२२ १४		स्यन्दिनी	११८	६७
खव	२२० ९		स्फटा	४८ ९		स्यन्न	२१४	९२
खातक	१४० ४३		स्फाति	२२० ९		स्यूत	{ १७० २६ २१६ १०	
खान	१२८ १२२		स्फार	२०८ ६३		स्यूति	२१९ ५	
स्नायु	११८ ६६		स्फिञ्	११९ ७५		स्योनाक	७७	५७
स्निग्ध	{ १४५ १२ १७४ ४६ १९८ १४		स्फुट	{ ६८ ७ २११ ८१		संसिन्	७२	२८
स्तु	६६ ५		स्फुटन	२१९ ५		सज्	१३१ १३५	
स्तुक	८५ १८५		स्फुरण	२२० १०		सव	२२० ९	
स्तुत	२१४ ९२		स्फुरणा	२२० १०		सवद्गर्भा	१७८	६९
स्तुषा	१०६ ९		स्फुलिङ्ग	१४ ५७		सवन्ती	५५	३०
स्तुही	८५ १०५		स्फूर्जक	७४ ३८		सवा	८२ ८३	
स्नेह	४४ २७		स्फूर्जथु	१९ १०		सष्ट	८ १७	
सर्श	{ ३१ ७ २२२ १४		स्फेष्ट	२१८ ११२		सस्त	२१६ १०४	
			स्म	{ २७६ ६ २७८ १७		साक्	२७५ २	
						सुत	२१४ ९२	
						सुव	१३६ २५	

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
सुवावृक्ष	७४	३७	स्वर	{ ३४ ४ ३९ १		स्वाध्याय	१४१	४७
स्रोतस्	{ ५१ ११ २७० २३३		स्वह	{ १३ ४७ २५८ १६७		स्वान	३८	२३
स्रोतस्वती	५५	३०	स्वरूप	{ ४६ ३८ २५१ १३१		स्वान्त	२९	३१
स्रोतोंऽजन	१८४	१००	स्वर्ग	६	६	स्वाप	४६	३६
स्व	{ १११ ३४ २६६ २११		स्वर्ण	१८३	९४	स्वापतेय	१८३	९०
स्वच्छन्द	१९९	१५	स्वर्णकार	१८८	८	स्वामिन्	१९८	१०
स्वजन	१११	३४	स्वर्णक्षीरी	९१	१३८	स्वाराज्(दु)	१२	४३
स्वतंत्र	१९९	१५	स्वर्णदी	१३	४९	स्वाहा	{ १३६ २१ २७६ ८	
स्वधा	२७६	८	स्वर्मानु	२२	२६	स्वित्	२७२	२४२
स्वधिति	१६०	९२	स्वर्वेश्या	१३	६२	स्वेद	४५	३३
स्वन	३८	२२	स्वर्वैद्य	१३	५१	स्वेदज	२०६	५१
स्वनित	२१४	९४	स्वस्त	११०	२९	स्वेदनी	१७१	३०
स्वप्न	४६	३६	स्वस्ति	२७२	२४१	स्वैर	२६२	१९२
स्वप्नज	२०२	३३	स्वस्तिक	६३	१०	स्वैरिणी	१०६	११
स्वभाव	४६	३८	स्वस्तीय	१११	३२	स्वेरिता	२१८	२
स्वभू	८	१८	स्वाति	२९७	३८	स्वैरिन्	१९९	१५
स्वयंवरा	१०६	९	स्वादु	२४४	९४	ह	२७६	५
स्वयम्	२७८	१६	स्वादुकंटक	{ ७४ ३७ ८४ ९८		हंस	{ २२ ३१ १०१ २३	
स्वयंभू	८	१६	स्वादुरसा	९२	१४४	हंसक	१२६	११०
स्वर	{ ६ ६ २७४ २५४		स्वाद्गी	८५	१०७	हंजिका	८६	८९

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
हंजे	४१	१५	हरित {	३२	१४	हलाहल	४८	१०
हट्ट	२८९	९८	हरित {	२८९	१९	हलिन्	९	२४
हट्टविलासिनी	८९	१३०	हरितक	१७२	३४	हलिप्रिया	१९४	३९
हठ	१६३	१०८	हरितालक	१८५	१०३	हल्य	१६७	८
हंटे	४१	१५	हरिताल	२९५	३२	हल्या	२२७	४१
हत	२०५	४१	हरिदश्च	२२	२९	हलक	५६	३६
हनु {	८९	१३०	हरिद्रा	१७३	४१	हव {	२२०	८
	१२२	९०	हरिद्राम	३२	१४		२६५	२०७
हन्त	२७३	२४४	हरिद्रु	८४	१०१	हविस् {	१३६	२७
हन्न	२१५	९६	हरिन्माण	१८३	९२		१७५	५२
हय	१५१	४४	हरिप्रिय	७५	४२	हव्य	१३६	२४
हयपुच्छी	९१	१३८	हरिप्रिया	९	२७	हव्यपाक	१३६	२२
हयमारक	८१	७६	हरिमन्यक	१६९	१८	हव्यवाहन	१४	५५
हर	१०	३३	हरिवालुक	८८	१२१	हंस	४२	१८
हरण	१४८	२८	हरिहय	१२	४३	हसनी	१७१	३०
हरि {	९७	१	हरीतकी	७७	५९	हसंती	१७१	२९
	२५९	१७५	हरेणु {	८८	१२०	हस्त {	१२२	८६
हरिचन्दन {	१३	५०		१६८	१६		१२४	९८
	१३०	१३१	हर्म्य	३६	९		२३७	५९
हरिण {	३२	१३	हर्ष	९७	१	हस्तधारण	२१९	५
	९८	८	हर्षक्ष	२८	२४	हस्तिन्	१४९	३४
	२३६	५१	हर्षमाण	१९७	७	हस्तिनख	६४	१७
हरिणी	२२६	५०	हल	१६८	१३	हस्तिपक	१५४	५९
हरित् {	१७	१	हला	४१	१५	हस्त्यारोह	१५४	५९
	३२	१४	हलायुध	९	२३	हास्तिक	२७५	२५६
						हाटक	१८३	९३

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
हायन	{ २७	२०	हिम	{ २०	१८	हति	{ ३५	८
	{ २४६	१०८		{ २०	१९		{ २२०	८
हार	१२५	१०५		२९०	२२	हह	१४	५२
हारीत	१०२	३४	हिमवत्	६६	३	हृणीया	२२५	३२
हार्द	४४	२७	हिमवालुका	१३०	१३०	हृद्	{ २९	३१
हाला	१९४	३९	हिमसंहति	२०	१८		{ ११७	६४
हालिक	१७८	६४	हिमांशु	१९	१३	हृदय	{ २९	३१
हाव	४५	३२	हिमानी	२०	१८		{ ११७	६४
हास	४२	१९	हिमावती	९१	१३८	हृदयगम	३७	१८
हास्तिक	१४९	३६		१८३	९०	हृदयालु	१९६	३
			हिरण्य	{ १८३	९१	हृद्य	२०७	५३
हास्य	{ ४२	१७		{ १८३	९४	हृषीक	३१	८
	{ ४२	१९	हिरण्यगर्भ	८	१६	हृषीकेश	८	१८
हाहा	१४	५२	हिरण्यवाह	५५	३४	हृष्ट	२१६	१०३
हि	{ २७५	२५७	हिरण्यरेतस्	१४	५५	हृष्टमानस	१९७	७
	{ २७६	५				हे	२७६	७
हिंसा	२६९	२२९	हिरुक्	{ २७५	३	हेति	{ १४	५७
				{ २७६	७		{ २४०	७१
हिंसाकर्मन्	२२३	१९	हिलमोचिका	९४	१५७	हेतु	२९	२८
हिंस	२०१	२८	ही	२७७	९	हेमकूट	६६	३
हिका	२८४	८	हीन	{ २१७	१०७	हेमदुग्ध	७१	२२
हिगु	१७३	४०		{ २५०	१२८	हेमन्	{ १८३	९४
हिङ्गुली	८६	११४	हुतभुक्प्रिया	१३६	२१		{ २९१	२३
हिङ्गुनिर्यास	७८	६२	हुतभुज्	१३	५५	हेमन्त	२७	१८
हिज्जल	७८	६१	हुम्	{ २७४	२५२	हेमपुष्पक	७८	६३
हिन्ताल	९६	१६९		{ २७९	१८			

शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.	शब्द.	पृष्ठ.	श्लोक.
हैमपुष्पिका	८०	७१	हैयंगवीन	१७५	५२	हस्तांग	९१	१४२
हेमाद्रि	१३	४९	होतृ	१३५	१७	हादिनी	१३	४७
हेरम्ब	११	३८	होम	१३४	१४		१९	९
हेला	४५	३२	होरा	२८४	१०		५५	३०
हेषा	१५२	४७	ह्यस्	२७९	२२	ही	२४७	११२
है	२७६	७	हृद	५४	२५	ही	४३	२३
हैम	१४९	२२	हृषिष्ठ	२१८	११२	हीण	२१४	९१
हैमवती	११	३६	हृत्	११३	४६	हीत	२१४	९१
	७७	५९	हृत्	११३	४६	हीवेर	८८	१२१
	८५	१०३	हृत्	११३	४६	हृषा	१५२	४७
	९१	१३८	हृत्	११३	४६	हादिनी	८८	१२४

इत्यनुक्रमणिका ।

श्रीः ।

अथामरकोशः

भाषाटीकासमेतः ।

प्रथम काण्ड १.

अथ स्वर्गवर्गः १.

यस्य ज्ञानदयासिन्धोरगाधस्या-
नवा गुणाः । सेव्यतामक्षयो धीराः
स श्रिये चामृताय च ॥ १ ॥

यस्य भासा जगद्धाति सदैव सच-
राचरम् । तं नौमि परमात्मानं भक्ता-
नामभयङ्करम् ॥ १ ॥ जटाटवीगलद्वंगं
चन्द्रचूडामणिं शिवम् । स्मृत्वामरकृतेः
कुर्वे भाषां व्याख्यासुधानुगाम् ॥ २ ॥

अन्वयः—हे अनघाः ! भवद्भिः, सः,
अक्षयः, धीराः, श्रिये, च, अमृताय, च,
सेव्यताम् । ज्ञानदयासिन्धोः, अगाधस्य,
अस्य, ई, अस्ति, गुणाः, च, सन्ति ॥ १ ॥

अर्थ—हे सज्जनो! तुम उस अविनाशी
ज्ञानदाता गुरुकी भोग और मोक्षकी

१ धियं राति ददाति । 'रा दाने'
अस्मात् किप् । धीरा ज्ञानप्रदो गुरुरित्यर्थः
भाषा—ज्ञानके देनेवाले गुरुकी धीरा
कहते हैं ।

प्राप्ति होनेके अर्थ सेवा करो कि शास्त्र-
करिके संपन्न और दयाकरिके पूर्ण तथा
विषयोंसे विरक्त ऐसे इन गुरुके पास
अखण्ड लक्ष्मी और सत्य, शौच, दया
क्षमा आदिक गुण हैं ॥ १ ॥

ग्रंथमें वक्तव्य विषय दिखलाते हैंः—
समाहृत्यान्यतन्त्राणि संक्षिप्तैः
प्रतिसंस्कृतैः । सम्पूर्णमुच्यते वर्गे-
र्नामलिङ्गानुशासनम् ॥ २ ॥

अन्वयः—मया, अन्यतन्त्राणि, समाह-
ृत्य, संक्षिप्तैः, प्रतिसंस्कृतैः, वर्गैः, युक्तम्,
नामलिङ्गानुशासनं, सम्पूर्णम्, उच्यते ॥ २ ॥

अर्थ—मैं व्याडि आदिकोंके नामलि-
ङ्गानुशासन अथवा सिद्धातोंका संग्रह
करके शब्दोंके क्रमानुसार कथन कर-
नेसे सुशोभित ऐसे थोड़े २ शब्दोंके
वर्गोंसे अर्थात् पृथक् २ प्रकरणोंसे युक्त
ऐसा शब्द और उनके लिंगोंका स्पष्ट
रीतिसे बोध करनेवाला कोश, परिपूर्ण
रीतिसे कहता हूँ ॥ २ ॥

इस ग्रंथमें लिंगादिव्यवस्था किस प्रकारसे की है वह कहते हैं:—

प्रायशो रूपभेदेन साहचर्याच्च कुत्रचित् । स्त्रीपुंनपुंसकं ज्ञेयं तद्विशेषविधेः क्वचित् ॥ ३ ॥

अन्वयः—अत्र, प्रायशः, रूपभेदेन, स्त्रीपुंनपुंसकं, ज्ञेयम्; च, कुत्रचित्, साहचर्यात्, स्त्रीपुंनपुंसकं ज्ञेयम्; क्वचित्, तद्विशेषविधेः, स्त्रीपुंनपुंसकं, ज्ञेयम् ॥ ३ ॥

अर्थ—इस ग्रंथमें बहुत करके ईप्, आप्, विसर्ग और अनुस्वार इनसे स्त्री-लिंग, पुंलिंग और नपुंसकलिंग जानना, जैसे—‘पद्मालया’ और ‘पद्मा’ यहां ‘आप्’ होनेसे ‘पद्मालया’ और ‘पद्मा’ यह स्त्रीलिङ्ग हैं ‘पिनाकोऽजगवं धनुः’ यहां ‘पिनाकः’ यहांपर विसर्ग है इससे ‘पिनाक’ शब्द पुंलिंग है ‘अजगवम्’ यहांपर अनुस्वार होनेसे ‘अजगव’ शब्द नपुंसक है कहींपर विशेषगमें स्थित अथवा सर्वनामवाचक शब्दमें स्थित रूपके भेदसे लिंगोंमें भेद होता है जैसा—‘तत्परो हनुः’ यहांपर ‘तत्परः’ इस विशेषणका पुंलिंगरूप होनेसे उसका विशेष्यजो ‘हनु’ शब्द है उसका भी पुंलिंगहीमें रूप चलता है तथा ‘कुतूः कृत्तेः स्नेहपात्रं सैवालपा कुतुपः पुमान्’ यहां ‘सा’ यह

जो सर्वनामसंज्ञक शब्द है वह ‘कुतू’ शब्दका विशेषण है इससे ‘सा’ इसका स्त्रीलिंग होनेसे उसका विशेष्य जो ‘कुतू’ शब्द है उसका भी स्त्रीलिंग है और निश्चित है लिंग जिसका ऐसा शब्द समीप उच्चारण करनेसे उसका जोलिंग है वही लिंग उस समीप पढ़ेहुए अनिश्चितलिंगवाले शब्दका जानना, जैसे ‘अश्वयुगध्विनी’ ‘भानुःकरः’ ‘वियद्विष्णुपदम्’ यहांपर ‘अश्वयुजू’ ‘भानु’ और ‘वियद्’ इन अनिश्चितलिंगवाले शब्दोंके समीप निश्चित लिंगवाले ‘अश्विनी’ ‘कर’ और ‘विष्णुपद’ ये शब्द होनेसे उनके जो लिंग हैं येही लिंग उन अनिश्चित लिंगवाले शब्दोंके जानने अर्थात् ‘अश्वयुजू’ शब्दका स्त्रीलिंग ‘भानु’ शब्दका पुंलिंग और वियद् शब्दका नपुंसक लिंग है इस प्रकारसे जानने और कहीं कहींपर उन स्त्री, पुं, नपुंसक इनके विशेषरीतिसे कथन करनेसे स्त्रीलिंग, पुंलिंग और नपुंसकलिंग जानना, जैसे ‘भेरी स्त्री दुन्दुभिः पुमान्’ रोचिः शोचिरुभे क्लीबे’ यहां पर भेरी शब्दके समीप ‘स्त्री’ ऐसा विशेषरीतिसे कथन किया है इसवास्ते ‘भेरी’ यह शब्द स्त्रीलिंग है और ‘दुन्दुभि’ शब्दके समीप ‘पुमान्’ यह

कथन करनेसे 'दुन्दुभि' शब्द पुंलिंग है और 'रोचिस्', 'शोचिस्' शब्दोंके समीप 'उभे क्लीबे' अर्थात् दोनों भी नपुंसक यह विशेष कथन करनेसे 'रोचिस्' और 'शोचिस्' ये शब्द नपुंसकलिंग हैं इस प्रकारसे सर्वत्र जानना ॥ ३ ॥

भेदाख्यानाय न द्वन्द्वो नैकशेषो न संकरः । कृतोऽत्र भिन्नलिंगानामनुक्तानां क्रमादृते ॥ ४ ॥

अन्वयः—अत्र, अनुक्तानां, भिन्नलिंगानां, भेदाख्यानाय, द्वन्द्वः, न, कृतः; एकशेषः, न, कृतः; क्रमात्, ऋते, संकरः, न, कृतः ॥ ४ ॥

अर्थ—इस कोशमें अपने अपने पर्यायोंमें नहीं पड़े हुए भिन्न २ लिंगवाले शब्दोंका लिंगभेद कहनेके अर्थ द्वन्द्व और एकशेष नहीं किया है जैसे—'देवता' शब्द स्त्रीलिंग है 'दैवत' शब्द नपुंसक-लिंग है और 'अमर' शब्द पुंलिंग है इन भिन्नभिन्न लिंगवाले 'देवता', 'दैवत' और 'अमर' शब्दोंका लिंगभेद कहनेके अर्थ 'देवतादैवतामराः' ऐसा द्वन्द्वसमास नहीं किया है. द्वन्द्वसमास किया जाय तो 'अमर' शब्दका पुंलिंग ही 'देवता' और 'दैवत' इनका होजायगा. कारण द्वन्द्व समासमें और तत्पुरुष-

में परपदका ही लिंग होता है. वह यहाँ-पर परपदलिंग जो 'अमर' शब्दका पुंलिंग है सो 'देवता' और 'दैवत' शब्दका नहीं होनेके वास्ते द्वन्द्व समास नहीं किया ऐसा सर्वत्र जानना. वैसे ही 'नमःस्वश्रावणो नमाः' यहाँपर 'अश्रावणौ तु नमसी' ऐसा 'नमसी' इस प्रकारका एकशेषभी नहीं किया, यदि 'नमाश्च नमश्च नमसी' ऐसा एकशेष करनेसे 'नमसी' यह नपुंसकलिंग शेष रहेगा फिर आकाशवाचक 'नमस्' शब्द नपुंसकलिंग होगा परन्तु श्रावणवाचक 'नमस्' शब्द पुंलिंग है ऐसा नहीं जाना जायगा, इस वास्ते 'स्व नमः' और 'श्रावणो नमाः' ऐसा पृथक् २ 'नमस्' शब्द कहा है, लिंगभेद समझनेके लिये एकशेष 'नमसी' ऐसा नहीं किया, परन्तु समान लिंगोंका तो द्वन्द्वसमास किया ही है. जैसे—'स्वर्गनाकत्रिदिवत्रिदशालयाः' 'पादा रश्म्यघ्नितुर्याशाः' यहाँ पर एक लिंगकेही सब शब्द हैं इसवास्ते उनका द्वन्द्वसमास किया है और जिन शब्दोंके पर्यायशब्द और लिंग स्वतंत्रतासे अन्य स्थलोंमें कहे हैं, उससे अन्यत्र जो उस भिन्नलिंग शब्दोंका किसी अर्थान्तरके अर्थ कथन करनेके लिये द्वन्द्वसमास

किया है जस—‘विद्याधराप्सरोयक्षरक्षोगन्धर्वकिन्नराः’ ‘मातापितरौ पितरौ’ यहांपर ‘अप्सरस्’ शब्द अपने पर्यायोंमें ‘स्त्रियां बहुष्वप्सरसः स्वर्वेश्या उर्वशीमुखाः’ यहांही स्त्रीलिंग है ऐसा कहा है। उसी ‘अप्सरस्’ शब्दको देव-योनिमें परिगणनरूप अर्थके लिये विद्याधर आदिक गणोंमें पठित किया है और ‘विद्याधर’ ‘अप्सरस्’ ‘यक्ष’ ‘रक्षस्’ ‘गन्धर्व’ ‘किन्नर’ इन सबशब्दोंका द्वन्द्वसमास किया है, अब यहांपर यद्यपि सर्वशब्दोंका द्वन्द्वसमास होनेसे ‘विद्याधराप्सरोयक्षरक्षोगन्धर्वकिन्नराः’ ऐसा पुल्लिङ्गरूप बना है तौ भी ‘अप्सरस्’ शब्दका अन्यत्र ‘स्त्रियां बहुष्वप्सरसः’ यहांपर कथन करनेके अनुसार स्त्रीलिंग ही है ऐसा समझना और ‘मातापितरौ पितरौ’ यहांपर ‘पितरौ’ इसमें ‘मातृ’ और ‘पितृ’ ऐसे दोनों शब्दोंका एकवद्भाव किया गया है इसमें ‘मातृ’ और ‘पितृ’ इनमेंसे ‘पितृ’ इसका शेष रहा है, इनसे ‘पितृ’ इस शब्दको ‘मातृ’ ‘पितृ’ इन दोनोंका वाचकत्व होनेसे भी उसके अन्तर्गत यद्यपि ‘मातृ’ यह शब्द है तथापि वह ‘मातृ’ शब्द ‘जनयित्री प्रसूमाता’ इस स्थलमें पर्यायशब्दोंके

साथ स्त्रीलिंग पठित है इसवास्ते उस ‘पितरौ’ इसके अन्तर्गत ‘मातृ’ शब्दका स्त्रीलिंग ही है ऐसा जानना । और इस कौशमें उन भिन्न भिन्न लिंगवाले शब्दोंका कम छोड़के भिन्नरलिंगवाले शब्दोंमें संकर कहिये मिश्रण नहीं किया है। जैसे—‘स्तवः स्तोत्रं स्तुतिर्नुतिः’ यहांपर ‘स्तव’ ऐसा पुल्लिङ्ग कहा फिर ‘स्तोत्रं’ यह नपुंसकालिङ्ग कहा फिर ‘स्तुतिः’ ‘नुतिः’ ये स्त्रीलिंग शब्द कहे हैं। ‘स्तुतिः स्तोत्रः स्तवो नुतिः’ ऐसा लिंगोंका मिश्रणरूप संकर नहीं किया है। ऐसाही ‘जनुर्जननजन्मानि जनिरुत्पत्तिरुद्भवः’ यहांपर ‘जनुर्जननजन्मानि’ ये नपुंसक शब्द कहे फिर ‘जनिः’ ‘उत्पत्ति’ ये स्त्रीलिंग शब्द कहे। फिर ‘उद्भवः’ यह पुल्लिङ्ग शब्द कहा इस प्रकारसे सर्वत्र लिंगविषयमें जानना ॥४॥

त्रिलिङ्ग्यां त्रिष्विति पदं मिथुने तु द्वयोरिति । निषिद्धलिङ्गं शेषार्थं त्वन्तायादि न पूर्वभाक् ॥ ५ ॥

अन्वयः—त्रिलिङ्ग्याम्, त्रिषु, इति, पदम्, ज्ञेयम्; मिथुने, तु, द्वयोः, इति, पदम्, ज्ञेयम्; निषिद्धलिङ्गम्, शेषार्थम्,

ज्ञेयम्, त्वन्तायादि, पूर्वभाक्, न, इति
ज्ञेयम् ॥ ५ ॥

अर्थ—इस ग्रंथमें जहांपर कोई शब्द
तीनों लिंगोंमें चलता हो वह 'त्रिषु' ऐसा
पद कथन किया है सो जानना जैसे—
'त्रिषु स्फुलिङ्गोऽग्निकणः' यहांपर 'स्फु-
लिङ्ग' शब्द तीनों लिङ्गोंमें चलता है
इसवास्ते उस 'स्फुलिङ्ग' शब्दके समीप
'त्रिषु' यह पद कथन किया है. और
जहांपर स्त्रीलिङ्ग और पुलिङ्ग इन दोनों
लिंगोंमें कोई शब्द चलता हो तो वहां
'द्वयोः' ऐसा पद कथन किया है सो
जानना. जैसे—'द्वयोर्ज्वालकीलौ' यहांपर
'ज्वाल' और 'कील' ये दोनों शब्द
पुंलिंग और स्त्रीलिंग हैं इसवास्ते 'द्वयोः'
ऐसा कथन किया है 'द्वयोः' यह
केवल द्विशब्दका उपलक्षण है, अर्थात्
किसी भी तरहसे द्वि-शब्दका जहांपर
प्रयोग होगा वहां स्त्रीलिंग और पुलिङ्ग
जानना. जैसे—'द्विहीनं प्रसवे सर्वम्' और
'द्वयहीने कुकुन्दरे' इत्यादिक स्थलमें
द्वि शब्दसे स्त्रीलिंग और पुलिङ्ग ऐसा
अर्थ करनेसे प्रसव—वाचक जितने श-
ब्द हैं वे सर्व स्त्रीलिंग और पुलिङ्गसे
रहित हैं अर्थात् नपुंसकलिंग हैं और कु-
कुन्दर-शब्द द्वय-कहिये स्त्रीलिङ्ग और

पुंलिंग इनसे रहित है अर्थात् नपुंसक-
लिंग है ऐसा जानना. तथा जिस शब्द-
का जो लिंग निषिद्ध किया हो उसके
अतिरिक्त बाकी रहा लिंग उस शब्द-
का जानना. जैसे 'वज्रमस्त्री' यहांपर 'व-
ज्र' यह शब्द 'अस्त्री' कहिये स्त्रीलिंग नहीं
है ऐसा इस 'वज्र' शब्दको स्त्रीलिंगत्व-
का निषेध होनेपर बाकी रहे पुलिङ्ग और
नपुंसकलिंग इस 'वज्र' शब्दके हैं ऐसा
जानना और जहां जिस शब्दके पीछे 'तु'
यह शब्द होवे तहां उस तुशब्दके प्रथम
जो शब्द होवे उसका पर्यायवाचक शब्द
केवल उस तुशब्दके पीछे पढ़ा हुआ ही
शब्द होता है उसे पहला शब्द उस
'तु'के पहले पठित किये शब्दका पर्या-
यवाचक शब्द नहीं होता है. जैसे—
'नगरी त्वमरावती' यहांपर 'तु' यह
जो शब्द पठन किया है इसके पूर्व
पठित जो 'नगरी' शब्द है उसका पर्या-
यार्थबोधक शब्द 'अमरावती' यह है
इस तु-शब्दके कथन करनेसे 'नगरी'
इसका संबंध 'अमरावती' इसमें होता है
उस 'नगरी' शब्दके प्रथम पठित 'इन्द्रा-
णी' शब्दमें नहीं होता है यह 'तु' अन्त-
में जिसके है ऐसे नामपदकी व्यवस्था क-
ही अब इसी ही प्रकारसे 'तु' जिसके अन्तमें

है ऐसा लिंगवाचक पद सर्वनामसंज्ञक पद और अव्ययसंज्ञक पद इन पदों-का भी संबंध उस तु-शब्दके पीछे पढ़े हुए शब्दमें ही होता है जैसे पुंसि 'त्वन्तर्धिः' यहां 'पुंसि' इस लिंगवाचक पदका 'अन्तर्धिः' इस पदमें संबंध हुआ और 'तस्य तु प्रिया' यहां 'तस्य' इस सर्वनामसंज्ञक पदका तु-शब्दके पीछे पठित प्रिया-शब्दमें संबंध हुआ और 'वा तु पुंसि' यहांपर 'वा' इस अव्ययसंज्ञक पदका तु-शब्दके पीछे पठित 'पुंसि' इसमें संबंध हुआ. इस प्रकारसे सर्वत्र तु-शब्दके विषयमें जानना, और इस कोशमें जहांपर जिन शब्दोंके प्रथम 'अथ' यह शब्द होवे वहां उस अथ शब्दके पीछे पठित नामपद, लिंगपद, सर्वनामपद, और अव्ययपद इनका संबंध उस अथके प्रथम पठित शब्दोंमें नहीं होता है तो उन अथ-शब्दके पीछे पठित शब्दोंका सम्बन्ध अथ-शब्दके पीछे पठित शब्दोंमें ही होता है जैसे—'जवोऽथ शीघ्रं त्वरितम्' यहांपर अथ-शब्दके पीछे पठित 'शीघ्रं' इस नामपदका सम्बन्ध उस अथ-के प्रथम पठित जव-शब्दमें नहीं होता है किंतु अथ-शब्दके पीछे पठित 'शीघ्रं' इस

नामपदका संबंध उस अथ-शब्दके पीछे पठित 'त्वरितम्' 'लघु' 'क्षिप्रम्' 'अरम्' 'द्रुतम्' इन शब्दोंमें होता है ऐसेही—'शस्तं चाथ त्रिषु द्रव्ये' यहांपर अथ-शब्दके पीछे पठित 'त्रिषु' इस लिंगवाचक पदका द्रव्यवाचक पाप, पुण्य, सुख आदिक पदोंमें संबंध होता है. उस अथ—क प्रथम पठित 'शस्तं' इसमें संबंध नहीं होता है. अब जहां अथ—शब्दके बदलेमें कहीं कहीं अथो-शब्द कहा होय वहां भी इसी ही प्रकारकी व्यवस्था जाननी जैसे—'अनुक्रोशोऽयथो हसः' यहांपर अथो इस शब्दके पीछे पठित 'हस' इस नामपदका संबंध उनके पीछे पठित 'हास' 'हास्य' इन शब्दोंमें होता है. उस अथो-शब्दके प्रथम पठित अनुक्रोश-शब्दमें नहीं होता है इस प्रकारसे व्यवस्था इस कोशमें करी है सो जिज्ञासु जनोंने जाननी ॥ ५ ॥

इति परिभाषा ।

स्वरव्ययं स्वर्गनाकत्रिदिवत्रिद-
शालयाः । सुरलोको योदिवौ द्वे स्त्रि-
यां कृवि त्रिविष्टिपम् ॥ ६ ॥

स्वर्गके नाम ९—स्वर १ स्वर्ग २
नाक ३ त्रिदिव ४ त्रिदशालय ५
सुरलोक ६ द्यौ ७ दिव् ८ त्रिविष्टप
९ ॥ ६ ॥

अमरा निर्जरा देवास्त्रिदश विबु-
धाः सुराः । सुपर्वाणः सुमनसस्त्रि-
दिवेशा दिवौकसः ॥ ७ ॥ आदि-
तेया दिविषदो लेखा अदिति नन्द-
नाः । आदित्या ऋभवोऽस्वप्ना
अमर्त्या अमृतान्वसः ॥ ८ ॥
बर्हिर्मुखाः क्रतुभुजो गीर्वाणा दान-
वारयः । वृन्दारका दैवतानि पुंसि
वा देवताः स्त्रियाम् ॥ ९ ॥

देवताओंके नाम २६—अमर
१ निर्जर २ देव ३ त्रिदश ४ विबुध
५ सुर ६ सुपर्वन ७ सुमनस ८ त्रिदि-
वेश ९ दिवौकस १० ॥ ७ ॥ आदि-
तेय ११ दिविषद् १२ लेख १३
अदिति नन्दन १४ आदित्य १५ ऋभु
१६ अस्वप्न १७ अमर्त्य १८ अमृता-
न्वस १९ ॥ ८ ॥ बर्हिर्मुख २० क्रतु-
भुज २१ गीर्वाण २२ दानवारि
२३ वृदारक २४ दैवत २५
देवता २६ ॥ ९ ॥

आदित्यविश्ववसवस्तुषिताभास्व-
रानिलाः । महाराजिकसाध्याश्च
रुद्राश्च गणदेवताः ॥ १० ॥

गणदेवताओंके नाम ९—आदित्य
(बारह) १ विश्व (तेरह) २ वसु
(आठ) ३ तुषित (छत्तिस) ४ आभा-
स्वर (चौसठ) ५ अनिल (उनच्चास)
६ महाराजिक (दोसौ बीस) ७ साध्य
(बारह) ८ रुद्र (ग्यारह) ९ ॥ १० ॥

विद्याधराप्सरसोयक्षरक्षोगन्धर्वकि-
न्नराः । पिशाचो गुह्यकः सिद्धो
भूतोऽमी देवयोनयः ॥ ११ ॥

देवताओंकी जातिके भेद १०—
विद्याधर १ अप्सरसू २ यक्ष ३ रक्षस
४ गंधर्व ५ किन्नर ६ पिशाच ७
गुह्यक ८ सिद्ध ९ भूत १० ॥ ११ ॥

असुरा दैत्यदैतेयदनुजेन्द्रारिदा-
नवाः । शुक्रशिष्या दितिपुताः पू-
र्वदेवाः सुरद्विषः ॥ १२ ॥

दैत्योंके नाम १०—असुर १
दैत्य २ दैतेय ३ दनुज ४ इन्द्रारि ५
दानव ६ शुक्रशिष्य ७ दितिपुत ८
पूर्वदेव ९ सुरद्विष १० ॥ १२ ॥

सर्वज्ञः सुगतो बुद्धो धर्मराज-
स्तथागतः । समन्तभद्रो भगवा-
न्मारजित् लोकजित् ॥ १३ ॥
षडभिज्ञो दशबलोऽद्वयवादी विना-
यकः । मुनीन्द्रः श्रीवनः शास्ता
मुनिः—

बुद्धके नाम १८—सर्वज्ञ १ सुगत
२ बुद्ध ३ धर्मराज ४ तथागत ५
समन्तभद्र ६ भगवत् ७ मारजित् ८
लोकजित् ९ जिन १० ॥ १३ ॥
षडभिज्ञ ११ दशबल १२ अद्वयवा-
दिन् १३ विनायक १४ मुनीन्द्र १५
श्रीवन १६ शास्त्र १७ मुनि १८ ॥
—शाक्यमुनिस्तु यः ॥ १४ ॥
स शाक्यसिंहः सर्वार्थसिद्धः शौद्धो-
दनश्च सः । गौतमश्चार्कवन्धुश्च
मायादेवीसुतश्च सः ॥ १५ ॥
शाक्यसिंहके नाम ७—शाक्य-
मुनि १ ॥ १४ ॥ शाक्यसिंह २ सर्वार्थ-
सिद्ध ३ शौद्धोदनि ४ गौतम ५ अर्क-
वन्धु ६ मायादेवीसुत ७ ॥ १५ ॥

ब्रह्मात्मभूः सुरज्येष्ठः परमेष्ठी
पितामहः । हिरण्यगर्भो लोकेशः
स्वयम्भूश्चतुराननः ॥ १६ ॥ धाता-
ब्जयोनिर्दुहिणो विरिञ्चिः कमलास-
नः । स्रष्टा प्रजापतिर्विधा विधाता
विश्वसृद्धिः ॥ १७ ॥

ब्रह्माजीके नाम २०—ब्रह्मन् १
आत्मभू २ सुरज्येष्ठ ३ परमेष्ठिन् ४
पितामह ५ हिरण्यगर्भ ६ लोकेश ७
स्वयम्भू ८ चतुरानन ९ ॥ १६ ॥
धातृ १० अब्जयोनि ११ दुहिण १२
विरिञ्चि १३ कमलासन १४ स्रष्टृ १५
प्रजापति १६ वेधसू १७ विधातृ १८
विश्वसृज् १९ विधि २० ॥ १७ ॥

विष्णुर्नारायणः कृष्णो वैकुण्ठो
विष्टरश्वाः । दामोदरो हृषीकेशः
केशवो माधवः स्वभूः ॥ १८ ॥
दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो गोविन्दो
गरुडध्वजः । पीताम्बरोऽच्युतः
शार्ङ्गी विष्वक्सेनो जनार्दनः ॥ १९ ॥
उपेन्द्र इन्द्रावरजश्चक्रपाणिश्चतुर्भुजः ।
पद्मनाभो मधुरिपुर्वासुदेवस्त्रिविक्रमः
॥ २० ॥ देवकीनन्दनः शौरिः
श्रीपतिः पुरुषोत्तमः । वनमाली
बलिध्वंसी कंसारातिरयोक्षजः ॥
॥ २१ ॥ विश्वम्भरः कैटभजिद्विधुः
श्रीवत्सलाञ्छनः ।

विष्णुभगवान्के नाम ३९—विष्णु १
नारायण २ कृष्ण ३ वैकुण्ठ ४ विष्टरश्वा-
वसू ५ दामोदर ६ हृषीकेश ७ केशव
८ माधव ९ स्वभू १० ॥ १८ ॥
दैत्यारि ११

पुण्डरीकाक्ष १२ गोविन्द १३ गरुडध्वज
१४ पीतांबर १५ अच्युत १६ शार्ङ्गिन्
१७ विष्णुक्तेन १८ जनार्दन १९ ॥ १९ ॥
उपेन्द्र २० इन्द्रावरज २१ चक्रपाणि २२
वतुर्भुज २३ पद्मनाभ २४ मधुरिपु २५
वासुदेव २६ त्रिविक्रम २७ ॥ २० ॥
देवकीनन्दन २८ शौरि २९ श्रीपति ३०
पुरुषोत्तम ३१ वनमालिन् ३२ बलिध्वं-
सिन् ३३ कंताराति ३४ अधोक्षज ३५
॥ २१ ॥ विश्वंभर ३६ कटभजित् ३७
विद्यु ३८ श्रीवत्सलाञ्छन ३९ ॥

वसुदेवोऽस्य जनकः स एवान-
कदुन्दुभिः ॥ २२ ॥

वसुदेवजीके नाम २-वसुदेव १
आनकदुन्दुभि २ ॥ २२ ॥

बलभद्रः प्रलम्बघ्नो बलदेवोऽच्यु-
ताग्रजः । रेवतीरमणो रामः काम-
पालो हलायुधः ॥ २३ ॥ नीलां-
बरो रौहिणेयस्तालांको मुसली
हली । संकर्षणः सीरपाणिः कालि-
न्दीभेदनो बलः ॥ २४ ॥

बलदेवजीके नाम १७-बलभद्र १
प्रलम्बघ्न २ बलदेव ३ अच्युताग्रज ४
रेवतीरमण ५ राम ६ कामपाल ७
हलायुध ८ ॥ २३ ॥ नीलांबर ९

रौहिणेय १० तालांक ११ मुसलिन् १२
हलिन् १३ संकर्षण १४ सीरपाणि १५
कालिन्दीभेदन १६ बल १७ ॥ २४ ॥
मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो
मीनकेतनः । कन्दर्पो दर्पकोऽनंगः
कामः पञ्चशरः स्मरः ॥ २५ ॥
शम्बरारिर्मनसिजः कुसुमेषुरनन्यजः ।
पुष्पधन्वा रतिपतिर्मकरध्वज
आत्मभूः ॥ २६ ॥ ब्रह्मसूक्त्युक्तेतुः-
कामदेवक नाम २१-मदन १

मन्मथ २ मार ३ प्रद्युम्न ४ मीनकेतन
५ कन्दर्प ६ दर्पक ७ अनंग ८ काम
९ पञ्चशर १० स्मर ११ ॥ २५ ॥
शम्बरारि १२ मनसिज १३ कुसुमेषु
१४ अनन्यज १५ पुष्पधन्वन् १६
रतिपति १७ मकरध्वज १८ आत्मभू
१९ ॥ २६ ॥ ब्रह्मसू २० ऋष्य-
केतु २१

—स्यादनिरुद्ध उषापतिः ।

अनिरुद्धके नाम २-अनिरुद्ध १
उषापति २ ॥

लक्ष्मीः पद्मालया पद्मा कमला
श्रीहरिप्रिया ॥ २७ ॥

लक्ष्मीजीके नाम ६-लक्ष्मी १
पद्मालया २ पद्मा ३ कमला ४ श्री ५
हरिप्रिया ६ ॥ २७ ॥

शंखो लक्ष्मीपतेः पाञ्चजन्य—

विष्णुभगवान्के शंखका नाम १—

पाञ्चजन्य १ ॥

—श्रृङ्गं सुदर्शनम् ।

विष्णुभगवान्के चक्रका नाम १—

सुदर्शन १ ॥

कौमोदकी गदा—

विष्णुभगवान्की गदाका नाम

१—कौमोदकी १ ॥

—खड्गो नन्दकः—

विष्णुके खड्गका नाम १—नन्दक १ ॥

—कौस्तुभो मणिः ॥ २८ ॥

विष्णुकी मणिका नाम १—कौस्तुभ

१ ॥ २८ ॥

गरुत्मान्गरुडस्ताक्षर्यो वैनतेयः

खगेश्वरः । नागान्तको विष्णु-

रथः सुपर्णः पन्नगाशनः ॥ २९ ॥

गरुडजीके नाम ९—गरुत्मत १

गरुड २ ताक्षर्य ३ वैनतेय ४ खगेश्वर ५

नागान्तक ६ विष्णुरथ ७ सुपर्ण ८

पन्नगाशन ९ ॥ २९ ॥

शम्भुरीशः पशुपतिः शिवः शूली

महेश्वरः । ईश्वरः शर्व ईशानः

शङ्करश्चन्द्रशेखरः ॥ ३० ॥ भूतेशः

खण्डपरशुर्गिरिशो गिरिशो मृडः ।

मृत्युञ्जयः कृत्तिवासाः पिनाकी

प्रमथाधिपः ॥ ३१ ॥ उग्रः कपर्दी

श्रीकण्ठः शितिकण्ठः कपालभृत् ।

वामदेवो महादेवो विरूपाक्षस्त्रिलो-

चनः ॥ ३२ ॥ कृशानुरेताः सर्वज्ञो

धूर्जटिर्नीललोहितः । हरः स्मरहरो

भर्गरुयम्बकस्त्रिपुरान्तकः ॥ ३३ ॥

गङ्गाधरोऽन्धकरिपुः क्रतुध्वंसी

वृषध्वजः ॥ व्योमकेशो भवो भीमः

स्थाणू रुद्र उमापातिः ॥ ३४ ॥

शिवजीके नाम ४८ —शम्भु १

ईश २ पशुपति ३ शिव ४ शूलिन् ५

महेश्वर ६ ईश्वर ७ शर्व ८ ईशान ९

शंकर १० चन्द्रशेखर ११ ॥ ३० ॥

भूतेश १२ खण्डपरशु १३ गिरिश

१४ गिरिश १५ मृड १६ मृत्युञ्जय

१७ कृत्तिवासस् १८ पिनाकिन् १९

प्रमथाधिप २० ॥ ३१ ॥ उग्र २१

कपर्दिन् २२ श्रीकण्ठ २३ शितिकण्ठ

२४ कपालभृत् २५ वामदेव २६

महादेव २७ विरूपाक्ष-२८ त्रिलोचन

२९ ॥ ३२ ॥ कृशानुरेतस् ३० सर्वज्ञ

३१ धूर्जटि ३२ नीललोहित ३३ हर

३४ स्मरहर ३५ भर्ग ३६ त्र्यम्बक ३७

त्रिपुरान्तक ३८ ॥ ३३ ॥ गङ्गाधर ३९

अन्धकरिपु ४० क्रतुध्वंसिन् ४१ वृष-
ध्वज ४२ व्योमकेश ४३ भव ४४
भीम ४५ स्थाणु ४६ रुद्र ४७ उमा-
पति ४८ ॥ ३४ ॥

कपर्दोऽस्य जटाजूटः—

शिवजीके जटाजूटका नाम १—
कपर्द १ ॥

—पिनाकोऽजगवं धनुः ।

शिवजीके धनुषके नाम २—पिनाक
१ अजगव २ ॥

प्रमथाः स्युः पारिषदा—

शिवजीके-पार्षदोंके नाम २—प्रमथ
१ पारिषद २ ॥

ब्राह्मीत्याद्यास्तु मातरः ॥ ३५ ॥

“ब्राह्मी माहेश्वरी चैव कौमारी वैष्ण-
वी तथा । वाराही च तथेन्द्राणी
चामुण्डा सप्त मातरः ॥”

ब्राह्मी आदि शक्तियोंके नाम—
ब्राह्मी १ माहेश्वरी २ कौमारी ३ वैष्णवी
४ वाराही ५ इन्द्राणी ६ चामुण्डा
७ ॥ ३५ ॥

विभूतिर्भूतिरैश्वर्य—

ऐश्वर्यके नाम ३—विभूति १ भूति
२ ऐश्वर्य ३ ॥

—मणिमादिकमष्टधा ।

“अणिमा महिमा चैव गरिमा

लविमा तथा । प्राप्तिः प्राकाम्यमी-
शित्वं वशित्वं चाष्टसिद्धयः ॥”

ऐश्वर्यके भेद ८—अणिमन् १ महि-
मन् २ गरिमन् ३ लविमन् ४ प्राप्ति
५ प्राकाम्य ६ ईशित्व ७ वशित्व ८ ॥

उमा कात्यायनी गौरी काली है-
मवतीश्वरी ॥ ३६ ॥ शिवा भवानी
रुद्राणी शर्वाणी सर्वमङ्गला । अप-
र्णा पार्वती दुर्गा मृडानी चण्डिका-
म्बिका ॥ ३७ ॥

“आर्या दाक्षायणी चैव गिरिजा
मेनकात्मजा ॥”

पार्वतीके नाम २१—उमा १
कात्यायनी २ गौरी ३ काली ४ हैम-
वती ५ ईश्वरी ६ ॥ ३६ ॥ शिवा ७
भवानी ८ रुद्राणी ९ शर्वाणी १०
सर्वमङ्गला ११ अपर्णा १२ पार्वती १३
दुर्गा १४ मृडानी १५ चण्डिका १६
अम्बिका १७ ॥ ३७ ॥ आर्या १८
दाक्षायणी १९ गिरिजा २० मेनका-
त्मजा २१ ॥

विनायको विघ्नराजद्वैमातुरगणा-
धिपाः । अप्येकदन्तहेरम्बलम्बोदर-
गजाननाः ॥ ३८ ॥

गणेशके नाम ८—विनायक १ विघ्न-
राज २ द्वैमातुर ३ गणाधिप ४ एकदन्त
५ हेरम्ब ६ लम्बोदर ७ गजानन ८ ॥ ३८ ॥

कार्तिकेयो महासेनः शरजन्मा
षडाननः । पार्वतीनन्दनः स्कन्दः
सेनानरिप्रभूर्गुहः ॥ ३९ ॥
बाहुलेयस्तारकजिद्विशाखः शिखिवा-
हनः । पाण्मातुरः शक्तिधरः कुमारः
क्रौञ्चदारणः ॥ ४० ॥

स्वामिकार्तिकेयक नाम १७—
कार्तिकेय १ महासेन २ शरजन्मन् ३
षडानन ४ पार्वतीनन्दन ५ स्कन्द ६
सेनानी ७ अग्निभू ८ गुह ९ ॥ ३९ ॥
बाहुलेय १० तारकजित् ११ विशाख
१२ शिखिवाहन १३ पाण्मातुर १४
शक्तिधर १५ कुमार १६ क्रौञ्चदारण
१७ ॥ ४० ॥

इन्द्रो मरुत्वान् मयवा विडौजाः
पाकशासनः । वृद्धश्रवाः शुनासीरः
पुरुहूतः पुरन्दरः ॥ ४१ ॥ जिष्णुर्लेखर्वभः
शक्रः शतमन्युर्दिवस्पतिः । सुत्रामा
गोत्रभिद्वत्री वासवो वृत्रहा वृषा
॥ ४२ ॥ वास्तोष्पतिः सुरपतिर्व-
लारातिः शचीपतिः । जम्भभेदी हरि-
हयः स्वाराण्ममुचिसूदनः ॥ ४३ ॥ संक्र-
न्दनो दुश्चयवनस्तुराषाण्मेघवाहनः ।
आखण्डलः सहस्राक्ष ऋभुक्षा-

इन्द्रक नाम ३५—इन्द्र १ मरुत्व
२ मयवन् ३ विडौजस् ४ पाकशा-

सन ५ वृद्धश्रवस् ६ शुनासीर ७ पुरु-
हूत ८ पुरन्दर ९ ॥ ४१ ॥ जिष्णु १०
लेखर्वभ ११ शक्र १२ शतमन्यु १३
दिवस्पति १४ सुत्रामन् १५ गोत्रभिद्
१६ वज्रिन् १७ वासव १८ वृत्रहन् १९
वृषन् २० ॥ ४२ ॥ वास्तोष्पति
२१ सुरपति २२ बलाराति २३ शची-
पति २४ जम्भभेदिन् २५ हरिहय २६
स्वाराज् २७ नमुचिसूदन २८ ॥ ४३ ॥
संक्रन्दन २९ दुश्चयवन ३० तुरासाह
३१ मेघवाहन ३२ आखण्डल ३३
सहस्राक्ष ३४ ऋभुक्षिन् ३५ ॥

--स्तस्य तु प्रिया ॥ ४४ ॥

पुलोमजा शचीन्द्राणी-

इन्द्राणीके नाम ३—॥ ४४ ॥ पुलो-
मजा १ शची २ इन्द्राणी ३ ॥

—नगरी त्वमरावती ।

इन्द्रपुरीका नाम १—अमरावती १ ॥

हय उच्चैःश्रवाः—

इन्द्रके घोडेका नाम १—उच्चैःश्रवस् १ ॥

—सूतो मातलि-

इन्द्रके सारथिका नाम १—मातलि १ ॥

—नन्दनं वनम् ॥ ४५ ॥

इन्द्रके बगीचेका नाम १—नन्दन

१ ॥ ४५ ॥

स्यात्प्रासादो वैजयन्तो—

इन्द्रके धवरहरेका नाम १—वैजयन्त १ ॥

—जयन्तः पाकशासनिः ।

इन्द्रके पुत्रके नाम २—जयन्त १
पाकशासनि २ ॥

ऐरावतोऽभ्रमातङ्गैरावणाभ्रमुव-
ल्लाभाः ॥ ४६ ॥

इन्द्रके हाथोके नाम ४—ऐरा-
वत १ अभ्रमातंग १ ऐरावण ३ अभ्र-
मुवल्लभ ४ ॥ ४६ ॥

ह्लादिनी वज्रमल्ली स्यात्कुलिशं
भिदुरं पविः । शतकोटिः स्वरुः, शम्बो
दम्भोलिरशनिर्द्वयोः ॥ ४७ ॥

वज्रके नाम १०—ह्लादिनी १ वज्र
२ कुलिश ३ भिदुर ४ पवि ५ शत-
कोटि ६ स्वरु ७ शम्ब ८ दम्भोलि ९
अशनि १० ॥ ४७ ॥

व्योमयानं विमानोऽस्त्री—

विमानके नाम २—व्योमयान १
विमान २ ॥

—नारदाद्याः सुरर्षयः ।

सुरर्षियोंके नाम—नारद आदि ॥

स्यात्सुधर्मा देवसभा—

देवसभाके नाम २—सुधर्मा १
देवसभा २ ॥

—पीयूषममृतं सुधा ॥ ४८ ॥

अमृतके नाम ३—पीयूष १

अमृत २ सुधा ३ ॥ ४८ ॥

मन्दाकिनी वियद्गङ्गा स्वर्णदी
सुरदीर्घिका ।

स्वर्गगङ्गाके नाम ४—मन्दाकिनी १
वियद्गङ्गा २ स्वर्णदी ३ सुरदीर्घिका ४ ॥

मेरुः सुमेरुर्हेमाद्री रत्नसानुः
सुरालयः ॥ ४९ ॥

सुमेरुपर्वतके नाम ५—मेरु १ सुमेरु २
हेमाद्री ३ रत्नसानु ४ सुरालय ५ ॥ ४९ ॥

पञ्चैते देवतरवो मन्दारः पारि-
जातकः । संतानः कल्पवृक्षश्च पुंसि
वा हरिचन्दनम् ॥ ५० ॥

देववृक्षोंके नाम ५—मन्दार १
पारिजातक २ संतान ३ कल्पवृक्ष ४
हरिचन्दन ५ ॥ ५० ॥

सनत्कुमारो वैवात्रः—

सनत्कुमारके नाम २—सनत्कुमार
१ वैवात्र २ ॥

—स्वर्वैद्यावश्विनीसुतौ । नास-
त्यावश्विनी दस्तावश्विनेयौ च
तावुभौ ॥ ५१ ॥

अश्विनीकुमारके नाम ६—स्वर्वैद्य
१ अश्विनीसुत २ नासत्य ३ अश्विन
४ दस्त ५ आश्विनेय ६ ॥ ५१ ॥

स्त्रियां बहुष्वप्तरसः स्वर्वैश्या
उर्वशीसुखाः ।

अप्तराओके नाम २—अप्तरस १
स्वर्वेश्या २ ॥ वे उर्वशी आदिक अप्स-
रायें हैं ॥

हाहाहूहूश्चैवमाद्या गन्धर्वास्त्रि-
दिवौकसाम् ॥ ५२ ॥

गन्धर्वोंके नाम २—हाहा १ हूहू
२ आदि देवोंके गवैया हैं ॥ ५२ ॥

अग्निर्वैश्वानरो वह्निर्वीतिहोत्रो
धनञ्जयः । कृपीटयोनिर्ज्वलनो
जातवेदास्तनूनपात् ॥ ५३ ॥ बर्हिः-
शुष्मा कृष्णवर्त्मा शोचिष्केश
उषर्बुधः । आश्रयाशो बृहद्भानुः
कृशानुः पावकोऽनलः ॥ ५४ ॥
लोहिताश्वो वायुसखः शिखावा-
नाशुशुक्षणिः । हिरण्यरेता हुतभु-
ग्दहनो हव्यवाहनः ॥ ५५ ॥ सप्ता-
चिर्दमुनाः शुक्रश्चित्रभानुर्विभावसुः ।
शुचिरपिप्त-

अग्निके नाम ३४—अग्नि १ वैश्वानर
२ वह्नि ३ वीतिहोत्र ४ धनञ्जय ५
कृपीटयोनि ६ ज्वलन ७ जातवेदस्
८ तनूनपात् ९ ॥ ५३ ॥ बर्हिः—
शुष्म ११ कृष्णवर्त्मन् १२ शोचि-
ष्केश १३ उषर्बुध १४ आश्रयाश १५
बृहद्भानु १६ कृशानु १७ पावक १८
अनल १९ ॥ ५४ ॥ रो (लो)

हिताश्व २० वायुसख २१ शिखावत्
२२ आशुशुक्षणि २३ हिरण्यरेतस्
२४ हुतभुज् २५ दहन २६ हव्यवा-
हन २७ ॥ ५५ ॥ सप्तार्चिस् २८

दमुनस् २९ शुक्र ३० चित्रभानु ३१
विभावसु ३२ शुचि ३३ अपिप्त ३४

—मौर्वस्तु वाडवो वडवानलः ५६

वडवानलके नाम ३—और्व १

वाडव २ वडवानल ३ ॥ ५६ ॥

वहेद्व्योज्ज्वालकीलावार्चिर्हेतिः शि-
खा स्त्रियाम् ।

अग्निकी ज्वालाके नाम ५—ज्वाल
१ कील २ अर्चिस् ३ हेति ४
शिखा ५ ॥

त्रिषु स्फुलिङ्गोऽग्निकणः—

चिनगारीके नाम २—स्फुलिङ्ग १
अग्निकण २ ॥

—सन्तापः संज्वरः समौ ॥ ५७ ॥

सन्तापके नाम २—सन्ताप १
संज्वर २ ॥ ५७ ॥

धर्मराजः पितृपतिः समवर्ती
पारताड । कृतान्तो यमुनाभ्राता
शमनो यमराड्यमः ॥ ५८ ॥
काशो दण्डवरः श्राद्धदेवो वैव-
स्वतोऽन्तरुः ।

यमराजके नाम १४—धर्मराज १
पितृपति २ समवर्तिन् ३ परेतराजू ४
कृतान्त ५ यमुनाभातृ ६ शमन ७ यम-
राजू ८ यम ९ ॥ ५८ ॥ काल १० दण्ड-
धर ११ श्राद्धदेव १२ वैवस्वत १३
अन्तक १४ ॥

राक्षसः कौणपः क्रव्यात् क्र-
व्यादोऽस्रप आशरः ॥ ५९ ॥
रात्रिचरो रात्रिचरः कर्बुरो निकषा-
त्मजः । यातुधानः पुण्यजनो नैर्ऋ-
तो यातुरक्षसी ॥ ६० ॥

राक्षसोंके नाम १५—राक्षस १ कौणप
२ क्रव्याद् ३ क्रव्याद ४ अस्रप ५ आशर
६ ॥ ५९ ॥ रात्रिश्चर ७ रात्रिचर ८ कर्बुर
९ निकषात्मज १० यातुधान ११ पुण्य-
जन १२ नैर्ऋत १३ यातु १४ रक्षस
१५ ॥ ६० ॥

प्रचेता वरुणः पाशी यादसां-
पतिरप्पतिः ।

वरुणके नाम ५—प्रचेतसू १ वरुण २
पाशिन ३ यादसाप्पति ४ अप्पति ५ ॥

श्वसनः स्पर्शनो वायुर्मातरिश्वा
सदागतिः ॥ ६१ ॥ पृषदश्वो
गन्धवहो गन्धवाहानिलाशुगाः ।
समीरमारुतमरुजगत्प्राणसमीरणाः

॥ ६२ ॥ नभस्वद्वातपवनपवमा-
नप्रभञ्जनाः ॥

वायुके नाम २०—श्वसन १ स्पर्शन २
वायु ३ मातरिश्चन ४ सदागति ५ ॥ ६१ ॥
पृषदश्व ६ गन्धवह ७ गन्धवाह ८ अनिल
९ आशुग १० समीर ११ मारुत १२
मरुत् १३ जगत्प्राण १४ समीरण १५
॥ ६२ ॥ नभस्वत् १६ वात १७ पवन
१८ पवमान १९ प्रभञ्जन २० ॥

प्राणोऽपानः समानश्चोदानव्या-
नौ च वायवः ॥ ६३ ॥

शरीरस्था इमे—

हृदयके वायुका नाम १—प्राण १ ॥
गुदाके वायुका नाम १—अपान १ ॥
नाभिके वायुका नाम १—समान १ ॥
कण्ठके वायुका नाम १—उदान १ ॥
सब शरीरमें फिरनेवाले वायुका नाम
१—व्यान १ ॥ ६३ ॥

—रंहस्तरसी तु रयः स्यदः ।
जवो—

वेगके नाम ५—रंहसू १ तरसू २
रय ३ स्यद ४ जव ५ ॥

—ऽथ शीघ्रं त्वरितं लघु क्षिप्र-
मरं द्रुतम् ॥ ६४ ॥ सत्वरं चपलं
तूर्णमविलम्बितमाशु च ।

शीघ्रताके नाम ११—शीघ्र १
त्वरित २ लघु ३ क्षिप्र ४ अर ५
द्रुत ६ ॥ ६४ ॥ सत्वर ७ चपल ८
तूर्ण ९ अविलंबित १० आद्य ११ ।

सततानारताश्रान्तसंतताविरतानि-
शम् ॥ ६५ ॥ नित्यानवरताजस्र-
मप्य—

निरन्तरके नाम ९—सतत १ अना-
रत २ अश्रान्त ३ सन्तत ४ अविरत ५
अनिश ६ ॥ ६५ ॥ नित्य ७ अनवरत ८
अजस्र ११ ॥

—यातिशयो भरः ।

अतिवेलभृशत्यर्थातिमात्रोद्गाढ-
निर्भरम् ॥ ६६ ॥ तीव्रैकान्तानि-
तान्तानि गाढवाढदृढानि च ।

वारम्बारके नाम १४—अतिशय १
भर २ अतिवेल ३ भृश ४ अत्यर्थ ५
अतिमात्र ६ उद्गाढ ७ निर्भर ८ ॥ ६६ ॥
तीव्र ९ एकान्त १० नितान्त ११
गाढ १२ बाढ १३ दृढ १४ ॥

कृत्रिणी शीघ्राद्यसत्त्वे स्यात्त्रिष्वे-
षां सत्त्वगामि यत् ॥ ६७ ॥

अद्रव्यवाची शीघ्र आदि शब्द
नपुंसक लिंगमें होते हैं और द्रव्यवाची
तीनों लिंगोंमें होते हैं ॥ ६७ ॥

कुबेरस्यम्बकसखो यक्षराज गु-
ह्यकेश्वरः । मनुष्यधर्मा धनदो
राजराजो धनाधिपः ॥ ६८ ॥
किन्नरेशो वैश्रवणः पौलस्त्यो नर-
वाहनः । यक्षैकपिङ्गलविलश्रीदपु-
ण्यजनेश्वराः ॥ ६९ ॥

कुबेरके नाम १७—कुबेर १ म्ब-
कसख २ यक्षराज ३ गुह्यकेश्वर ४ मनुष्य-
धर्मन् ५ धनद ६ राजराज ७ धनाधिप
८ ॥ ६८ ॥ किन्नरेश ९ वैश्रवण १०
पौलस्त्य ११ नरवाहन १२ यक्ष १३
एकपिंग १४ ऐलविल १५ श्रीद १६
पुण्यजनेश्वर १७ ॥ ६९ ॥

अस्योद्यानं चैत्ररथम्—

कुबेरके बगीचेका नाम १—चैत्ररथम् ।

—पुत्रस्तु नलकूबरः ।

कुबेरके पुत्रका नाम १—नलकूबर १ ।

कैलासस्थान—

कुबेरके स्थानका नाम १—कैलास १ ।

—मलका पू—

कुबेरकी पुरीका नाम १—अलका १ ।

—विमानं तु पुष्पकम् ॥ ७० ॥

कुबेरके विमानका नाम १—पुष्पक
१ ॥ ७० ॥

स्याकिन्नरः किम्पुरुषस्तुरङ्ग-
वदनो मयुः ।

किन्नरोंके नाम ४-किन्नर १

किम्पुरुष २ तुरंगवदन ३ मयु ४ ॥

निधिर्ना शेवधि-

खजानेके नाम २-निधि १
शेवधि २ ॥

-भेदाः पद्मशङ्खादयो निवेः ॥ ७ ॥

खजानेके भेद-पद्म, शङ्ख
इत्यादि ॥ ७ ॥

इति स्वर्गवर्गः ॥ १ ॥

अथ व्योमवर्गः २.

द्यौदिवौ द्वे स्त्रियामभ्रं व्योम
पुष्करमम्बरम् । नभोऽन्तरिक्षं
गगनमनन्तं सुरवर्त्म खम् ॥ १ ॥
वियद्विष्णुपदं वा तु पुंस्पाकाश-
विहायसी । विहायसोऽपि नाको-
ऽपि द्युरपि स्यात्तदव्ययम् ॥ २ ॥

आकाशके नाम १२-द्यौ १ दिव
२ अम्बर ३ व्योमन् ४ पुष्कर ५ अम्बर
६ नभस् ७ अन्तरिक्ष ८ गगन ९

१ पद्मोऽस्त्रियां महापद्मः शङ्खो मकर-
कच्छपो । मुकुन्दकुंदनीलाश्च खर्वश्च नि-
द्ययो नव ॥ इति शब्दार्णवः ॥ भाषा-
पद्म १ महापद्म २ शंख ३ मकर ४
कच्छप ५ मुकुन्द ६ कुन्द ७ नील ८
खर्व ९ यह नो खजानेके भेद है ।

अनंत १० सुरवर्त्मन् ११ ख १२ ॥
१ ॥ वियत् १३ विष्णुपद १४ आकाश
१५ विहायस् १६ विहायस १७ नाक
१८ द्युस् १९ ॥ २ ॥

इति व्योमवर्गः ॥ २ ॥

अथ दिग्बर्गः ३.

दिशस्तु ककुभः काष्ठा आशाश्च
हरितश्च ताः ।

दिशाओंके नाम ५-दिश १
ककुभ् २ काष्ठा ३ आशा ४ हरित् ५

प्राच्यवाचीप्रतीच्यस्ताः पूर्व-
दक्षिणपार्श्वमाः ॥ १ ॥ उत्तरा
दिगुदीची स्याद्-

पूर्व दिशाका नाम १-प्राची १ ।
दक्षिण दिशाका नाम १-अवाची १ ।
पश्चिमदिशाका नाम १-प्रतीची १ । १ ।
उत्तरदिशाका नाम १-उदीची १ ।
-दिश्यं तु त्रिषु दिग्भवे ।

दिशोत्पन्नवस्तुका नाम १-दिश्य १ ।

इन्द्रो वह्निः पितृपतिर्नैऋतो
वरुणो मरुत् ॥ २ ॥ कुवेर ईशः
पतयः पूर्वदीनां दिशां क्रमात् ॥

पूर्व दिशाके स्वामीका नाम-इन्द्र
१ । अग्निकोणके स्वामीका नाम-वह्नि
१ । दक्षिणदिशाके स्वामीका नाम-
यमराज १ । नैऋत्य कोणके स्वामीका

नाम—नैऋत १ । पश्चिमदिशाके
स्वामीका नाम—वरुण १ । वायु-
कोणके स्वामीका नाम—पवन १ ॥२॥
उत्तर दिशाके स्वामीका नाम—कुबेर
१ । ईशान कोणके स्वामीका नाम—
ईश १ ॥

ऐरावतः पुण्डरीको वामनः
कुमुदोऽञ्जनः ॥ ३ ॥ पुष्पदन्तः
सार्वभौमः सुप्रतीकश्च दिग्गजाः ।

पूर्व दिशाके हस्तीका नाम—ऐरा-
वत १ । अग्निकोणके हस्तीका नाम—
पुण्डरीक २ । दक्षिण दिशाके हस्तीका
नाम—वामन ३ । नैऋत कोणके
हस्तीका नाम—कुमुद ४ । पश्चिम
दिशाके हस्तीका नाम—अञ्जन ५ ।
३ ॥ वायुकोणके हस्तीका नाम—
पुष्पदन्त ६ । उत्तरदिशाके हस्तीका
नाम—सार्वभौम ७ । ईशानकोणके
हस्तीका नाम—सुप्रतीक ८ ।

करिण्योऽध्रमुकपिलापिङ्गलानु-
पमाः क्रमात् ॥ ४ ॥ ताम्रकर्णी
शुभ्रदन्ती चाङ्गना चाञ्जनावती ।

उपर लिखे हुए ऐरावत आदि आठ
हस्तिपत्नी की हथिनियोंके क्रमसे नाम—
अध्रमु १ कपिला २ पिङ्गला ३ अनु-
पमा ४ ॥ ४ ॥ ताम्रकर्णी ५ शुभ्र-
दन्ती ६ अङ्गना ७ अञ्जनावती ८ ।

कलीवाव्ययं त्वपदिशं दिशो-
र्मध्ये विदिक् स्त्रियाम् ॥ ५ ॥

अग्नि आदि कोणके नाम २—
अपदिश १ विदिक् २ ॥ ५ ॥

अभ्यन्तरं त्वन्तरालं—

बीचभागके नाम २—अभ्यन्तर १
अन्तराल २ ।

—चक्रवालं तु मण्डलम् ।

गोलाकार समूहके नाम २—चक्र-
वाल १ मण्डल २ ।

अभ्रं मेघो वारिवाहः स्तनायित्नु-
र्बलाहकः ॥ ६ ॥ धाराधरो जलध-
रस्तडित्वान्वारिदोऽम्बुभृत् । धन-
जीमूतमुदिरजलमुग्धमयीनयः ॥ ७ ॥

बादलके नाम १५—अभ्र १ मेघ
२ वारिवाह ३ स्तनायित्नु ४ बलाहक
५ ॥ ६ ॥ धाराधार ६ जलधर ७ तडि-
त्वत् ८ वारिद ९ अम्बुभृत् १० धन
११ जीमूत १२ मुदिर १३ जलमुचू
१४ धूमयोनि १५ ॥ ७ ॥

कादम्बिनी मेघमाला—

मेघपत्तिके नाम २ कादम्बिनी १
मेघमाला २ ॥

—त्रिषु मेघभवेऽध्रियम् ।

मेघोत्पन्न वस्तुका नाम १—अध्रिय १ ।

स्तनितं गर्जितं मेघनिर्घोषो
रसितादि च ॥ ८ ॥

गर्जनेके नाम ४—स्तनित १ गर्जित
२ मेघनिर्घोष ३ रसित ४ ॥ ८ ॥

शम्पाशतद्वादहादिन्यैरावत्यः क्ष-
णप्रभा । तडित्सौदामनी विद्युच्चञ्च-
ला चपला अपि ॥ ९ ॥

बिजलीके नाम १०—शम्पा १
शतहदा २ हादिनी ३ ऐरावती ४
क्षणप्रभा ५ तडित् ६ सौदामनी ७
विद्युत् ८ चञ्चला ९ चपला १० ॥ ९ ॥

स्फूर्जथुर्वज्रनिर्घोषो—

वज्रके शब्दोंके नाम २—स्फूर्जथु
१ वज्रनिर्घोष २ ।

—मेघज्योतिरिमदः ।

वज्रके अग्निके नाम २—मेघज्योति-
षू १ इरम्मद २ ।

इन्द्रायुधं शक्रधनुस्तदेव ऋजु
रोहितम् ॥ १० ॥

इन्द्रधनुषके नाम ३—इन्द्रायुध १
शक्रधनुष २ रोहित ३ । सरल इन्द्र-
धनुषका नाम रोहित है ॥ १० ॥

वृष्टिर्वर्ष—

वर्षाके नाम २—वृष्टि १ वर्ष २ ।
—तद्विधातेऽवग्राहवग्रहौ समौ ।

झूराके नाम २—अवग्राह १ अवग्रह २ ॥

धारासंपात आसारः—

निरन्तर मेघधाराके नाम २—धारा-
सम्पात १ आसार ॥ २ ॥

—शीकरोऽम्बुकणाः स्मृताः ॥ ११ ॥

वायुसे उड़ाये हुए जलकर्णों-
(फुहारों)का नाम १२ शीकर १ ॥ ११ ॥

वर्षोपलस्तु करका—

आकाशसे गिरे हुए पत्थरोंके नाम
२—वर्षोपल १ करका २ ॥

—मेघच्छन्नेऽहि दुर्दिनम् ।

मेघसे आच्छादित हुआ दिनरा-
त्रिका नाम १—दुर्दिन ॥ १ ॥

अन्तर्धा व्यवधा पुंसि त्वन्त-
र्धिरपवारणम् ॥ १२ ॥ अपिधान-
तिरोधानपिधानाच्छादनानि च ।

झपनाके नाम ८—अन्तर्धा १
व्यवधा २ अन्तर्धि ३ अपवारण ४ ॥
१२ ॥ अपिधान ५ तिरोधान ६
पिधान ७ आच्छादन ८ ॥

हिमांशुश्चन्द्रमाश्चन्द्र इन्दुः कु-
मुदवान्धवः ॥ १३ ॥ विद्युः सुधां-
शुः शुभांशुरोषधीशो निशापतिः ।
अब्जो जैवातृकः सोमो ग्लौर्मृगांकः
कलानेधिः ॥ १४ ॥

द्विजराजः शशधरो नक्षत्रेशः
क्षपाकरः ।

चन्द्रमाके नाम २०—हिमांशु
१ चन्द्रमस् २ चन्द्र ३ इन्दु ४ कुमु-
दवान्धव ५ ॥ १३ ॥ विधु ६ सुधांशु
७ शुभ्रांशु ८ ओषधीश ९ निशापति
१० अञ्ज ११ जैवातृक १२ सोम
१३ ग्लौ १४ मृगाङ्क १५ कलानिधि
१६ ॥ १४ ॥ द्विजराज १७ शशधर
१८ नक्षत्रेश १९ क्षपाकर २० ॥

कला तु षोडशो भागो—

चन्द्रमाके १६ वे भागका नाम १—
कला १ ॥

—विम्बोऽस्त्री मण्डलं त्रिषु ॥ १५ ॥
चन्द्रमण्डलके नाम २—विम्ब १
मण्डल २ ॥ १५ ॥

भित्तं शकलखण्डे वा पुंस्यर्थो—
खण्डके नाम ४—भित्त १ शकल
२ खण्ड ३ अर्द्ध ४ (पुंलिंग) ॥
—ऽर्धं समेऽशके ।

समभागका नाम १—अर्द्ध १
(नपुंसकलिंग) ॥

चन्द्रिका कौमुदी ज्योत्स्ना—
चांदनीके नाम ३ चन्द्रिका १
कौमुदी २ ज्योत्स्ना ३ ॥

—प्रसादस्तु प्रसन्नता ॥ १६ ॥

निर्मलताके नाम २—प्रसाद १
प्रसन्नता २ ॥ १६ ॥

कलंकांकौ लाञ्छनं च चिह्नं
लक्ष्म च लक्षणम् ।

चिह्नके नाम ६—कलंक १ अंक २
लाञ्छन ३ चिह्न ४ लक्ष्मन् ५ लक्षण ६ ॥

सुषमा परमा शोभा—

अतिशोभाका नाम १—सुषमा १।
—शोभा कान्तिर्द्युतिश्छविः ॥ १७ ॥

शोभाके नाम ४—शोभा १—
कान्ति २ द्युति ३ छवि ४ ॥ १७ ॥

अवश्यायस्तु नीहारस्तुषारस्तु-
हिनं हिमम् । प्रालेयं मिहिका चा-
पालेके नाम ७—अवश्याय १
नीहार २ तुषार ३ तुहिन ४ हिम ५
प्रालेय ६ मिहिका ७ ॥

—य हिमानी हिमसंहतिः ॥ १८ ॥

पालेके समूहके नाम २—हिमानी
१ हिमसंहति २ ॥ १८ ॥

शीतं गुणे—

शीतलताका नाम १—शीत १ ॥
—तद्वदर्याः सुषीमः शिशिरो जडः ।
तुषारः शीतलः शीतो हिमः सप्ता-
न्यालिंगकाः ॥ १९ ॥

शीतलवस्तुके नाम ७-सुषीम १
शिशिर २ जड ३ तुषार ४ शीतल ५
शीत ६ हिम ७ ॥ १९ ॥

ध्रुव औत्तानपादिः स्या-

ध्रुवजीके नाम २-ध्रुव १ औत्तान-
पादि २ ॥

-दगस्त्यः कुम्भसम्भवः ।

मैत्रावरुणि-

अगस्त्यके नाम ३-अगस्त्य १
कुम्भसम्भव २ मैत्रावरुणि ३ ॥

रस्यैव लोपामुद्रा सधर्मिणी २०

अगस्त्यकी स्त्रीका नाम १-लोपा-
मुद्रा १ ॥ २० ॥

नक्षत्रमृक्षं भं तारा तारकाप्यु-
डु वा स्त्रियाम् ।

नक्षत्रोंके नाम ६-नक्षत्र १ ऋक्ष
२ भ ३ तार ४ तारका ५ उडु ६ ॥

दाक्षायण्योऽश्विनीत्यादितारा-

अश्विनी आदि २८ नक्षत्रोंका
नाम १-दाक्षायणी १ ।

-अश्वयुगश्विनी ॥ २१ ॥

अश्विनी नक्षत्रके नाम २-अश्व-
युज् १ अश्विनी २ ॥ २१ ॥

राधा विशाखा-

विशाखानक्षत्रके नाम २-राधा
१ विशाखा २ ॥

-पुष्ये तु सिध्यतिष्यौ-

पुष्यनक्षत्रके नाम ३-पुष्य १ सि-
ध्य २ तिष्य ३ ॥

-श्रविष्ठा ।

समा धनिष्ठा-

धनिष्ठानक्षत्रके नाम २-श्रविष्ठा १
धनिष्ठा २ ॥

-स्युः प्रोष्ठपदा

भाद्रपदाः स्त्रियः ॥ २२ ॥

पूर्वभाद्रपदा और उत्तरभाद्रपदा
नक्षत्रोंके नाम २-प्रोष्ठपदा १ भाद्र-
पदा २ ॥ २२ ॥

मृगशीर्षं मृगशिरस्तस्मिन्नेवा-
ग्रहायणी ।

मृगशिरनक्षत्रके नाम ३-मृगशीर्ष १
मृगशिर २ आग्रहायणी ३ ॥

इल्वलास्तच्छिरोदेशे तारका
निवसन्ति याः ।

मृगशिरके मस्तकपर रहनेवाले नक्ष-
त्रोंका नाम १-इल्वल १ ॥ २३ ॥

बृहस्पतिः सुराचार्यो गीष्पतिर्धि-
षणो गुरुः । जीव आङ्गिरसो
वाचस्पतिश्चित्राशिरखण्डजः ॥ २४ ॥

बृहस्पतिके नाम ९-बृहस्पति १
सुराचार्य २ गीष्पति ३ धिषण ४
गुरु ५ जीव ६ आंगिरस ७ वाचस्पति
८ चित्रशिखण्डिज ९ ॥ २४ ॥

शुक्रो दैत्यगुरुः काव्य उशना
भार्गवः कविः ।

शुक्रके नाम ६-शुक्र १ दैत्यगुरु २
काव्य ३ उशनस् ४ भार्गव ५ कवि ६ ॥

अंगारकः कुजो भौमो लोहि-
तांगो महीसुतः ॥ २५ ॥

मंगलके नाम ५-अङ्गारक
कुज २ भौम ३ लोहितांग ४ मही-
सुत ५ ॥ २५ ॥

रौहिणेयो बुधः सौम्यः-

बुधके नाम ३-रौहिणेय १
बुध २ सौम्य ३ ॥

-समौ सौरिशनैश्वरौ ।

शनिके नाम २-सौरि १ शनैश्वर २ ॥

तमस्तु राहुः स्वर्मानुः सैहिके-
यो विधुन्तुदः ॥ २६ ॥

राहुके नाम ५-तमस् १ राहु २
स्वर्मानु ३ सैहिकेय ४ विधुन्तुद ५ ॥ २६ ॥

सप्तर्षयो मरीच्यत्रिमुखाश्चित्र-
शिखण्डिनः ।

मरीचि अत्रि आदि सप्तर्षियोंके
नाम-चित्रशिखण्डिन् ॥ १ ॥

राशीनामुदयो लग्नं-

राशियोंके उदयका नाम १-लग्न १

-ते तु मेषवृषादयः ॥ २७ ॥

राशियोंके नाम-मेष १ वृष

२ आदि ॥ २७ ॥

सूरसूर्यार्यमादित्यद्वादशात्म-
दिवाकराः । भास्कराहस्करब्रध्नप्रभा-
करविभाकराः ॥ २८ ॥ भास्व-
द्विवस्वत्सप्ताश्वहरिदश्वोष्णरश्मयः ।
विकर्तनार्कमार्त्तण्डमिहिरारुणपूषणः
॥ २९ ॥ द्युमणिस्तरणिर्मित्र-
त्रभानुर्विरोचनः । विभावसुर्यहपति-
स्त्रिषांपतिरहर्षतिः ॥ ३० ॥ भानुर्हंसः
सहस्रांशुस्तपनः सविता रविः ।

सूर्यक नाम ३७-सूर १ सूर्य
२ अर्यमन् ३ आदित्य ४ द्वादशा-
त्मन् ५ दिवाकर ६ भास्कर ७ अह-
स्कर ८ ब्रध्न ९ प्रभाकर १० विभाकर

१ मरीचिरंगिरा अत्रिः पुलस्त्यः पुलहः
क्रतुः । वसिष्ठश्चेति सप्तैते ज्ञेयाश्चित्रशिखण्डिनः
॥ १ ॥ भाषा-मरीचि १ अंगिरस २
अत्रि ३ पुलस्त्य ४ पुलह ५ क्रतु ६ वसिष्ठ
७ यह सप्तर्षि चित्रशिखण्डि कहलाते हैं ।

११ ॥ २८ ॥ भास्वत् १२ विवस्वत्
१३ सप्ताथ १४ हरिदश्व १५ उष्ण-
रश्मि १६ विकर्त्तन १७ अर्क १८
मार्तण्ड १९ मिहिर २० अरुण २१
पूषन् २२ ॥ २९ ॥ द्युमणि २३
तरणि २४ मित्र २५ चित्रभानु २६
विरोचन २७ विभावसु २८ ग्रहपति
२९ त्विषाम्पति ३० अहर्पति ३१ ॥
॥ ३० ॥ भानु ३२ हंस ३३ सहस्रांशु
३४ तपन ३५ सवितृ ३६ रवि ३७

माठरः पिंगलो दण्डश्चङांशाः
पारिपाथिकाः ॥ ३१ ॥

सूर्यणश्चर्वर्ती तीनोंके एक एक
नाम—माठर १ पिंगल २ दण्ड ३
॥ ३१ ॥

सूरसूतोऽरुणोऽनूरुः काश्यपि-
र्गुरुडाग्रजः ।

सूर्यके सारथिके नाम ५--सूरसूत
१ अरुण २ अनूरु ३ काश्यपि ४
गुरुडाग्रज ५ ॥

परिवेषस्तु परिधिरुपसूर्यक्रम-
ण्डले ॥ ३२ ॥

सूर्यके मण्डलके अर्थात् जो कभीरु
उनके चारों ओर घेरासा बन जाता
है उसके नाम ४--परिवेष १ परिधि
२ उपसूर्यक ३ मण्डल ४ ॥ ३२ ॥

किरणोऽस्रमयूखांशुगभस्तिवृणि-
रश्मयः । भानुः करो मरीचिः स्त्रीपुं-
सयोर्दीधितिः स्त्रियाम् ॥ ३३ ॥

सूर्यकिरणके नाम ११--किरण १
उस २ मयूख ३ अंशु ४ गभस्ति ५
वृणि ६ रश्मि ७ भानु ८ कर ९
मरीचि १० दीधिति ११ ॥ ३३ ॥
स्युः प्रभारुगृचिस्त्वङ्गुभाभाश्छ-
विद्युतिदीप्तयः । रोचिः शोचिरुभे
कलीवे-

दीप्तिके नाम ११--प्रभा १ रुच्
२ रुचि ३ त्विष् ४ भा ५ भास् ६
छवि ७ द्युति ८ दीप्ति ९ रोचिष् १०
शोचिष् ११ ॥

--प्रकाशो द्योत आतपः ॥ ३४ ॥
धूपके नाम ३--प्रकाश १ द्योत
२ आतप ३ ॥ ३४ ॥

कोष्णं कवोष्णं मन्दोष्णं
कदुष्णं त्रिषु तद्वति ।

थोडे गरमके नाम ४--कोष्ण १
कवोष्ण २ मन्दोष्ण ३ कदुष्ण ४ ॥

तिग्मं तीक्ष्णं खरं तद्व-
बहुत गरमके नाम ३--तिग्म १
तीक्ष्ण २ खर ३ ॥

--मृगतृष्णा मरीचिका ॥ ३५ ॥

मृगतृष्णाके नाम २--मृगतृष्णा
१ मरीचिका २ ॥ ३५ ॥

इति दिग्दर्शनः ॥ ३ ॥

अथ कालवर्गः ४.

कालो दिष्टोऽप्यनेहापि समयो-

समयके नाम ४-काल १ दिष्ट २

अनेहसू ३ समय ४ ॥

-प्यथ पक्षतिः ।

प्रतिपद द्वे इमे स्त्रीत्वे-

प्रतिपदाके नाम २-पक्षति १

प्रतिपत् २ ॥

-तदाद्यास्तिययो द्वयोः ॥ १ ॥

प्रतिपदादिका नाम १-तिथिः ॥ १ ॥

घस्रो दिनाहनी वा तु क्लीवे
दिवसवासरौ ।

दिनके नाम ५-घस्र १ दिन २

अहन् ३ दिवस ४ वासर ५ ॥

प्रत्यूषोऽहर्मुखं कल्यमुषःप्रत्यू-
षसी अपि ॥ २ ॥

प्रभातं च-

प्रातःकालके नाम ६-प्रत्यूष १

अहर्मुख २ कल्य ३ उषसू ४ प्रत्यूषसू

५ ॥ २ ॥ प्रभात ॥ ६ ॥

-दिनान्ते तु सायंसंध्या

पितृप्रसूः ।

सायंकालके नाम ४-दिनान्त १

सायम् २ सन्ध्या ३ पितृप्रसू ॥ ४ ॥

प्राह्णापर्राह्णमध्याह्नास्त्रिसंध्य-

प्रातःकालका नाम १-प्राह्ण १ ॥

मध्याह्नकालका नाम १-मध्याह्न १ ॥

मध्याह्नोत्तर कालका नाम १-अप-

राह्ण १-इन तीनों कालोंका इकट्ठा

नाम-त्रिसंध्य १ ॥

-मय शर्वरी ॥ ३ ॥

निशा निशीथिनी रात्रिस्त्रि-यामा

क्षणदाक्षपा । विभावरीतमस्विन्यौ

रजनी यामिनी तमी ॥ ४ ॥

रात्रिके नाम १२-शवरी १-

॥ ३ ॥ निशा २ निशीथिनी ३ रात्रि ४

त्रियामा ५ क्षणदा ६ क्षपा ७ विभा-

वरी ८ तमस्विनी ९ रजनी १०

यामिनी ११ तमी १२ ॥ ४ ॥

तमिस्रा तामसी रात्रि-

अन्धियारी रात्रिका नाम १-

तमिस्रा १ ॥

-ज्यौत्स्नी चन्द्रिकयान्विता ।

उजयाली रात्रिका नाम १-ज्यौत्स्नी १ ॥

आगामिवर्तमानाहर्मुक्तायां नि-

शि पक्षिणी ॥ ५ ॥

वर्तमान और आगन्तुक दिनोंके

मध्यकी रात्रिका नाम १-पक्षिणी १ ॥ ५ ॥

गणरात्रं निशा बह्वचः-

बहुत रात्रियोंका नाम १-गणरात्र १ ॥

-प्रदोषो रजनीमुखम् ।

रात्रिके प्रथमभागके नाम २-

प्रदोष १ रजनीमुख २ ॥

अर्धरात्रनिशीथौ द्वौ—
 आधीरात्रिके नाम २—अर्धरात्र १—
 निशीथ २ ॥
 —द्वौ यामग्रहरौ समौ ॥ ६ ॥
 ग्रहरके नाम २ याम १ ग्रहर २ ॥ ६ ॥
 स पर्वसन्धिः प्रतिपत्पञ्चदशयो-
 दन्तरम् ॥
 प्रतिपदा १ और पंचदशी १५ ॥ ३०
 के मध्यके कालका नाम १—पर्वसन्धि १ ॥
 पक्षान्तौ पञ्चदशौ द्वे—
 अमावास्या और पूर्णिमाका नाम
 १—पक्षान्त १ ॥
 —पौर्णमासी तु पूर्णिमा ॥ ७ ॥
 पूर्णिमाके नाम २—पौर्णमासी १
 पूर्णिमा २ ॥ ७ ॥
 कलाहीने सानुमतिः—
 जिस पूर्णमासीमें प्रतिपदाके योगसे
 चन्द्रमाकी कला हीन हो उसका नाम
 १—अनुमति १ ॥
 —पूर्णे राका निशाकरे ।
 जिसमें पूर्ण चन्द्रमा हो उस पूर्णि-
 माका नाम १—राका १ ॥
 अमावास्या त्वमावस्या दर्शः
 सूर्येन्दुसङ्गमः ॥ ८ ॥
 अमावास्याके नाम ४—अमावास्या
 १ अमावस्या २ दर्श ३ सूर्येन्दु-
 संगम ४ ॥ ८ ॥

सा दृष्टेन्दुः सिनीवाली—
 जिसमें चतुर्दशीके योगसे चन्द्र-
 माका दर्शन होय उस अमावास्याका
 नाम १—सिनीवाली १ ॥
 —सा नष्टेन्दुकला कुहूः ।
 जिसमें बिलकुल चन्द्रदर्शन न होय
 उस अमावस्याका नाम १—कुहू १ ॥
 उपरागो ग्रहो राहुग्रस्ते त्विन्दौ
 च पूष्णि च ॥ ९ ॥
 सोपप्लवोपरक्तौ द्वा—
 चन्द्रग्रहण और सूर्यग्रहणके नाम
 ४—उपराग १ ग्रह २ ॥ ९ ॥
 सोपप्लव ३ उपरक्त ४ ।
 —वग्न्युत्पात उपाहितः ।
 धूम्रकेतुके नाम २—वग्न्युत्पात
 १ उपाहित २ ॥
 एकयोक्त्या पुष्पवन्तौ दिवा-
 करनिशाकरौ ॥ १० ॥
 सूर्य और चन्द्र दोनोंका इकट्ठा
 नाम १—पुष्पवन्त १ ॥ १० ॥
 अष्टादश निमेषास्तु काष्ठा—
 पलक मारनेका नाम—निमेष १ ॥
 अठारह निमेषोंका नाम १—काष्ठा १ ॥
 —त्रिंशत् ताः कला ।
 तीस काष्ठाओंका नाम १—
 कला १ ॥

तास्तु त्रिंशत्क्षण—

तीस कलाओंका नाम १—क्षण १॥
—स्ते तु मुहूर्ता द्वादशास्त्रियाम् ॥११॥
बारह क्षणोंका नाम १—मुहूर्त १॥११॥

ते तु त्रिंशदहोरात्रः—

तीस मुहूर्तोंका नाम १—अहोरात्र १॥
—पक्षस्ते दशपञ्च च ।

पंद्रह दिनरातका नाम १—पक्ष १ ॥

पक्षौ पूर्वापरौ शुक्लकृष्णौ—

पक्ष दो हैं २—शुक्ल १ कृष्ण २ ॥
—मासस्तु तावुभौ ॥ १२ ॥
दो पक्षोंका नाम १—मास १॥१२॥

द्वौ द्वौ मार्गादिमासौ स्यादृतु-
मार्गशीर्षादि दो दो मासोंका
नाम १—ऋतु १ ॥

—स्तैरयनं त्रिभिः ।

तीन ऋतुओंका नाम १—अयन १॥

अयन द्वे गतिरुदग्दक्षिणार्कस्य—

दो अयनोंके २ भेद—उत्तरायण १।

दक्षिणायन २ ॥

—वत्सरः ॥ १३ ॥

दो अयनोंका नाम १—वत्सर १॥१३॥

समरात्रिन्दिवे काले विषुवादि-
पुवं च तत् ।

जिसमें दिनरात समान होते हैं

उस संक्रांति (तुला और मेष) के
नाम २—विषुवत् १ विषु २ ॥

मार्गशीर्ष सहा मार्ग आग्रहा-
यणिकश्च सः ॥ १४ ॥

अगहन महीनेके नाम ४—मार्ग-
शीर्ष १ सहस २ मार्ग ३ आग्रहा-
यणिक ४ ॥ १४ ॥

पौष तैषसहस्यौ द्वौ—

पूसमासके नाम ३॥पौष १ तैष २ सहस्य ३
—तपा माघेऽ—

माघमासके नाम २—तपसू १ माघ २ ॥

—य फाल्गुने ।

स्यात्तपस्यः फाल्गुनिकः—

फाल्गुनमासके नाम ३—फाल्गुन १
तपस्य २ फाल्गुनिक ३ ॥

—स्याच्चैत्रे चैत्रिको मधुः॥१५॥

चैत्रमासके नाम ३—चैत्र १
चैत्रिक २ मधु ३ ॥ १५ ॥

वैशाखे माघवो राधो—

वैशाखमासके नाम ३—वैशाख
१ माघव २ राध ३ ॥

—ज्येष्ठ शुक्र—

ज्येष्ठके नाम २—ज्येष्ठ १ शुक्र २ ॥

—शुचिस्त्वयम् ।

आषाढे—

आषाढमासके नाम २—शुचि १
आषाढ २ ॥

—श्रावणे तु स्यान्नभाः

श्रावणिकश्च सः ॥ १६ ॥

श्रावणमासके नाम ३—श्रावण १
नभसू २ श्रावणिक ३ ॥ १६ ॥

स्युर्नभस्यः प्रौष्ठपदभाद्रभाद्र-
पदाः समाः ।

भाद्रों मासके नाम ४— नभस्य १
प्रौष्ठपद २ भाद्र ३ भाद्रपद ४ ॥

स्यादाश्विन इषोऽप्याश्वयुजोऽपि
कारमासके नाम ३—आश्विन १

इष २ आश्वयुज ३ ॥

—स्यात्तु कार्तिके ॥ १७ ॥

बाहुल्यौ कार्तिकिको—

कार्तिकमासके नाम ४—कार्तिक
१ ॥ १७ ॥ बाहुल्य २ ऊर्ज ३
कार्तिकिक ४ ॥

हेमन्तः—

अगहनपूस माससे सिद्ध हुई ऋ-
तुका नाम १—हेमन्त १ ॥

—शिशिरोऽस्त्रियाम् ।

माघ फाल्गुनसे सिद्ध हुई ऋतुका
नाम १—शिशिर १ ॥

वसन्ते पुष्पसमयः सुरभि—

चैत्र वैशाखसे सिद्ध ऋतुके
नाम ३—वसन्त १ पुष्पसमय २ सु-
रभि ३ ॥

—ग्रीष्म ऊष्मकः ॥ १८ ॥

निदाघ उष्णोपगम उष्ण
ऊष्मागमस्तपः ।

ज्येष्ठआषाढके समयका नाम ७—
ग्रीष्म १ ऊष्मक २ ॥ १८ ॥ निदाघ ३
उष्णोपगम ४ उष्ण ५ ऊष्मागम ६ तप ७ ॥

स्त्रियां प्रावृद्धस्त्रियां भूमि वर्षा—
सावन भाद्रोंके ऋतुके नाम २—
प्रावृद्ध १ वर्षा २ ॥

—अथ शरत् स्त्रियाम् ॥ १९ ॥
कार कार्तिकके समयका नाम १—
शरद् १ ॥ १९ ॥

षडमी ऋतवः पुंसि मार्गादीनां
युगैः क्रमात् ।

मार्गशीर्ष आदि दो २ महीनोंके
ये छः ऋतु होते हैं ॥

संवत्सरो वत्सरोऽब्दो हायनो-
ऽस्त्री शरत्समाः ॥ २० ॥

वर्षके नाम ६—संवत्सर १ वत्सर
२ अब्द ३ हायन ४ शरद् ५ समा
६ ॥ २० ॥

मासेन स्यादहोरात्रः पैत्रो—
मनुष्याक एक महीनेका पितरों-
का दिनरात्रि होता है ॥

—वर्षेण दैवतः ।
और एक वर्षका देवताओंका दिन-
रात्रि होता है ॥

दैवे युगसहस्रे द्वे ब्रह्मः—

देवोंके दो हजार युगका ब्रह्माका दिनरात्रि होता है ॥

—कल्पो तु तौ नृणाम् ॥ २१ ॥

उन दो युगसहस्रोंको मनुष्योंका कल्प कहते हैं, ब्रह्माका दिन मनुष्योंका स्थितिकाल और ब्रह्माकी रात्रि मनुष्योंका प्रलयकाल होता है ॥ २१ ॥

मन्वन्तरं तु दिव्यानां युगानामेकसप्तातिः ।

इकहत्तर दिव्यवर्षका नाम १—मन्वन्तर १ ॥

संवर्तः प्रलयः कल्पः क्षयः कल्पान्त इत्यापि ॥ २२ ॥

प्रलयके नाम ५—संवर्त १ प्रलय २ कल्प ३ क्षय ४ कल्पान्त ५ ॥ २२ ॥

अस्त्री पंकं पुमान्पाप्मा पापं किलिषकलमषम् । कलुषं वृजिनैनोऽधमंहो दुरितदुष्कृतम् ॥ २३ ॥

पापके नाम १२—पंक १ पाप्मन् २ पाप ३ किलिष ४ कलमष ५ कलुष ६ वृजिन ७ एनस् ८ अध ९ अहस् १० दुरित ११ दुष्कृत १२ ॥ २३ ॥

स्याद्धर्ममस्त्रियां पुण्यश्रेयसी सुकृतं वृषः ।

धर्मके नाम ५—धर्म १ पुण्य २

श्रेयस् ३ सुकृत ४ वृष ५ ॥

मुत्प्रीतिः प्रमदो हर्षप्रमोदामोदसंमदाः ॥ २४ ॥ स्यादानन्दथुरानन्दः शर्मशातसुखानिच ।

हर्षके नाम १२—मुद् १ प्रीति २ प्रमद ३ हर्ष ४ प्रमोद ५ आमोद ६ सम्मद ७ ॥ २४ ॥ आनन्दथु ८ आनन्द ९ शर्मन् १० शात ११ सुख १२ ॥

श्वःश्रेयसं शिवं भद्रं कल्याणं भंगलं शुभम् ॥ २५ ॥ भावुकं भविकं भव्यं कुशलं क्षेममस्त्रियाम् । शस्तं चा—

कल्याणके नाम १२—श्वःश्रेयस् १ शिव २ भद्र ३ कल्याण ४ भंगल ५ शुभ ६ ॥ २५ ॥ भावुक ७ भविक ८ भव्य ९ कुशल १० क्षेम ११ शस्त १२ ॥

—ऽथ त्रिषु द्रव्ये पापं पुण्यं सुखादि च ॥ २६ ॥

पाप और पुण्यशब्द तथा सुखशब्दसे लेकर शस्तशब्द पर्यंत जो शब्द हैं वो यदि द्रव्यवाचक हों तो तीनों लिंगोंमें होते हैं ॥ २६ ॥

मतलिका मचर्चिका प्रकाण्डमुद्धतलजौ । प्रशस्तवाचकान्यमू—

अच्छेके नाम ५-मतलिका १
मचर्चिका २ प्रकाण्ड ३ उद्ध ४
तलज ॥५॥

-न्ययः शुभावहो विधिः ॥२७॥

शुभकारक विधिका नाम १-
अय १ ॥ २७ ॥

दैवं दिष्टं भागधेयं भाग्यं स्त्री
नियतिर्विधिः ।

भाग्यके नाम ६-दैव १ दिष्ट २ भाग-
धेय ३ भाग्य ४ नियति ५ विधि ६॥

हेतुर्ना कारणं बीज-

कारणके नाम ३-हेतु १ कारण
२ बीज ३ ॥

-निदानं त्वादिकारणम् ॥२८॥

आदिकारणका नाम १-निदान १॥२८॥

क्षेत्रज्ञ आत्मा पुरुषः-

चैतन्यके नाम ३-क्षेत्रज्ञ १
आत्मन् २ पुरुष ३ ॥

-प्रधानं प्रकृतिः स्त्रियाम् ।

प्रकृतिके नाम २-प्रधान १
प्रकृति २ ॥

विशेषः कालिकोऽवस्था-

उमरका नाम १-अवस्था १ ॥

-गुणाः सत्त्वं रजस्तमः ॥२९॥

गुणोंके नाम ३-सत्त्व १ रजस्
२ तमस् ३ ॥ २९ ॥

जनुर्जननजन्मानि जानिरुत्पत्ति-
रुद्भवः ।

जन्मके नाम ६-जनुस् १ जनन
२ जन्मन् ३ जनि ४ उत्पत्ति ५ उद्भव ६॥

प्राणी तु चेतना जन्मी जन्तु-
जन्युशरीरिणः ॥ ३० ॥

प्राणीके नाम ६-प्राणिन् १
चेतन २ जन्मिन् ३ जन्तु ४ जन्यु

५ शरीरिन् ६ ॥ ३० ॥

जातिर्जातिं च सामान्यं-

जातिमात्रके नाम ३-जाति १
जात २ सामान्य ३ ॥

-व्यक्तिस्तु पृथगात्मता ।

व्यक्तिवाचकके नाम २-व्यक्ति
१ पृथगात्मता २ ॥

चित्तं तु चेतो हृदयं स्वांत
हन्मानसं मनः ॥ ३१ ॥

मनके नाम ७-चित्त १ चेतस्
२ हृदय ३ स्वान्त ४ हृद् ५ मानस

६ मनस् ७ ॥ ३१ ॥

इति कालवर्गः ॥ ४ ॥

अथ धीवर्गः ५.

बुद्धिर्मनीषा धीषणा धीः प्रज्ञा
शेमुषी मतिः । भेक्षोपलब्धिश्चि-

त्संवित्भीतपञ्जसिचेतनाः ॥ १ ॥

बुद्धिके नाम १४-बुद्धि १

मनीषा २ धिषणा ३ धी ४ प्रज्ञा ५

शेमुषी ६ मति ७ प्रेक्षा ८ उपलब्धि
९ चित् १० संविद् ११ प्रतिपद्
१२ जप्ति १३ चेतना १४ ॥ १ ॥

धीर्धारणावती मेधा-

कही हुई बातों को धारण रखनेवाली
बुद्धिका नाम १-मेधा १ ॥

-संकल्पः कर्म मानसम् ।

मनकी कामनाका नाम १-संकल्प १ ॥

चित्ताभोगो मनस्कार-

किसी वस्तुमें चित्तके तत्पर होजाने-
के नाम २-चित्ताभोग १ मनस्कार २ ॥

श्रर्चा संख्या विचारणा ॥ २ ॥

विचारके नाम ३-चर्चा १
संख्या २ विचारणा ३ ॥ २ ॥

अध्याहारस्वर्क ऊहो-

अपूर्व विचारके नाम ३-अध्या-
हार १ तर्क २ ऊह ३ ॥

-विचिकित्सा तु संशयः ।

संदेहद्वारों का-

संदेहके नाम ४-विचिकित्सा
१ संशय २ संदेह ३ द्वार ४ ॥

-य समौ निर्णयनिश्चयौ ॥ ३ ॥

निश्चयके नाम २-निर्णय १
निश्चय २ ॥ ३ ॥

मिथ्यादृष्टिर्नास्तिकता-

परलोकको मिथ्या जाननेके नाम २-
मिथ्यादृष्टि १ नास्तिकता २ ॥

-व्यापादो द्रोहचिन्तनम् ।

परद्रोहके नाम २-व्यापाद १
द्रोहचिन्तनम् २ ॥

समौ सिद्धान्तराद्धान्तौ-

निश्चय करी हुई बातके नाम २-
सिद्धान्त १ राद्धान्त २ ॥

-भ्रान्तिर्मिथ्यामतिभ्रमः ॥ ४ ॥

भ्रमके नाम ३-भ्रान्ति १
मिथ्यामति २ भ्रम ३ ॥ ४ ॥

संविदागूः प्रतिज्ञानं नियमा-

श्रयसंश्रवाः ॥ अङ्गीकाराभ्युपगम-
प्रतिश्रवसमाधयः ॥ ५ ॥

प्रतिज्ञाके नाम १०-संविद् १

आगू २ प्रतिज्ञान ३ नियम ४ आश्रव
५ संश्रव ६ अङ्गीकार ७ अभ्युपगम
८ प्रतिश्रव ९ समाधि १० ॥ ५ ॥

मोक्षे धीर्ज्ञान-

मोक्षमें बुद्धि लगानेका नाम १-
ज्ञान ॥ १ ॥

मन्यत्र विज्ञानं शिल्पशास्त्रयोः ।

मोक्षसे अन्यत्र शिल्पविद्या और
शास्त्रमें बुद्धि लगानेका नाम १-
विज्ञान १ ॥

मुक्तिः कैवल्यनिर्वाणश्रेयोनि-
श्रेयसामृतम् ॥ ६ ॥

मोक्षोऽपवर्गो—

मोक्षके नाम ८—मुक्ति १ कैवल्य
२ निर्वाण ३ श्रेयस् ४ निःश्रेयस् ५
अमृत ६ ॥ ६ ॥ मोक्ष ७ अपवर्ग ८ ॥

—याज्ञानमविद्याहंमतिः स्त्रियाम् ।

अज्ञानके नाम ३—अज्ञान १
अविद्या २ अहंमति ३ ॥

रूपं शब्दो गन्धरसस्पर्शश्च
विषया अमी ॥ ७ ॥

गोचरा इन्द्रियार्थाश्च—

पञ्चविषयोंके नाम ५—रूप १
शब्द २ गन्ध ३ रस ४ स्पर्श ५ ॥ ७ ॥

इकडे रूपरसादिके नाम ३—
विषय १ गोचर २ इन्द्रियार्थ ३ ॥

हृषीकं विषयीन्द्रियम् ।

इन्द्रियके नाम ३—हृषीक १
विषयि २ इन्द्रिय ३ ॥

कर्मेन्द्रियं तु पाद्यादि—

कर्मेन्द्रियोंके नाम—गुदा आदि ॥

—मनोनेत्रादि धीन्द्रियम् ॥ ८ ॥

१ पायूपस्थे पाणिपादौ वाक्चेतीन्द्रिय-
संप्रहः । भाषा—गायु १ उपस्थ २
पाणि ३ पाद ४ और वाक् ५ यह पांच
कर्मेन्द्रिय हैं ॥

ज्ञानेन्द्रियोंके नाम—मनस् १ नेत्र
२ आदि ॥ ८ ॥

तुवरस्तु कषायोऽस्त्री मधुरो
लवणः कटुः । तिक्तोऽम्लश्च रसाः
पुंसि—

छः रसोंके नाम—तुवर—
कषाय १ मधुर २ लवण ३ कटु ४
तिक्त ५ अम्ल ६ ॥

—तद्वत्सु षडमी त्रिषु ॥ ९ ॥

कषाय आदि रसवाचक शब्द यदि
द्रव्यवाचक होयें तो तीनों लिंगोंमें
होते हैं ॥ ९ ॥

विमर्दोत्थे परिमलो गन्धे जन-
मनोहरे ।

मनुष्योंके मनको हरनेवाले घिसनेसे
उत्पन्नहुए सुगन्धका नाम १—परिमल १

आमोदः सोऽतिनिर्हारी—

अत्यन्त मनको हरनेवाले सु-
गंधिका नाम १—आमोद १ ॥

—वाच्यलिङ्गत्वमागुणात् ॥ १० ॥

यहांसे लेकर “गुणे शुक्लादयः पुंसि”
इससे पहले जो शब्द हैं वह, वाच्यलिंग
अर्थात् विशेष्यलिंग होते हैं ॥ १० ॥

१ मनः कर्णस्तया नेत्रं रसना च
त्वचा सह । नासिका चेति षड् तानि धीन्द्रि-
याणि प्रचक्षते ॥ भाषा—मन १ कर्ण २
नेत्र ३ जिह्वा ४ त्वचा ५ और नासिका
यह ६ ज्ञानेन्द्रिय (धीन्द्रिय) हैं ॥

समाकर्षी तु निर्हारी-

दूरसे ही जिसकी गन्ध आवे उसके
नाम २-समाकर्षिन् १ निर्हारिन् २॥

-सुरभिघ्राणतर्पणः

इष्टगन्धः सुगन्धिः स्या-

अत्युत्तमगन्धके नाम ४-सुरभिः १
घ्राणतर्पण २ इष्टगन्ध ३ सुगन्धि ४ ॥

दामोदी मुखवासनः॥ ११ ॥

मुखको सुगन्धित करनेवाले ताम्बू-
ल आदिकी गन्धके नाम २-आमो-
दिन् १ मुखवासन २ ॥ ११ ॥

पूतिगन्धिस्तु दुर्गन्धो-

दुर्गन्धके नाम २-पूतिगन्धि १
दुर्गन्ध २ ॥

-विस्त्रं स्यादामगन्धि यत् ।

कच्चे मांसादिके गन्धका नाम १-
विस्त्र १ ॥

शुक्लशुभ्रशुचिश्वेतविशदश्येत-

पाण्डराः ॥ १२ ॥ अवदातः
सितो गौरो वलक्षो धवलोऽर्जुनः॥

उज्ज्वलके नाम १३-शुक्ल १ शु-
भ्र २ शुचि ३ श्वेत ४ विशद ५ श्येत
६ पाण्डर ७ ॥ १२ ॥ अवदात ८ सित
९ गौर १० वलक्ष ११ धवल
१२ अर्जुन १३ ॥

हरिणः पाण्डुरः पाण्डु-

कुष्ठ पीलापन मिले हुए सफेदवर्णके

नाम ३-हरिण १ पाण्डुर २ पाण्डु ३॥
रीषत्पाण्डुस्तु धूसरः ॥ १३ ॥

किञ्चित् उज्ज्वलका नाम १-
धूसर १ ॥ १३ ॥

कृष्णे नीलासितश्यामकाल-
श्यामलमेचकाः ।

काले वर्णके नाम ७-कृष्ण १
नील २ असित ३ श्याम ४ काल ५
श्यामल ६ मेचक ७ ॥

पीतो गौरो हरिद्राभः-

पीले वर्णके नाम ३-पीत १ गौर २
हरिद्राभ ३ ॥

पालाशो हरितो हरित् ॥ १४ ॥

हरेवर्णके नाम ३-पालाश १ हरित
२ हरित् ३ ॥ १४ ॥

रोहितो लोहितो रक्तः-

लालवर्णके नाम ३-रोहित १
लोहित २ रक्त ३ ॥

शोणः कोकनदच्छविः ।

लाल कमलके समान वर्णके नाम
२-शोण १ कोकनदच्छवि २ ॥

अव्यक्तरागस्त्वरुणः-

थोड़े लालका नाम १-वरुण १॥
-श्वेतरक्तस्तु पाटलः ॥ १५ ॥

मिले हुए सफेद और लालवर्णका
नाम १—पाटल १ ॥ १५ ॥

श्यावः स्यात्कपिशो—

मिले हुए काले और पीले रंगके
नाम २—श्याव १ कपिश २ ॥

—धूम्रधूमलौ कृष्णलोहिते ।

मिले हुए काले और लालवर्णके नाम
३—धूम्र १ धूमल २ कृष्णलोहित ३ ॥

कडारः कपिलः पिङ्गपिशंगौ
कटुपिङ्गलौ ॥ १६ ॥

वानरकेसे रंगके नाम ६—कडार १
कपिल २ पिङ्ग ३ पिशङ्ग ४ कटु ५
पिङ्गल ६ ॥ १६ ॥

चित्रं किर्मीरकल्माषशबलैताश्च
कर्बुरे ।

चित्रदर्णके नाम ६—चित्र १ किर्मीर
२ कल्माष ३ शबल ४ एत ५ कर्बुर ६ ॥

गुणे शुक्लादयः पुंसि गुणि-
लिगास्तु तद्वति ॥ १७ ॥

गुणवाचक शुक्ल आदि शब्द पुल्लिङ्ग
होते हैं और द्रव्यवाचक शब्द द्रव्यके
अनुसार लिङ्गमें होते हैं ॥ १७ ॥

इति धीवर्गः ॥ ५ ॥

अथ शब्दादिवर्गः ॥ ६ ॥

ब्राह्मी तु भारती भाषा गीर्वा-
ग्वाणी सरस्वती ।

सरस्वतीके नाम ७ ब्राह्मी १
भारती २ भाषा ३ गिर, गिरा ४ वाचू
५ वाणी ६ सरस्वती ७ ॥

व्याहार उक्तिर्लपितं भाषितं
वचनं वचः ॥ १ ॥

बोलनेके नाम ६—व्याहार १
उक्ति २ लपित ३ भाषित ४ वचन ५
वचसू ॥ ६ ॥ १ ॥

अपभ्रंशोऽपशब्दः स्या—

अपभ्रष्ट अर्थात् व्याकरणकी रीतिसे
अशुद्ध शब्दका नाम १—अपभ्रंश १ ॥

—च्छास्त्रे शब्दस्तु वाचकः ।

व्याकरणशास्त्रानुसार शुद्धशब्दका
नाम १—शब्द १ ॥

तिङ्मुबन्तचयो वाक्यं क्रिया वा
कारकान्विता ॥ २ ॥

तिङन्तसुबन्तके समूह और कारक
युक्त क्रियाका नाम १—वाक्य १ ॥ २ ॥

श्रुतिः स्त्री वेद आम्नायस्त्रयी—
वेदके नाम ४—श्रुति १ वेद २
आम्नाय ३ त्रयी ४ ॥

—धर्मस्तु तद्विधिः ।

वेदमें कही हुई संध्या तर्पण आदि
विधिका नाम १ धर्म १—॥

स्त्रियामृक्सामयजुषी—
वदोंके नाम ३—ऋचू १ यजुषू २
सामन् ३ ॥

—इति वेदास्त्रयस्त्रयी ॥ ३ ॥

इन्हीं तीनों वेदोंका इकट्ठा नाम १
त्रयी १ ॥ ३ ॥

शिक्षेत्यादि श्रुतेरङ्ग—

वेदके छः अंगोंके नाम ६—शिक्षा
१ कल्प २ व्याकरण ३ निरुक्त ४
ज्योतिष ५ छन्दसू ६ ॥

—मोंकारप्रणवौ समौ ।

ओंकारके नाम २—ओंकार १ प्रणव २ ॥

इतिहासः पुरावृत्त—

इतिहासके नाम २—इतिहास १
पुरावृत्त २ ॥

मुदात्ताद्यास्त्रयः स्वराः ॥ ४ ॥
उदात्त अनुदात्त स्वरितका नाम
१—स्वर १ ॥ ४ ॥

आन्वीक्षिकी दण्डनीतिस्तर्क-
विद्यार्थशास्त्रयोः ।

तर्कविद्याका नाम १—आन्वीक्षिकी १
अर्थशास्त्रका नाम १—दण्डनीति १ ॥

आख्यायिकोपलब्धार्था—

जिसका अर्थ जान लिया हो उस
कथाके नाम २—आख्यायिका १
उपलब्धार्था २ ॥

—पुराणं पञ्चलक्षणम् ॥ ५ ॥

पुराणोंके नाम २—पुराण १
पञ्चलक्षण २ ॥ ५ ॥

प्रबन्धकल्पना कथा—

कल्पना करि हुई क्वादाम्बरी आदि
कथाके नाम २—प्रबन्धकल्पना १
कथा २ ॥

—प्रवहिका प्रहेलिका ।

जिसके सुननेसे मतलब जाना
जाय और विचार करनेसे दूसरा मत-
लब निकले उस (कहानी) के नाम
२—प्रवहिका १ प्रहेलिका २ ॥

—स्मृतिस्तु धर्मसंहिता—

धर्म जनानेको रचना कियेहुये
श्रौंकोंके समूहके नाम २—स्मृति १
धर्मसंहिता २ ॥

—समाहृतिस्तु संग्रहः ॥ ६ ॥

संग्रहके नाम २—समाहृति १ सं-
ग्रह २ ॥ ६ ॥

समस्या तु समासार्था—

जिसमें कुछ अर्थ पूरा किया जाय
उसके नाम २—समस्या १ समासार्था २ ॥

—किंवदन्ती जनश्रुतिः ।

लोकप्रवाद अर्थात् दुर्ग्रहके नाम २—
किंवदन्ती १ जनश्रुति २ ॥

वार्ता प्रवृत्तिर्वृत्तान्त उद्दन्तः

स्या—

वार्ताके नाम ४—वार्त्ता १ प्रवृत्ति
२ वृत्तान्त ३ उदन्त ४ ॥

—दथाह्वयः ॥ ७ ॥

आख्याह्वे अभिधानं च नाम-
धेयं च नाम च ।

नामके नाम ६—आह्वय १ ॥ ७ ॥

आख्या २ आह्वा ३ अभिधान ४

नामधेय ५ नामन् ॥ ६ ॥

ह्यतिराकारणाह्वानं—

पुकारनेके नाम ३—ह्यति १ आका-

रणा २ आह्वान ३ ॥

संहतिर्वहुभिः कृता ॥ ८ ॥

बहुत जनोकरके पुकारनेका नाम

१—संहति १ ॥ ८ ॥

विवादो व्यवहारः स्या—

विवादके नाम २—विवाद १ व्यव-

हार २ ॥

—दुपन्यासस्तु वाङ्मुखम् ।

वार्ताका प्रारम्भ करनेके नाम १—

उपन्यास १ वाङ्मुख २ ॥

उपोद्धात उदाहारः—

जो बात आगे कही जाय उसके

उपयोगी बातके नाम २—उपोद्धात १

उदाहार २ ॥

—शपनं शपथः पुमान् ॥ ९ ॥

सौगन्ध खानेके नाम २—शपन १

शपथ २ ॥ ९ ॥

प्रश्नोऽनुयोगः पृच्छा च—

प्रश्नके नाम ३—प्रश्न १ अनुयोग

२ पृच्छा ३ ॥

—प्रतिवाक्योत्तरे समे ।

उत्तरके नाम २—प्रतिवाक्य १

उत्तर २ ॥

मिथ्याभियोगोऽभ्याख्यान—

झूठे दोष लगानेके नाम २—मिथ्या—

मियोग १ अभ्याख्यान ॥ २ ॥

—मथ मिथ्याभिंशंसनम् ॥ १० ॥

अभिशापः—

मदिरादिपान आदिका झूठा दोष

लगानेके नाम २—मिथ्याभिंशंसन १

॥ १० ॥ अभिशाप २ ॥

प्रणादस्तु शब्दः स्यादनुरागजः ।

अनुरागज शब्दका नाम १—प्रणाद १ ॥

यशः कीर्तिः समज्ञा च—

कीर्तिके नाम ३—यशस् १

कीर्ति २ समज्ञा ३ ॥

स्तवः स्तोत्रं स्तुतिर्नुतिः ॥ ११ ॥

स्तुतिके नाम ४—स्तव १ स्तोत्र २

स्तुति ३ नुति ४ ॥ ११ ॥

आप्रेडितं द्विस्त्रिरुक्त—

दोतीनवार कहनेका नाम १—आप्रेडित

—मुञ्चैद्युष्टं तु घोषण १

जोरसे बोलनेके नाम २—उच्चैर्घुष्ट
१ वीषणा २ ॥

काकुः स्त्रियां विकारो यः शो-
कभीत्यादिभिर्ध्वनेः ॥ १२ ॥

शोकभयकामादियुक्त वचनका नाम
१—काकु १ ॥ १२ ॥

अवर्णाक्षेपनिर्वादपरीवादापवा-
दवत् । उपक्रोशो जुगुप्सा च
कुत्सा निन्दा च गर्हणे ॥ १३ ॥

निन्दाके नाम १०—अवर्ण १
आक्षेप २ निर्वाद ३ परीवाद—परिवाद
४ अपवाद ५ उपक्रोश ६ जुगुप्सा ७
कुत्सा ८ निन्दा ९ गर्हण १० ॥ १३ ॥

पारुष्यमतिवादः स्या—

कठोर भाषणके नाम २—पारुष्य १
अतिवाद २ ॥

—द्रुत्सर्गः त्वपकारगीः ।

ललकारनेका नाम १—भर्त्सन १ ॥

यः सनिन्द उपालम्भस्तत्र
स्यात्परिभाषणम् ॥ १४ ॥

खिजानेका नाम १—परिभाषण १
॥ १४ ॥

तत्र त्वाक्षारणा यः स्यादा-
क्रोशो मैथुनं प्राति ।

परस्त्री या पुरुषसे मैथुनार्थ वार्त्ता कर-
नेका नाम १—आक्षारणा—आक्षारण १ ॥

स्यादाभाषणमालापः—

सम्बोधनपूर्वक वार्त्ता करनेके नाम

२—आभाषण १ आलाप २ ॥

प्रलापोऽनर्थकं वचः ॥ १५ ॥

अनर्थवचनका नाम १—प्रलाप १ ॥ १५ ॥

अनुलापो मुहुर्भाषा—

बारंवार भाषणके नाम २—अनुलाप
१ मुहुर्भाषा ॥ २ ॥

—विलापः परिदेवनम् ।

रोनेके नाम २—विलाप १ परिदेवन २ ॥

विप्रलापो विरोधोक्तिः—

परस्पर विरुद्ध भाषणके नाम २—
विप्रलाप १ विरोधोक्ति २ ॥

—संलापो भाषणं मिथः ॥ १६ ॥

परस्परयोग्यभाषणका नाम १—
संलाप १ ॥ १६ ॥

सुप्रलापः सुवचन—

सुन्दर वचनके नाम २—सुप्रलाप
१ सुवचन २ ॥

—मपलापस्तु निह्वः ।

मुकरजानेके नाम २—अपलाप १
निह्व २ ॥

संदेशवाग्वाचिकं स्या—

संदेशके नाम २—सन्देशवाच १
वाचिक २ ॥

—द्वाग्भेदास्तु त्रिषूत्तरे ॥ १७ ॥

रुशती शब्दसे लेकर सम्यक्शब्द-
पर्यंत जो शब्द हैं वे तीनों लिंगोंमें
होते हैं ॥ १७ ॥

रुशती वागकल्याणी—

अमंगलवाक्यका नाम १—रुशती १ ॥

—स्यात्कल्या तु शुभात्मिका ।

शुभवाणीका नाम १—कल्या १ ॥

अत्यर्थमधुरं सान्त्वं—

अतिमिष्ट वचनका नाम १—सान्त्व १ ॥

—संगतं हृदयंगमम् ॥ १८ ॥

सम्बद्ध अर्थात् योग्य वचनके नाम
२—संगत १ हृदयंगम २ ॥ १८ ॥

निष्ठुरं परुषं—

क्रुद्धोरवचनके नाम २—निष्ठुर १ परुष २ ॥

—ग्राम्यमश्लीलं—

भाँडआदिके वचनोंके नाम २—
ग्राम्य १ अश्लील २ ॥

—सूतृतं प्रिये ।

सत्ये—

प्रिय और सत्यवचनका नाम १—
सूतृत १ ॥

—ऽथ संकुलक्लिष्टे परस्परपराहते १९

पूर्वापर विरुद्ध वचनके नाम ३—संकु-
ल १ क्लिष्ट २ परस्परपराहते ३ ॥ १९ ॥

लुप्तवर्णपदं ग्रस्तं—

अधकहे वचनके नाम २—लुप्तव-
र्णपद १ ग्रस्त २ ॥

—निरस्तं त्वरितोदितम् ।

जलदी कहे हुए शब्दके नाम २—
निरस्त १ त्वरितोदित २ ॥

अम्बूकृतं सनिष्ठीव—

थूकसहित बोलनेके नाम २—अम्बू-
कृत १ सनिष्ठीव २ ॥

—मबद्धं स्यादनर्थकम् ॥ २० ॥

अर्थन्यूनवचनके नाम २—अबद्ध
१ अनर्थक २ ॥ २० ॥

अनक्षरमवाच्यं स्या—

अकथनयोग्य निन्दायुक्त वचनके
नाम २—अनक्षर १ अवाच्य २ ॥

—दाहतं तु मृषार्थकम् ।

झुठाईका नाम १—आहत १ ॥

“साल्लुण्ठन तु सात्प्रास—

हास्यसहितवचनके नाम २ ॥
सोल्लुण्ठन १ सोत्प्रास २ ॥

—भणितं रतिकूजितम्” ।

मैथुनके शब्दके नाम २—भणित
१ रतिकूजित २ ॥

अथ म्लिष्टमविस्पष्टं—

अप्रतीकके नाम २—म्लिष्ट १ अवि-
स्पष्ट २ ॥

—वितथं त्वनृतं वचः ॥ २१ ॥

झूठके नाम २—वितथ १ अनृत २ ॥ २१ ॥
सत्यं तथ्यमृतं सम्य—

सत्यके नाम ४—सत्य १ तथ्य २
ऋत ३ सम्यच् ४ ॥

—गमूनि त्रिषु तद्वति ।

सत्य आदि शब्द द्रव्यवाचक हों
तो तीनों लिंगोंमें होते हैं ॥

शब्दे निनादनिनदध्वनिध्वान-
स्वस्वनाः ॥ २२ ॥ स्वाननिर्घोष-
निर्हादनादनिस्वाननिस्वनाः ।
आरवारावसंरावविरावा—

शब्दके नाम १७—शब्द १ निनाद
२ निनद ३ ध्वनि ४ ध्वान ५ रव ६
स्वन ७ ॥ २२ ॥ स्वान ८ निर्घोष ९
निर्हाद १० नाद ११ निःस्वान १२
निःस्वन १३ आरव १४ आराव १५
संराव १६ विराव १७ ॥

—अथ मर्मरः ॥ २३ ॥

स्वनिते वस्त्रपर्णानां—

वस्त्र और पर्तोंके शब्दका नाम १—
मर्मर १ ॥ २३ ॥

—भूषणानां च शिञ्जितम् ।

गहनेके खनखनाहटका नाम १—
शिञ्जित १ ॥

निकाणो निकणः काणः कणः
कणनमित्यापि ॥ २४ ॥

वीणादि शब्दोंके नाम ५—निकवाण
१ निकण २ काण ३ कण ४ कणन
५ ॥ २४ ॥

वीणायाः कणिते प्रादेः प्रका-
णप्रकणादयः ।

केवल वीणाके बाजोंके नाम ३—
प्रकाण १ प्रकण २ उपकणन आदि ३ ॥

कोलाहलः कलकल—

कोलाहलके नाम २—कोलाहल १
कलकल २ ॥

—स्तिरश्वां वाशितं रुतम् २५

पक्षियोंके शब्दके नाम २—वाशित

१ रुत २ ॥ २५ ॥

स्त्री प्रतिश्रुत्प्रतिध्वाने—

आवाजकी आवाज अर्थात् गूँजनेके
नाम २—प्रतिश्रुत् १ प्रतिध्वान २ ॥

—गीतं गानमिमे समे ।

गानेके नाम २—गीत १ गान २ ॥

इति शब्दादिवर्गः ॥ ६ ॥

अथ नाट्यवर्गः ७.

निषादोर्ध्वमगान्धारषड्जमध्य-

१ षड्जं रीति मयूरस्तु गावो नर्दन्ति
चर्षभम् । अजाविकौ च गांधारं क्रौंचो नद-
ति मध्यमम् ॥ १ ॥ पुष्पसाधारणे काले
क्रोकिलो रीति पञ्चमम् । अश्वस्तु धैवतं
रीति निषादं रीति कुंजरः ॥ २ ॥ भाषा-
मोर षड्ज शब्दको बोलता है । बैल ऋषभ
शब्दको बोलता है । भेड़ बकरी गान्धार
स्वरको बोलते हैं । कौञ्च पक्षी मध्यम स्वरको
बोलता है । घोड़ा धैवत स्वरको बोलता
है । क्रोकिल वसन्त कालमें पञ्चम स्वरको
बोलता है । हस्ती निषाद स्वरको बोलता है ।

मधैवताः ॥ पञ्चमश्चेत्यमी सप्त तन्त्रीकण्ठोत्थिताः स्वराः ॥ १ ॥

वीणासे वा कंठसे उत्पन्न होनेवाले स्वरोंके नाम ७—निषाद १ ऋषभ २ गान्धार ३ षड्ज ४ मध्यम ५ धैवत ६ पञ्चम ७ ॥ १ ॥

काकली तु कले सूक्ष्मे—
सूक्ष्मशब्दका नाम १—काकली १

—ध्वनौ तु मधुरास्फुटे—

कलो—

मीठी और अस्फुट आवाजका नाम १—कल १ ॥

—मन्द्रस्तु गम्भीरे—

गम्भीर शब्दका नाम १—मन्द्र १ ॥

—तारोऽत्युच्चै-

अत्युच्च शब्दका नाम १—तार १ ॥

—स्त्रयस्त्रिषु ॥ २ ॥

कल आदि तीन शब्द तीनोंलिंगोंमें होते हैं ॥ २ ॥

समन्वितलयस्वेकतालौ—

वाद्यगानादिके एकसंग तालस्वरका नाम १—एकताल १ ॥

—वीणा तु वल्लकी ।

विपञ्ची—

वीणाके नाम ३—वीणा १ वल्लकी २ विपञ्ची ३ ॥

—सा तु तन्त्रीभिः सप्तभिः परिवादिनी ॥ ३ ॥

सात तारोंसे बोलनेवाली वीणाका नाम १—परिवादिनी १ ॥ ३ ॥

ततं वीणादिकं वाद्य—

वीणादिक बाजेका नाम १—तत १ ॥

—मानद्धं मुरजादिकम् ।

मृदंगआदि बाजेका नाम १—आनद्ध १ ॥

वंशादिकं तु सुषिरं—

वंशी आदि बाजेका नाम १—सुषिर १ ॥

—कांस्यतालादिकं घनम् ॥ ४ ॥

झांझ मंजीरा आदि बाजेका नाम १—घन १ ॥ ४ ॥

चतुर्विधमिदं वाद्यं वादित्रातोद्य-
नामकम् ।

तत आदि चारों बाजोंका इकट्ठा नाम ३—वाद्य १ वादित्र २ आतोद्य ३ ॥

मृदङ्गा मुरजा—

मृदंगके नाम २—मृदंग १ मुरज २

—भेदास्त्वङ्ग्यालिङ्गयोर्ध्वका-

स्त्रयः ॥ ५

मृदंगके भेद ३—अङ्कय १ आलिङ्गय २ ऊर्ध्वक ३ ॥ ५ ॥

स्याद्यशः पटहो ठक्का—

नगाडेके नाम २—यशःपटह १ डक्का २ ॥

भेर्यामानकदुन्दुभो ।

धौसा नफीरि आदिके नाम ३—

भेरी १ आनक २ दुन्दुभि ३ ॥

आनकः पटहोऽस्त्री स्यात्—

ढोलके नाम २—आनक १ पटहर ॥

—क्रोणो वीणादिवादनम् ॥ ६ ॥

जिससे वीणादि बजाते हैं उस नक्खी
आदिका नाम १—क्रोण १ ॥ ६ ॥

वीणादण्डः प्रवालः स्या—

वीणाकी डंडीका नाम १—प्रवाल १

—त्ककुभस्तु प्रसेवकः ।

वीणाके नीचे जो गोल गोल
चर्मसे मढाहुआ होता है उसके नाम
२—ककुभ १ प्रसेवक २ ॥

कोलम्बकस्तु कायोऽस्या—

वीणाके सर्वांगका नाम १—कोलम्बक १

—उपनाहो निबन्धनम् ॥ ७ ॥

वीणामें जहां तार बांधे जाते हैं उस-
के नाम २—उपनाह १ निबन्धन २ ॥ ७ ॥

वाद्यप्रभेदा डमरुमड्डुडिण्डिम-
झञ्जराः । मर्दलः पणवोऽन्ये च—

डमरुका नाम १—डमरु १ ॥ बडे

डमरुका नाम १—मड्डु १ ॥ डिण्डि-

मका नाम १—डिण्डिम १ ॥ झांझका

नाम १—झञ्जर १ ॥ तथा मर्दल

पणव आदि और भी बाजे हैं १ ॥

—नर्तकीलासिके समे ॥ ८ ॥

नाचनेवालीके नाम २—नर्तकी १

लासिका २ ॥ ८ ॥

विलम्बितं द्रुतं मध्यं तत्त्वमोघो
घनं क्रमात् ।

धीरे धीरे नाचका नाम १—तत्त्व

१ ॥ शीघ्र नाचका नाम १—ओघ

१ ॥ मध्यम नाचका नाम १—घन ॥

तालः कालक्रियामानं—

समय और क्रियाके प्रमाणका
नाम १—ताल १ ॥

—लयः साम्य—

बाजा और नाचका एक संग ताल
छूटनेका नाम १—लय १ ॥

—मथास्त्रियाम् ॥ ९ ॥

भाषा—इससे आगे कहे ये शब्द
स्त्रीलिंगवाची नहीं अर्थात् पुल्लिंग
नपुंसकलिंगवाची होते हैं ॥ ९ ॥

ताण्डवं नटनं नाट्यं लास्यं नृत्यं
च नर्तने ।

नाचक नाम ६—तांडव १ नटन

२ नाट्य ३ लास्य ४ नृत्य ५ नर्तन ६ ॥

तीर्थत्रिकं नृत्यगीतवाद्यं नाट्य-

मिदं त्रयम् ॥ १० ॥

नाचगीत बाजा इन तीनके इकट्ठे
नाम २—तौर्यत्रिक १ नाट्य २ ॥ १० ॥

भ्रुकुंसश्च भ्रुकुंसश्च भ्रुकुंसश्चोति
नर्तके । स्त्रीवेषधारी पुरुषो—

स्त्रीवेषधारी नाचनेवाले पुरुषके नाम—
३—भ्रुकुंस १ भ्रुकुंस २ भ्रुकुंस ३ ॥

नाट्योक्तौ गणिकाज्जुका ॥ ११ ॥

केवल नाटकमें नाचने गानेवाली
वैश्याका नाम १—अज्जुका १ ॥ ११ ॥

भगिनीपतिरावुत्तो—

वहनोईका नाम १—आवुत्त १ ॥

—भावो विद्वा—

विद्वान्का नाम १—भाव १ ॥

—नथावुकः ।

जनको—

पिताका नाम १—आवुक १ ॥

—युवराजस्तु कुमारो

भर्तृदारकः ॥ १२ ॥

युवराजके नाम २—कुमार १ भर्तृ-
दारक २ ॥ १२ ॥

राजा भट्टारको देव—

राजाके नाम २—भट्टारक १ देव २ ॥

—स्तरुता भर्तृदारिका ॥

राजकन्याका नाम १—भर्तृदारिका १ ॥

देवी कृताभिषेकाया—

अभिषेक की हुई रानीका नाम १—

देवी १ ॥

—मितरासु तु भट्टिनी ॥ १३ ॥

अन्य राजस्त्रियोंका नाम १—

भट्टिनी १ ॥ १३ ॥

अब्रह्मण्यमवध्योक्तौ—

अवध्य वचनका नाम १—अब्र-

ह्मण्य १ ॥

—राजश्यालस्तु राष्ट्रियः ।

राजाके शालेका नाम १—राष्ट्रिय १ ॥

अम्बा माता—

माताके नाम २—अम्बा १ मातृ २ ॥

—ऽथ बाला स्याद्वासू—

कुमारीके नाम २—बाला १ वासू २ ॥

—रार्यस्तु मारिषः ॥ १४ ॥

श्रेष्ठके नाम २—रार्य १ मारिष २ ॥ १४ ॥

अत्तिका भगिनी ज्येष्ठा—

जेठी बहनका नाम १—अत्तिका १ ॥

—निष्ठानिर्वहणे समे ।

नाटककी संधियोंके नाम २—निष्ठा

१ निर्वहण २ ॥

हण्डे हञ्जे हलाह्वाने नीचां चे-

टीं सखीं प्रति ॥ १५ ॥

नीचस्त्रीके पुकारनेमें—हण्डे १ ॥

चैटीके पुकारनेमें—हंजे १ ॥ सखीक

पुकारनेमें—हला १ ॥ १५ ॥

अंगहारोऽंगविक्षेपो—

लचकनेके नाम १—अंगहार १

अंगविक्षेप २ ॥

—व्यञ्जकाभिनयौ समौ ।

भाव बतानेके नाम २—व्यञ्जक १
अभिनय २ ॥

निर्वृत्ते त्वङ्गसत्त्वाभ्यां द्वे त्रि-
ष्वाङ्गिकसात्त्विके ॥ १६ ॥

भौह मट कानेका नाम १—आंगिक
१॥ अन्तःकरणके भावका नाम १—
सात्त्विक १ ॥ १६ ॥

शृंगारवीरकरुणाद्भुतहास्यभया-
नकाः॥बीभत्सरौद्रौ च रसाः—

दश रसोंके नाम १०—शृङ्गार १
वीर २ करुण ३ अद्भुत ४ हास्य ५
भयानक ६ बीभत्स ७ रौद्र ८
(शांति ९ वात्सल्य १०)

—शृङ्गारः शुचिरुज्ज्वलः ॥ १७ ॥

शृङ्गारके नाम ३—शृङ्गार १
शुचि २ उज्ज्वल ३ ॥ १७ ॥

उत्साहवर्धनो वीरः—

वीररसके नाम २—उत्साहवर्धन १
वीर २ ॥

—कारुण्यं करुणा घृणा ।

कृपा दयानुकम्पा स्यादनुक्रोशो-

करुणा रसके नाम ७—कारुण्य १
करुणा २ घृणा ३ कृपा ४ दया ५
अनुकम्पा ६ अनुक्रोश ७ ॥

—ऽप्यथो हसः ॥ १८ ॥

हासो हास्यं च—

हास्यरसके नाम ३—हस १ ॥ १८ ॥

हास २ हास्य ३ ॥

—बीभत्सं विकृतं त्रिष्विदं द्वयम् ।

बीभत्सरसके नाम २—बीभत्स १
विकृत २ ॥

विस्मयोऽद्भुतमाश्चर्यं चित्र—

अद्भुतरसके नाम ४—अद्भुत १
आश्चर्य २ विस्मय ३ चित्र ४ ॥

—मध्यमैरवम् ॥ १९ ॥

दारुणं भीषणं भीष्मं घोरं भीमं
भयानकम् । भयंकरं प्रतिभयं—

भयानक रसके नाम ९—भैरव १
॥ १९ ॥ दारुण २ भीषण ३ भीष्म ४

घोर ५ भीम ६ भयानक ७ भयंकर ८
प्रतिभय ९ ॥

—रौद्रं तूय—

रौद्ररसके नाम २—रौद्र १ उग्र २ ॥

—ममी त्रिषु ॥ २० ॥

चतुर्दश—

अद्भुतादि चौदह शब्द द्रव्यवाचक
हों तो विशेष्यनिर्गलित जानना ॥ २० ॥

—दस्त्रासो भीतिर्भीः साध्वसं
भयम् ।

भयके नाम ६—दर १ त्रास २
भीति ३ भी ४ साध्वस ५ भय ६ ॥

विकारो मानसो भावो—

मनके विकारका नाम १—भाव १ ॥

—ऽनुभावो भावबोधकः ॥ २१ ॥

भावप्रकाशकका नाम १—अनु-
भाव १ ॥ २१ ॥

गर्वोऽभिमानोऽहंकारो—

अहंकारके नाम ३—गर्व १ अभि-
मान २ अहंकार ३ ॥

—मानश्चित्तसमुन्नतिः ।

बडप्पनका नाम १—मान १ ॥

अनादरः परिभवः परीभावस्तिर-
स्क्रिया ॥ २२ ॥ रीढावमानना-
वज्ञावेहेलनमसूक्ष्णम् ।

निरादरके नाम ९—अनादर १ परि-
भव २ परीभाव ३ तिरस्क्रिया ४
॥ २२ ॥ रीढा ५ अवमानना ६ अव-
ज्ञा ७ अवहेलन ८ असूक्ष्ण ९ ॥

मन्दाक्षं द्वीस्त्रपा त्रीडा लज्जा—

लज्जाके नाम ५—मन्दाक्ष १ द्वी २

त्रपा ३ त्रीडा ४ लज्जा ५ ॥

—सापत्रपान्यतः ॥ २३ ॥

दूसरेसे लजानेके नाम १—अप-
त्रपा १ ॥ २३ ॥

क्षान्तिस्तितिक्षा—

क्षमाके नाम २—क्षान्ति १ तिति-
क्षा २ ॥

—ऽभिध्यातु परस्य विषये स्पृहा ।

परधन लेनेकी इच्छाका नाम १—
अभिध्या १ ॥

अक्षान्तिरीष्या—

ईर्ष्याके नाम २—अक्षान्ति १ ईर्ष्या २ ॥

—ऽसूया तु दोषारोपो गुणे-
ष्वपि ॥ २४ ॥

पराये गुणोंका दोष प्रसिद्ध करनेका
नाम १—असूया १ ॥ २४ ॥

वैरं विरोधो विद्वेषो—

वैरके नाम ३—वैर १ विरोध २
विद्वेष ३ ॥

मन्युशोकौ तु शुक् स्त्रियाम् ।

शोकके नाम ३—मन्यु १ शोक २
शुक् ३ ॥

पश्चात्तापोऽनुतापश्च विप्रतीसार
इत्यपि ॥ २५ ॥

पछितानेके नाम ३—पश्चात्ताप १
अनुताप २ विप्रतीसार ३ ॥ २५ ॥

कोपक्रोधाभर्षरोषप्रतिघा रुद्रकु-
धौ स्त्रियौ ।

क्रोधके नाम ७—कोप १ क्रोध २
अमर्ष ३ रोष ४ प्रतिघा ५ रुद्र ६ कुध ७ ॥

शुचौ तु चरिते शील-

शुद्ध आचरणका नाम १-शील १॥

-मुन्मादश्चित्तविभ्रमः ॥ २६॥

सिरडीपनके नाम २-उन्माद १

चित्तविभ्रम २ ॥ २६ ॥

प्रेमा ना प्रियता हार्द प्रेम स्नेहो-

प्रेमके नाम ५-प्रेमन् १ प्रियता

२ हार्द ३ प्रेमन् ४ स्नेह ५ ॥

--उथ दोहदम् ।

इच्छा कांक्षा स्पृहा तृडाञ्छा
लिप्ता मनोरथः ॥ २७ ॥

कामोऽभिलाषस्तर्षश्च-

इच्छाके नाम १२-दोहद १ इच्छा

२ कांक्षा ३ स्पृहा ४ ईहा ५ तृष् ६

वाञ्छा ७ लिप्ता ८ मनोरथ ९ ॥ २७ ॥

काम १० अभिलाष ११ तर्ष १२ ॥

-सोऽत्यर्थं लालसा द्वयोः ।

बडी इच्छाका नाम १-लालसा १॥

उपाधिर्ना धर्मचिन्ता-

धर्मचिन्ताके नाम २-उपाधि १

धर्मचिन्ता २ ॥

-पुंस्याविर्मानसी व्यथा ॥ २८ ॥

मनकी पीडाके नाम २-आधि १

मानसी व्यथा २ ॥ २८ ॥

स्याच्चिन्तास्मृतिराध्यान-

स्मरणके नाम ३-चिन्ता १ स्मृति २

आध्यान ३ ॥

-मुत्कण्ठोत्कलिके समे ।

कामादिसे उत्पन्न स्मृतिके नाम २-

उत्कण्ठा १ उत्कलिका २ ॥

उत्साहोऽध्यवसायः स्यात्-

उत्साहके नाम २-उत्साह १

अध्यवसाय २ ॥

-स वीर्यमतिशक्तिभाक् ॥ २९ ॥

असाध्य साधनमें उत्साहका नाम-

१ वीर्य १ ॥ २९ ॥

कपटोऽस्त्री व्याजदंभोपधयश्छ-

झकैतवे ।

कुसृतिर्निकृतिः-

शाठ्यं-

कपटके नाम ९-कपट १ व्याज

२ दम्भ ३ उपधि ४ छद्मन् ५ कैतव

६ कुसृति ७ निकृति ८ शाठ्य ९ ॥

-प्रमादोऽनवधानता ॥ ३० ॥

असावधानताके नाम २-प्रमाद १

अनवधानता २ ॥ ३० ॥

कौतूहलं कौतुकं च कुतुक च

कुतूहलम् ।

तमासके नाम ४-कौतूहल १

कौतुक २ कुतुक ३ कुतूहल ४ ॥

स्त्रीणां विलासविव्वोकविभ्र-
मा ललितं तथा ॥ ३१ ॥ हेलालीले
त्यमी हावाः क्रियाः शृंगारभा-
वजाः ।

शृङ्गार और भावसे उत्पन्न होनेवाले
स्त्रियोंके विलासके नाम ६—विलास १
विव्वोक २ विभ्रम ३ ललित ४ ॥ ३१ ॥
हेला ५ लीला ६ ॥

द्रवकेलिपरीहासाः क्रीडा
खेला च नर्म च ॥ ३२ ॥

हँसीकरनेके नाम ६—द्रव १
केलि २ परीहास ३ क्रीडा ४ खेला ५
नर्मन् ६ ॥ ३२ ॥

व्याजोऽपदेशो लक्ष्यं च—

बहाना करनेके नाम ३—व्याज १
अपदेश २ लक्ष्य ३ ॥

—क्रीडा खेला च कूर्दनम् ।

बालकोंके खेलके नाम ३—क्रीडा १
खेला २ कूर्दन ३ ॥

धर्मो निदाघः स्वेदः स्यात्—

गर्मीके नाम ३—धर्म १ निदाघ २
स्वेद ३ ॥

—प्रलया नष्टचेष्टता ॥ ३३ ॥

बेहोशीके नाम २—प्रलय १ नष्ट-
चेष्टता २ ॥ ३३ ॥

अवाहित्याऽऽकारगुप्तिः—

शोकमें सूरत छिपानेके नाम २—
अवाहित्या १ आकारगुप्ति २ ॥

—समौ संवेगसंभ्रमौ ।

हर्ष आदिके कारण शीघ्र कार्य
करनेके नाम २—संवेग १ संभ्रम २ ॥

स्यादाच्छुरितकंहासःसोत्प्रासः—

किसीको खिजानेके लिये हँसी
करनेका नाम १—आच्छुरितक १ ॥

—स मनाक् स्मितम् ॥ ३४ ॥

मुस्कुरानेका नाम १—स्मित १ ॥ ३४ ॥

मध्यमः स्याद्विहासतं—

मध्यम हास्यका नाम—१ विहसित १ ।

रोमाञ्चो रोमहर्षणम् ।

रोमोंके खड़ेहोनेके नाम २—रोमाञ्च १
रोमहर्षण २ ॥

क्रन्दितं रुदितं क्रुष्टं—

रौनेके नाम ३—क्रन्दित १ रुदित
२ क्रुष्ट ३ ॥

—जृम्भस्तु त्रिषु जृम्भणम् ॥ ३५ ॥

जम्भाई लेनेके नाम २—जृम्भ १
जृम्भण २ ॥ ३५ ॥

—विप्रलम्भो विसंवादो—

स्वीकार करके कार्यको न करनेके
नाम २—विप्रलम्भ १ विसंवाद २ ॥

—रिङ्गणं स्वलनं समे ।

धर्मसे चलायमान होनेके अथवा
बालकोंके घुटुओंसे चलनेके नाम २—
रिङ्गण १ स्खलन २ ॥

स्यान्निद्रा शयनं स्वापः स्वप्नः
संवेश इत्यपि ॥ ३६ ॥

शयन करनेके नाम ५—निद्रा १
शयन २ स्वाप ३ स्वप्न ४ संवेश ५ ॥ ३६ ॥

तन्त्री प्रमीला—

औषनेके नाम २—तन्त्री १ प्रमीला २

—भ्रुकुटिर्भ्रुकुटिर्भ्रुकुटिःस्त्रियाम् ।

क्रोधसहित भौंह चढ़ानेके नाम ३—
भ्रुकुटि १ भ्रुकुटि २ भ्रुकुटि ३ ॥

अट्टिः स्यादसौम्येक्षिण -

—कूरट्टिका नाम १—अट्टि १ ॥

—संसिद्धिप्रकृती त्विमे ॥ ३७ ॥

स्वरूपं च स्वभावश्च निसर्गश्चा—

स्वभावके नाम ५—संसिद्धि १ प्रकृति
२ ॥ ३७ ॥ स्वरूप ३ स्वभाव ४ निसर्ग ५

—ऽथ वेपथुः ।

कम्पो—

कांपनेक नाम २—वेपथु १ कम्प २ ॥

—ऽथ क्षण उद्धर्षो मह उद्धव
उत्सवः ॥ ३८ ॥

उत्सवके नाम ५—क्षण १ उद्धर्ष २
मह ३ उद्धव ४ उत्सव ५ ॥ ३८ ॥

इति नाट्यवर्गः ॥ ७ ॥

अथ पातालभोगिवर्गः ८

अधोभुवनपातालं बलिसन्न रसा-
तलम् । नागलोको-

पातालके नाम ५—अधोभुवन १ पाता-
ल २ बलिसन्न ३ रसातल ४ नागलोक ५ ॥

—ऽथ कुहंरसुषिरं विवरं बिल-
म् ॥ १ ॥ छिद्रं निर्व्यर्थनं राक
रन्ध्रं श्वभ्रं वपा शुषिः ।

छदक नाम १—कुहर १ सुषिर २
विवर ३ बिल ४ ॥ १ ॥ छिद्र ५ निर्व्यर्थन ६
शोक ७ रन्ध्र ८ श्वभ्र ९ वपा १० शुषि ११

गर्तावटौ भुवि श्वभ्रे—

पृथ्वीके गडहेके नाम २—गर्त १
अवट २ ॥

—सरन्ध्रे सुषिरं त्रिषु ॥ २ ॥

छेदयुक्त वस्तुका नाम १—सुषिर
१ ॥ २ ॥

अन्धकारोऽस्त्रियां ध्वान्तं तमिस्रं
तिमिरं तमः ।

अन्धकारक नाम ५—अधकार १
ध्वान्त २ तमिस्र ३ तिमिर ४ तमसः ५ ॥

ध्वान्ते गाढेऽन्धतमस—

अत्यन्त अधकारका नाम १—अन्ध-
तमस २ ॥

—क्षीणेऽवतमस-

थोड़ी अन्धियारीका नाम १—
अवतमस १ ॥

—तमः ॥ ३ ॥

विष्वक्संतमस—

सब ओर फैले हुए अन्धकारका
नाम १—सन्तमस १ ॥ ३ ॥

—नागाः काद्रवेया—

फन और पूँछवाले मनुष्याकार
सर्पोंके नाम २—नाग १ काद्रवेय २ ॥

—स्तदीश्वरः । शेषोऽनन्तो—
शेषनागके नाम २—शेष १ अनन्त २ ॥

—वासुकिस्तु सर्पराजो—

सर्पराजके नाम २—वासुकि १
सर्पराज २ ॥

—ऽथ गोनसे ॥ ४ ॥

तिलित्सः स्या—

गोकै समान नासिकावाले सर्पके
नाम २ ॥ गोनस १ ॥ ४ ॥

तिलित्स २ ॥

—दजगरे शयुर्वाहस इत्युभौ ।

अजगरके नाम ३—अजगर १
शयु २ वाहस ३ ॥

अलगर्दो जलव्यालः—

पानीके सर्पके नाम २—अलगर्द
१ जलव्याल २ ॥

समौ राजिलडुण्डुभौ ॥ ५ ॥

द्विमुही सर्पके नाम २—राजिल १ ॥
डुण्डुभ २ ॥ ५ ॥

मालुधानो मातुलाहि—

चीतेसर्पके नाम २—मालुधान
१ मातुलाहि २ ॥

—निर्मुक्तो मुक्तकंचुकः ।

कैचुलीके छोड़ेहुए सब सर्पोंके
नाम २—निर्मुक्त १ मुक्तकंचुक २ ॥

सर्पः पृदाकुर्भुजगो भुजङ्गोऽहि-
र्भुजंगमः ॥ ६ ॥ आशीविषो विष-

धरश्चक्री व्यालः सरीसृपः ।
कुण्डली गूढपाच्चक्षुःश्रवाःकाको-

दरः फणी ॥ ७ ॥ दर्वीकरो
दीर्घपृष्ठो दन्दशूको विलेशयः ॥

उरगः पन्नगो भोगी जित्त्वगः
पवनाशनः ॥ ८ ॥

सर्पके नाम २५—सर्प १ पृदाकु २
भुजग ३ भुजंग ४ अहि ५ भुजंगम ६

॥ ६ ॥ आशीविष ७ विषधर ८ चक्रिन्
९ व्याल १० सरीसृप ११ कुण्डलिन् १२

गूढपाद १३ चक्षुःश्रवस् १४ काकोदर
१५ फणिन् १६ ॥ ७ ॥ दर्वीकर १७

दीर्घपृष्ठ १८ दन्दशूक १९ विलेशय
२० उरग २१ पन्नग २२ भोगिन्

२३ जित्त्वग २४ पवनाशन २५ ॥ ८ ॥

त्रिष्वोह्यं विषास्थ्याद—

सर्पके विष और हड्डी आदिका
नाम १—आहेय १ ॥

—स्फटायां तु फणा द्वयोः ।

सर्पके फनके नाम २—स्फटा १
फणा २ ॥

समौ कंचुकनिर्मोकौ—

कचुलीके नाम २—कंचुक १
निर्मोक २ ॥

—क्ष्वेडस्तु गरलं विषम् ॥ ९ ॥

विषके नाम ३—क्ष्वेड १ गरल
२ विष ३ ॥ ९ ॥

पुसि ह्रीवे न काकोलकालकूटह-
लाहलाः । सौराष्ट्रिकः शौक्लिकेयो
ब्रह्मपुत्रः प्रदीपनः ॥ १० ॥
दारदो वत्सनाभश्च विषभेदा
अभी नव ।

विषभेद ९—काकोल १ काल-
कूट २ हलाहल ३ सौराष्ट्रिक ४ शौक्लि-
केय ५ ब्रह्मपुत्र ६ प्रदीपन ७ ॥ १० ॥
दारद ८ वत्सनाभ ॥ ९ ॥

विषवैद्यो जाङ्गुलिको—

सर्पके विषको दूर करनेकी विद्या
जाननेवालेके नाम २—विषवैद्य १
जाङ्गुलिक ॥ २ ॥

—व्यालग्राह्याहितुण्डिकः ॥ ११ ॥

सर्प पकड़नेवालेके नाम २—व्याल-
ग्राहिन् १ अहितुण्डिक २ ॥ ११ ॥
इति पातालभोगिवर्गः ॥ ८ ॥

अथ नरकवर्गः ९.

स्यान्नारकस्तु नरको निरयो
दुर्गतिः स्त्रियाम् ।

नरकके नाम ४—नारक १
नरक २ निरय ३ दुर्गति ४ ॥

तद्भेदास्तपनावीचिमहारौरवरो-
रवाः ॥ १ ॥ संहारः कालसूत्रं
चेत्याद्याः—

नरकोंकी जातिके भेद — तपन १
अवीचि २ महारौरव ३ रौरव ४
॥ १ ॥ संहार ५ कालसूत्र ६ आदि ॥

—सत्त्वास्तु नारकाः ।

प्रेता—

नरकनिवासियाके नाम २ —
नारक १ प्रेत २ ॥

—वैतरणीसिंधुः—

प्रेतोंकी नदीका नाम १—वैतरणी १ ॥

—स्यादलक्ष्मीस्तु निर्ऋतिः ॥ २ ॥

नारककी अशोभाका नाम २—
अलक्ष्मी १ निर्ऋति २ ॥ २ ॥

विष्टिराजः—

नरकमें जबरदस्ती ढकेलनेके नाम
२-विष्टि १ आजू २ ॥

—कारणा तु यातना तीव्रवेदना
नरककी पीडाके नाम ३-कारणा
१ यातना २ तीव्रवेदना ३ ॥

पीडा बाधा व्यथा दुःखमामनस्यं
प्रसूतिजम् ॥ ३ ॥ स्यात्कष्टं
कृच्छ्रमाभीलं—

पीडाके नाम ९-पीडा १ बाधा
२ व्यथा ३ दुःख ४ आमनस्य ५
प्रसूतिज ६ ॥ ३ ॥ कष्ट ७ कृच्छ्र ८
आभील ९ ॥

—त्रिष्वेषां भेद्यगामि यत् ॥४॥

इन शब्दोंमें जो द्रव्यवाचक हों
वह तीनो लिंगोंमें होते हैं ॥ ४ ॥

इति नरकवर्गः ॥ ९ ॥

अथ वारिवर्गः १०.

समुद्रोऽब्धिरकूपारः पारावारः
सरित्पतिः । उदन्वानुदधिः
सिन्धुः सरस्वानसागरोऽर्णवः ॥ १ ॥
रत्नाकरो जलनिधिर्यादः पतिरपां-
पतिः ।

समुद्रके नाम १५-समुद्र १ अब्धि
२ अकूपार ३ पारावार ४ सरित्पति
५ उदन्वत् ६ उदधि ७ सिन्धु ८
सरस्वत् ९ सागर १० अर्णव—

११ ॥ १ ॥ रत्नाकर १२ जलनिधि १३
यादः पति १४ अपाम्पति १५ ॥

तस्य प्रभेदाः क्षीरोदो लवणो-
दस्तथापरे ॥ २ ॥

समुद्रके भेद ७-क्षीरोद १
लवणोद २ (इक्षुरसोद ३ सुरोद ४ दधि-
मण्डोद ५ स्वादूद ६ वृतोद ७) ॥ २ ॥

आपः स्त्री भूमि वारवारि सलिलं
कमलं जलम् । पयः कीलालम-
मृतं जीवनं भुवनं वनम् ॥ ३ ॥
कवन्धमुदकं पाथः पुष्करं सर्व-
तोमुखम् । अम्भोऽर्णस्तोयपानी-
यनीरक्षीराम्बु शम्बरम् ॥ ४ ॥

मेघपुष्पं घनरस—

जलके नाम १७-अप् १ वार
२ वारि ३ सलिल ४ कमल ५ जल
६ पयस् ७ कीलाल ८ अमृत ९
जीवन १० भुवन ११ वन १२
॥ ३ ॥ कवन्ध १३ उदक १४ पाथस्
१५ पुष्कर १६ सर्वतोमुख १७ अम्भस्
१८ अर्णस् १९ तोय २० पानीय
२१ नीर २२ क्षीर २३ अम्बु २४
शम्बर २५ ॥ ४ ॥ मेघपुष्प २६
घनरस २७ ॥

—स्त्रिषु द्वे आप्यमम्मयम् ।

जलविकारके नाम २-आप्य १
अम्मय २ ॥

भङ्गस्तरङ्ग ऊर्मिर्वा स्त्रियां
वीचि—

जलकी तरंग के नाम ४—मंग १
तरंग २ ऊर्मि ३ वीचि ४ ॥

—रथोर्मिषु ॥ ५ ॥

महत्सुलोलकलोलौ—

बडीतरंगके नाम २—म ५ ॥
उल्लोल १ कल्लोल २ ॥

—स्यादावर्तोऽम्भसां भ्रमः ।

जलके भ्रमनका नाम १—आवर्त १ ॥

पृषन्ति विन्दुपृषताः पुमांसो
विपुषः स्त्रियाम् ॥ ६ ॥

विन्दुआक नाम ४—पृषत् १
विन्दु २ पृषत ३ विपुष ४ ॥ ६ ॥

चक्राणि पुटभेदाः स्यु—

भमर पडकर जलक नीचेको जानेके
नाम २—चक्र १ पुटभेद २ ॥

—भ्रमाश्च जलनिर्गमाः ।

जलके निकलनेके जालके नाम
२—भ्रम १ जलनिर्गम २ ॥

कूलं रोधश्च तीरं च प्रतीरं च
तटं त्रिषु ॥ ७ ॥

नदीके किनारेके नाम ५—कूल
१ रोधस् २ तीर ३ प्रतीर ४
तट ५ ॥ ७ ॥

पारावारे परार्वाची तीरे—

उस पारका नाम १—पार १ ॥

इस पारका नाम १—अवार १ ॥

—पात्रं तदन्तरम् ।

नदीके पाटका नाम १—पात्र १ ॥

द्वीपोऽस्त्रियामन्तरीपं यदन्त—
वर्गिणस्तटम् ॥ ८ ॥

वेटके नाम २—द्वीप १ अन्त-
रीप २ ॥ ८ ॥

—तोयेत्यितं तत्पुलिनं—

छडावेका नाम १ ॥ पुलिन १ ॥

—सैकतं सिकतामयम् ।

वालुकाधिकस्थानके नाम २—
सैकत १ सिकतामय २ ॥

निषद्वरस्तु जम्बालः पंकोऽस्त्री
शादकदर्मौ ॥ ९ ॥

बोदा (कींच) के नाम ५—
निषद्वर १ जम्बाल २ पंक ३ शाद
४ कर्दम ५ ॥ ९ ॥

जलोच्छ्वासाः परीवाहाः—

उफलानेके नाम २—जलोच्छ्वास
१ परीवाह २ ॥

—कूपकास्तु विदारकाः ।

चूहा (सुखी नदीके गडहे) के
नाम २—कूपक १ विदारक २ ॥

नाव्यं त्रिलिङ्गं नौतार्य—

नौकामें उतरनेके योग्य जलका
नाम १—नाव्य १ ॥

स्त्रियां नौस्तरणिस्तरिः ॥ १० ॥

नावके नाम ३—नौ १ तरणि २
वरि ३ ॥ १० ॥

उडुपं तु प्लवः कोलः—

घनईके नाम ३—उडुप १ प्लव २
कोल ३ ॥

—स्रोतोऽम्बुक्षरणं स्वतः ।

स्रोतका नाम १—स्रोतस् १ ॥

आतरस्तरपण्यं स्या—

उतराईके नाम २—आतर १
तरपण्य २ ॥

—द्रोणी काष्ठाम्बुवाहिनी ॥ ११ ॥

पत्थर वा काष्ठनिर्मित नौकाके
खडीके नाम २—द्रोणी १ काष्ठाम्बु-
वाहिनी २ ॥ ११ ॥

सांयात्रिकः पोतवणिक्—

नाव लदनेवाले उद्यमीके नाम २—
सांयात्रिक १ पोतवणिक् २ ॥

—कर्णधारस्तु नाविकः ।

सेवा लगानेवालेके नाम २—कर्ण-
धार १ नाविक २ ॥

नियामकाः पोतवाहाः—

जो नौकाके पीछे खड़ा हुआ लकड़ी
धुमाया करता है उसके नाम २—निया-
मक १ पोतवाह २ ॥

—कूपको गुणवृक्षकः ॥ १२ ॥

जिस खूँटेमें नौका बांधी जाती है

उसके नाम २—कूपक १ गुणवृ-
क्षक २ ॥ १२ ॥

नौकादण्डः क्षेपणी स्या—

पाता (नौकाके दोनों पसवाड़ोंमें
बँधे हुए चलानेके काष्ठ) के नाम—
नौकादण्ड १ क्षेपणी २ ॥

—दरित्रं केनिपातकः ।

करिया (नौकाकी पीठमें लगे हुए
चलानेके काठ) के नाम २—अरित्र
१ केनिपातक २ ॥

अग्निः स्त्री काष्ठकुदालः—

नौका साफ करनेके कुदालके नाम
२—अग्नि १ काष्ठकुदाल २ ॥

सेकपात्रं तु सेचनम् ॥ १३ ॥

जिससे नावका जल उलीचा जाता
है उसके नाम २—सेकपात्र १ सेचन
२ ॥ १३ ॥

कृष्विऽर्धनावं नावोऽर्धे—

आधी नावका नाम—अर्धनाव १ ॥

—ऽतीतनौकेऽतिनु त्रिषु ।

जो नावलायक जल न हो उसका
नाम १—अतिनु १ ॥

त्रिष्वागाधात्—

अगाध शब्दपर्यंत जितने शब्द हैं
तीनों लिंगोंमें चलते हैं ॥

—प्रसन्नोच्छः—

निर्मल जलके नाम २—प्रसन्न १
अच्छ २ ॥

—कलुषोऽनच्छ आविलः ॥ १४ ॥

मैले जलके नाम ३ — कलुष १
अनच्छ २ अविल ३ ॥ १४ ॥

निम्न गभीरं गम्भीर—

गहरे जलके नाम ३—निम्न १
गभीर २ गम्भीर ३ ॥

—मुत्तानं तद्विपर्यये ।

थाह जलका नाम १—उत्तान १ ॥

अगाधमतलस्पर्श—

अथाह जलके नाम २—अगाध १
अतलस्पर्श २ ॥

—कैवर्ते दाशधीवरौ ॥ १५ ॥

मल्लाहके नाम ३—कैवर्त १ दाश
२ धीवर ३ ॥ १५ ॥

आनायः पुंसि जालं स्या—

जालके नाम २—आनाय १ जाल २ ॥

—च्छणसूत्रं पवित्रकम् ।

शणसूत्र जालके नाम २—शण-
सूत्र १ पवित्रक २ ॥

मत्स्याधानी कुवेणी स्या—

जिसमें मछली धरीं जायँ उसके
नाम २—मत्स्याधानी १ कुवेणी २ ॥

—द्वडिशं मत्स्यवेधनम् ॥ १६ ॥

मछली पकडनेके कांटेके नाम २—

द्वडिश १ मत्स्यवेधन २ ॥ १६ ॥

पृथुरोमा झषो मत्स्यो मीनो वैसा—

रिणोऽण्डजः । विसारः शकुली चा—

मछलीके नाम ८—पृथुरोमन् १
झष २ मत्स्य ३ मीन ४ वैसारिण ५
अण्डज ६ विसार ७ शकुलिन् ८ ॥

—ऽथ गडकः शकुलार्भकः ॥ १७ ॥

मछलीके बच्चोंके नाम २—गडक १
शकुलार्भक २ ॥ १७ ॥

सहस्रदंष्ट्रः पाठीनः—

पन्हा मछलीके नाम २—सहस्रदंष्ट्र
१ पाठीन २ ॥

—उल्लपी शिशुकः समौ ।

सूस मछलीके नाम २—उल्लपिन् १
शिशुक २ ॥

नलमीनश्चिलिचिमः—

चेल्हवा मछलीके नाम २—नल-
मीन १ चिलिचिम २ ॥

—प्रोष्ठी तु शफरी द्वयोः ॥ १८ ॥

सहरी मछलीके नाम २—प्रोष्ठी १
शफरी २ ॥ १८ ॥

क्षुद्राण्डमत्स्यसंघातः पोता—

धान—

अंडोंसे निकली हुई छोटी
मछलीसमूहका नाम १ पोताधान १ ॥

—मयो ज्ञषाः ।

रोहितो मदुरः शालो राजीवः
शकुलस्तिमिः ॥ १९ ॥ तिर्मि-
गिलादयश्चा-

रोहू मछलीका नाम १—रोहित-
मगरी मछलीका नाम १—मदुर
१ ॥ सौरी मछलीका नाम १—शाल
१ ॥ राया मछलीका नाम १—राजीव
१ ॥ सौरा मछलीका नाम १—
शकुल १ ॥ बडी भारी मछलीका नाम
१—तिमि १ ॥ १९ ॥ तिमिके
निगलनेवाली मछलीका नाम १ ॥
तिमिगिल १ ॥ आदि

—ऽथ यादांसि जलजन्तवः ।

सर्वजलजन्तुओंके नाम २—यादस
१ जलजन्तु २ ॥

तद्रेदाः शिशुमारोद्रशंकवो म-
करादयः ॥ २० ॥

शिरसका नाम १—शिशुमार १ ॥
ओदका नाम १—उद्र १ ॥ शक्रका
नाम १—शंकु १ ॥ मकरका नाम
१—मकर १ आदि ॥ २० ॥

स्यात्कुलीरः कर्कटकः—

कैकडाके नाम २—कुलीर १
कर्कटक २ ॥

—कूर्मे कमठकच्छपौ ।

कछुहेके नाम ३—कूर्म १ कमठ

२ कच्छप ३ ॥

ग्राहोऽवहारो—

घडियालके नाम २—ग्राह १
अवहार २ ॥

—नक्रस्तु कुम्भीरो—

नाकेके नाम २—नक्र १ कुम्भीर २ ॥

—ऽथ महीलता ॥ २१ ॥

गण्डूपदः किंचुलको—

कैचुवाके नाम ३—महीलता १
॥ २१ ॥ गण्डूपद २ किंचुलक ३ ॥

निहाका गोधिका समे ।

गोहके नाम २—निहाका १
गोधिका २ ॥

रक्तपा तु जलौकायां स्त्रियां
भूम्नि जलौकसः ॥ २२ ॥

जोकेके नाम ३—रक्तपा १ जलौका
२ जलौकस ३ ॥ २२ ॥

मुक्तास्फोटः स्त्रियां शुक्तिः—
समुद्रकी सीपीके नाम २—मुक्ता-
स्फोट १ शुक्ति २ ॥

—शंखः स्यात्कम्बुरस्त्रियौ ।

शंखके नाम २—शंख १ कम्बुर २ ॥
क्षुद्रशंखाः शंखनखाः—

छोटे शंखके नाम २—क्षुद्रशंख १
शंखनख २ ॥

—शम्बूका जलशुक्तयः ॥ २३ ॥

सब सीपीके नाम २-शम्बूक १
 जलशुक्ति २ ॥ २३ ॥
 भेके मंडूकवर्षाभूशालूरप्लवद-
 दुंराः ।
 मेडूकके नाम ६-भेक १ मण्डूक
 २ वर्षाभू ३ शालूर ४ प्लव ५ दर्दुर ६ ॥
 शिली गण्डूपदी-
 कालुईके नाम २-शिली १
 गण्डूपदी २ ॥
 -भेकी वर्षाभ्वी-
 मेडुकीके नाम २-भकी १
 वर्षाभ्वी २ ॥
 -कमठी डुलिः ॥ २४ ॥
 कलुहीके नाम २-कमठी १
 डुली २ ॥ २४ ॥
 मद्गुरस्य प्रिया शृङ्गी-
 शीगीका नाम १-शृङ्गी १ ॥
 -दुर्नामा दीर्घकोशिका ।
 झिकवाके नाम २-दुर्नामा १
 दीर्घकोशिका २ ॥
 जलाशयो जलाधारा-
 तडाग झीलादि सब जलाशयोंके
 नाम २-जलाशय १ ॥ जलाधार २ ॥
 -स्तत्रागाधजलो हृदः ॥ २५ ॥
 कुण्डका नाम १-हृद १ ॥ २५ ॥
 आहावस्तु निपानं स्यादुपकू-
 पजलाशये ।

कूपके निकटकी चरही (जलके
 लिये बनाई हुई) केः नाम २-आहाव
 १ निपान २ ॥
 पुंस्येवान्धुः प्राहिः कूप उदपानं
 तु पुंसि वा ॥ २६ ॥
 कुएके नाम ४-अन्धु २ प्राहि १
 कूप ३ उदपान ४ ॥ २६ ॥
 नेमिस्रिकाऽस्य-
 कुएकी पाठिकाका नाम १-
 त्रिका १ ॥
 -वीनाहो मुखबन्धनमस्य यत् ।
 पक्की जगतका नाम १-वीनाह १ ॥
 पुष्करिण्यां तु खातं स्या-
 चौकोने तालाबके नाम २-
 पुष्करिणी १ खात २ ॥
 -दखातं देवखातकम् ॥ २७ ॥
 नहीं खोदे हुए तालाबके नाम २-
 अखात १ देवखातक २ ॥ २७ ॥
 पद्माकरस्तडागोऽस्त्री-
 जिस तालाबमें कमल हों उसके
 नाम २-पद्माकर १ तडाग २ ॥
 -कासारः सरसी सरः ।
 सामान्य तालाबके नाम ३-
 कासार १ सरसी २ सरस् ३ ॥
 वेशन्तः पल्वलं चालपसरो-
 छोटी तलैयाके नाम ३-वेशन्तः
 १ पल्वल २ अल्पसरस् ३ ॥

—वापी तु दीर्विका ॥ २८ ॥
बावडीके नाम २—वापी १ दी-
र्विका ॥ २ ॥ ॥ २८ ॥

खेयं तु परिखा—
खाँचा(खाही) के नाम २—खेय
१ परिखा २ ॥

—ऽऽधारस्त्वम्भसां यत्र धारणम् ।
बांधक नाम १—आधार १ ॥
स्यादालवालमावालमावापो—
थाल्हाके नाम ३—आलवाल १
आवाल २ आवाप ३ ॥

—ऽथ नदी सरित् ॥ २९ ॥
तरंगिणी. शैवलिनी तटिनी
द्वादिनी धुनी । स्रोतस्वती द्वीप-
वती स्रवन्ती निम्नगापगा ॥ ३० ॥
नदीके नाम १२—नदी १ सरित् २
॥ २९ ॥ तरंगिणी ३ शवलिनी ४ तटि-
नी ५ द्वादिनी ६ धुनी ७ स्रोतस्वती ८
द्वीपवती ९ स्रवन्ती १० निम्नगा ११
आपगा १२ ॥ ३० ॥

गंगा विष्णुपदी जहुतनया
सुरनिम्नगा भागीरथी त्रिपथगा त्रि-
स्रोता भीष्मसूरपि ॥ ३१ ॥

गंगाजीके नाम ८—गंगा १
विष्णुपदी २ जहुतनया ३ सुरनिम्नगा ४
भागीरथी ५ त्रिपथगा ६ त्रिस्रोतस् ७
भीष्मसू ८ ॥ ३१ ॥

कालिन्दी सूर्यतनया यमुना
शमनस्वसा ।

यमुनाके नाम ४—कालिन्दी १
सूर्यतनया २ यमुना ३ शमनस्वसृ ४ ॥
रेवा तु नर्मदा सोमोद्भवा मे-
कलकन्यका ॥ ३२ ॥

नर्मदाके नाम ४—रेवा १ नर्मदा
२ सोमोद्भवा ३ मेकलकन्यका ४ ॥ ३२ ॥
कर्तोया सदानीरा-
गौरीविवाहमें जो कन्यादानजलसे
उत्पन्न हुई उस नदीके नाम १—कर्तो-
या १ सदानीरा २ ॥

—बाहुदा सैतवाहिनी ।
सहस्रबाहुकी नदीके नाम २—
बाहुदा १ सैतवाहिनी २ ॥

शतद्रुस्तु शुतुद्रिः स्या-
शतलजके नाम २—शतद्रु १ शुतुद्रि २ ॥
—द्विपाशा तु विपाद् स्त्रियाम् ३ ३
व्यासनदीके नाम २ ॥ विपाशा १
विपाशू २ ॥ ३३ ॥

शोणो हिरण्यवाहः स्या-
शोणभद्रके नाम २—शोण १
हिरण्यवाह २ ॥

—कुल्याल्पा कृत्रिमा सरित् ।
नहरका नाम १—कुल्या १ ॥

शरावती वेत्रवती चन्द्रभागा
सरस्वती ॥ ३४ ॥ कावेरी-

शरावतीका नाम १-शरावती १ ॥
वेत्रवतीका नाम १-वेत्रवती १ ॥ चि-
नाबका नाम १-चन्द्रभागा १ ॥
सरस्वतीका नाम १-सरस्वती १ ॥
॥ ३४ ॥ कावेरीका नाम १ कावेरी १ ॥

-सरितोऽन्याश्च-

और भी कौशिकी आदि नदियाँ हैं ॥

-संभेदः सिन्धुसंगमः ।

जहाँ एक नदी दूसरीसे मिलती है
उस संगमके नाम २-संभेद १
सिन्धुसंगमः २ ॥

द्वयोः प्रणाली पयसः पदव्यां-

पनारका नाम १-प्रणाली १ ॥

-त्रिषु तूत्तरौ ॥ ३५ ॥

आगे होनेवाले दोनों शब्द तीनों
लिंगोंमें वर्तते हैं ॥ ३५ ॥

देविकायां सरयवां च भवेद्वा-
विकसारवौ ।

देविका नदीमें जो २ उत्पन्न हों
उनका नाम १-दाविक १ ॥ सरयूमें
जो २ उत्पन्न हो उनका नाम १-सीरव १ ॥

सौगन्धिकं तु कङ्कारं-

कुई(संध्यामें खिलनेवाले श्वेतकमल)
के नाम २-सौगन्धिक १ कङ्कार २ ॥

-हलुकं रक्तसन्ध्यकम् ॥ ३६ ॥

लाल कुईके नाम २-हलुक १

रक्तसन्ध्यक २ ॥ ३६ ॥

स्यादुत्पलं कुवलयः-

कुमुदकमल साधारणके नाम २-
उत्पल १ कुवलय २ ॥

-मथ नीलाम्बुजन्म च ।

इन्दीवरं च नीले स्मिन्-

काले कमलके नाम २-नीलाम्बु-
जन्मन् १ ॥ इन्दीवर २ ॥

-सिते कुमुदकैरेवे ॥ ३७ ॥

उज्ज्वल कमलके नाम २-कुमुद १
कैरेव २ ॥ ३७ ॥

शालूकमेषां कन्दः स्या--

कमलोंके कन्दका नाम १-शालूक १ ॥

द्वारिपर्णी तु कुम्भिका ।

जलकुम्भीके नाम २-वारिपर्णी १
कुम्भिका २ ॥

जलनीली तु शेवालं शैवलो-

शवालके नाम ३-जलनीली १
शेवाल २ शैवल ३ ॥

-ऽथ कुमुद्वती ॥ ३८ ॥

कुमुदिन्यां-

कुमुदिनी वा कुमुदयुक्त देशके नाम
२-कुमुद्वती १ ॥ ३८ ॥ कुमुदिनी २ ॥

--नलिन्यां तु विसिनीपद्मिनी-

मुखाः ।

कमलिनीके नाम ३-नलिनी १
विसिनी २ पद्मिनी ३ आदि ॥

वा पुंसि पद्मं नलिनमरविन्दं
महोत्पलम् ॥ ३९ ॥ सहस्रपत्रं
कमलं शतपत्रं कुशेशयम् ।
पङ्केरुहं तामरसं सारसं सरसी-
रुहम् ॥ ४० ॥ विसप्रसूनराजी-
वपुष्कराम्भोरुहाणि च ।

कमलमात्रके नाम १६- पद्म १
नलिन २ अरविन्द ३ महोत्पल ४ ॥ ३९ ॥
सहस्रपत्र ५ कमलदशतपत्र ७ कुशे-
शय ८ पङ्केरुह ९ तामरस १० सारस ११
सरसीरुह १२ ॥ ४० ॥ विसप्रसून १३
राजीव १४ पुष्कर १५ अम्भोरुह १६ ॥

पुण्डरीकं सिताम्भोज-

उज्ज्वल कमलके नाम २-पुण्ड-
रीक १ सिताम्भोज २ ॥

-मथ रक्तसरोरुहे ॥ ४१ ॥

रक्तोत्पलं कोकनदं-

लाल कमलके नाम ३-रक्तसरो-
रुह १ ॥ ४१ ॥ रक्तोत्पल २ कोकनद ३ ॥

-नालो नाल-

कमलकी डांडीके नाम २-नाल
(पुँलिंग) १ नाल (नपुंसकलिंग) २ ॥

-मथास्त्रियाम् ।

सृणालं विस-

भसीडके नाम २-सृणाल १ विस २ ॥

-मञ्जादिकदम्बे खण्डमस्त्रि-
याम् ॥ ४२ ॥

कमलादिके समूहका नाम १-
खण्ड १ ॥ केवल भी नाम १-
खण्ड १ ॥ ४२ ॥

करहाटः शिफाकन्दः-

कमलकी जडके नाम २-करहाट
१ शिफाकन्द २ ॥

किंजल्कः केसरोऽस्त्रियाम् ।

कमलपुष्पके मध्यमें जो झालर होती
है उसके नाम २-किंजल्क १ केसर २ ॥

संवर्त्तिका नवदलं-

कमलक नवे पत्तोंके नाम २-
संवर्त्तिका १ नवदल २ ॥

बीजकोशो वराटकः ॥ ४३ ॥

कमलाक्षके नाम २-बीजकोश
१ वराटक २ ॥ ४३ ॥

उक्तं स्वर्ण्यौमदिकालधीशब्दादि
सनाढ्यकम् । पातालभोगिनरकं

वारि चैषां च सङ्गतम् ॥ ४४ ॥

इत्यमरसिंहकृतौ नामलिङ्गा-

नुशासने । स्वरादिकाण्डः प्रथमः

सांग एव समर्थितः ॥ १ ॥

इति श्रीमदमरसिंहविरचितामरकोशस्य

भाषाटीकायां वारिवर्गः ॥ १० ॥

इति प्रथमः कांडः समाप्तः ।

श्रीः ।

अथ द्वितीयः काण्डः ।

अथ भूमिवर्गः १.

वर्गाः पृथ्वीपुरक्षमाभृद्धनौषधि-
मृगादिभिः । नृब्रह्मक्षत्राविद्ध-
द्रैः सांगोपांगैरिहोदिताः ॥ १ ॥

इस द्वितीय काण्डमें भूमिवर्ग १,
पुरवर्ग २, शैलवर्ग ३, वनौषधिवर्ग ४,
सिंहादिवर्ग ५, मनुष्यवर्ग ६, ब्रह्मवर्ग ७,
क्षत्रियवर्ग ८, वैश्यवर्ग ९, शूद्रवर्ग १०
सांगोपांग कहेंगे ॥ १ ॥

भूर्भूमिरचलानन्ता रसा विश्व-
भरा स्थिरा । धरा धरित्री धरणिः
क्षोणिर्ज्या काश्यपी क्षितिः ।
॥ २ ॥ सर्वसहा वसुमती वसु-
धोर्वी वसुंधरा । गोत्रा कुः
पृथिवी पृथ्वी क्षमावनिर्मेदिनी
मही ॥ ३ ॥

पृथ्वीके नाम २७—भू १ भूमि २
अचला ३ अनन्ता ४ रसा ५ विश्व-
भरा ६ स्थिरा ७ धरा ८ धरित्री ९
धरणि १० क्षोणि ११ ज्या १२
काश्यपी १३ क्षिति १४ ॥ २ ॥ सर्वसहा
१५ वसुमती १६ वसुधा १७ उर्वी

१८ वसुंधरा १९ गोत्रा २० कु २१
पृथिवी २२ पृथ्वी २३ क्षमा २४ अवनि
२५ मेदिनी २६ मही २७ ॥ ३ ॥

मृन्मृत्तिका—

मिट्टीके नाम २—मृत् १ मृत्तिका २ ॥

—प्रशस्ता तु मृत्सा मृत्सा च
मृत्तिका ।

अच्छी मिट्टीके नाम २—मृत्सा १
मृत्सा २ ॥

उर्वरा सर्वसस्याढ्या—

जिस मिट्टीस सब अन्न उपजै उसका
नाम १—उर्वरा १ ॥

—स्यादूषः क्षारमृत्तिका ॥ ४ ॥

खारी मिट्टी अर्थात् नौनीके नाम २—
ऊष १—क्षारमृत्तिका २ ॥ ४ ॥

ऊषवानूषरो द्वावप्यन्यालिङ्गौ—

कलरभूमिके नाम २—ऊषवत् १
ऊषर २ ॥

स्थलं स्थली ।

स्थलके नाम २—स्थल १ स्थली २ ॥

समानौ मरुधन्वानौ—

निर्जल अर्थात् मरुदेशके नाम २— मरु १ धन्वन् २ ॥	दशक नाम २—मध्यदेश १ मध्यम २ ॥ ७ ॥
—द्वे खिलाग्रहते समे ॥ ५ ॥ त्रि—	आयावत्तः पुण्यभूमिर्मध्यं वि- न्ध्यहिमालयोः ।
बिनजोत खेतके नाम २—खिल १ अपग्रहत् ३ ॥ ५ ॥	बंगालेके समुद्रसे पश्चिम अरबसमुद्र- से पूर्व हिमाचलसे दक्षिण विन्ध्याच- लसे उत्तर देशक नाम २—आर्यावर्त १ पुण्यभूमि २ ॥
—ष्वथो जगती लोको विष्टपं भुवनं जगत् ।	नीवृज्जनपदो—
जगत्के नाम ५—जगती १ लोक २ विष्टप ३ भुवन ४ जगत् ५ ॥	राजाओंके बसाये हुए मगध आदि देशोंके नाम २— नीवृत् १ जनपद २ ॥
लोकोऽयं भारतं वर्षे—	—देशविषयौ त्वपवर्तनम् ॥ ८ ॥
हिमालयसे दक्षिण समुद्रसे उत्तरके देशतक अर्थात् हिन्दुस्थानका नाम १—भारतवर्ष १ ॥	देशमात्रके नाम ३—देश १ विषय २ उपवर्तन ३ ॥ ८ ॥
—शरावत्यास्तु योऽवधेः ॥ ६ ॥	त्रिष्वगोष्ठा—
देशः प्राग्दक्षिणः प्राच्य- शरावती नदीके ॥ ६ ॥ पूर्व दक्षिण देशका नाम १—प्राच्य १ ॥	गोष्ठपर्यंत जो शब्द हैं वे तीनों लिंगोंमें होते हैं ॥
—उदीच्यः पश्चिमोत्तरः शरावती नदीके पश्चिमोत्तरदेशका नाम १—उदीच्य १ ॥	नडप्राये नडान्नडुल इत्यपि । नडाधिकदेशक नाम २—नडत् १ नडुल २ ॥
प्रत्यन्तो म्लेच्छदेशः स्या— फारस रूस रूम आदि देशोंके नाम २—प्रत्यन्त १ म्लेच्छदेश २ ॥	कुमुद्रान्कुमुदप्राये— जहां बहुत कुमुद हों उन देशका नाम १—कुमुद्रत् १ ॥
—न्मध्यदेशस्तु मध्यमः ॥ ७ ॥	—वेतस्वान्वडुवेतसे ॥ ९ ॥
विन्ध्याचलसे उत्तर हिमालयसे दक्षिण कुरुक्षेत्रसे पूर्व प्रयागसे पश्चिम	जहां बहुत वेत हों उस देशका नाम १ वेतस्वत् ॥ १ ॥ ९ ॥

शाद्वलः शाद्वहरिते-

जहां हरी वास हो उसका नाम १-
शाद्वल १ ॥

-सजम्बाले तु पंकिलः ।

जहां बहुत कीच हो उस देशका
नाम १-पंकिल १ ॥

जलप्रायमनूपं स्यात्पुंसि कच्छ-
स्तथाविधः ॥ १० ॥

जहां बहुत पानी हो उस देशके
नाम ३- जलप्राय १ अनूप २
कच्छ ३ ॥ १० ॥

श्री शर्करा शर्करिलः शर्करः
शर्करावति ।

जहां रेत हो उस देशक नाम ४-
शर्करा १ शर्करिल २ शर्कर ३ शर्क
रावत् ४ ॥

देश एवादिमा-

ऊपर कहे हुए शर्करा आदि शब्दोंमें
पहले शर्करा १ और शर्करिल यह
दोनों देशके ही नाम हैं ॥

वेवमुन्नेयाः सिकतावति ॥ ११ ॥

इसी प्रकार सिकता १ और सिक-
तिल यह शब्द भी रेतयुक्त देशके ही
नाम हैं ॥

देशो नद्यम्बुवृष्ट्यम्बुसंपन्नग्री-
हिपालितः । स्यान्नदीमातृको
देवमातृकश्च यथाक्रमम् ॥ १२ ॥

जहां केवल नदीजलसे खेत सींचे
जाय वर्षा न होती हो उस देशका
नाम १-नदीमातृक १ ॥ जहां
वर्षाके ही जलसे सींचे जाय उसका
नाम १-देवमातृक १ ॥ १२ ॥

सुराज्ञि देशे राजन्वानस्या-
धर्मात्मा राजाके देशका नाम १-
राजन्वत् १ ॥

-ऽत्ततोऽन्यत्र राजवान् ।
सामान्य राजाके देशका नाम १-
राजवत् १ ॥

गोष्ठं गोस्थानकं-
गोष्ठके नाम २-गोष्ठ १ गोस्थान २ ॥
-तत्तु गौष्ठीने भतपूर्वकम् ॥ १३ ॥
जहां पूर्वकालमें गाये रही हों उसका
नाम १-गौष्ठीन १- १३ ॥

पर्यन्तभूः परिसरः-
नदी पर्वतादिके समीपकी भूमिके
नाम २-पर्यन्तभू १ परिसर २ ॥

-सेतुरालौ स्त्रियां-
पुलके नाम २-सेतु १ आलि २ ॥
-पुमान् ।

वामलूरश्च नाकुश्च वल्मीकं
पुनंपुसकम् ॥ १४ ॥
वमईले नाम ३-वामलूर १ नाकु
२ वल्मीक ३ ॥ १४ ॥

अयनं वर्त्ममार्गाध्वपन्थानः पद-
वी सृतिः । सरणिः पद्धतिः पद्या
वर्त्तन्येकपदीति च ॥ १५ ॥

मार्गके नाम १२—अयन १ वर्त्मन्
२ मार्ग ३ अध्वन् ४ पथिन् ५ पदवी
६ सृति ७ सरणि ८ पद्धति ९ पद्या १०
वर्त्तनी ११ एकपदी १२ ॥ १५ ॥

अतिपन्थाः सुपन्थाश्च सत्पथ-
श्रार्चितेऽध्वनि ।

अच्छे मार्गके नाम ३—अतिपथिन् १
सुपथिन् २ सत्पथ ३ ॥

व्यध्वो दुरध्वो विपथः कदध्वा
कापथः समाः ॥ १६ ॥

खराब मार्गके नाम ५—व्यध्व १
दुरध्व २ विपथ ३ कदध्वन् ४ कापथ
५ ॥ १६ ॥

अपन्थास्त्वपथं तुल्ये-

जहां मार्ग न हो उसके नाम २—
अपथिन् १ चतुष्पथ २ ॥

—शृंगाटकचतुष्पथे ।

चौहट्टा वा चौकके नाम २—
शृंगाटक १ चतुष्पथ २ ॥

प्रान्तरं दूरशून्योऽध्वा-

जहां बड़ी दूरतक छाया वा मनु-
ष्यादि न हों उस मार्गका नाम १—
प्रान्तर १ ॥

—कान्तारं वर्त्म दुर्गमम् १७ ॥

चौरकण्टकादियुक्त मार्गका नाम १—
कान्तार १ ॥ १७ ॥

—गव्यूतिः स्त्री क्रोशयुगं—

दो कोशका नाम १—गव्यूति १ ॥

—नल्वः किष्कुचतुःशतम् ।

४०० हाथका नाम १—नल्व १ ॥

घण्टापथः संसरणं—

राजमार्ग अर्थात् सडकके नाम २—
घण्टापथ १ संसरण २ ॥

—तत्पुरस्योपनिष्करम् ॥ १८ ॥

ग्रामके निकासका नाम १—उप-
निष्कर १ ॥ १८ ॥

इति भूमिवर्गः ॥ १ ॥

अथ पुरवर्गः २.

पूः स्त्री पुरीनगरी वा पत्तनं पुट-
भेदनम् । स्थानीयं निगमे—

शहरके नाम ७—पुर १ पुरी २ नगरी
३ पत्तन ४ पुटभेदन ५ स्थानीय ६
निगम ७ ॥

—ऽन्यत्तु यन्मूलनगरात्पुरम् ॥ १ ॥

तच्छाखानगरं—

शहरसम्बन्धी छोटे नगरोंका नाम १—
॥ १ ॥ शाखानगर १ ॥

—वेशो वेश्याजनसमाश्रयः ।

वेश्याके स्थानके नाम २-वेश १
वेश्याजसनमाश्रय २॥

आपणस्तु निषद्यायां-

बजारके नाम २-आपण १ निषद्या २॥

-विषणिः पण्यवीथिका ॥ २ ॥

जहाँ बाजार न हो परन्तु वस्तु वि-
क्रीती हों उसके नाम २-विषणी १
पण्यवीथिका २ ॥ २ ॥

रथ्या प्रतोली विशिखा-

बीचगाउँकी गलीके नाम ३-रथ्या
१ प्रतोली २ विशिखा ३ ॥

-स्याच्चयो वप्रमस्त्रियाम् ।

किलेके इधर उधरकी मिट्टीके नाम
२-चय १ वप्र २ ॥

प्राकारो वरणः सालः-

किलेके नाम ३-प्राकार १ वरण
२ साल ३ ॥

-प्राचीनं प्रान्ततो वृत्तिः ३ ॥

चारों ओर कांटोंकी बाडका नाम १-
प्राचीन १ ॥ ३ ॥

भित्तिः स्त्री कुड्य-

दीवारके नाम २-भित्ति १ कुड्य २ ॥

-मेडूकं यदन्तर्पस्तकीकसम् ॥

जिस दीवारमें मजबूतीके वास्ते हड्डी
आदि लगाई गई हों उसका नाम १॥

मेडूक १॥

गृहं गेहोदवसितं वेश्म सन्न निके-
तनम् ॥ ४ ॥ निशान्तपस्त्यस-
दनं भवनागारमन्दिरम् । गृहाः
पुंसि च भूमन्येव निकायनिलया-
लयाः ॥ ५ ॥ वासः कुटी द्वयोः
शाला सभा-

गृहके नाम २०-गृह १ गेह २
उदवसित ३ वेश्मन् ४ सन्न ५ निकेतन
६ ॥ ४ ॥ निशान्त ७ पस्त्य ८ सदन ९
भवन १० अगार ११ मंदिर १२ गृह
(पुं० बहुवचन) १३ निकाय १४
निलय १५ आलय १६ ॥ ५ ॥ वास
१७ कुटी १८ शाला १९ सभा २०॥

-संजवनं त्विदम् ।

चतुःशाल-

जिस गृहमें आमने सामने एकसे चार
भकान हों उसके नाम २-संजमन १
चतुश्शाल २ ॥

-मुनीनां तु पर्णशालोटजो-
ऽस्त्रियाम् ॥ ६ ॥

मुनियोंकी कुटीके नाम २-पर्ण-
शाला १ उटज २ ॥ ६ ॥

चैत्यमायतनं तुल्ये-

यज्ञशालाके नाम २-चैत्य १
आयतन २ ॥

-वाजिशाला तु मन्दुरा ।

घुडसालके नाम २-वाजिशाला
१ मन्दुरा २ ॥

आवेशनं शिल्पिशाला-

कारीगरोंके स्थानके नाम २-आवे-
शन १ शिल्पिशाला २ ॥

प्रपा पानीयशालिका ॥ ७ ॥

पौशाला अर्थात् पानी पिलानेके
स्थानके नाम २-प्रपा १ पानीयशा-
लिका २ ॥ ७ ॥

मठश्छात्रादिनिलयः-

विद्यार्थी और संन्यासी आदिके
रहनेके स्थानका नाम १-मठ १ ॥

-गञ्जा तु मदिरागृहम् ।

जहां मद्य बनाया जाय अथवा
जहां मद्य रक्खा जाय उस स्थानके
नाम २-गञ्जा १ मदिरागृह २ ॥

गर्भागारं वासगृह-

गृहके मध्यभागके नाम २-
गर्भागार १ वासगृह २ ॥

-मरिष्टं सूतिकागृहम् ॥ ८ ॥

सोबरके (प्रसूतीके) गृहके नाम
२-अरिष्ट १ सूतिकागृह २ ॥ ८ ॥

वातायनं गवाक्षो-

झरोखोंके नाम २-वातायन १
गवाक्ष २ ॥

-ऽथ मण्डपोऽस्त्री जनाश्रयः ।

मण्डपके नाम २-मण्डप १
जनाश्रय २ ॥

हर्म्यादि धनिनां वासः-

धनवानोंके गृहका नाम १-हर्म्य
१ आदि ॥

-प्रासादो देवभूभुजाम् ॥ ९ ॥

देवता और राजाओंके गृहका
नाम १-प्रसाद १ ॥ ९ ॥

सौधोऽस्त्री राजसदन-

राजाओंके गृहके नाम २-सौध १
राजसदन २ ॥

-मुपकार्योपकारिका ।

राजाओंके साधारण गृहोंके नाम
२-उपकार्या १ उपकारिका २ ॥

स्वक्तिकः सर्वतोभद्रो नन्द्या-
वर्त्तादयोऽपि च ॥ १० ॥ विच्छ-
न्दकः प्रभेदा हि भवन्तीश्वरस-
न्ननाम् ।

राजगृहोंके भेद जिनमें ४ दरवाजे
आदि भेद हैं ॥ स्वस्तिक १ सर्वतोभद्र २
नन्द्यावर्त्त ३ १० ॥ विच्छन्दक ४ इत्यादि ।

रूप्यगारं भूभुजामन्तःपुरं स्या-
दवरोधनम् ॥ ११ ॥

शुद्धान्तश्चावरोधश्च-

राजस्त्रियोंके रहनेके स्थानके नाम
४-अन्तःपुर १ अवरोधन २ ॥ ११ ॥
शुद्धान्त ३ अवरोध ४ ॥

-स्यादट्टः क्षौममास्त्रियाम् ।
 गृहके ऊपरके घरके नाम २-
 अट्ट १ क्षौम २ ॥
 प्रधानप्रधणालिन्दा वहिर्द्वार-
 प्रकोष्ठके ॥ १२ ॥
 देहलीजके नाम ३-प्रधान १
 प्रधण २ अलिन्द ४ ॥ १२ ॥
 गृहावग्रहणी देह-
 देहलीके नाम २-गृहावग्रहणी १
 देहली २ ॥
 -ल्यऽङ्गणं चत्वरः।जिरे ।
 आंगनके नाम ३-अंगण १
 चत्वर २ अजिर ३ ॥
 अधस्तादारुणि शिला-
 दरवाजेके नीचेके काठका नाम १-
 शिला १ ॥
 -नासादारुपरि स्थितम् ॥ १३ ॥
 दरवाजेके ऊपरके काठका नाम
 १-नासा १ ॥ १३ ॥
 प्रच्छन्नमन्तद्वारं स्या-
 खिडकीके नाम २-प्रच्छन्न १
 अन्तद्वार २ ॥
 -त्यक्षद्वारं तु पक्षकम् ।
 बगलके द्वारके नाम २-पक्षद्वार
 १ पक्षक २ ॥
 वलीकनीधे पटलप्रान्ते-

वरौनीके नाम ३-वलीक १
 नीधर २ पटलप्रान्त ३ ॥
 -ऽथ पटलं छादिः ॥ १४ ॥
 छानिक नाम २-पटल १ छादि
 २ ॥ १४ ॥
 गोपानसी तु वलभी छादने
 वक्रदारुणि ।
 छज्जेके नाम २-गोपानसी १ वलभी १
 कपोतपालिकायां तु विटंकं
 पुनपुंसकम् ॥ १५ ॥
 कबूतरखानेके नाम २-कपोत-
 पालिका १ विटंक २ ॥ १५ ॥
 स्त्री द्वार्द्वारं प्रतीहारः-
 द्वारके नाम ३-द्वार् १ द्वार २
 प्रतीहार ३ ॥
 -स्याद्वितार्दिस्तु वेदिका ।
 वेदीके नाम २-वितार्दि १ वेदिका २ ॥
 तोरणोऽस्त्री वहिर्द्वारं-
 घरके बाहरके फाटकके नाम २-
 तोरण १ वहिर्द्वार २ ॥
 -पुरद्वारं तु गोपुरम् ॥ १६ ॥
 नगरके बाहरके फाटकके नाम २-
 पुरद्वार १ गोपुर २ ॥ १६ ॥
 कूटं पृथ्वीरि यद्वास्तिनखस्त-
 स्मि-
 नगरके द्वारसे उतरनेके लिये उतार
 चढावकी भूमिका नाम १-हस्तिनख १ ॥

—त्रय त्रिषु ।

कपाटमरं तुल्ये—

किवारोंके नाम २—कपाट १ अरर २॥

तद्विष्कम्भोऽर्गलं न ना ॥ १७ ॥ १ ॥ १९ ॥

किवाडोंके डण्डेलेका नाम १—

अर्गल ॥ १ ॥ १७ ॥

आरोहणं स्यात्सोपानं—

मिट्टी पत्थर आदिकी सीढीके नाम

२—आरोहण १ सोपान २ ॥

—निश्रेणिस्त्वधिरोहणी ।

काठकी सीढीके नाम २—निश्रेणि

१ अधिरोहणी २ ॥

संमार्जनी शोधनी स्यात्—

बुहारी अर्थात् झाडूके नाम २—

संमार्जनी १ शोधनी २ ॥

—संकरोऽवकरस्तथा ॥ १८ ॥

क्षिप्ते—

करकट वा कूडेके नाम २—संकर

१ अवकर २ ॥ १८ ॥

—मुखं निःसरणं—

निकासके नाम २—मुख १

निःसरण २ ॥

—संनिवेशो निकर्षणम् ।

नगर इत्यादिमें स्थानके निमित्त

नापी हुई भूमिके नाम २—संनिवेश

१ निकर्षण २ ॥

समौ संवसथग्रामौ—

ग्रामके नाम २—संवसथ १ ग्राम २॥

वेश्मभूर्वास्तुरस्त्रियाम् ॥ १९ ॥

घरकी भूमिका नाम १—वास्तु

ग्रामान्त उपशल्यं स्यात्—

ग्रामके समीपका नाम १—उपशल्य १॥

—सीमसीमे स्त्रियामुभे ।

सीमाके नाम २—सीमन् १ सीमा २

घोष आभीरपल्ली स्यात्—

अहीरोंके ग्रामके नाम २—

घोष १ आभीरपल्ली २ ॥

—पक्कणः श्वरालयः ॥ २० ॥

जंगलियोंके ग्रामके नाम २—पक्कण

१ श्वरालय २ ॥ २० ॥

इति पुरवर्गः ॥ २ ॥

अथ शैलवर्गः ३.

महीध्रे शिखरिक्ष्माभृदहार्यध-

रपर्वताः । अद्रिगोत्रागिरिया-

वाचलशैलशिलोच्चयाः ॥ १ ॥

पर्वतके नाम १३—महीध्र १

शिखरिन् २ क्ष्माभृत् ३ अहार्य ४

धर ५ पर्वत ६ अद्रि ७ गोत्र ८

गिरि ९ प्रावन् १० अचल ११ शैल

१२ शिलोच्चय १३ ॥ १ ॥

लोकालोकश्चक्रवाल—

जो पर्वत पृथ्वीको घरे हैं उनके नाम

२—लोकालोक १ चक्रवाल २ ॥

—त्रिकूटत्रिककुत्समौ ।

त्रिकूट कि जिसपर लंका बसी
उसके नाम २—त्रिकूट १ त्रिककुट २ ॥

अस्तस्तु चरमक्षमाभू-

अस्ताचलके नाम २—अस्त १
चरमक्षमाभूत् २ ॥

—दुदयः पूर्वपर्वतः ॥ २ ॥

उदयाचलके नाम २—उदय १
पूर्वपर्वत २ ॥ २ ॥

हिमवान्निषधो विन्ध्यो माल्य-
वान्पारियात्रकः । गन्धमादनमन्ये
च हेमकूटादयो नगाः ॥ ३ ॥

पर्वतोंके भेद ६—हिमवत् १ निषध
२ विन्ध्य ३ माल्यवत् ४ पारियात्रक
५ गन्धमादन ६ तथा हेमकूट आदि
अन्य भी पर्वत हैं ॥ ३ ॥

पाषाणप्रस्तरग्रावोपलाश्मानः शि-
ला दृषत् ।

पत्थरके नाम ७—पाषाण १
प्रस्तर २ ग्रावन् ३ उपल ४ अश्मन्
५ शिला ६ दृषत् ७ ॥

कूटोऽस्त्री शिखरं शृङ्गं-

पहाडकी चोटी वा कंगूराके नाम
३—कूट १ शिखर २ शृङ्ग ३ ॥

—प्रपातस्त्वतटो भृगुः ॥ ४ ॥

बीहडके नाम ३—प्रपात १ अतट
२ भृगु ३ ॥ ४ ॥

कटकोऽस्त्री नितम्बोऽद्वेः-

बीच पर्वतका नाम १—कटक १ ॥

स्तुः प्रस्थः सानुरस्त्रियाम् ।

पर्वतके किनारेके नाम ३—स्तु १

प्रस्थ २ सानु ३ ॥

उत्सः प्रस्रवणं-

जहां पर्वतसे चूकर पानी बहुरता
है अर्थात् कुण्डके नाम २—उत्स १
प्रस्रवण २ ॥

—वारिप्रवाहो निर्झरो झरः ॥ ५ ॥

झरनोंके नाम ३—वारिप्रवाह १
निर्झर २ झर ३ ॥ ५ ॥

दरी तु कन्दरो वा स्त्री-

बनाई हुई गुफाके नाम २—दरी
१ कन्दर-कन्दरा २ ॥

—देवखातबिले गुहा

गह्वरं-

अपने आप बनी हुई गुफाके नाम ४-
देवखात १ बिल २ गुहा ३ गह्वर ४ ॥

—गण्डशैलास्तु च्युताः स्थूलो-
पला गिरः ॥ ६ ॥

जो कि पर्वतसे भारी भारी पत्थर गिरते
हैं उनका नाम १—गण्डशैल १ ॥ ६ ॥

खनिः स्त्रियामाकरः स्यात्-

खानिके नाम २—खनि १ आकर २ ॥

—पादाः प्रत्यन्तपर्वताः ।

पर्वतके धोरेके छोटे पर्वतके नाम
२-पाद १ प्रत्यन्तपर्वत २ ॥

उपत्यकाद्वेरासन्ना भूमिरूर्ध्वम-
धित्यका ॥ ७ ॥

पहाडके नीचेकी भूमिका नाम १-
उपत्यका १ ॥ पहाडकी ऊपरकी भूमिका
नाम १-अधित्यका १ ॥ ७ ॥

धातुर्मनःशिलाद्यद्वैरैरिकं तु वि-
शेषतः ।

पर्वतसे उत्पन्न हुए जो मनःशिल
आदि तिनका नाम १-धातु १ ॥ गैरिक
(गेरू)तो धातु शब्दसे ही विख्यात है ॥

निकुञ्जकुञ्जौ वा क्लीबेलतादिपि-
हितोदरे ॥ ८ ॥

जहां कि बहुत लता वृगादिसे घिरा
हो उसके नाम २-निकुञ्ज १ कुञ्ज २ ॥ ८ ॥

इति शैलवर्गः ॥ ३ ॥

अथ वनौषधिवर्गः ४.

अटव्यरण्यं विपिनं गहनं काननं
वनम् ।

वनके नाम ६-अटवी १ अरण्य २
विपिन ३ गहन ४ कानन ५ वन ६ ॥

महारण्यमरण्यानी-

बड़े वनके नाम २-महारण्य
१ अरण्यानी २ ॥

-गृहारामास्तु निष्कुटाः ॥ १ ॥

गृहके समीप बनाये हुए बगीचेके

नाम २-गृहाराम १ निष्कुट २ ॥ १ ॥

आरामः स्यादुपवनं कृत्रिमं वन-
मेव यत् ।

गृहसमीपके वनके नाम २-
आराम १ उपवन २ ॥

अमात्यगणिकागेहोपवने वृक्षवा-
टिका ॥ २ ॥

जहां राजाके नौकर चाकर और
उनकी वेश्या रहें उस बगीचेका नाम
१-वृक्षवाटिका १ ॥ २ ॥

पुमानाक्रीड उद्यानं राज्ञः साधा-
रणं वनम् ।

राजाक उस बगीचेका नाम जिसका
सब पुरुष भोग कर सकें १-आक्रीड १ ॥

स्यादेतदेव प्रमदवनमन्तःपुरो-
चितम् ॥ ३ ॥

जहां राजा स्त्रियोंसहित क्रीडा करें
उस बगीचेका नाम १-प्रमदवन १ ॥ ३ ॥

वीथ्यालिरावलिः पंक्तिः श्रेणी-
पंक्तिके नाम ५-वीथी १ आलिर
आवलि ३ पंक्ति ४ श्रेणी ५ ॥

-लेखास्तु राजयः ।

लकीरके नाम २-लेखा १ राजि २ ॥

वन्या वनसमूहे स्या-

वनके झुंडके नाम २-वन्या १
वनसमूह २ ॥

—दंकुरोऽभिनवोद्भिदि ॥ ४ ॥

अंकुरके नाम २-अंकुर १ अभि-
नवोद्भिद् २ ॥ ४ ॥

वृक्षो महीरुहः शाखी विटपी
पादपस्तरुः । अनोकहः कुटः
शालः प्लाशी द्रुमुभागमाः ॥ ५ ॥

वृक्षके नाम १३-वृक्ष १ महीरुह २
शाखिन् ३ विटपिन् ४ पादपस्तरु ५
अनोकह ७ कुट ८ शाल ९ प्लाशिन् १०
द्रु ११ द्रुम १२ अगम १३ ॥ ५ ॥

वानस्पत्यः फलैः पुष्पात्-

जो वृक्ष फूलकर फलै उसका नाम
१-वानस्पत्य १ ॥

—तैरपुष्पाद्द्वनस्पतिः ।

जो कि फूलने बिना फले जैसे गूलर
कटहर आदि उनका नाम १-वनस्पति
१ ॥ (वृक्षमात्रको भी वनस्पति कहते हैं)

ओषध्यः फलपाकान्ताः स्यु-

फलकर पकनेपर नष्ट होनेवाले

अर्थात् अन्न आदिका नाम १-ओषधी १

—रवन्ध्यः फलेग्रहिः ॥ ६ ॥

फलनेवाले वृक्षके नाम २-अवन्ध्य

१ फलेग्रहि २ ॥ ६ ॥

वन्ध्योऽफलोऽवकेशी च-

जो नहीं फले उस वृक्षके नाम ३-
वन्ध्य १ अफल २ अवकेशिन् ३ ॥

—फलवान् फलिनः फली ।

फलयुक्त वृक्षके नाम ३-फलवद्
१ फलिन् २ फलिन् ३ ॥

प्रफुल्लोत्फुल्लसंफुल्लव्याकोशविकच-
स्फुटाः ॥ ७ ॥

फुल्लश्चैते विकसिते-

फलयुक्त (विकसित) वृक्षके नाम
८-प्रफुल्ल १ उत्फुल्ल २ सम्फुल्ल ३
व्याकोश ४ विकच ५ स्फुट ६ ॥ ७ ॥
फुल्ल ७ विकसित ८ ॥

—स्युरवन्ध्यादयस्त्रिषु ।

अवन्ध्य आदि शब्द तीनों लिंगोंमें
होते हैं ॥

स्थाणुर्वा ना ध्रुवः शंकु-

ठूठ वृक्षके नाम ३-स्थाणु १
ध्रुव २ शंकु ३ ॥

—ईश्वशाखाशिफः क्षुपः ॥ ८ ॥

जिस वृक्षमें छोटी २ डालें और जड़े
हों उसका नाम १-क्षुप १ ॥ ८ ॥

अप्रकाण्डे स्तम्बगुल्मी-

जिसमें डालियां न हों उस वृक्षके
नाम २-स्तम्ब १ गुल्म २ ॥

—वल्ली तु व्रततिर्लता ।

बेलके नाम ३-वल्ली १ व्रतति
२ लता ३ ॥

लता प्रतानिनी वीरुदगुलिमन्यु-
लप इत्यपि ॥ ९ ॥

बड़ी लंबी बेलके नाम ३-वीरुत
१ गुलिमनी २ उलप ३ ॥ ९ ॥

नगाधारोह उच्छ्राय उत्सेधश्चो-
च्छ्रायश्च सः ।

वृक्षादिकी ऊंचाईके नाम ३-
उच्छ्राय १ उत्सेध २ उच्छ्राय ३ ॥

अस्त्री प्रकाण्डः स्कन्धः स्यान्मू-
लाच्छाखावधिस्तरोः ॥ १० ॥

जड़से शाखातक पेड़के नाम २-
प्रकाण्ड १ स्कन्ध २ ॥ १० ॥

समे शाखालते-
डालके नाम २-शाखा १
लता २ ॥

-स्कन्धशाखाशाले-
प्रधानशाखा (मोटे डगों) के नाम

२-स्कन्धशाखा १ शाला २ ॥
-शिफाजटे ।

जड़के नाम २- शिफा १ जटा २ ॥
शाखाशिफावरोहः स्या-

वरोहका नाम १ - अवरोह १ ॥
-मूलाच्चाग्रं गता लता ॥ ११ ॥

मूलसे लेकर अग्रभागपर्यंत गई हुई-
गिलोय, आदिके बेलका नाम भी अव-
रोह है ॥ ११ ॥

शिरोऽग्रं शिखरं वा ना-

टैनीके नाम २-शिरोग्र १ शिखर २ ॥

मूलं बुध्नोऽडिघ्ननामकः ।

मिट्टीके भीतरकी जड़के नाम ३-

मूल १ बुध्न २ अंघ्रिनामक सब शब्द ३ ॥
सारो मज्जा नरि-

गूदेके नाम २- सार १ मज्जन् २ ॥

-त्वक् स्त्री वल्कं वल्कलमस्त्रि-
याम् ॥ १२ ॥

वृक्षकी छालके नाम ३-त्वक् १
वल्क २ वल्कल ३ ॥ १२ ॥

काष्ठं दा-

काष्ठके नाम २-काष्ठ १ दारु २ ॥

-र्विन्धनं त्वेध इधममेधः समि-
स्त्रियाम् ।

ईधनके नाम ३-ईन्धन १ एध २

-इधम ३ यज्ञादिके ईधनके नाम २ ।

एधसू १ समिधू २ ॥

निष्कुहः कोटरं वा ना-

खोइलके नाम २-निष्कुह १ कोटर २ ।

-वल्लर्मिअरिः स्त्रियो ॥ १३ ॥

मंजरीके नाम २-वल्लरि १ मंजरी

२ ॥ १३ ॥

पत्रं पलाशं छदनं दलं पर्णं छदः

पुमान् ।

पत्तोंके नाम ६- पत्र १ पलाश

२ छदन ३ दल ४ पर्ण ५ छद ६ ॥

पल्लवोऽस्त्री किसलयं—

कोपलके नाम २—पल्लव १ किसलय—१

विस्तारो विटपोऽस्त्रियाम् ॥ २४ ॥

डालोंके फैलनेके नाम २—विस्तार
१ विटप २ ॥ १४ ॥

वृक्षादीनां फलं सस्यं—

वृक्षादिकोंके फलका नाम १—
सस्य १ ॥

—वृन्तं प्रसवबन्धनम् ।

नाकूके नाम २—वृन्त १ प्रसव-
बन्धन २ ॥

आमे फले शलाटुः स्या—

कच्चे फलका नाम १—शलाटु १ ॥

च्युष्के वान—

सूखे फलका नाम १—वान १ ॥

—मुभे त्रिषु ॥ १५ ॥

शलाटु और वान शब्द तीनों लिं
गोंमें होते हैं ॥ १५ ॥

क्षारको जालकं क्लीवे—

नई कली व कलीकी डडीके नाम
२—क्षारक १ जालक २ ॥

कलिका कोरकः पुमान् ।

बिना फूली कलीके नाम २—
कलिका १ कोरक २ ॥

स्याद्गुच्छकस्तु स्तवकः—

गुच्छेका नाम १—स्तवक १ ॥

—कुड्मलो मुकुलोऽस्त्रियाम् १६

अधफूली कलीके नाम २—कुड्-
मल १ मुकुल २ ॥ १६ ॥

स्त्रियः सुमनसः पुष्पं प्रसूनं कु-
सुमं सुमम् ।

फूलके नाम ५—सुमनसू १ पुष्प
२ प्रसून ३ कुसुम ४ सुम ५ ॥

मकरन्दः पुष्परसः—

फूलके रसके नाम २—मकरन्द
१ पुष्परस २ ॥

परागः सुमनोरजः ॥ १७ ॥

फूलकी धूलिके नाम २—पराग १
सुमनोरजसू २ ॥ १७ ॥

द्विहीनं प्रसवे सर्व—

आगे अश्वत्थः आदिकोंके जो कल
पुष्पादिकोंके नाम कहेंगे वह शब्द
केवल नपुंसकलिंगमें ही होंगे ॥

हरीतक्यादयः स्त्रियाम् ।

हरीतकी आदिकोंकी फलोंके वाच
क(हरीतकी)आदि शब्द स्त्रीलिंगमें हों-
गे ॥

आश्वत्थैवैणवप्लाक्षनैयग्रोधैर्गुदं फले
॥ १८ ॥ बार्हतं च—

(पीपलके फलका नाम) अश्वत्थ
१ ॥ (बांसका फल) वैणव १ ॥
(पालकके फलका नाम) प्लाक्ष १ ॥
(वटके फलका नाम) नैयग्रोध १ ॥

(इंगुदीके फलका नाम) ऐंगुद १॥१८
(भटकटैयाके फलका नाम) वार्हत १॥
—फले जम्बू जम्बू स्त्री जम्बु
जाम्बवम् ।

जामुनके फलके नाम ३—जम्बू १
जम्बु २ जाम्बव ३ ॥

पुष्पे जातीप्रभृतयः स्वलिङ्गा—

जुहीके फलका नाम १—जाती १॥

—ब्रीहयः फले ॥ २९ ॥

यव आदि धान्योंके फल भी यव
आदि नामसे ही कहे जाते हैं जैसे
यवका फल यव, माषका फल माष,
मुद्गाका फल मुद्ग ॥ १९ ॥

विदार्याद्यास्तु मूलेऽपि—

विदारी आदिकोंके जड़ पुष्प और
फल भी विदारी आदि नामवाले ही
होते हैं अर्थात् जाती आदि शब्दोंके
पुष्पादिक भी स्वलिङ्ग ही होते हैं ॥

—पुष्पे क्लीबेऽपि पाटला ।

पाटलाके पुष्पका नाम १—पाटला १॥
यह शब्द पुष्पका नाम होकर भी
स्वलिङ्ग अर्थात् पाटलाका लिंग जो
स्त्रीलिंग उसमें होता है ॥

बोधिद्रुमश्चलदलः पिप्पलः कुञ्ज-
राशनः ॥ २० ॥

अश्वत्थ—

पीपलके नाम ५—बोधिद्रुम १ चल-
दल २ पिप्पल ३ कुञ्जराशन ४
॥ २० ॥ अश्वत्थ ५ ॥

—ऽथ कपित्थे स्युर्दधित्थग्राहिम-
न्मथाः । तस्मिन्दधिफलः पुष्प-
फलदन्तशठावपि ॥ २१ ॥

कथके नाम ७—कपित्थ १ दधित्थ
२ ग्राहिन् ३ मन्मथ ४ दधिफल ५
पुष्पफल ६ दन्तशठ ७ ॥ २१ ॥

उदुम्बरो जन्तुफलो यज्ञाङ्गो
हेमदुग्धकः ।

गूलरके नाम ४—उदुम्बर १ जन्तु-
फल २ यज्ञाङ्ग ३ हेमदुग्धक ४ ॥

कोविदारे चमरिकः कुहालो
युगपत्रकः ॥ २२ ॥

कचनारके नाम ४—कोविदार १
चमरिक २ कुहाल ३ युगपत्रक ३ ॥ २२ ॥

सप्तपर्णो विशालत्वक्छारदो विष
मच्छदः ।

छतिवतीके नाम ४—सप्तपर्ण
विशालत्वक् १ शारद ३ विषमच्छद ४ ॥

आरग्वधे राजवृक्षशम्याक-
चतुरंगुलाः ॥ २३ ॥ आरवतव्या-

धिघातकृतमालसुवर्णकाः ।

अमलतासके नाम ८—आरग्वध १
राजवृक्ष २ शम्याक ३ चतुरंगुल ४ ॥ २३ ॥

अरेवत ५ व्याधिघात ६ कृतमाल ७
सुवर्णक ८ ॥

स्युर्जम्बीरं दन्तशठजम्भजम्बीरे-
जम्भलाः ॥ २४ ॥

जम्बीरी नीबूके नाम ५—जम्बीर १
दन्तशठ २ जम्भ ३ जम्बीर ४ जम्भल
५ ॥ २४ ॥

वरणो वरुणः सेतुस्तित्तशाखः
कुमारकः ।

वरुण (वरुणा)के नाम ५—वरण
१ वरुण २ सेतु ३ तित्तशाख ४
कुमारक ५ ॥

पुन्नागे पुरुषस्तुङ्गः केसरो देव-
वल्लभः ॥ २५ ॥

नागकेशरके नाम ५—पुन्नाग १
पुरुष २ तुङ्ग ३ केशर ४ देववल्लभ ५ ॥ २५ ॥
पारिभद्रे निम्बतरुर्मन्दारः पारि-
जातकः ।

वकायनके नाम ४—पारिभद्र १
निम्बतरु २ मन्दार ३ पारिजातक ४ ॥

तिनिशे स्यन्दनो नेमी रथद्रु-
तिमुक्तकः ॥ २६ ॥

वज्जुलश्चित्रकृच्चा-

वज्जुल वृक्षके नाम ७—तिनीश १
स्यन्दन २ नेमी ३ रथद्रु ४ अतिमुक्तक ५ ॥
॥ २६ ॥ वज्जुल ६ चित्रकृत् ७ ॥

—थ द्वौ पीतनकपीतनौ ।

आम्रातके-

आम्बाडेके नाम ३—पीतन १ कपी-
तन २ आम्रातक ३ ॥

मधूके तु गुडपुष्पमधुद्रुमाः ॥ २७ ॥

वानप्रस्थमधुष्ठीलौ-

महुयेके नाम ५—मधूक १ गुडपुष्प २
मधुद्रुम ३ ॥ २७ ॥ वानप्रस्थ ४ मधु-
ष्ठील ५ ॥

—जलजेऽत्र मधूलकः ।

जलके महुयेका नाम १—मधूलक १ ॥

पीलौ गुडफलः खंसी-

देशी अखरोटकके नाम ३—पीलु १

—तस्मिंस्तु गिरिसंभवे ॥ २८ ॥

अक्षोटकन्दरालौ द्वा-

पहाडी अखरोटकके नाम २—२८ ॥

अक्षोट १ कन्दराल २ ॥

—वंकाट तु निकोचकः ।

अंकोलके नाम २—अंकोट १
निकोचक २ ॥

पलाशे किंशुकः पर्णौ वातपोथो-

पलाशके नाम ४—पलाश १ किंशुक
२ पर्ण ३ वातपोथ ४ ॥

—ऽथ वेतसे ॥ २९ ॥

रथाभ्रपुष्पाविदुरशीतवानरिव-

ज्जुलाः ।

वेतके नाम ७—वेतस १ ॥ २९ ॥ रथ २

अभपुष्प ३ विदुर ४ शीत ५ वानीर ६
वंजुल ७ ॥

द्वौ परिव्याधविदुलौ नादेयी
चाम्बुवेतसे ॥ ३० ॥

पानीके वेतके नाम ४--परिव्याध १
विदुल २ नादेयी ३ अम्बुवेतस ४ ॥ ३० ॥

सोभाञ्जने शिशुतीक्ष्णगन्धका-
क्षीवमोचकाः ।

सँहिजनेके नाम ५--सोभाञ्जन १
शिशु २ तीक्ष्णगन्धक ३ अक्षीव ४
मोचक ५ ॥

रक्तोऽसौ मधुशिशुः स्या-

लाल फूलवाले सँहिजनका नाम १-
मधुशिशु १ ॥

-दरिष्टः फेनिलस्समौ ॥ ३१ ॥

रीठेके नाम २-अरिष्ट १ फेनिल
२ ॥ ३१ ॥

विल्वे शाण्डिल्यशैलुषौ मालूर-
श्रीफलावपि ।

वेलके नाम ५--विल्व १ शाण्डिल्य २
शैलुष ३ मालूर ४ श्रीफल ५ ॥

प्लक्षो जटी पर्कटी स्या-

पाकरके नाम ३--प्लक्ष १ जटिन्
२ पर्कटिन् ३ ॥

-न्यग्रोधो बहुपादः ॥ ३२ ॥

वटके नाम ३--न्यग्रोध १ बहुपाद
२ वट ३ ॥ ३२ ॥

गालवः शावरो लोध्रस्तिरीट-
स्तिल्वमार्जनौ ।

लोध्रके नाम ६--गालव १ शावर २
लोध्र ३ तिरीट ४ तिल्व ५ मार्जन ६ ॥

आम्रश्चूतो रसालो-

आम्रके नाम ३--आम्र १ चूत २
रसाल ३ ॥

-ऽसा सहकारोऽतिसौरभः ॥ ३३ ॥

सुगंधित आम्रका नाम १-सह-
कार १ ॥ ३३ ॥

कुम्भोलूखलकं क्लीबे कौशिको
गुग्गुलुः पुरः ।

गूलके नाम ५--कुम्भ १ उलू-
खलक २ कौशिक ३ गुग्गुलु ४
पुर ५ ॥

शेलुः श्लेष्मातकः शीत उद्दालो
बहुवारकः ॥ ३४ ॥

लसोढेके नाम ५--शेलु १ श्लेष्मा-
तक २ शीत ३ उद्दाल ४--बहुवा-
रक ५ ॥ ३४ ॥

राजादनं प्रियालः स्यात्सन्नक-
द्रुर्धनुष्पटः ।

चिरंजीके नाम ४--राजादन १
प्रियाल २ सन्नकद्रु ३ धनुष्पट ४ ॥

गम्भारी सर्वतोभद्रा काश्मरी
मधुपर्णिका ॥ ३५ ॥ श्रीपर्णी
भद्रपर्णी च काश्मर्यश्चा-

खम्भारीके नाम ७-गम्भारी १
सर्वतोभद्रा २ काश्मरी ३ मधुपर्णिका ४
॥ ३५ ॥ श्रीपर्णी ५ भद्रपर्णी ६
काश्मर्य ॥ ७ ॥

प्यथ द्वयोः ।

कर्कन्धर्वदरी कोली-

बेरके नाम ३ कर्क्यू १-वदरी २
कोली ३ ॥

-कोलं कुवलेफनिले ॥ ३६ ॥

सौवीरं वदरं घोण्टा-

बेरके फलके नाम ६-कोल १
कुवल २ फनिल ३ ॥ ३६ ॥ सौवीर ४
वदर ५ घोण्टा ६ ॥

-प्यथ स्यात्स्वादुकण्टकः ।

विकङ्कतः सुवावृक्षो ग्रन्थिलो
व्याघ्रपादपि ॥ ३७ ॥

टैटीके नाम ५-स्वादुकण्टक १
विकङ्कत २ सुवावृक्ष ३ ग्रन्थिल ४
व्याघ्रपाद ५ ॥ ३७ ॥

ऐरावतो नागरंगो नादेयी भू-
मिजम्बुका ।

नारंगीके नाम ४-ऐरावत १ नाग-
रङ्ग ३ नादेयी ३ भूमिजम्बुका ४ ॥

तिन्दुकः स्फूर्जकः कालस्क-
न्धश्च शितिसारके ॥ ३८ ॥

तैदूके नाम ४-तिन्दुक १ स्फूर्जक २
कालस्कन्ध ३ शितिसारक ४ ॥ ३८ ॥

काकेन्दुः कुलकः काकतिन्दुकः
काकपीलुके ।

कुचलेके नाम ४-काकेन्दु १
कुलक २ काकतिन्दुक ३ काकपीलुक ४ ॥

गोलीढो झाटलो घण्टापाट-

लिर्मोक्षमुष्ककौ ॥ ३९ ॥

लोषके भेद मोखाके नाम ५-
गोलीढ १ झाटल २ घण्टापाटलि ३ मोक्ष
४ मुष्कक ५ ॥ ३९ ॥

तिलकः क्षुरकः श्रीमान्-

तिलकके नाम ३-तिलक १ क्षुरक
२ श्रीमत् ३ ॥

-समौ पिचुलझावुकौ ।

झाऊक नाम २-पिचुल १
झावुक २ ॥

श्रीपर्णिका कुमुदिका कुम्भी
कैडर्यकटूफलौ ॥ ४० ॥

कायफलके नाम ५-श्रीपर्णिका १
कुमुदिका २ कुम्भी ३ कैडर्य ४ कटू-
फल ५ ॥ ४० ॥

क्रमुकः पट्टिकारव्यः स्यात्पट्टी
लाक्षाप्रसादनः ।

पठानी लोषके नाम ४—क्रमुक १
पट्टिकास्य २ पट्टी ३ लाक्षाप्रसादन ४—

तूदस्तु यूपः क्रमुको ब्रह्मण्यो
ब्रह्मदारु च ॥ ४१ ॥ तूलं च—

पार्श्वपिप्पल वा तूतके नाम ६—तूद
१ यूप २ क्रमुक ३ ब्रह्मण्या ४ ब्रह्मदारु ५
॥ ४१ ॥ तूल ६ ॥

नीपप्रियककदम्बास्तु हरिप्रियः

कदम्बके नाम ४—नीप १ प्रियक
२ कदम्ब ३ हरिप्रिय ४ ॥

वीरवृक्षोऽरुष्करोऽग्निमुखी भल्ला-
तकी त्रिषु ॥ ४२ ॥

भिलावेके नाम ४—वीरवृक्ष १ अरु-
ष्कर २ अग्निमुखी ३ भल्लातकी ४ ॥ ४२ ॥

गर्दभाण्डे कन्दरालकपीतनसुपा-
श्वकाः । प्लक्षश्च—

गेठी (पिलखन) के नाम ५—
गर्दभाण्ड १ कन्दराल २ कपीतन ३
सुपाश्वक ४ प्लक्ष ५ ॥

तिन्तिडी चिञ्चाम्लिका—

इमलीके नाम ३—तिन्तिडी १
चिञ्चा २ अम्लिका ३ ॥

--ऽथ पीतसारके ॥ ४३ ॥

सर्जकासनबन्धूकपुष्पप्रियक-
जीविकाः ।

विजयसारके नाम ६—पीतसारक १

॥ ४३ ॥ सर्जक २ असन ३ बन्धूक ४
पुष्पप्रियक ५ जीवक ६ ॥

साले तु सर्जकार्ण्याश्वकर्णकाः
सस्यसम्बरः ॥ ४४ ॥

शालके नाम ६ साल— १ सर्ज २
कार्ण्य ३ अश्वकर्णक ४ सस्यसम्बर ५ ॥ ४४
नदीसर्जो वीरतरुर्निद्रुः ककु-
भोऽर्जुनः ।

अर्जुनवृक्षके नाम ५—नदीसर्ज १
वीरतरु २ इन्द्रद्रु ३ ककुभ ४ अर्जुन ५ ॥

राजादनः फलाध्यक्षः क्षीरि-
काया—

खिल्लीके नाम ३—राजादन १
फलाध्यक्ष २ क्षीरिका ३ ॥

—मथ द्वयोः ॥ ४५ ॥

इंगुदी तापसतरु—

पांखीके नाम २—इंगुदी १ तापस-
तरु २ ॥ ४५ ॥

--भूर्जे चर्मिमृदुत्वचौ ॥

भोजपत्रके वृक्षके नाम ३--भूर्ज १
चर्मिन् २ मृदुत्वच ३ ॥

पिच्छिला पूरणी मोचा स्थिरायुः
शाल्मलिर्द्वयोः ॥ ४६ ॥

समलके नाम ५--पिच्छिला १ पूरणी
२ मोचा ३ स्थिरायु ४ शाल्मलि ५ ॥ ४६ ॥

पिच्छा तु शाल्मलीवेष्टे—

सेमलके गोंदके नाम २—पिच्छा १
शाल्मलीवेष्ट २ ॥

—रोचनः कूटशाल्मलिः ।

काले सेमलके नाम २—रोचन १
कूटशाल्मलि २ ॥

चिरविल्वो नक्तमालः करजश्च
करञ्जके ॥ ४७ ॥

करञ्जके नाम ४—चिरविल्व १ नक्त-
माल २ करज ३ करञ्जक ४ ॥ ४७ ॥

प्रकीर्यः पूतिकरजः पूतिकः
कलिमारकः ।

कटौले करञ्जके नाम ४—प्रकीर्य १
पूतिकरज २ पूतिक ३ कलिमारक ४ ॥

करञ्जभेदाः षड्ग्रन्थो मर्कटच-
ङ्गाखलरा ॥ ४८ ॥

करञ्जके भेद ३—षड्ग्रन्थ १ मर्कटी
२ अङ्गारखरी ३ ॥ ४८ ॥

रोही रोहितकः श्लीहशत्रुर्दाडिम
पुष्पकः ।

रोहीडाके नाम ४ ॥ रोहिण १ रोहि-
तक २ श्लीहशत्रु ३ दाडिमपुष्पक ४ ॥

गायत्री बालतनयः खदिरो
दन्तधावनः ॥ ४९ ॥

खैरके अर्थात् कल्येके नाम ४—गा-
यत्री १ बालतनय २ खदिर ३ दन्त-
धावन ४ ४९ ॥

अरिभेदो विट्खादिरे—

दुर्गंधयुक्त खैरके नाम २—अरिभेद १

विट्खदिर २ ॥

—कदरः खादिरे सिते ।

सोमवलकोऽ—

सफेद खैरके नाम २—कदर १ सो-

मवलक २ ॥

—प्यथ व्यावर्ण्यपुच्छगन्धहस्तकौ

॥ ५० ॥ एरण्ड उरुवूकश्च रुच-

कश्चित्रकश्च सः । चञ्चुः पञ्चां-

गुलो मण्डवर्धमानव्यडम्बकाः ५१

रेड अर्थात् एरण्डके नाम १—व्याघ्र-

पुच्छ १ गन्धर्वहस्त २ ॥ ५० ॥ एरण्ड

३ उरुवूक ४ रुचक ५ चित्रक ६ चञ्चू

७ पञ्चांगुल ८ मंड ९ वर्धमान १०

व्यडम्बक ११ ॥ ५१ ॥

अल्पा शमी शमीरः स्या-

छोटीशमी(जाँटी)का नाम १—शमीर १

—च्छमी सक्तुफला शिवा ।

शमी (जाँटी) के नाम ३—

शमी १ सक्तुफला २ शिवा ३ ॥

पिण्डीतको मरुवकः श्वसनः कर-

हाटकः ॥ ५२ ॥ शल्यश्च मदने—

मयनफलके नाम ६—पिण्डीतक १

मरुवक २ श्वसन ३ करहाटक ४ ॥ ५२ ॥

शल्य ५ मदन ६ ॥

शक्रपादपः पारिभद्रकः । भद्र-
दारु द्रुकीलिमं पीतदारु च दारु
च ॥ ५३ ॥ पूतिकाष्ठं च सप्त
स्युर्देवदारु-

देवदारुके नाम ८-शक्रपादप १
पारिभद्रक २ भद्रदारु ३ द्रुकीलिम ४
पीतदारु ५ दारु ६ ॥ ५३ ॥ पूति-
काष्ठ ७ देवदारु ॥ ८ ॥

-प्यथ द्वयोः ।

पाटलिः पाटला मोषाकाचस्था-
ली फलेरुहा ॥ ५४ ॥

कृष्णवृन्ता कुबेराक्षी-

पाटरीके नाम ७-पाटलि १ पाट-
ला २ मोषा ३ काचस्थाली ४ फलेरुहा
५ ॥ ५४ ॥ कृष्णवृन्ता ६ कुबेराक्षी ७ ॥

-श्यामा तु महिलाह्वया । लता
गोविन्दिनी गुन्द्रा प्रियंगुः
फलिनी फली ॥ ५५ ॥ विष्व-
क्सेना गन्धफली कारम्भा प्रिय-
कश्च सा ।

काकुनीके नाम १२-श्यामा १
महिलाह्वया २ लता ३ गोविन्दिनी ४
गुन्द्रा ५ प्रियंगु ६ फलिनी ७ फली ८
॥ ५५ ॥ विष्वक्सेना ९ गन्धफली
१० कारम्भा ११ प्रियक १२ ॥

मण्डूकपर्णपत्रोर्णनटकद्वंगटुण्डु-
काः ॥ ५६ ॥ स्योनाकशुकनास-
क्षदीर्घवृन्तकुटन्नदाः ।

शोणकश्चारलौ-

सखिन (सोनापाठा) के नाम १२-
मण्डूकपर्ण पत्रोर्ण २ नट ३ कद्वंग ४
टुण्डुक ॥ ५६ ॥ स्योनाक ६ शुक-
नास ७ ऋक्ष ८ दीर्घवृन्त ९ कुटन्नट
१० शोणक ११ अरल १२ ॥

-तिष्यफलात्वामलकी त्रिषु ॥ ५७ ॥

अमृता च वयःस्था च-

आमलौके नाम ४-तिष्यफला १
आमलकी २ ॥ ५७ ॥ अमृता ३ वयःस्था ४

-त्रिलिङ्गस्तु विभीतकः । ना-
ऽक्षस्तुषः कर्षफलो भूतावासः
कलिद्रुमः ॥ ५८ ॥

बहेडेके नाम ६-विभीतक १ अक्ष
२ तुष ३ कर्षफल ४ भूतावास ५
कलिद्रुम ६ ॥ ५८ ॥

अभया त्वव्यथा पथ्या कायस्था
पूतनामृता । हरीतकी हैमवती
चेतकी श्रेयसी शिवा ॥ ५९ ॥

हरडके नाम ११-अभया १ अव्यथा
२ पथ्या ३ कायस्था ४ पूतना ५
अमृता ६ हरीतकी ७ हैमवती ८ चेतकी
९ श्रेयसी १० शिवा ११ ॥ ५९ ॥

पीतदुः सरलः पूतिकाष्ठं चा-
सरलके नाम ३-पीतदु १ सरल
२ पूतिकाष्ठ ३ ॥

-ऽथ द्रुमात्पलः ।

कार्णिकारः परिव्याधो-
करनेके नाम ३-द्रुमोत्पल १ कर्णि-
कार २ परिव्याध ३ ॥

-लकुचो लिकुचो डहुः ६० ॥
बडहरके नाम ३- लकुच १
लिकुच २ डहु ३ ॥ ६० ॥

पनसः कण्टकिफलो-
कटहरके नाम २- पनस १ कण्ट-
किफल २ ॥

-निचुलो हिज्जलोऽम्बुजः ।
समुद्रफलके नाम ३-निचुल १
हिज्जल २ अंबुज ३ ॥

काकोदुम्बरिका फलगूर्मिलयूर्ज-
यनेफला ॥ ६१ ॥

कट्टमरके नाम ४-काकोदुम्बरिका
१ फलगु २ मलयूर्ज ३ यनेफला ४ ॥ ६१ ॥

अरिष्टः सर्वतोभद्राहिंशुनिर्यासमा-
लकाः । पिचुमन्दश्च निंबे-

नींबके नाम ६-अरिष्ट १ सर्व-
तोभद्र २ हिंशुनिर्यास ३ मालक ४
पिचुमन्द ५ निंब ६ ॥

-ऽथ पिच्छलाऽगुरुशिशपाः ॥ ६२ ॥

सीसमके नाम ३-पिच्छला १
गुरु २ शिशपा ३ ॥ ६२ ॥

कापिला भस्मगर्भा सा-
कृष्णवर्ण सीसमका नाम १-
भस्मगर्भा ॥

-शिरीषस्तु कपीतनः ।
भण्डिलो-
शिरिसके नाम ३-शिरीष १ कपी-
तन २ भण्डिल ३ ॥

-ऽप्यथ चाम्पेयश्चम्पको हेमपु-
ष्पकः ॥ ६३ ॥

चम्पेके नाम ३ ॥ चाम्पेय १
चम्पक २ हेमपुष्पक ३ ॥ ६३ ॥
एतस्य कालिका गन्धफली स्या-
चम्पेकी कलीका नाम १-गन्ध-
फली १ ॥

-दय केसरे । बकुलो-
मौलसिरीके नाम २-केसर १
बकुल २ ॥

वज्जुलोऽशोके-
अशोकके नाम २-वज्जुल १
अशोक २ ॥

-समौ करकदाडिमौ ॥ ६४ ॥
अनारके नाम २ करक १ दा-
डिम २ ॥ ६४ ॥

चाम्पेयः केसरो नागकेसरः
काञ्चनाह्वयः ।

चंपापुष्पके नाम ४—चंपिय १
कसर २ नागकसर ३ काञ्चनाह्वय ४॥

जया जयन्ती तर्कारी नादेयी
वैजयन्तिका ॥ ६५ ॥

जाहीके नाम ५—जया १ जय-
न्ती २ तर्कारी ३ नादेयी ४ वैजयन्तिका
५ ॥ ६५ ॥

श्रीपर्णमग्निमन्थः स्यात्कणिका
गणिकारिका । जयो—

अरणीके नाम ५—श्रीपर्ण १ अग्नि-
मन्थ २ कणिका ३ गणिकारिका ४ जय ५॥

—ऽथ कुटजः शक्रो वत्सको
गिरिमल्लिका ॥ ६६ ॥

कुरयाके नाम ४—कुटज १ शक्र
२ वत्सक ३ गिरिमल्लिका ४ ॥ ६६ ॥

एतस्यैव कलिङ्गेन्द्रयवभद्रयवं
फले ।

इन्द्रजव अर्थात् कुरैयाके फलके नाम
३—कलिङ्ग १ इन्द्रयव २ भद्रयव ३ ॥

कृष्णपाकफलाविग्रसुषेणाः क-
रमर्दके ॥ ६७ ॥

करोदाके नाम ४—कृष्णपाकफल १
अविग्र २ सुषेण ३ करमर्दक ४॥ ६७॥

कालस्कन्धस्तमालः स्यात्तापि-
च्छो—

तमालके नाम ३—कालस्कन्ध १
तमाल २ तापिच्छ ३ ॥

—प्यथ सिन्दुके ।

सिन्दुवारेन्द्रसुरसौ निर्गुण्डीन्द्राणि-
केत्यपि ॥ ६८ ॥

म्योडी(सिंभाल)के नाम ५—सिन्दुक
१ सिन्दुवार २ इन्द्रसुरस ३ निर्गुण्डी
४ इन्द्राणिका ५ ॥ ६८ ॥

वेणी खरा गरी देवताडो जीमूत
इत्यपि ।

वृन्दाल वृक्ष जो गुजरातमें गोडी
प्रसिद्ध है उसके नाम ५—वेणी १
खरा २ गरी ३ देवताड ४ जीमूत ५॥

श्रीहस्तिनी तु भूरुण्डी—
घुइयां (अरवी) के नाम ४—श्रीह-
स्तिनी १ भूरुण्डी २ ॥

—तृणशून्यं तु मल्लिका ॥ ६९ ॥
भूपदी शीतभीरुश्च—

बेला (मल्लिका) क नाम २—तृण-
शून्य १ मल्लिका २ ॥ ६९ ॥ भूपदी ३
शीतभीरु ४ ॥

—सैवास्फोटा वनोद्भवा ।
वनवेलाका नाम १—आस्फोटा १ ॥

शेफालिका तु सुवहा निर्गुण्डी
नीलिका च सा ॥ ७० ॥

न्यवारी (काले पुष्पवाली निर्गुण्डी)
के नाम ४—शेफालिका १ सुवहा २
निर्गुण्डी ३ नीलिका ४ ॥ ७० ॥

सितासौ श्वेतसुरसा भूतवेश्य—

उजडी नेवाडीके नाम २—श्वेत—
सुरसा १ भूतवेशी २ ॥

—थ मागधी ।

गणिका यूथिकाम्वष्टा—

जुहीके नाम ४—मागधी १ गणि-
का २ यूथिका ३ अंबष्टा ४ ॥

—सा पीता हेमपुष्पिका ॥ ७१ ॥

पीले फूलकी जुहीका नाम १—हेमपु-
ष्पिका १ ॥ ७१ ॥

अतिमुक्तः पुण्ड्रकः स्याद्वासन्ती
माधवी लता ।

वसन्तीके नाम ५—अतिमुक्त १ पु-
ण्ड्रक २ वासन्ती ३ माधवी ४ लता ५ ॥

सुमना मालती जातिः—

चमेलीके नाम ३—सुमनसू १
मालती २ जाति ३ ॥

—सप्तला नवमालिका ॥ ७२ ॥

वर्षाकी बेलीके नाम २—सप्तला १
नवमालिका २ ॥ ७२ ॥

माध्यंकुन्द—

कुन्दके नाम २—माध्य १ कुन्द २ ॥

—रक्तकस्तु बन्धूको बन्धुजीविकः ।

दुपहरी फूलके नाम ३—रक्तक १
बन्धूक २ बन्धुजीविक ३ ॥

सहा कुमारी तरणि—

धीग्वारके नाम ३—सहा १ कुमा
२ तरणि ३ ॥

—रम्लानस्तु महासहा ॥ ७३ ॥

कटैयाके नाम २—अम्ला न १ महा-
सहा २ ॥ ७३ ॥

तत्र शोणे कुरवक—

लाल कटैयाका नाम १—कुरवक १ ॥

—स्तत्र पीते कुरण्टकः ।

पीली कटैयाका नाम १—कुरण्टक
१ ॥ नीलि झिण्टी द्वयोर्बाणा दासी
चार्तगलश्च सा ॥ ७४ ॥

नीली झिडीके नाम ३—बाणा १
दासी २ आर्तगल ३ ॥ ७४ ॥

सैरेयकस्तु झिण्टी स्या—

झिडीमात्रके नाम २—सैरेयक १
झिण्टी २ ॥

—तस्मिन्कुरवकोऽरुणे ।

लाल झिण्टीका नाम १—कुरवक १ ॥
पीता कुरण्टको झिण्टी तस्मि-
न्सहचरी द्वयोः ॥ ७५ ॥

पीली झिडीके नाम २—कुरण्टक १
सहचरी २ ॥ ७५ ॥

ओण्डूपुष्पं जपापुष्पं—

गुडहरके नाम २—ओण्डूपुष्प १
जपापुष्प २ ॥

—वज्रपुष्पं तिलस्य यत् ।

तिलीके फूलका नाम १—वज्रपुष्प १॥

प्रतिहासशतप्रासचण्डातहय-
मारकाः ॥ ७६ ॥ करवीर—

कंदइल (कनेर) के नाम ५—
प्रतिहास १ शतप्रास २ चण्डात ३
हयमारक ४ ॥ ७६ ॥ करवीर ५॥
—कसार तु क्रकग्रन्थिलाबुभौ ।

करीरके नाम ३—रीर १ क्रकर
२ ग्रन्थिल ३ ॥

उन्मत्तः कितवो धूर्तौ धत्तरः
कनकाह्वयः ॥ ७७ ॥

मातुलो मदनश्चा—

धतूरेके नाम ७—उन्मत्त १ कितव
२ धूर्त ३ धत्तर ४ कनकाह्वय ५॥ ७७ ॥
मातुल ६ मदन ७ ॥

—ऽस्य फले मातुलपुत्रकः ।

धतूरेके फलका नाम १—मातुल-
पुत्रक १ ॥

फलपूरो बीजपूरो—

विजौरा निंबूके नाम २—फलपूर १
बीजपूर २ ॥ ७८ ॥

रुचको मातुलङ्गके ॥ ७८ ॥

विजौरा नींबूके भेद मातुलङ्ग १
रुचक २ ॥

समीरणो मरुचकः प्रस्थपुष्पः
फणिज्जकः । जम्बीरो—

६

मरुआके नाम ५—समीरण १
मरुचक २ प्रस्थपुष्प ३ फणिज्जक ४
जम्बीर ५ ॥

—ऽप्यथ पर्णासे कठिञ्जरकुठे-
रकौ ॥ ७९ ॥

पनसके नाम ३—पर्णास १ कठि
ञ्जर २ कुठेरक ३ ॥ ७९ ॥

सितेऽर्जकोऽत्र—

श्वेत पनसका नाम १—अजक १॥

—पाठी तु चित्रको वह्निसंज्ञकः ।

चीतेके नाम ३—पाठी १ चित्रक २
वह्निसंज्ञक ३ जितने अग्निके नाम उतने
भी चीतेके नाम हैं ॥

अर्काह्वयसुक/ऽऽस्फोटगणरूप-
विकीरणाः ॥ ८० ॥ मन्दारश्चा-
र्कपर्णौ—

आकके नाम ७—अर्काह्व १ वसुक
२ आस्फोट ३ गणरूप ४ विकीरण
५ ॥ ८० ॥ मन्दार ६ अर्कपर्ण ७
सूर्यके सब नाम आकके नाम हैं ॥

—ऽत्र शुक्लेलर्कप्रतापसौ ।

श्वेत आकके नाम २ अलर्क १
प्रतापस २ ॥

शिवमल्ली पाशुपत एकाष्ठीलो
बुको वसुः ॥ ८१ ॥

गूमेके नाम ५—शिवमल्ली १ पा-
शुपत २ एकाष्ठील ३ बुक ४ वसु
५ ॥ ८१ ॥

वन्दा वृक्षादनी वृक्षरुहा जीव-
न्तिकेत्यपि ।

आकाशवेलके नाम ४-वन्दा १
वृक्षादनी २ वृक्षरुहा ३ जीवन्तिका ४ ।

वत्सादनी छिन्नरुहा गुडूची
तन्त्रिकाऽमृता ॥ ८२ ॥ जीव-
न्तिका सोमवल्ली विशल्या
मधुपर्ण्यपि ।

गिलोयके नाम ९-वत्सादनी १
छिन्नरुहा २ गुडूची ३ तन्त्रिका ४ अ-
मृता ५ ॥ ८२ ॥ जीवन्तिका ६ सोम-
वल्ली ७ विशल्या ८ मधुपर्णी ९ ॥

मूर्वा देवी मधुरसा मोरटा ते-
जनी स्रवा ॥ ८३ ॥ मधूलिका
मधुश्रेणी गोकर्णी पिलुपर्ण्यपि ।

चिनारके नाम १०-मूर्वा १ देवी
२ मधुरसा ३ मोरटा ४ तेजनी ५
स्रवा ६ ॥ ८३ ॥ मधूलिका ७ मधु-
श्रेणी ८ गोकर्णी ९ पीलुपर्णी १० ॥

पाठाम्बष्ठा विद्वकर्णी स्थापनी
श्रेयसी रसा ॥ ८४ ॥ एकाष्टी-
ला पापवेली प्राचीना वनाति-
क्तिका ।

पेठेके नाम १०-पाठा १ अम्बष्ठा
२ विद्वकर्णी ३ स्थापनी ४ श्रेयसी ५
रसा ६ ॥ ८४ ॥ एकाष्टीला ७ पाप-
वेली ८ प्राचीना ९ वनातिक्तिका १० ॥

कटुः कटम्भराऽशोकरोहिणी
कटुरोहिणी ॥ ८५ ॥ मत्स्यापित्ता
कृष्णभेदी चक्रांगी शकुलादनी ॥

कुटकीके नाम ८-कटु १ क-
टम्भरा २ अशोकरोहिणी ३ कटुरो-
हिणी ४ ॥ ८५ ॥ मत्स्यापित्ता ५
कृष्णभेदी ६ चक्रांगी ७ शकुलादनी ८ ॥

आत्मगुप्ताजहाऽव्यण्डा कण्डूरा
प्रावृषायणी ॥ ८६ ॥ ऋण्यप्रो-
क्ता शूकशिम्विः कापिकच्छुश्च
मर्कटी ।

कचके नाम ९-आत्मगुप्ता १
अजहा २ अव्यण्डा ३ कण्डूरा ४ प्रावृ-
षायणी ५ ॥ ८६ ॥ ऋण्यप्रोक्ता ६
शूकशिम्वि ७ कापिकच्छु ८ मर्कटी ९ ॥

नित्रोपचित्रा न्यग्रोधी द्रवन्ती
शम्बरी वृषा ॥ ८७ ॥ प्रत्यक्छ्रे-
णी सुतश्रेणी रण्डा मूषिकप-
र्ण्यपि ।

मूलीके नाम १०-चित्रा १ उप-
चित्रा २ न्यग्रोधी ३ द्रवन्ती ४ शम्बरी
वृषा ५ ॥ ८७ ॥ प्रत्यक्छ्रेणी ६ सुत-
श्रेणी ८ रण्डा ९ मूषिकपर्णी १० ॥

अपामार्गः शैखरकोऽधामार्ग-
वमयूरकौ ॥ ८८ ॥ प्रत्यक्पर्णी
केशपर्णी किणिही खरमञ्जरी ।

अपामार्गके नाम ८-अपामार्ग १

शैखरिक २ अधामार्गव ३ मयूरक ४
॥ ८८ ॥ प्रत्यक्पर्णी ५ केशपर्णी ६
किणिही ७ खरमञ्जरी ८ ॥

हञ्जिका ब्राह्मणी पद्मा भार्गी
ब्राह्मणयष्टिका ॥ ८९ ॥ अंगार-
वल्ली वालेयशाकवर्बखर्वकाः ।

भारंगीके नाम ९- हञ्जिका १
ब्राह्मणी २ पद्मा ३ भार्गी ४ ब्राह्म-
णयष्टिका ५ ॥ ८९ ॥ अंगारवल्ली
६ वालेयशाक ७ वर्बखर्वक ९ ॥

मञ्जिष्ठा विकसा जिगी समंगा
कालमेषिका ॥ ९० ॥ मण्डूकपर्णी
मण्डीरी भण्डी योजनवल्लयपि ।

मंजीठके नाम ९-मंजिष्ठा १
विकसा २ जिगी ३ समंगा ४ काल-
मेषिका ५ ॥ ९० ॥ मण्डूकपर्णी ६
मण्डीरी ७ भण्डी ८ योजनवल्ली ९ ॥

यासो यवासो दुःस्पर्शो धन्व-
यासः कुनाशकः ॥ ९१ ॥ रोदनी क-
च्छुरानन्ता समुद्रान्ता दुरालभा ।

जवासेके नाम १० - यास १
यवास २ दुःस्पर्श ३ धन्वयास ४
कुनाशक ५ ॥ ९१ ॥ रोदनी ६
कच्छुरा ७ अनन्ता ८ समुद्रान्ता ९
दुरालभा १० ॥

पृश्निपर्णी पृथक्पर्णी चित्रपर्ण्य-
त्रिपर्णिका ॥ ९२ ॥ क्रोष्टुविन्ना

सिंहपुच्छी कलशी धावनी गुहा ।

पिठिवनके नाम ९-पृश्निपर्णी १
पृथक्पर्णी २ चित्रपर्णी ३ अंघ्रिपर्णिका
४ ॥ ९२ ॥ क्रोष्टुविन्ना सिंहपुच्छी
६ कलशी ७ धावनी ८ गुहा ९ ॥

निदिग्धिका स्पृशी व्याघ्री
बृहती कण्टकारिका ॥ ९३ ॥
प्रचोदनी कुली क्षुद्रा दुःस्पर्शा
राष्ट्रिकेत्यपि ।

भटकटैया (कटेहली) के नाम
१०-निदिग्धिका १ स्पृशी २ व्याघ्री ३
३ बृहती ४ कण्टकारिका ५ ॥ ९३ ॥
प्रचोदनी ६ कुली ७ क्षुद्रा ८ दुःस्पर्शा
९ राष्ट्रिका १० ॥

नीली काला क्लीतकिका ग्रामी-
णा मधुपर्णिका ॥ ९४ ॥ रञ्जनी
श्रीफली तुत्था द्रोणी दोला च
नीलिनी ।

नीलके नाम ११-नीली १ काला
२ क्लीतकिका ३ ग्रामीणा ४ मधु-
पर्णिका ५ ॥ ९४ ॥ रञ्जनी ६ श्रीफली
७ तुत्था ८ द्रोणी ९ दोला १०
नीलिनी ११ ॥

अवलगुजः सोमराजी सुवलिः
सोमवल्लिका ॥ ९५ ॥ कालमेषी
कृष्णफला बाकुची पृतिफल्यपि ।

बकुचीके नाम ८—अवलगुज १
सोमराजी २ सुवलि ३ सोमवल्लिका ४
॥ ९५ ॥ कालमेषी ५ कृष्णफला ६
बाकुची ७ पूतिफली ८ ॥

कृष्णोपकुल्या वैदेही मागधी
चपला कणा ॥ ९६ ॥ उषणा
पिप्पली शौण्डी कोला—

पीपलके नाम १०—कृष्णा १
उपकुल्या २ वैदेही ३ मागधी ४
चपला ५ कणा ६ ॥ ९६ ॥ उषणा
७ पिप्पली ८ शौण्डी ९ कोला १० ॥

—ऽथ करिपिप्पली ।

कपिवल्ली कोलवल्ली श्रेयसी
वशिरः पुमान् ॥ ९७ ॥

गजपीपलके नाम ९—करिपिप्पली
१ कपिवल्ली २ कोलवल्ली ३ श्रेयसी ४
वशिरः ५ ॥ ९७ ॥

चव्यं तु चविका—

चाबके नाम २—चव्य १ चविका २ ॥

काकचिञ्चागुञ्जे तु कृष्णला ।

धुंधुची (चिरमठी) के नाम ३—
काकचिंचा १ गुंजा २ कृष्णला ३ ॥

पलंकषा त्विक्षुगन्धा श्वदंष्ट्रा
स्वादुकण्टकः ॥ ९८ ॥ गोक-
ण्टको गोकुरको वनशृङ्गाट इत्यपि ।

गोखरूके नाम ७—पलंकषा १
इक्षुगन्धा २ श्वदंष्ट्रा ३ स्वादुकण्टक

४ ॥ ९८ ॥ गोकण्टक ५ गोकुरक
६ वनशृङ्गाट ७ ॥

विश्वा विषा प्रतिविषाऽतिवि-
षोपविषारुणा ॥ ९९ ॥ शृङ्गी
महौषधं चा—

अतीसके नाम ८—विश्वा १ विषा २
प्रतिविषा ३ अतिविषा ४ उपविषा ५
अरुणा ६ ॥ ९९ ॥ शृङ्गी ७ महौषध ८ ॥

—ऽथ क्षीरावी दुग्धिका समे ।
दूधीके नाम २—क्षीरावी १ दुग्धिका २ ॥

शतमूली बहुसुताऽभीरुन्दी-
वरी वरी ॥ १०० ॥ ऋष्यप्रोक्ता-
ऽभीरुपत्री नारायण्यः शतावरी ।
अहेरु—

शतावसके नाम १०—शतमूली
१ बहुसुता २ अभीरु ३ इन्दीवरी ४
वरी ५ ॥ १०० ॥ ऋष्यप्रोक्ता ६
अभीरुपत्री ७ नारायणी ८ शतावरी
९ अहेरु १० ॥

—ऽथ पीतद्रुकालेयकहरिद्रवः
॥ १०१ ॥ दार्वी पचम्पचा दारु-
हरिद्रा पर्जनित्यपि ।

दारुहलदीके नाम ७—पीतद्रु १
कालेयक २ हरिद्रु ३ ॥ १०१ ॥ दार्वी
पचम्पचा ५ दारुहरिद्रा ६ पर्जनी ७ ॥

वचेग्रगन्धा षड्ग्रन्था गोलोमी
शतपर्विका ॥ १०२ ॥

वचके नाम ५—वचा १ उग्रगन्धा
२ षड्ग्रन्था ३ गोलोमी ४ शत-
पर्विका ५ ॥ १०२ ॥

शुक्ला हैमवती—

जिसका श्वेत जड हो उस वचका
नाम १—हैमवती १ ॥

—वैद्यमातृसिंहौ तु वाशिका ।
वृषोऽटरूषः सिंहास्यो वासिको
वाजिदन्तकः ॥ १०३ ॥

अड्डसेके नाम ८—वैद्यमातृ १ सिंही
२ वाशिका ३ वृष ४ अटरूष ५ सिंहास्य
६ वासिक ७ वाजिदन्तक ८ ॥ १०३ ॥

आस्फोटा गिरिकर्णी स्याद्विष्णु-
क्रान्तापराजिता ।

विष्णुक्रान्तके नाम ४—आस्फोटा
१ गिरिकर्णी २ विष्णुक्रान्ता ३ अपरा-
जिता ४ ॥

इक्षुगन्धा तु काण्डेक्षुकोकिलाक्षे-
क्षुरक्षुराः ॥ १०४ ॥

तालमखानेके नाम ५—इक्षुगन्धा
१ काण्डेक्षु २ कोकिलाक्ष ३ इक्षुर ४
क्षुर ५ ॥ १०४ ॥

शालेयः स्याच्छीतशिवश्छत्रा
मधुरिका मिसिः ।

मिश्रेया—

सौंफके नाम ६—शालेय १ चीत-
शिव २ छत्रा ३ मधुरिका ४ मिसि ५
मिश्रेया ६ ॥

—प्यथ सीहुण्डो वज्रः स्नुक्खीस्नुही
गुडा ॥ १०५ ॥ समन्तदुग्धा—

सेहुड (थोहर) के नाम ६—सीहुंड
१ वज्र २ स्नुह ३ स्नुही ४ गुडा ५ ॥
॥ १०५ ॥ समन्तदुग्धा ३ ॥

—ऽथो वेल्लममोघा चित्रतण्डुला ।
तण्डुलश्च कृमिघ्नश्च विडङ्गं पुन-
पुंसकम् ॥ १०६ ॥

वायविडंगके नाम ६—वेल्ल १
अमोघा २ चित्रतण्डुला ३ तण्डुल ४
कृमिघ्न ५ विडङ्ग ६ ॥ १०६ ॥

बला वाटचालको—
वरियरा (खरहँटी) के नाम २—
बला १ वाटचालक २ ॥

—घण्टारवा तु शणपुष्पिका ।
सनाटाके नाम २—घण्टारवा १
शणपुष्पिका २ ॥

मृद्वीका गोस्तनी द्राक्षा स्वाद्वी
मधुरसेति च ॥ १०७ ॥

दाखक नाम ५—मृद्वीका १
गोस्तनी २ द्राक्षा ३ स्वाद्वी ४ मधु-
रसा ५ ॥ १०७ ॥

सर्वानुभूतिः सरला त्रिपुटा त्रिवृता
त्रिवृत् । त्रिभण्डी रोचनी—

श्वेत त्रिधारा (निसोत) के नाम ७ ॥
सर्वानुभूति १ सरला २ त्रिपुटा ३ त्रिवृता
४ त्रिवृत् ५ त्रिभण्डी ६ रोचनी ७—

—श्यामापालिन्धौ तु सुषेणिका
॥ १०८ ॥ काला मसूरविदलाऽ-
र्धचन्द्रा कालमेषिका ।

काले त्रिधारे (निसोत)के नाम ७—
श्यामा १ पालिन्दी २ सुषेणिका ३
॥ १०८ ॥ काला ४ मसूरविदला ५
अर्द्धचन्द्रा ६ कालमेषिका ७ ॥

मधुकं क्लीतकं यष्टीमधुकं मधुय-
ष्टिका ॥ १०९ ॥

जेठीमधुके नाम ४—मधुक १
क्लीतक २ यष्टीमधुक ३ मधुयष्टिका ४
॥ १०९ ॥

विदारी क्षीरशुक्लेक्षुगन्धा
कोष्ठी तु या सिता ।

कृष्णभूकृष्माण्डके नाम ४—विदारी
१ क्षीरशुक्ला २ इक्षुगन्धा ३ कोष्ठी ४ ॥

अन्या क्षीरविदारी स्यान्महाश्वेत-
र्क्षगन्धिका ॥ ११० ॥

शुक्लभूकृष्माण्डके नाम ३—क्षीरवि-
दारी १ महाश्वेता २ ऋक्षगन्धिका ३ ॥
॥ ११० ॥

लाङ्गली शारदी तोयपिप्पली
शकुलादनी ।

जलपीपलके नाम ४—लाङ्गली १
शारदी २ तोयपिप्पली ३ शकुलादनी ४ ॥

खराश्वा कारवी दीप्यो मयूरो
लोचमस्तकः ॥ १११ ॥

मयूरशिखा वा अजुमोदके नाम ५—
खराश्वा १ कारवी २ दीप्य ३ मयूर ४
लोचमस्तक ५ ॥ १११ ॥

गोपी श्यामा शारिवा स्या-
दनन्तोत्पलशारिवा ।

कालीशाम्ब(अनन्तमूल)के नाम ५—
गोपी १ श्यामा २ शारिवा ३ अनन्ता ४
उत्पलशारिवा ५ ॥

योग्यमृद्धिः सिद्धिलक्ष्म्यौ-
ऋद्धि, औषधिके नाम ४—योग्य १
ऋद्धि २ सिद्धि ३ लक्ष्मी ४ ॥

—वृद्धेरप्याह्वया इमे ॥ ११२ ॥
ये ही नाम वृद्धिनामक औषधिके भी
होते हैं ॥ ११२ ॥

कदली वारणबुसा रम्भा मोचां-
शुमत्फला । काष्ठीला-

केलेके नाम ६—कदली १ वारण-
बुसा २ रम्भा ३ मोचा ४ अंशुमत्फला
५ काष्ठीला ६ ॥

—मुद्गपर्णी तु काकमुद्गा सहे-
त्यापि ॥ ११३ ॥

वनमूगके नाम ३—मुद्गपर्णी १
काकमुद्गा २ सहा ३ ॥ ११३ ॥

वार्ताकी हिंमुली सिंही भण्टाकी
दुष्प्रधार्षणी ।

वनमंटे(रानकटेहली)के नाम ५—

वार्ताकी १ हिंगुली २ सिंही ३ भण्टाकी
४ दुष्प्रवर्षिणी ५ ॥

नाकुली सुरसा रास्त्रा सुगन्धा
गन्धनाकुली ॥ ११४ ॥ नकुलेष्टा
भुजंगाक्षी छत्राकी सुवहा
च सा ।

रासन (तुलसी) के नाम ९—
नाकुली १ सुरसा २ रास्त्रा ३ सुगन्धा ४
गन्धनाकुली ५ ॥ ११४ ॥ नकुलेष्टा ६
भुजंगाक्षी ७ छत्राकी ९ सुवहा ९ ॥

विदारिगन्धांशुमती सालपर्णी
स्थिरा ध्रुवा ॥ ११५ ॥

शालपर्णी वा सरिवनके नाम ५—
विदारिगन्धा १ अंशुमती २ सालपर्णी
३ स्थिरा ४ ध्रुवा ५ ॥ ११५ ॥

तुंडिकेरी समुद्रान्ता कार्पासी
बदरोति च ।

कपासके नाम ४—तुंडिकेरी १
समुद्रान्ता २ कार्पासी ३ बदरा ४ ॥

भारद्वाजी तु सा वन्या—
वनकी कपास अर्थात् नरमाका नाम
१—भारद्वाजी १ ॥

शृंगी तु ऋषभो वृषः ॥ ११६ ॥
काकडासीगीके नाम ३—शृंगी १
ऋषभ २ वृष ३ ॥ ११६ ॥

गांगेरुकी नागबला झषा ह्रस्व-
गेवधुका ॥

ककही (गंगेरु) के नाम ४—
गांगेरुकी १ नागबला २ झषा ३
ह्रस्वगेवधुका ४ ॥

धामार्गवो घोषकः स्या—
श्वेत तुरईके नाम २—धामार्गव
१ घोषक २ ॥

—न्महाजाली स पीतकः ॥ ११७ ॥
पीलेकूलकी तुरईका नाम १—
महाजाली १ ॥ ११७ ॥

ज्योत्स्नी पटोलिका जाली—
चवेंडेके नाम ३—ज्योत्स्नी १
पटोलिका २ जाली ३ ॥

—नादेयी भूमिजम्बुका ।
भूमिजामुनके नाम २—नादेयी १
भूमिजम्बुका २ ॥

स्याल्लांगलिक्यग्रिशिखा—
करियारी (कलहारी) के नाम २—
लांगलिकी १ अग्रिशिखा २ ॥

—काकांगी काकनासिका ॥ ११८ ॥
काकजंघा अर्थात् कौवाठोढी
(मकोह) के नाम २—काकांगी १
काकनासिका २ ॥ ११८ ॥

गोधापदी तु सुवहा—
हंसपदी (लज्जावती) के नाम २—
गोधापदी १ सुवहा—

—मुसली तालमूलिका ।
मुसलीके नाम २—मुसली १ ताल-
मूलिका २ ॥

अजशृंगी विषाणी स्या—
मेढासींगीके नाम २—अजशृंगी १
विषाणी २ ॥

—द्रोजिह्वादार्विके समे ॥ ११९ ॥
गोमीके नाम २—गोजिह्वा १
दार्विका २ ॥ ११९ ॥

ताम्बूलवल्ली ताम्बूली नागवल्लय-
नागवेल अर्थात् पानके नाम ३—
ताम्बूलवल्ली १ ताम्बूली २ नागवल्ली ३ ॥
—प्यथ द्विजा ।

हरेणू रेणुका कौन्ती कपिला भस्म-
गन्धिनी ॥ १२० ॥

गगनधूरिके(नाम ६—द्विजा १
हरेणु २ रेणुका ३ कौन्ती ४ कपिला
५ भस्मगन्धिनी ६ ॥ १२० ॥

एलावालुकमैलेपं सुगन्धिहरि-
वालुकम् । वालुकं चा—

एलुआ नामक गन्धद्रव्य विशेषके
नाम ५—एलावालुक १ ऐलेय २
सुगन्धि ३ हरिवालुक ४ वालुक ५ ॥

—य पालङ्क्यां मुकुन्दः कु-
न्दकुन्दरू ॥ १२१ ॥

पालवाके नाम ४—पालकी १
मुकुन्द २ कुन्द ३ कुन्दरू ४ ॥ १२१ ॥

वालं हीबेरबर्हिष्ठोदीच्यं केशाम्बु
नाम च ॥

नेत्रवालाके नाम ४—वाला १
हीबेर २ बर्हिष्ठ ३ उदीच्य ४ ॥
केशके और उदकके सब नाम ॥

कालानुसार्यवृद्धाश्मपुष्पशीताशि-
वानि तु ॥ १२२ ॥ शैलेयं—

शिलाजीतके नाम ५—कालानु-
सार्य १ वृद्ध २ अश्मपुष्प ३ शीत-
शिव ४ ॥ १२२ ॥ शैलेय ५ ॥

—तालपर्णी तु दैत्या गन्धकुटी
मुरा । गन्धिनी—

मुरैठी वा तालिसपत्रके नाम ५—
तालपर्णी १ दैत्या २ गन्धकुटी ३
मुरा ४ गन्धिनी ५ ॥

—गजभक्ष्या तु सुवहा सुरभी रसा
॥ १२३ ॥ महेरुणा कुन्दरुकी
सल्लकी ह्लादिनीति च ।

कांसके नाम ८—गजभक्ष्या १
सुवहा २ सुरभि ३ रसा ४ ॥ १२३ ॥
महेरुणा ५ कुन्दरुकी ६ सल्लकी ७
ह्लादिनी ८ ॥

—अग्निज्वालासुभिक्षे तु धातकी
धातुपुष्पिका ॥ १२४ ॥

धव (धायफूल) के नाम ४—
अग्निज्वाला १ सुभिक्षा २ धातकी ३
धातुपुष्पिका ४ ॥ १२४ ॥

पृथ्वीका चन्द्रवालैश निष्कु-
टिर्वहुला—

बड़ी इलायचीके नाम ५-पृथ्वीका १
चन्द्रवाला २ एला ३ निष्कुटी ४
बहुला ५ ॥

-५थ सा ।

सूक्ष्मोपकुञ्चिका तुत्या कोरङ्गी
त्रिपुटा त्रुटिः ॥ १२५ ॥

गुजराती (छोटी) इलायचीके
नाम ५-उपकुञ्चिका १ तुत्या २
कोरङ्गी ३ त्रिपुटा ४ त्रुटि ५ ॥ १२५ ॥

व्याधिः कुष्ठं पारिभाष्यं व्याप्यं
पाकलमुत्पलम् ।

कूठके नाम ६-व्याधि १ कुष्ठ २
पारिभाष्य ३ व्याप्य ४ पाकल ५ उत्पल ६ ॥
शंखिनी चोरपुष्पी स्यात्कोशि-

शंखाहुलीके नाम ३-शंखिनी १
चोरपुष्पी २ केशिनी ३ ॥

-न्यथ वितुन्नकः ॥ १२६ ॥

झटामलाज्झटा ताली शिवाताम-
लकीति च ।

भूम्यामलकी अर्थात् अँवरीक नाम
७-वितुन्नक १ ॥ १२६ ॥ झटा २
अमला ३ अज्झटा ४ ताली ५ शिवा
६ तामलकी ७ ॥

प्रपौण्डरीकं पौण्डर्य-

गुलाबके नाम २-प्रपौण्डरीक १
पौण्डर्य २ ॥

-मथ तुन्नः कुवेरकः ॥ १२७ ॥
कुणिः कच्छः कान्तलको नन्दि-
वृक्षो-

तुन्नके नाम ६-तुन्न १ कुवे-
रक ॥ १२७ ॥ कुणि ३ कच्छ ३ कान्तलक
५ नन्दिवृक्ष ६ ॥

-५थ राक्षसी ।

चण्डा धनहरी क्षेमदुष्पत्रगणहा-
सकाः ॥ १२८ ॥

धनहरीके नाम ६-राक्षसी १
चण्डा २ धनहरी २ क्षेम ४ दुष्पत्र ५
गणहासक ६ ॥ १२८ ॥

घ्याडायुधं व्याघ्रनखं करजं
चक्रकारकम् ।

नखा, गन्धद्रव्यके नाम ४-व्याडा-
युध १ व्याघ्रनख २ करज ३ चक्रकारक ४ ॥

सुषिरा विद्रुमलता कपोतांघ्रिर्नदी
नली ॥ १२९ ॥

मालकांगनीके नाम ५-सुषिरा १
विद्रुमलता २ कपोतांघ्रि ३ नदी ४
नली ४ ॥ १२९ ॥

धमन्यञ्जनकेशी च हनुर्हृदविला-
सिनी ।

ककूदनिके नाम ४-धमनि १ अञ्जन-
केशी २ हनु ३ हृदविलासिनी ४ ॥
शुक्तिः शंखः खुरः कोलदलं नख-

नखी नाम गन्धद्रव्यविशेषके नाम
५-शुक्ति १ शंख २ खुर ३ कोल-
दल ४ नख ५ ॥

-मथाढकी ॥ १३० ॥

काक्षी भृत्स्ना तुवरिका मृत्तालक-
सुराष्ट्रजे ।

अरहरके नाम ६-आढकी १
॥ १३० ॥ काक्षी २ भृत्स्ना ३ तुवरिका
४ मृत्तालक ५ सुराष्ट्रज ६ ॥

कुटन्नटं दाशपुरं वानेयं परिपेलवम्
॥ १३१ ॥ प्लवगोपुरगोनर्दकैवर्ती-
मुस्तकानि च ।

मोथाके नाम ९-कुटन्नट १ दाशपुर
२ वानेय ३ परिपेलव ४ ॥ १३१ ॥
प्लव ५ गोपुर ६ गोनर्दकैवर्ती ८
मुस्तक ९ ॥

ग्रन्थिपर्णं शुक्रं बर्हपुष्पं स्थौणे-
यकुक्कुरे ॥ १३२ ॥

ककरोके नाम ५-ग्रन्थिपर्ण १ शुक्र २
बर्हपुष्प ३ स्थौण्य ४ कुक्कुर ५ ॥ १३२ ॥

मरुन्माला तु पिशुना स्पृका देवी
लता लघुः । समुद्रान्ता वधूः को-
टिवर्षा लंकोपिकेत्यपि ॥ १३३ ॥

अस्परकके नाम १०-मरुन्माला
१ पिशुना २ स्पृका ३ देवी ४ लता ५
लघु ६ समुद्रान्ता ७ वधू ८ कोटिवर्षा
९ लंकोपिका ॥ १० ॥ १३३ ॥

तपस्विनी जटा मांसी जटिला
लोमशा मिशी ।

जटामांसीके नाम ६-तपस्विनी १
जटा २ मांसी ३ जटिला ४ लोमशा
५ मिशी ६ ॥

त्वक्पत्रमुत्कटं भृंगं त्वचं चोचं
वराङ्गकम् ॥ १३४ ॥

तजके नाम ६-त्वक्पत्र १ उत्कट २
भृंग ३ त्वच ४ चोच ५ वराङ्गक ६ ॥ १३४ ॥
कर्चूरको द्राविडकः काल्पको
वेधमुख्यकः ।

कचूरके नाम ४-कर्चूरक १ द्रावि-
डक ५ काल्पक ३ वेधमुख्य ४ ॥

ओषधयो जातिमात्रे स्युः-
सब अत्रोका नाम १-ओषधि १ ॥

-रजातौ सर्वमौषधम् ॥ १३५ ॥
अन्नमात्रका नाम १-ओषध १

॥ १३५ ॥

शाकारख्यं पत्रपुष्पादि-
तर्कारीमात्रका नाम १-शाक १ ॥

-तण्डुलीयोऽल्पमारिषः ।
चौराईके नाम २-तण्डुलीय १ अ-

ल्पमारिष २ ॥
विशल्याग्निशिखाऽनन्ता फलिनी

शक्रपुष्पिका ॥ १३६ ॥
कलियारी इन्द्रपुष्पीके नाम ५-

विशल्या १ अग्निशिखा २ अनन्ता ३
फलिनी ४ शक्रपुष्पिका ५ ॥ १३६ ॥

स्यादक्षगन्धा छगलान्च्यावेगी
वृद्धदारकः । जुङ्गो—

विधाराके नाम ५—ऋक्षगन्धा १ छग-
लान्त्री २ आवेगी ६ वृद्धदारक ४ जुङ्ग ५ ॥

—ब्राह्मी तु मत्स्याक्षी वयस्था
सोमवलरी ॥ १३७ ॥

ब्राह्मीके नाम ४—ब्राह्मी १ मत्स्याक्षी
२ वयस्था ३ सोमवलरी ४ ॥ १३७ ॥

पटुपर्णी हैमवती स्वर्णक्षीरी
हिमावती ।

मकोईके नाम ४—पटुपर्णी १
हैमवती २ स्वर्णक्षीरी ३ हिमावती ४ ॥

हयपुच्छी तु काम्बोजी माष-
पर्णी महासहा ॥ १३८ ॥

मूंगके नाम ४—हयपुच्छी १ काम्बोजी
२ माषपर्णी ३ महासहा ४ ॥ १३८ ॥

तुण्डिकेरी रक्तफला विम्बिका
पीलुपर्ण्यापि ।

कुंडुरीके नाम ४—तुण्डिकेरी १
रक्तफला २ विम्बिका ३ पीलुपर्णी ४ ॥

बर्बरा कवरी तुंगी खरपुष्पा-
जगन्धिका ॥ १३९ ॥

बर्बराके नाम ५—बर्बरा १ कवरी २
तुंगी ३ खरपुष्पा ४ अजगन्धिका

५ ॥ १३९ ॥

एलापर्णी तु सुवहा रास्ना
युक्तरसा च सा ।

एलापर्णीके नाम ४—एलापर्णी १
सुवहा २ रास्ना ३ युक्तरसा ४ ॥

चांगेरी चुक्रिका दन्तशठम्ब-
ष्ठाम्ललोणिका ॥ १४० ॥

अम्लोना वा चूकाके नाम ५—
चांगेरी १ चुक्रिका २ दन्तशठा ३

अम्बष्ठा ४ अम्ललोणिका ५ ॥ १४० ॥

सहस्रवेधी चुकोऽम्लवेतसः
शतवेध्यपि ।

अमलवेतके नाम ४—सहस्रवेधी १
चुक्र २ अम्लवेतस ३ शतवेधी ४ ॥

नमस्कारी गण्डकारी समंगा
खदिरेत्यापि ॥ १४१ ॥

किसी २ के मतसे चांगेरी आदि ९
भी अमलवेतके नाम हैं ॥ लजालूके

नाम ४—नमस्कारी १ गण्डकारी २
समंगा ३ खदिरा ४ ॥ १४१ ॥

जीवन्ती जीवनी जीवा जीव-
नीया मधुः स्रवा ।

जिसे गुर्जरदेशमें दोड़ी कहते हैं उस
औषधिके नाम ६—जीवन्ती १ जीवनी

२ जीवा ३ जीवनीया ४ मधु ५ स्रवा
६ ॥ कोईक 'मधुस्रवा' एक नाम कहते हैं ॥

कूर्चशीर्षो मधुरकः शृंगद्वस्वा-
ङ्गजीविकाः ॥ १४२ ॥

जीवकके नाम ५—कूर्चशीर्ष १
मधुरक २ शृंग ३ द्वस्वांग ४ जीवक

५ ॥ १४२ ॥

किराततिक्तो भूनिम्बोऽनार्य-
तिक्तो—

चिरायतेके नाम ३—किराततिक्त-
१ भूनिम्ब २ अनार्यतिक्त ३ ॥

—ऽथ सप्तला ।

विमला सातला भूरिफेना
चर्मकषेत्यपि ॥ १४३ ॥

सोढुण्डमेदके नाम ५—सप्तला १
विमला २ सातला ३ भूरिफेना ४ चर्म-
कषा ५ ॥ १४३ ॥

वायसोली स्वादुरसा वयस्था-
काकोलीके नाम ३—वायसोली १
स्वादुरसा २ वयस्था ॥ ३ ॥

—य मकूलकः ।

निकुम्भो दन्तिका प्रत्यक्छे-
ण्युदुम्बरपर्ण्यापि ॥ १४४ ॥

वज्रदन्ती अर्थात् दंतियाके नाम
जिसके बीजको जयपाल कहते हैं ५—
मकूलक १ निकुम्भ २ दंतिका ३ प्रत्यक्-
श्रेणी ४ उदुम्बरपर्णी ५ ॥ १४४ ॥

अजमोदा तृणगन्धा ब्रह्मदर्भा
यवानिका ।

अजमोद या अजवायनके नाम ६—
अजमोदा १ उग्रगन्धा २ ब्रह्मदर्भा ३
यवानिका ४ ॥

मूले पुष्करकाश्मीरपद्मपत्राणि
पौष्करे ॥ १४५ ॥

पोहकरमूलके नाम ३—पुष्कर १
काश्मीर २ पद्मपत्र ३ ॥ १४५ ॥

अव्यथातिचरा पद्मा चारटी
पद्मचारिणी ।

पद्माखके नाम ५—अव्यथा १
अतिचरा २ पद्मा ३ चारटी ४ पद्म-
चारिणी ५ ॥

काम्पिल्यः कर्कशश्चन्द्रो रक्तां-
गो रोचनीत्यपि ॥ १४६ ॥

कबीलेके नाम ५—काम्पिल्य १ कर्कश
२ चन्द्र ३ रक्तांग ४ रोचनी ५ ॥ १४६ ॥

प्रपुन्नाडस्वेडगजो दद्रुघ्नश्चक-
मर्दकः । पद्माट उरणाख्यश्च-
चकवड वा पवाडके नाम ६—प्रपु-
न्नाड १ एडगज २ दद्रुघ्न ३ चकमर्दक
४ पद्माट ५ उरणाख्य ६ ॥

—पलांडुस्तु सुकन्दकः ॥ १४७ ॥

प्याजके नाम २—पलांडु १
सुकन्दक २ ॥ १४७ ॥

लतार्कदुद्रुमौ तत्र हरिते—
हरे प्याजके नाम २—लतार्क १ दुद्रुम २ ॥

—ऽथ महौषधम् ।

लशुनं गृञ्जनारिष्टमहाकन्दर-
सोनकाः ॥ १४८ ॥

लहसुनके नाम ६—महौषध १ लशुन
२ गृञ्जन ३ अरिष्ट ४ महाकन्द ५
रसोनक ६ ॥ १४८ ॥

पुनर्नवा तु शोयन्ती—

गदहपुरैना (साठी) के नाम २—
पुनर्नवा १ शोथघ्नी २ ॥

—वितुन्नं सुनिषण्णकम् ।

विषखपडाके नाम २—वितुन्न १
सुनिषण्णक २ ॥

स्याद्वातकः शीतलोऽपराजिता
शणपण्यपि ॥ १४९ ॥

पटशनके नाम ४—वातक १ शीतल
२ अपराजिता ३ शणपणी ४ ॥ १४९ ॥

पारावताद्वात्रिः कटभी पण्या
ज्योतिष्मती लता ।

मालकांगनीके नाम ५—पारावतांघ्रि
१ कटभी २ पण्या ३ ज्योतिष्मती ४
लता ५ ॥

वार्षिकं त्रायमाणा स्यात्त्रायन्ती
बलभद्रिका ॥ १५० ॥

त्रायमाणके नाम ४—वार्षिक १
त्रायमाणा २ त्रायन्ती ३ बलभद्रिका
४ ॥ १५० ॥

विष्वक्सेनप्रिया गृष्टिर्वाराही
बदरेत्यपि ।

वाराहीकन्दके नाम ४—विष्वक्से-
नप्रिया १ गृष्टि २ वाराही ३ बदरा ४ ॥

मार्कवो भृङ्गराजः स्यात्—

भृङ्गराज (भंगारा) के नाम २—
मार्कव १ भृङ्गराज २ ॥

—काकमाची तु वायसी ॥ १५१ ॥

कांवैया वा कौवाहांडी गोडीके नाम
२—काकमाची १ वायसी २ ॥ १५१ ॥

शतपुष्पासितच्छत्राऽतिच्छत्रा
मधुरा मिसिः । अवाक्पुष्पी
कारवी च—

सोंफके नाम ७—शतपुष्पा १
सितच्छत्रा २ अतिच्छत्रा ३ मधुरा ४
मिसि ५ अवाक्पुष्पी ६ कारवी ७ ॥

—सरणा तु प्रसारिणी ॥ १५२ ॥
तस्यां कटंभरा राजबला भद्र-
बलेत्यपि ।

कुञ्जप्रसारिणी वा चांदवेळ वा
प्रसारिणी (खीप) के नाम ५—सरणा
१ प्रसारिणी २ ॥ १५२ ॥ कटंभरा ३
राजबला ४ भद्रबला ५ ॥

जनी जतूका रजनी जतुकृच्चक्र-
वर्तिनी ॥ १५३ ॥ संस्पर्शा—

चक्रवतके नाम ६—जनी १ जतूका
२ रजनी ३ जतुकृत् ४ चक्रवर्तिनी
५ ॥ १५३ ॥ संस्पर्शा ६ ॥

—ऽथ शठी गन्धमूली षडग्रन्थि-
केत्यपि । कर्चूरोऽपि पलाशो—

कर्चूरके नाम ५—शठी १ गन्ध-
मूली २ षडग्रन्थिका ३ कर्चूर ४
पलाश ५ ॥

—ऽथ कारवेळः काठिल्लकः ॥ १५४ ॥
सुषवी चा—

करेलोंके नाम ३—कारवेल १
कठिलक २ ॥ १५४ ॥ सुषवी ३ ॥

—ऽथ कुलकं पटोलस्तित्तकः

पटुः ।

परवरके नाम ४—कुलक १ पटोल
२ तित्तक ३ पटु ४ ॥

कूष्माण्डकस्तु कर्कारु—

कुम्हडा (कोहला) क नाम २—

कूष्माण्डक १ कर्कारु २ ॥

—रीर्वारुः कर्कटीके स्त्रियौ ॥ १५५

ककडीके नाम २—ईर्वारु १ कर्कटी
२ ॥ १५५ ॥

इक्ष्वाकुः कटुतुम्बी स्या—

रामतुरई अर्थात् लौकीके नाम २—

इक्ष्वाकु १ कटुतुम्बी २ ॥

—तुम्ब्यलावूरुभे समे ।

तुम्बीके नाम २—तुम्बी १ अलावूर २ ॥

चित्रा गवाक्षी गोडुम्बा—

जठक ककरी (गडूभा) के नाम ३—

चित्रा १ गवाक्षी २ गोडुम्बा ३ ॥

—विशाला त्विन्द्रवारुणी ॥ १५६ ॥

इन्द्रवारुणीके नाम २—विशाला १

इन्द्रवारुणी २ ॥ १५६ ॥

—अशोन्नः सूरणः कन्दः—

सूरण अर्थात् जमीकन्दके नाम ३ ॥

अशोन्न १ सूरण २ कन्द ३ ॥

गण्डीरस्तु समाष्टिला ।

गण्डीके नाम २—गण्डीर १

समष्टिला २ ॥

कलम्ब्यु—

करंबुआका नाम १—कलम्बीः १ ॥

—पोदिका—

पोईका नाम १—उपोदिका १ ॥

—स्त्री तु मूलकं—

मूलीका नाम १—मूलक १ ॥

—हिलमोचिका ॥ १५७ ॥

हिलसाका नाम १—हिलमोचिका १

॥ १५७ ॥

वास्तूकं—

वथुएका नाम १—वास्तूक १ ॥

—शाकभेदाः स्यु—

यह सब शाकके भेद कहे ॥

—दूर्वा तु शतपर्विका ।

सहस्रवीर्याभार्गव्यौ रुहाऽनन्ता—

दूबके नाम ६—दूर्वा १ शत-

पर्विका २ सहस्रवीर्या ३ भार्गवी ४

रुहा ५ अनन्ता ६ ॥

—ऽथ सा सिता ॥ १५८ ॥

गोलोमी शतवीर्या च गण्डाली

शकुलाक्षकः ।

उजली दूबके नाम ४—१५८ ॥

गोलोमी १ शतवीर्या २ गण्डाली ३

शकुलाक्षक ४ ॥

कुरुविन्दो मेघनामा मुस्ता
मुस्तकमास्त्रियाम् ॥ १५९ ॥

मोथाके नाम ४-कुरुविन्द १
मेघनामन् २ मुस्ता ३ मुस्तक ४ ॥
॥ १५९ ॥

स्याद्भद्रमुस्तको गुन्द्रा-
नागरमोथाके नाम २--भद्रमुस्त-
क १ गुन्द्रा २ ॥

-चूडाला चक्रलोच्चटा ।

मोथाविशेषके नाम ३-- चूडाला
१ चक्रला २ उच्चटा ३ ॥

वंशे त्वक्सारकर्मारत्वचिसार-
तृणध्वजाः ॥ १६० ॥ शतपर्वा
यवफलो वेणुमस्करतेजनाः ।

बांशके नाम १०-वंश १ त्व-
क्सार२कर्मार ३ त्वचिसार४तृणध्वज
५ ॥ १६० ॥ शतपर्वन् ६ यवफल ७
वेणु ८ मस्कर ९ तेजन् १० ॥

वेणवः कीचिकास्ते स्युर्यै स्वन-
न्त्यनिलोद्धताः ॥ १६१ ॥

जो छेदमें वायु जानेसे शब्द करने
लगे उन बांशोंका नाम १-कीचक
१ ॥ १६१ ॥

ग्रान्थिर्ना पर्वपरुषी-

गांठके नाम ३-ग्रन्थि १ पर्वन्
२ परुष ३ ॥

-गुन्द्रस्तेजनकः शरः ।

शरके नाम ३-गुन्द्र १ तेज-
नक २ शर ३ ॥

नडस्तु धमनः पोटगलो-
नलके नाम ३-नड १ धमन २
पोटगल ३ ॥

-ऽथो काशमस्त्रियाम् ॥ १६२ ॥

इक्षुगन्धा पोटगलः-

काशके नाम ३-काश १ ॥ १६२ ॥
इक्षुगन्धा २ पोटगल ३ ॥

-पुंसि भूमि तु बल्वजाः ।

बगईका नाम १-बल्वज १ ॥

रसाल इक्षु-

ऊख अर्थात् गन्नाके नाम २-
रसाल १ इक्षु २ ॥

-स्तद्देदाः पुण्ड्रकान्तारका-
दयः ॥ १६३ ॥

पोंडा ऊखके नाम २-पुण्ड्र १
कान्तारक २ आदि ॥ १६३ ॥

-स्याद्वीरणं वीरतरं-

गांडरके नाम २-वीरण १
वीरतर २ ॥

-मूलोऽस्योशीरमस्त्रियाम् ।

अभयं नलदं सेव्यममृणालंजला-
शयम् ॥ १६४ ॥ लामजकं

लघुलयमवदाहेष्टकापथे ।

गांडरेकी जड़ अर्थात् खशके नाम
१०-उशीर १ अभय २ नलद ३ सेव्य

४ अमृणाल ५ जलाशय ६ ॥ १६४ ॥

लामज्जक ७ लघुलय ८ अवदाह ९

इष्टकापथ १० ॥

नडादयस्तृणं गर्मुच्छयामाक-
प्रमुखा अपि ॥ १६५ ॥

नलादि गर्मुत् श्यामाक आदिका
नाम १-तृण १ ॥ १६५ ॥

अस्त्री कुशं कुथो दर्भः पवित्र-
कुशके नाम ४-कुश १ कुथ २
दर्भ ३ पवित्र ४ ॥

-मथ कतृणम् ।

पौरसौगन्धिकध्यामदेवजग्धकरौ-
हिषम् ॥ १६६ ॥

रोहिसके नाम ६-कतृण १ पौर २
सौगन्धिक ३ ध्याम ४ देवजग्धक ५
रौहिष ६ ॥ १६६ ॥

छत्रातिच्छत्रपालधनौ-

पानीके तृणके नाम ३-छत्रा १
अतिच्छत्र २ पालधन ३ ॥

-मालातृणकभूस्तृणे ।

तृणविशेषके नाम २-मालातृ-
णक १ भूस्तृण २ ॥

शष्पं बालतृणं-

नये तृणके नाम २-शष्प १
बालतृण २ ॥

-घासो यवसं-

घासके नाम २-घास १ यवस २ ॥

-तृणमर्जुनम् ॥ १६७ ॥

तृणमात्रके नाम २-तृण १ अर्जुन
२ ॥ १६७ ॥

तृणानां संहतिस्तृण्या-

तृणसमूहका नाम १-तृण्या १ ॥

नड्या तु नडसंहतिः ।

नलोंके समूहका नाम १-नड्या १ ॥

तृणराजाद्वयस्तालो-

ताडके नाम २-तृणराज १ ताल २ ॥

-नालिकेरस्तु लाङ्गली १६८ ॥

नारियलके नाम २-नालिकेर १
लांगली २ ॥ १६८ ॥

घोण्टा तु पूगः क्रमुको गुवाकः
खपुरो-

सुपारीके नाम ५-घोण्टा १ पूग
२ क्रमुक ३ गुवाक ४ खपुर ५ ॥

-ऽस्य तु । फलमुद्वेग-

सुपारीके फलका नाम १-
उद्वेग १ ॥

-मेते च हिन्तालसाहितास्त्रयः
॥ १६९ ॥ खर्जूरः केतकी ताली
खर्जूरी च तृणद्रुमाः ।

खजूरीके नाम ४-खर्जूर १ केतकी
२ ताली ३ खर्जूरी ४ पेडका तृणद्रुम
नाम है ॥ १६९ ॥

इति वनौषधिवर्गः ४

अथ सिंहादिवर्गः ५.

सिंहो भृगेन्द्रः पञ्चास्यो हर्यक्षः
केसरी हरिः ।

सिंहके नाम ६—सिंह १ भृगेन्द्र २
पञ्चास्य ३ हर्यक्ष ४ केसरिन् ५ हरिः ६ ॥

शार्दूलद्वीपिनौ व्याघ्रे—

बाघके नाम ३—शार्दूल १ द्विपिन् २
व्याघ्र ३ ॥

—तरक्षुस्तु मृगादनः ॥ १ ॥

चीतके नाम २—तरक्षु १ मृगादन
२ ॥ १ ॥

वराहः सूकरो घृष्टिः कोलः पोत्री
किरिः किटिः । दंष्ट्री घोणी स्तब्ध-
रोमा क्रोडो भूदार इत्यपि ॥ २ ॥

सूअरके नाम १२—वराह १ सूकर
२ घृष्टि ३ कोल ४ पोत्रिन् ५ किरि ६
किटि ७ दंष्ट्रिन् ८ घोणिन् ९ स्तब्ध-
रोमन् १० क्रोड ११ भूदार १२ ॥ २ ॥

कपिलवङ्गप्लवगशाखामृगवली-
मुखाः । मर्कटो वानरः कीशो
वनौका—

वानरके नाम ९—कपि १ प्लवङ्ग २
प्लवग ३ शाखामृग ४ वलीमुख ५ मर्कट
६ वानर ७ कीश ८ वनौकस् ९ ॥

—अथ भल्लुके ॥ ३ ॥

ऋक्षाऽच्छभल्लभल्लुका—

रीछके नाम ४—भल्लुक ४ ॥ ३ ॥

ऋक्ष २ अच्छभल्ल ३ भल्लुक ४ ॥

—गण्डके खड्गखड्गिनौ ।

गैंडेके नाम ३—गण्डक १ खड्ग २
खड्गिन् ३ ॥

लुलायो महिषो वाहद्विषत्कासर-
सैरिमाः ॥ ४ ॥

मैंसेके नाम ५—लुलाय १ महिष २
वाहद्विषत् ३ कासर ४ सैरिमा ५ ॥ ४ ॥

स्त्रियां शिवाभूरिमायगोमायुमृ-
गधूर्तकाः । शृगालवञ्चकक्रोष्टु-
फेरुफेरवजम्बुकाः ॥ ५ ॥

सियार—गीदडके नाम १०—शिवा
१ भूरिमाय २ गोमायु ३ मृगधूर्तक ४
शृगाल ५ वञ्चक ६ क्रोष्टु ७ फेरु ८
फेरव ९ जम्बुक १० ॥ ५ ॥

ओतुबिंडालो मार्जारो वृषदंशक
आखुमुकु ।

बिलावके नाम ५—ओतु १ बिंडाल
२ मार्जार ३ वृषदंशक ४ आखुमुकु ५ ॥

प्रयो गौधेरगौधारगौधेया गो-
धिकात्मजे ॥ ६ ॥

चन्दनगोह (गुहेरा) अर्थात् यह
जन्तु काले सर्पस गोहम उत्पन्न होता
है उसके नाम ३—गौधेर १ गौधार
२ गौधेय ३ ॥ ६ ॥

श्रावित्तु शल्य—

साहीके नाम २-आविद् १ शल्य २ ॥
-स्तलोमि शलली शललं शलम् ॥

साहीके परोंके नाम-३शलली
१ शलल २ शल ३ ॥

वातप्रमीर्वातमृगः-

शीघ्रगामी मृगविशेषके नाम २-
वातप्रमी १ वातमृग २ ॥

-कोकस्त्वीहामृगो वृकः ॥ ७ ॥

भेडियेके नाम ३-कोक १ ईहा-
मृग २ वृक ३ ॥ ७ ॥

मृगे कुरंगवातायुहरिणाजिनयो-
नयः ।

मृगके नाम ५ -मृग १ कुरङ्ग २
वातायु ३ हरिण ४ अजिनयोनि ५ ॥

ऐणेयमेण्याश्रमाद्य-

हरिणके चर्म मांसादिका नाम १-
ऐणेय १ ॥

-मेणस्यैण-

हरिणके चर्म मांसादिका नाम १-ऐण १ ॥

-मुभे त्रिषु ॥ ८ ॥

ऐणेय और ऐण ये शब्द तीनों
लिगोंमें होते हैं ॥ ८ ॥

कदली कन्दली चीनश्चमूरुप्रि-
यकावपि । समरूश्चेति हरिणा
अमी अजिनयोनयः ॥ ९ ॥

मृगोंके भेद ७-कदलिन् १ कन्द-

लिन् २ चीन ३ चमूरु ४ प्रियक ५
समरू ६ हरिण ७ ॥ ९ ॥

कृष्णसाररुन्यंकुरकुशम्बररौहि-
षाः । गोकर्णपृषतैणश्यरोहिताश्च-
मरो मृगाः १० ॥

तथा मृगोंके भेद १२-कृष्णसार
१ रुद्र २ न्यंकु ३ रंकु ४ शम्बर ५
रौहिष ६ गोकर्ण ७ पृषत ८ एण ९
शश्य १० रोहित ११ चमर १२ ॥ १० ॥

गन्धर्वः शरभो रामः सुमरो
गवयः शशः । इत्यादयो मृगे-
न्द्राद्या गवाद्याः पशुजातयः ॥ ११ ॥

तथा मृगोंके भेद ६ - गन्धर्व १
शरभ २ राम ३ सुमर ४ गवय ५ शश
६ इस प्रकार मृग आदि और सिंह
आदि तथा गौआदि पशुजाति कह-
लाते हैं ॥ ११ ॥

उन्दुरुमूर्षकोऽप्याखु-

चूहेके नाम ३-उन्दुरु १ मूषक २
आखु ३ ॥

-गिरिका बालमूषिका ।

छोटी चुहियाके नाम २-गिरिका
बालमूषिका २ ॥

सरटः कृकलासः स्या-

गिरगटक नाम २-सरट १ कृक-
लास २ ॥

-न्मुसली गृहगोघिका ॥ १२ ॥

छपकलीके नाम २—मुसली १
गृहगोधिका २ ॥—१२ ॥

लूता स्त्री तन्तुवायोर्णनाभमर्क-
टकाः समाः ।

मकडीके नाम ४—लूता १ तन्तुवाय
२ ऊर्णनाभ ३ मर्कटक ४ ॥

नीलंगुस्तु कृमिः—
कीटविशेषके नाम २—नीलंगु १ कृमि २ ।

—कर्णजलौकाः शतपद्युभे ॥ १३ ॥
कानखजरेके नाम २—कर्णजलौकस्
१ शतपदी २ ॥ १३ ॥

वृश्चिकः शूककीटः स्या—
ऊनी वस्त्रके खानेवाले कीडेके नाम
२—वृश्चिक १ शूककीट २ ॥

—दलिद्रोणौ तु वृश्चिके ।
बीछूके नाम ३—अलि १ द्रोण २
वृश्चिक ३ ॥

पारावतः कलरवः कपोतो—
कबूतरके नाम ३—पारावत १
कलरव २ कपोत ३ ॥

—ऽथ शशादनः ॥ १४ ॥

पत्री श्येन—

बाजके नाम ३—शशादन १ ॥
॥ १४ ॥ पत्रिन् २ श्येन ३ ॥

—उलूकस्तु वायसारातिपेचकौ ।

उलूके नाम ३—उलूक १ वायसा-
राति २ पेचक ३ ॥

व्याघ्राटः स्याद्भरद्वाजः—

भरद्वाज पक्षीके नाम २—व्याघ्राट
१ भरद्वाज २ ॥

खञ्जरीटस्तु खञ्जनः ॥ १५ ॥
खञ्जनके नाम २—खञ्जरीट १ ॥

खञ्जन २ ॥ १५ ॥

—लोहपृष्ठस्तु कङ्कः स्या—
कङ्क पक्षीके नाम २—लोहपृष्ठ १ कङ्क २ ॥

—दथ चाषः किक्कीदिविः ।
नीलकण्ठके नाम २—चाष १
किक्कीदिवि २ ॥

कलिङ्गभृङ्गधूम्याटा—
मस्तकचूडपक्षीके नाम ३—
कलिङ्ग २ भृङ्ग २ धूम्याट ३ ॥

—अथ स्याच्छतपत्रकः ॥ १६ ॥
दार्वाघाटो—

खुटबढई पक्षीके नाम २—शतप-
त्रक १ ॥ १६ ॥ दार्वाघाट २ ॥

—ऽथ सारङ्गस्तोककश्चातकः
समाः ।

पपीहा अर्थात् चातकके नाम ३—
सारङ्ग १ तोकक २ चातक ३ ॥

कृकवाकुस्ताम्रचूडः कुक्कुटश्चर-
णायुधः ॥ १७ ॥

मुरगेके नाम ४—कृकवाकु १ ताम्र-
चूड २ कुक्कुट ३ चरणायुध ४ ॥ १७ ॥

चटकः कलविद्धः स्यात्—
 चिरोंटे (चिडे) के नाम २—
 चटक १ कळविंक २ ॥
 —तस्य स्त्री चटका—
 चिडियाका नाम १—चटका १ ॥
 —तयोः । पुमपत्ये चाटकैरः—
 इनके बच्चेका नाम १—चाटकैर १ ॥
 —स्त्र्यपत्ये चटकैव सा ॥ १८ ॥
 इनके बच्चीका नाम १—चटका १ ॥ १८ ॥
 कर्करेटुः करेटुः स्यात्—
 एक प्रकारके अशुभ शब्द करनेवाले
 पक्षीके नाम २—कर्करेटु १ करेटु २ ॥
 —कृकणकक्रौ समौ ।
 चिडियाविशेषके नाम २—कृकण १
 ककर २ ॥
 वनप्रियः परभृतः कोकिलः
 पिक इत्यापि ॥ १९ ॥
 कोयलके नाम ४—वनप्रिय १
 परभृत २ कोकिल ३ पिक ४ ॥ १९ ॥
 काके तुः करटारिष्टबलिपुष्टसकृ-
 त्प्रजाः । ध्वाङ्क्षात्मघोषपरभृ-
 त्तलिभुगवायसा अपि ॥ २० ॥
 कौवेके नाम १०—काक १ करट
 २ अरिष्ट ३ बलिपुष्ट ४ सकृत्प्रज ५
 ध्वाङ्क्ष ६ आत्मघोष ७ परभृत ८
 बलिभुज ९ वायस १० ॥ २० ॥

द्रोणकाकस्तु काकोलो—
 डोम कौवेके नाम २—द्रोणकाक १
 काकोल २ ॥
 —दात्यूहः कालकण्ठकः ।
 काले कौवेके नाम २—दात्यूह
 कालकण्ठक २ ॥
 आतापिचिल्लौ—
 चीलके नाम २—आतापि १ चिल्ल २
 —दाक्षाय्यगृध्रौ—
 गीवके नाम २—दाक्षाय्य १ गृध्र २ ॥
 —कीरशुकौ—
 तोतेके नाम २—कीर १ शुक २ ॥
 —समौ ॥ २१ ॥
 आतापि, और चिल्ल, दाक्षाय्य और
 गृध्र, तथा कीर और शुक शब्द समा-
 नलिङ्ग हैं ॥ २१ ॥
 कुङ्कक्रौञ्चौ—
 कौञ्चपक्षीके नाम २—कुङ्कु १ कौञ्च २ ॥
 —ऽथ वकः कहः—
 वगुलेके नाम २—वक १ कह २ ॥
 पुष्कराहस्तु सारसः ।
 सारसके नाम २—पुष्कराह १ सारस २
 कोकश्चक्रश्चक्रवाको रथाङ्गाहय-
 नामकः— ॥ २२ ॥
 चकई चक्रवाके नाम ४—कोक १
 चक्र २ चक्रवाक ३ रथाङ्ग ४ ॥ २२ ॥

कादम्बः कलहंसः स्या—

वर्तक पक्षीके नाम २—कादम्ब १
कलहंस २ ॥

—दुत्क्रोशकुररौ समौ ।

कुररी पक्षीके नाम २—उत्क्रोश १ ॥ २५ ॥
कुरर २ ॥

हंसास्तु श्वेतगरुतश्चक्रांगा मा-
नसौकसः ॥ २३ ॥

हंसके नाम ४—हंस १, श्वेतगरुत्
२ चक्रांग ३ मानसौकस ४ ॥ २३ ॥

राजहंसास्तु ते चञ्चुचरणै-
ल्योहितैः सिताः ।

जिन हंसोंकी चोंच और पैर लाल
हों और देह उज्ज्वल हो उन हंसोंका
नाम १—राजहंस १ ॥

मलिनैर्मल्लिकाक्षस्ते—

जिन हंसोंके चरणादि मैले हों
उनका नाम १—मल्लिकाक्ष १ ॥

—वार्तिराष्ट्राः सितेतैः ॥ २४ ॥

जिनके चोंच और चरण काले हों उन
हंसोंका नाम १—वार्तिराष्ट्र १ ॥ २४ ॥

शरारिराटिराडिश्च—

आडी पक्षीके नाम ३—शरारि १
आटि २ आडि ३ ॥

—बलाका विसकण्ठिका ।

बगुलेके दूसरी जातिके नाम २—
बलाका १ विसकण्ठिका २ ॥

हंसस्य योषिद्वरटा—

हंसनीका नाम १—वरटा १ ॥

—सारसस्य तु लक्ष्मणा २५ ॥

सारसकी स्त्रीका नाम १—लक्ष्मणा

१ ॥ २५ ॥

जतुकाऽजिनपत्रा स्यात्—

चिमगादरके नाम २—जतुका १
अजिनपत्रा २ ॥

—परोष्णी तैलपायिका ।

चपरा पक्षीके नाम २—परोष्णी
१ तैलपायिका २ ॥

वर्वणा मक्षिका नीला—

मक्खीके नाम ३—वर्वणा १
मक्षिका २ नीला ३ ॥

—सरघा मधुमक्षिका ॥ २६ ॥

शहदकी मक्खीके नाम २—सरघा
१ मधुमक्षिका २ ॥ २६ ॥

पतङ्गिका पुत्तिका स्या—

छोटी मधुमक्खीके नाम २ ॥
पतङ्गिका १ पुत्तिका २ ॥

—दंशस्तु वनमक्षिका ।

डांसके नाम २—दंश १ वनमक्षिका २ ॥
दंशी तज्जातिरल्पा स्या—

छोटे डांसका नाम १—दंशी १ ॥

—द्रन्धोली वरटा द्वयोः ॥ २७ ॥

गन्धोली मक्खीके नाम २—गंधोली
१ वरटा २ ॥ २७ ॥

भृंगारी श्रुका चीरी झिलि-
का च समा इमाः ।

झींगरके नाम ४-भृंगारी १
श्रुका २ चीरी ३ झिलिका ४ ॥

समौ पतंगशलभौ-

पतंगके नाम-२-पतंग १शलभ २ ॥

-खद्योतो ज्योतिरिङ्गणः ॥ २८ ॥

जुगुनू कीड़ेके नाम २-खद्योत
१ ज्योतिरिङ्गण २ ॥ २८ ॥

मधुव्रतो मधुकरो मधुलिप्प-
धुपालिनः । द्विरेफपुष्पलिङ्गभृ-
गषट्पदभ्रमरालयः ॥ २९ ॥

भँवरेके नाम ११-मधुव्रत १ मधु-
कर २ मधुलिह ३ मधुष ४ अलिन् ५
द्विरेफ ६ पुष्पलिह ७ भृङ्ग ८ षट्पद
९ भ्रमर १० अलि ११ ॥ २९ ॥

मयूरो बर्हिणो बर्ही नीलकण्ठो
भुजंगभुक् । शिखावलः शिखी
केकी मेघनादानुलास्यपि ॥ ३० ॥

मोरके नाम २-मयूर १ बर्हिण २
बर्हिन् ३ नीलकण्ठ ४ भुजंगभुज् ५ शिखा-
वल ६ शिखिन् ७ कैकिन् ८ मेघ-
नादानुलासिन् ९ ॥ ३० ॥

केका वाणी मयूरस्य-

मोरके शब्दका नाम १-केका १ ॥

समौ चन्द्रकमेचकौ ।

मोरके परोंपर चन्द्राकार चिहोंके
नाम २-चन्द्रक १ मेचक २ ॥

शिखा चूडा-

मोरकी चोटीके नाम २-शिखा १
चूडा २ ॥

-शिखण्डस्तु पिच्छवर्हे नपुं-
सके ॥ ३१ ॥

मोरके परोंके नाम ३-शिखण्ड १
पिच्छ २ वर्ह ३ ॥ ३१ ॥

खगे विहंगविहगविहंगमविहा-
यसः । शकुन्तिपक्षिशकुनिशकुन्त-
शकुनद्विजाः ॥ ३२ ॥ पतत्रिपत्रि-
पतगपतत्पत्ररथाण्डजाः । नगौ-
कोवाजिविकिरविषिकिरपतत्रयः ॥

॥ ३३ ॥ नीडोद्धवा गरुत्मन्तः
पित्सन्तो नभसंगमाः ।

पक्षीमात्रके नाम २७-खग १ वि-
हंग २ विहग ३ विहंगम ४ विहायस् ५
शकुन्ति ६ पक्षिन् ७ शकुनि ८ शकुन्त
९ शकुन १० द्विज ११ ॥ ३२ ॥
पतत्रिन् १२ पत्रिन् १३ पतग १४
पतत् १५ पत्ररथ १६ अण्डज १७
नगौकस् १८ वाजिन् १९ विकिर २०
वि २१ विष्किर २२ पतत्रि २३
॥ ३३ ॥ नीडोद्धव २४ गरुत्मत् २५
पित्सत् २६ नभसंगम २७ ॥

तेषां विशेषा हारीतो मधुः
कारण्डवः प्लवः ॥ ३४ ॥ तित्तिरिः

कुक्कुभो लावो जीवजविश्व-
कोरकः । कोयष्टिकष्टिष्टिभको

वर्तको वर्तिकादयः ॥ ३५ ॥

पक्षियोंके भेद १३-हारीत १

महु २ कारण्डव ३ प्लव ४ ॥ ३४ ॥

तित्तिरि ५ कुक्कुभ ६ लाव ७ जीव-

जीव ८ चकोरकः ९ कोयष्टिक १०

टिट्टिभक ११ वर्तक १२ वर्तिका १३

इत्यादि ॥ ३५ ॥

गरुत्पक्षच्छदाः पत्रं पतत्रं च
तनूरुहम् ।

पक्षियोंके परोंके नाम ६-गरुत् १

पक्ष २ छद ३ पत्र ४ पतत्र ५ तनूरुह ६ ॥

स्त्री पक्षतिः पक्षमूलं-

पक्षियोंक बाजके नाम २-

पक्षति १ पक्षमूल २ ॥

-चञ्चुघ्नोटिरुभे स्त्रियौ ॥ ३६ ॥

चोंचके नाम २-चञ्चु १

त्रोटि २ ॥ ३६ ॥

प्रडीनोड्डीनसंडीनान्येताः खग-

गतिक्रियाः ।

पक्षियोंकी चालके भेद ३ -

प्रडीन १ उड्डीन २ संडीन ३ ॥

पेशी कोशो द्विहीनेऽण्डं-

अण्डेके नाम ३-पेशी १ कोश २

अण्ड ॥ ३ ॥

-कुलायो नीडमस्त्रियाम् ॥ ३७ ॥

पक्षियोंके घरके नाम २-कुलाय

१ नीड २ ॥ ३७ ॥

पोतः पाकोऽर्भकोऽडिम्भः पृथुकः

शावकः शिशुः ।

पक्षियोंके वा साधारण बच्चोंके

नाम ७-पोत १ पाक २ अर्भक ३

डिम्भ ४ पृथुक ५ शाकक शिशु ७ ॥

स्त्रीपुंसौ मिथुनं द्वन्द्वं-

स्त्रीपुरुषके जोडेके नाम ३-

स्त्रीपुंस १ मिथुन २ द्वन्द्व ३ ॥

-युग्मं तु युगलं युगम् ॥ ३ ॥

जोडेके नाम ३ युग्म १ युगल २

युग ३ ॥ ३८ ॥

समूहो निवहव्यूहसंदोहविसर-

व्रजाः । स्तोमौघनिकरव्रात-

वारसंघातसंचयाः ॥ ३९ ॥ समु-

दायः समुदयः समवायश्चयो

गणः । स्त्रियां तु संहतिर्वृन्दं

निकुरम्बं कदम्बकम् ॥ ४० ॥

समूहके नाम २२-समूह १

निवह २ व्यूह ३ सन्दोह ४ विसर ५

व्रज ६ स्तोम ७ ओघ ८ निकर ९

व्रात १० वार ११ संघात १२

संचय १३ ॥ ३९ ॥ समुदाय १४

समुदय १५ समवाय १६ चय १७

गण १८ संहति १९ वृन्द २० नि-

कुरम्ब २१ कदम्बक २२ ॥ ४० ॥

वृन्दभेदाः—

अथ समूहोंके भेद कहते हैं ॥

—समैर्वर्गः—

जीव अजीव एकही जातिके
समूहका नाम १—वर्ग १ ॥

—संघसार्थौ तु जन्तुभिः ।

केवल प्राणियोंके समूहके नाम २—
संघ १ सार्थ २ ॥

सजातीयैः कुलं—

एक जातिके ही प्राणियोंके समूहका नाम १—कुल १ ॥

—यूथस्तिरश्वां पुनपुंसकम् ४१॥

पक्षियोंके समूहका नाम १—
यूथ १ ॥ ४१ ॥

पशूनां समजो—

पशुओंके समूहका नाम १—समज १

—ऽन्येषां समाजो—

पक्षी और पशुओंसे दूसरोंके समूहका नाम १ समाज २ ॥

—ऽथ सधर्मिणाम् ।

स्यान्निकायः—

एक धर्मावलंबियोंके समूहका नाम—१ निकाय १ ॥

—पुञ्जराशी वृत्करः कूटम-
स्त्रियाम् ॥ ४२ ॥

अज्ञादिक ऊंचे ढेरके नाम ४—
पुञ्ज १ राशि २ उत्कर ३ कूट ४ ॥ ४२ ॥

कापोतशौकमायूरतैत्तिरादीनि

तद्वर्णे ।

(कबूतरोंके समूहका नाम) कापोत ॥
(तोतोंके समूहका नाम) शौक ॥
(मयूरोंके समूहका नाम) मायूर ॥ (तीव-
रोंके समूहका नाम) तैत्तिर इत्यादि ॥

गृहासक्ताः पक्षिमृगाश्छेकास्ते
गृह्यकाश्च ते ॥ ४३ ॥

घरके पाले हुए मृगपक्षी आदिके
नाम २—छेक १ गृह्यक २ ॥ ४३ ॥

इति सिंहादिवर्गः ॥ ५ ॥

अथ मनुष्यवर्गः ६.

मनुष्या मानुषा मर्त्या मनुजा
मानवा नराः ।

मनुष्यमात्रके नाम ६—मनुष्य १
मानुष २ मर्त्य ३ मनुज ४ मानव ५ नर ६ ॥

स्पृः पुमांसः पञ्चजनाः पुरुषाः
पूरुषा नराः ॥ १ ॥

मनुष्यजातिपुरुषके नाम ५—पुंस्
१ पञ्चजन २ पुरुष ३ पूरुष ४
नृ ५ ॥ १ ॥

स्त्री योषिदबला योषा नारी
सीमंतिनी वधूः । प्रतीपदर्शिनी
वामा वनिता महिला तथा ॥ २ ॥

स्त्रीके नाम ११—स्त्री १ योषित्व २
अबला ३ योषा ४ नारी ५ सीमंतिनी ६ ॥

चतु ७ प्रतिपदर्शिनी ८ वामा ९ वनिता
१० महिला ११ ॥ २ ॥

विशेषा—

स्त्रियोंके विशेषभेद कहते हैं ॥

—स्वङ्गना भीरुः कामिनी
वामलोचना । प्रमदा मानिनी
कान्ता ललना च नितम्बिनी

॥ ३ ॥ सुन्दरी रमणी रामा—

अच्छे अंगोंवाली स्त्रीका नाम १—

अंगना १ ॥ डरभूत स्त्रीका नाम १—

भीरु १ ॥ कामयुतस्त्रीका नाम १—

कामिनी १ ॥ सुन्दरनेत्रोंवाली स्त्रीका

नाम १—वामलोचना १ ॥ बहुत कामवती

स्त्रीका नाम १—प्रमदा १ ॥ प्रणयको-

पवाली स्त्रीका नाम १—मानिनी १ ॥

मन हरनेवाली स्त्रीका नाम १—कान्ता

१ ॥ दुलारी स्त्रीके नाम २—ललना १

नितम्बिनी २ ॥ ३ ॥ सुन्दरअंगोंवाली

स्त्रीका नाम १—सुन्दरी १ ॥ जिसमें

अतिचित्ररमित हो उस स्त्रीका नाम

१—रमणी १ ॥ विहारके योग्य

स्त्रीका नामा १—रामा १ ॥

—कोपना सैव भामिनी ।

कोपवाली स्त्रीके नाम २—कोपना १

भामिनी २ ॥

वरारोहा मत्तकाशिन्युत्तमा

वरवर्णिनी ॥ ४ ॥

बहुत ही उत्तम स्त्रीके नाम ४—
वरारोहा १ मत्तकाशिनी २ उत्तमा ३
वरवर्णिनी ४ ॥ ४ ॥

कृताभिषेका महिषी—

जिस रानीका अभिषेक हुआ हो

उसका नाम १—महिषी १ ॥

—भोगिन्योऽन्या नृपस्त्रियः ।

महिषीको छोड़ राजाकी अन्य स्त्रि-

योंका नाम १—भोगिनी १ ॥

पत्नी पाणिगृहीती च द्वितीया

सहधर्मिणी ॥ ५ ॥ भार्या जा-

याथ पुंभूमि दाराः—

व्याही हुई स्त्रीके नाम ७—पत्नी १

पाणिगृहीती २ द्वितीया ३ सहधर्मिणी

४ ॥ ५ ॥ भार्या ५ जाया ६ दार पुं० व० ७

स्यात्तु कुटुम्बिनी ।

पुरन्ध्री—

जिस स्त्रीके पतिपुत्र दोनों विध-

मान हों उसके नाम २—कुटुम्बिनी १

पुरन्ध्री २ ॥

—सुचरित्रा तु सती साध्वी

पतिव्रता ॥ ६ ॥

पतिव्रता स्त्रीके नाम ४—सुचरित्रा १

सती २ साध्वी ३ पतिव्रता ४ ॥ ६ ॥

कृतसापत्निकाध्यूढाधिर्विन्ना—

जिसके बहुतसी स्त्रियां हों उनमें

जो प्रथम व्याही गई हो उसके नाम ३—

कृतसापत्निका १ अघ्यूढा २ अधि- उस स्त्रीके नाम २—चिरण्टी १ ॥
विज्ञा ३ ॥ सुवासिनी २ ॥

—ऽथ स्वयंवरा ।

पतिंवरा च वर्या—

जो अपने आप स्वयंवरादिमें पति-
की इच्छा करे उस स्त्रीके नाम ३—
स्वयंवरा १ पतिंवरा २ वर्या ३ ॥

—ऽथ कुलस्त्री कुलपालिका ॥७॥

कुलवती स्त्रीके नाम २—कुल-
स्त्री १ कुलपालिका २ ॥ ७ ॥

कन्या कुमारी—

पांच वर्षकी कन्याके नाम २—
कन्या १ कुमारी २ ॥

—गौरी तु नग्निकाऽनागतार्तवा ।

दशवर्षकी कन्याके नाम ३—गौरी
१ नग्निका २ अनागतार्तवा ३ ॥

स्यान्मध्यमा दृष्टरजा—

जिसको रजोवर्ध हो जाय उस
स्त्रीका नाम १—मध्यमा १ ॥

—स्तरुणी युवतिः समे ॥ ८ ॥

युवा स्त्रीके नाम २—तरुणी १
युवती २ ॥ ८ ॥

समाः स्नुषाजनीवध्व—

बहू (पुत्रवधू) के नाम ३—
स्नुषा १ जनी २ वधू ३ ॥

—श्रिरण्टी तु सुवासिनी ।

जो कि किंचित् युवावस्थाको प्राप्त
व्याही हुई निज पिताके घरमें रहती हो

इच्छावती कामुका स्या—

जो घनादिकी इच्छा करती हो उस
स्त्रीके नाम २—इच्छावती १ कामुका २ ॥

—दृषस्यन्ती तु काककी ॥ ९ ॥

भैथुनकी इच्छा करनेवाली स्त्रीके
नाम २—दृषस्यन्ती १ कामुकी २ ॥ ९ ॥

कान्तार्थिनी तु या याति संके-
तं साऽभिसारिका ।

जो पतिकी इच्छा कर कामार्त हो
संकेत स्थानको जावे उस स्त्रीका नाम
१—अभिसारिका १ ॥

पुंश्चली धर्षिणी बन्धक्यसती
कुलदेवरी ॥ १० ॥ स्वैरिणी पां-
शुला च स्या—

व्यभिचारिणी स्त्रीके नाम ८—
पुंश्चली १ धर्षिणी २ बन्धकी ३ असती
४ कुलटा ५ इत्वरी ६ ॥ १० ॥ स्वैरिणी
७ पांशुला ८ ॥

—दशिध्वी शिशुना विना ।
विनापुत्रवाली स्त्रीका नाम १—अशि-
ध्वी १ ॥

अवीरा निष्पतिसुता—
जिसके पति पुत्र न हों उस स्त्रीका
नाम १—अवीरा १ ॥

—विश्वस्ताविधवे समे ॥ ११ ॥
विधवा स्त्रीके नाम २—विश्वस्ता १
विधवा २ ॥ ११ ॥

आलिः सखी वयस्याय-

सखी वा साथके खेलनेवाली स्त्रीके
नाम ३-आलि १ सखी २ वयस्या ३॥

-पतिवत्नी सभर्तृका ।

जिस स्त्रीका पति जीता हो उसके
नाम २-पतिवत्नी १ सभर्तृका २ ॥

वृद्धा पलिक्री-

बूढ़ी स्त्रीके नाम २-वृद्धा १ पलिक्री २

-प्राज्ञी तु प्रज्ञा-

कुछ कुछ समझदार स्त्रीके नाम २-
प्राज्ञी १ प्रज्ञा २ ॥

-प्राज्ञा तु धीमती ॥ १२ ॥

अतिबुद्धिमती स्त्रीके नाम २-प्राज्ञा
१ धीमती २ ॥ १२ ॥

शूद्री शूद्रस्य भार्या स्या-

चाहे अन्य जातिभी हो पर शूद्रकी
स्त्री हो उस स्त्रीका नाम १-शूद्री १ ॥

-च्छूद्रा तज्जातिरेव च ।

शूद्रजातिका नाम १-शूद्रा १ ॥

आभीरी तु महाशूद्री जातिपुं-
योगयोः समा ॥ १३ ॥

अहिरिनिके नाम २-आभीरी १
महाशूद्री २ ॥ १३ ॥

अर्याणी स्वयमर्या स्यात्-

वैनीके नाम २-अर्याणी १
अर्या २ ॥

-क्षत्रिया क्षत्रियाण्यपि ॥

क्षत्रियानीके नाम २-क्षत्रिया १

क्षत्रियाणी २ ॥

उपाध्यायाप्युपाध्यायी-

पंडितानीके नाम २-उपाध्याया १

उपाध्यायी २ ॥

-स्यादाचार्यापि च स्वतः ॥ १४ ॥

जो अपने आप मंत्रोंके अर्थ कहस-
के उसका नाम १-आचार्या १ ॥ १४ ॥

आचार्यानी तु पुंयोगे-

चाहे मंत्रादिकी व्याख्या न करसके
पर आचार्यकी स्त्री हो उसका नाम १-

आचार्यानी १ ॥

-स्यादर्या-

तैसेही अर्य (वैश्य) की स्त्रीका
नाम १-अर्या १ ॥

-क्षत्रिया तथा ।

क्षत्रियकी स्त्रीका नाम १-क्षत्रिया १

उपाध्यायान्युपाध्यायायी-

पढानेवालेकी स्त्रीके इसी प्रकारके
नाम २-उपाध्यायानी १ उपा-

ध्यायी २ ॥

-पोटा स्त्री पुंसलक्षणा ॥ १५ ॥

डाढीमूँछ आदियुक्त स्त्रीका नाम १-

पोटा १ ॥ १५ ॥

वीरपत्नी वीरभार्या-

वीरकी स्त्रीके नाम २-वीरपत्नी १
वीरभार्या २ ॥

—वीरमाता तु वीरसूः ।

वीरकी माताके नाम २—वीरमातृ
१ वीरसू २ ॥

जातापत्या प्रजाता च प्रसूता च
प्रसूतिका ॥ १६ ॥

जिसके बालक पैदा हुआ हो उस
स्त्रीके नाम ४—जातापत्या १ प्रजाता
२ प्रसूता ३ प्रसूतिका ४ ॥ १६ ॥

स्त्री नम्रिका कोटवी स्याद्—
नंगी स्त्रीके नाम २—नम्रिका १ कोटवी २ ॥

—दूती संचारिके समे ।

दूतीके नाम २—दूती १ संचारिका २ ॥

कात्यायन्यर्धवृद्धा या काषायव-
सनाऽधवा ॥ १७ ॥

गेरु आदिसे रंगे हुए वस्त्र पहननेवाली
कुछ वृद्ध विधवा स्त्रीका नाम १—
कात्यायनी १ ॥ १७ ॥

सैरन्ध्री परवेश्मस्था स्ववशा
शिल्पकारिका ॥

अपनी इच्छाके अनुसार पराये गृह-
में रहकर शिल्पकार्य करनेवाली स्त्रीका
नाम १—सैरन्ध्री १ ॥

असिक्री स्याद्वृद्धा या प्रेष्याऽ-
न्तः पुरचारिणी ॥ १८ ॥

घरके भीतर सेवा आदि कार्य कर-
नेवाली जवानस्त्रीका नाम १—असिक्री
१ ॥ १८ ॥

वारस्त्री गणिका वेश्या रूपा-

जीवा--

वेश्याके नाम ४—वारस्त्री १
गणिका २ वेश्या ३ रूपाजीवा ४ ॥

—ऽय सा जनैः ।

सत्कृता वारमुख्या स्यात्—

जिसका पुरुष अधिक सत्कार करे
अर्थात् सबमें श्रेष्ठ वेश्याका नाम १—
वारमुख्या १ ॥

—कुट्टनी शम्भली समे ॥ १९ ॥

कुट्टनीके नाम २—कुट्टनी १ ॥
शम्भली २ ॥ १९ ॥

विप्रश्निका त्वीक्षणिका दैवज्ञा-

सामुद्रिक आदि शास्त्रानुसार लक्षण
जानकर शुभाशुभ फल कहनेवाली स्त्री-
के नाम ३—विप्रश्निका १ ईक्षणिका २
दैवज्ञा ३ ॥

—ऽय रजस्वला ।

स्त्रीवर्भिण्यविरात्रेयी मलिनी
पुष्पवत्यपि ॥ २० ॥ ऋतुमत्य-
पुष्क्यापि—

रजस्वला स्त्रीके नाम ८—रजस्वला १
स्त्रीवर्भिणी २ अवित्रात्रेयी ४ मलिनी ५
पुष्पवती ६ ॥ २० ॥ ऋतुमती ७
उदक्या ८ ॥

—स्याद्रजःपुष्पमार्तवम् ॥

स्त्रीके मासिक रजोवर्धनके नाम ३—
रजसू १ पुष्प २ आर्तव ३ ॥

श्रद्धालुर्दोहदवती—

गर्भके समय अनेक प्रकारकी
इच्छा करनेवाली स्त्रीके नाम २—श्रद्धा-
लु १ दोहदवती २ ॥

—निष्कला विगतार्तवा ॥ २१ ॥

रजोहीन स्त्रीके नाम २—निष्कला
१ विगतार्तवा २ ॥ २१ ॥

आपन्नासत्त्वा स्याद्गुर्विण्यन्त-
वर्त्नी च गर्भिणी ।

गर्भवाली स्त्रीके नाम ४—आप-
न्नसत्त्वा १ गुर्विणी २ अन्तर्वर्त्नी ३
गर्भिणी ४ ॥

गाणिकादेस्तु गाणिक्यं गा-
भिणं यौवतं गणे ॥ २२ ॥

वेश्याओंके समूहका नाम १—गाणि-
क्य १ ॥ गर्भिणियोंके समूहका नाम
१—गाभिण १ ॥ युवतियोंके समूहका
नाम १—यौवत १ ॥ २२ ॥

पुनर्भूदिधिषूरूढा द्वि—

जिस स्त्रीका विवाहसंस्कार
द्वितीयवार हो उस स्त्रीके नाम २—
पुनर्भू १ दिधिषू २ ॥

—स्तस्या दिधिषु पतिः ।

उसके पतिके नाम १—दिधिषू १ ॥

स तु द्विजोऽग्नेदिधिषूः सैव
यस्य कुटुम्बिनी ॥ २३ ॥

जिसका द्वितीयवार विवाहसंस्कार

हो वह स्त्री और उसका पति उन
दोनोंसे उत्पन्न बालकका नाम
अग्नेदिधिषू १ ॥ २३ ॥

कानीनः कन्यकाजातः सुतो—

कन्यासे उत्पन्न हुए पुत्रके नाम २—
कानीन १ कन्यकाजात २ ॥

—ऽथ सुभगासुतः ।

सौभागिनेयः—

सौभाग्यवती स्त्रीके पुत्रके नाम २—
सुभगासुत १ सौभागिनेय २ ॥

—स्यात्पारस्त्रिण्यस्तु परस्त्रियाः २ ४ ॥

परस्त्रीके पुत्रका नाम १—पार-
स्त्रिण्य १ ॥ २४ ॥

पैतृष्वसेयः स्यात्पैतृष्वस्त्रीयश्च
पितृष्वसुः । सुतो—

पिताकी बहन अर्थात् भूवाके
पुत्रके नाम २—पैतृष्वसेय १ पैतृष्व-
स्त्रीय २ ॥

—मातृष्वसुश्चैवं—

माँकी पुत्रके नाम २—मातृ-
ष्वसेय १ मातृष्वस्त्रीय २ ॥

—वैमात्रेयो विमातृजः ॥ २५ ॥

सौतेले भाईके नाम २—वैमात्रेय
१ विमातृज २ ॥ २५ ॥

अथ बान्धाकिनेयः स्याद्वन्धु-
लश्चासतीसुतः । कौलदेरः कौ-
लदेयो—

कुलटाके पुत्रके नाम ५-
बान्धकिनेय १ बन्धुल २ असतीसुत
३ कौलटेर ४ कौलटेय ५ ॥

-भिक्षुकी तु सती यदि ॥२६॥
तदा कौलटिनेयोऽस्याः कौल
ट्योऽपि चात्मजः ।

जो सती भिक्षाके निमित्त घरोंमें
फिरै ॥ २६ ॥ उसके पुत्रके नाम २-
कौलटिनेय १ कौलटेय २ ॥

आत्मजस्तनयःसूनुःसुतः पुत्रः-
पुत्रके नाम ५-आत्मज १ तनय
२ सूनु ३ सुत ४ पुत्र ५ ॥

-स्त्रियां त्वमी ॥ २७ ॥

आहुर्दुहितरं सर्वे-

जो पुत्रके नाम स्त्रीलिंगमें हों तो
पुत्रीके नाम हो जाते हैं ॥ २७ ॥

-ऽपत्यं तोकं तयोः समे ।

पुत्र पुत्री साधारणके नाम २-
अपत्य १ तोक २ ॥

-स्वजाते त्वौरसोरस्यौ-

सगेपुत्रके नाम २-औरस १
उरस्य २ ॥

-तातस्तु जनकः पिता ॥२८॥

पिताके नाम ३-तात १ जनक २
पितृ ३ ॥ २८ ॥

जनयित्री प्रसूमाता जननी-

माताके नाम ४ -जनयित्री १
प्रसू २ मातृ ३ जननी ४ ॥

-भगिनी स्वसा ।

बहिनके नाम २-भगिनी १
स्वसृ २ ॥

ननान्दा तु स्वसा पत्यु-

ननन्दका नाम १-ननान्द १ ॥

-नैप्त्री पौत्री सुतात्मजा ॥२९॥

नातिनिके नाम ३-नप्त्री १
पौत्री २ सुतात्मजा ३ ॥ २९ ॥

भार्यास्तु भ्रातृवर्गस्य यातरः

स्युः परस्परम् ।

आपसमें भ्रातृवर्गकी स्त्रियोंका नाम
१-यातृ १ ॥

प्रजावती भ्रातृजाया-

भौजाईके नाम २-प्रजावती १
भ्रातृजाया २ ॥

-मातुलानी तु मातुली ॥३०॥

मामीके नाम २-मातुलानी
१ मातुली २ ॥ ३० ॥

पतिपत्न्योः प्रसूः श्वश्रूः-

पति और स्त्रीकी माताका नाम
१-श्वश्रू १ ॥

-श्वशुरस्तु पिता तयोः ।

पति और स्त्रीके पिताका नाम १-
श्वशुर १ ॥

पितुर्भ्राता पितृव्यः स्या-

चाचा या ताऊका नाम १-पितृव्य १ ॥
-न्मातुर्भ्राता तु मातुलः ॥ ३१ ॥

मामाके नाम २-मातुर्भ्रातृ १-
मातुल २ ॥ ३१ ॥

श्यालाः स्युर्भ्रातरः पत्न्याः-

शालेका नाम १-श्याल १॥

-स्वामिनो देवृदेवरौ ।

देवरके नाम २-देवृ १ देवर २॥

स्वस्त्रीयो भागिनेयः स्या-

भानजेके नाम २-स्वस्त्रीय १

भागिनेय २ ॥

-जामाता दुहितुः पतिः॥३२॥

जमाईके नाम २-जामातृ १

दुहितुःपति २ ॥ ३२ ॥

पितामहः पितृपिता-

दादाके नाम २-पितामह १

पितृपितृ २ ॥

-तत्पिता प्रपितामहः ।

परदादाका नाम १-प्रपितामह ॥

मातुर्मातामहाद्येवं-

इस प्रकार (नानाका नाम) माता-

मह (परनानाका) प्रमातामह ॥

सपिण्डास्तु सनाभयः ॥ ३३ ॥

सपिण्डके नाम २-सपिण्ड १

सनाभि २ ॥ ३३ ॥

समानोदर्यसोदर्यसगर्भ्यसहजाः

समाः ।

सगे भाईके नाम ४-समानोदर्य १

सोदर्य २ सगर्भ्य ३ सहज ४ ॥

सगोत्रबान्धवज्ञातिवन्धुस्वस्व-

जनाः समाः ॥ ३४ ॥

एक गोत्रवालोंके अर्थात् समगोत्रि-

योंके नाम ६-सगोत्र १ बान्धव २

ज्ञाति ३ बन्धु ४ स्वप्स्वजन ६॥३४॥

ज्ञातेयं बन्धुता तेषां क्रमाद्भा-

वसम्बुहयोः ।

बिरादरीके भावका नाम १-ज्ञातेय

१ ॥ परिवारके सम्बुहका नाम १-

बन्धुता १ ॥

धवः प्रियः पतिभर्ता-

पतिके नाम ४-धव १ प्रिय २

पति ३ भर्तृ ४ ॥

-जारस्तूपपतिः समौ ॥ ३५ ॥

जिसके साथ व्याही हो उससे अ-

न्यसे मैथुन करती हो तो उस पतिके

नाम २-जार १ उपपति २॥३५॥

अमृते जारजः कुण्डो-

आपने पतिके जीते ही अन्य पतिसे

जो पुत्र हो उसका नाम १-कुण्ड १ ॥

-मृते भर्तारि गोलकः ।

जो पतिके मरनेपर अन्य पतिसे उत्प-

न्न हो उसका नाम १-गोलक १ ॥

भात्रीयो भ्रातृजो-

भतीजेके नाम २-भात्रीय १

भ्रातृज २॥

-भ्रातृभागिन्यौ भ्रातराबुभौ॥३६॥

बहिनभाईके नाम २—आतृभगिनी
(न्यौ) १ आतृ (तरौ) २ ॥ ३६ ॥

मातापितरौ पितरौ मातर-
पितरौ प्रसूजनयितारौ ।

जहां मातापिताको साथ ही कहना
हो उसके नाम ४—मातापितृ (तरौ)
१ पितृ (तरौ) २ मातरपितृ (तरौ)
३ प्रसूजनयितृ (तरौ) ४ ॥

श्वश्रूश्वशुरौ श्वशुरौ—

ऐसे ही सासु ससुरके नाम २—
श्वश्रूश्वशुर (रौ) १ श्वशुर (रौ) २ ॥

—पुत्रौ पुत्रश्च दुहिता च ॥ ३७ ॥

इसी प्रकार कन्यापुत्रका नाम १ ॥

पुत्र (त्रौ) १ ॥ ३७ ॥

दंपती जंपती जायापती अर्यापती
च तौ ।

स्त्रीपुरुषके इकडे नाम ४—दंपति
(ती) १ जंपति (ती) २ जायापति
(ती) २ अर्यापति (ती) ४ ॥

गर्भाशयो जरायुः स्या—

गर्भस्थानके नाम २—गर्भाशय १
जरायु २ ॥

—दुलवं च कललोऽस्त्रियाम् ॥ ३८ ॥

गर्भवन्धनके नाम २—उल्व १
कलल २ ॥ ३८ ॥

सूतिमासो वैजननो—

गर्भ रहनेके नवमें वा दशमें मासके

नाम जिसमें बालक पैदा होता है २—
सूतिमास १ वैजनन २ ॥

—गर्भो भूण इमौ समौ ।

गर्भके नाम २—गर्भ १ भूण २ ॥
तृतीयाप्रकृतः षण्डः क्लीबः
षण्डो नपुंसके ॥ ३९ ॥

हीजडेके नाम ५—तृतीयाप्रकृति
१ षण्ड २ क्लीब ३ षण्ड ४ नपुंसक
५ ॥ ३९ ॥

शिशुत्वं शैशवं बाल्यं—

लडकपनके नाम १—शिशुत्व
शैशव २ बाल्य ३ ॥

—तारुण्यं यौवनं समे ।

जवानीके नाम २—तारुण्य १
यौवन २ ॥

स्यात्स्थाविरं तु वृद्धत्वं—

बुढापेके नाम २—स्थाविर १
वृद्धत्व २ ॥

—वृद्धसंवेऽपि वार्धकम् ॥ ४० ॥

बूढ़ोंके समूहका नाम १—वार्धक
१ ॥ ४० ॥

पलितं जरसा शौक्ल्यं केशादैः—

अतिबुढापेमें केश आदिकमें जरा
करिके जो सफेदी आती है उसका
नाम १—पलित १ ॥

—विस्त्रसा जरा ।

बुढाईके नाम २—विस्त्रसा १ जरा २ ॥

स्यादुत्तानशया डिम्भा स्तन-

पा च स्तनन्धयी ॥ ४१ ॥

दूधपिई छोटी लडकीके नाम ४-
उत्तानशया १ डिम्भा २ स्तनपा ३
स्तनन्वयी ४ ॥ ४१ ॥

बालस्तु स्यान्माणवको-
सोलह वर्षपर्यन्त लडकेके नाम २-
बाल १ माणवक २ ॥

-वयःस्थस्तरुणो युवा ।
जवानपुरुषके नाम ३-वयःस्थ १
तरुण २ युवन् ३ ॥

प्रवयाः स्थविरो वृद्धो जीनो
जीर्णो जरन्नपि ॥ ४२ ॥

बूढेके नाम ६-प्रवयस् १
स्थविर २ वृद्ध ३ जीन ४ जीर्ण ५
जरत् ६ ॥ ४२ ॥

वर्षीयान्दशमी ज्यायान्-
अतिबूढेके नाम ३-वर्षीयस् १
दशमिन् २ ज्यायस् ३ ॥

-पूर्वजस्त्वग्रियोऽग्रजः ।
ज्येष्ठ भाईके नाम ३-पूर्वज १
अग्रिय २ अग्रज ३ ॥

जघन्यजे स्युः कनिष्ठयवीयोऽव-
रजानुजाः ॥ ४३ ॥

छोटे भाईके नाम ५-जघन्यज १
कनिष्ठ २ यवीयस् ३ अवरज ४
अनुज ५ ॥ ४३ ॥

अमांसो दुर्बलश्छातो-
दुबलेके नाम ३-अमांस १
दुर्बल २ छात ३ ॥

बलवान्मांसलोऽसलः ।

बलवान्के नाम ३-बलवत् १
मांसल २ असल ३ ॥

तुन्दिलस्तुन्दिभस्तुन्दी बृहत्कुक्षिः
पिचण्डिलः ॥ ४४ ॥

बड़े पेटवालेके नाम ५-तुन्दिल
तुन्दिभ २ तुन्दिन् ३ बृहत्कुक्षि ४
पिचण्डिल ॥ ४४ ॥

अवटीटोऽवनाटश्चावभ्रटो नत-
नासिके ।

चपटी नाकवालेके नाम ३-अव-
टीट १ अवनाट २ अवभ्रट ३

केशवः केशिकः केशी-
अच्छे बालवालेके नाम ३-केशव १
केशिक २ केशिन् ३ ॥

बालिनो बालिभः भौ ॥ ४५ ॥
जिसकी बुढ़ापेके मारे खाल सिकुर-
गयी हो उसके नाम २-बालिन १
बालिभ २ ॥ ४५ ॥

विकलांगस्त्वपोगण्डः-
जिसका अपनेहीसे कोई अंग अधिक
वा कम हो उसके नाम २-विक-
लांग १ अपोगण्ड २ ॥

खर्वो ह्रस्वश्च वामनः ।
बौनेके नाम ३-खर्व १ ह्रस्व २
वामन ३ ॥

खरणाः स्यात्खरणसो-

जिसकी तीखी नाक हो उसके
नाम २—खरणस् १ खरणस २ ॥

विग्रस्तु गतनासिकः ॥ ४६ ॥

नकटेके नाम २—विग्र १ गतना-
सिक २ ॥ ४६ ॥

खुरणाः स्यात्खुरणसः—

जिसकी पशुके खुरकी सदृश
नासिका हो उसके नाम २— खुरणस्
१ खुरणस २ ॥

प्रजुः प्रगतजानुकः ।

वातआदि रोगसे जिसके घुटने
बहुत दूर २ होगये हों उसके नाम २—
प्रजु १ प्रगतजानुक २ ॥

ऊर्ध्वजुर्ध्वजानुः स्यात्—

जिसके घुटने ऊँचे हों उसके नाम २—
ऊर्ध्वजु १ ऊर्ध्वजानु २ ॥

—संजुः संहतजानुकः ॥ ४७ ॥

जिसके घुटने मिले हुए हों उसके
नाम २—संजु १ संहतजानुक २ ॥ ४७ ॥

स्यादेडे बधिरः—

बहिरैके नाम २—एड १ बधिर २ ॥

—कुब्जे गडुलः—

कुबडेके नाम २—कुब्ज १ गडुल २ ॥

—कुकरे कुणिः ।

जिसके हातमें रोगादिसे कुछ वि-
कार हो उसके नाम २—कुकर १ कुणि २ ॥

पृश्निल्पतनौ—

जिसका बहुत ही छोटा शरीर हो
उसके नाम २—पृश्नि १ अल्पतनु २ ॥

—श्रोणः पंगौ—

लूलेके नाम २—श्रोण १ पंगु २ ॥

—मुण्डस्तु मुण्डिते ॥ ४८ ॥

जिसका शिर मुँडाहुआ हो उसके

नाम २—मुण्ड १ मुण्डित २ ॥ ४८ ॥

—वलिरः केकरे—

भेडे (जिसके नेत्रकी पुतली फिरती
हो) उसके नाम २—वलिर १ केकर २ ॥

—खोडे खञ्ज—

लंगडेके नाम २—खोड १ खञ्ज २ ॥

—खिषु जरावराः ।

जडुलः कालकः पिप्लु—

जिसके अंगमें लशुनाकारका चिह्न
हो उसके नाम ३—जडुल १ कालक २
पिप्लु ३

—स्तिलकं स्तिलकालकः ॥ ४९ ॥

देहके तिलके नाम २—तिलक १
तिलकालक २ ॥ ४९ ॥

अनामयं स्यादारोग्यं—

विना रोगके नाम २—अनामय १
आरोग्य २ ॥

—चिकित्सा रुक्प्रतिक्रिया ।

इलाज करनेके नाम २—चिकित्सा १
रुक्प्रतिक्रिया २ ॥

भेषजौषधभेषज्यान्वगदो जायु-
रित्यपि ॥ ५० ॥

औषधके नाम ५—भेषज १ औषध
२ भेषज्य ३ अगद ४ जायु ॥ ५० ॥

—स्त्री रुजुजा चोपतापरोगव्याधि-
गदाप्रयाः ।

रोगके नाम ७—रुज १ रुजा २
उपताप ३ रोग ४ व्याधि ५ गद ६
आमय ७ ॥

क्षयः शोषश्च यक्ष्मा च—

क्षय रोगके नाम ३—क्षय १ शोष
२ यक्ष्मन् ३ ॥

—प्रतिश्यायस्तु पीनसः ॥ ५१ ॥

पीनसरोगके नाम २—प्रतिश्याय
१ पीनस २ ॥ ५१ ॥

—स्त्री क्षुत्क्षुतं क्षवः पुंसि—

छीकके नाम ३—क्षुत् १ क्षुत २ क्षव ३ ॥

—कासस्तु क्षवथुः पुमान् ।

खांसीके नाम २—कास १ क्षवथु २ ॥

शोफस्तु श्वयथुः शोथः—

सूजनके नाम ३—शोफ १ श्वयथु
२ शोथ ३ ॥

—पादस्फोटो विपादिका ॥ ५२ ॥

विवायी रोगके नाम २—पाद-
स्फोट १ विपादिका २ ॥ ५२ ॥

किलाससिध्मे—

सेहुवाँ (सीप) के नाम २—
किलास १ सिध्म २ ॥

कच्छां तु पामपामे विचर्चिका ।

खाजुरोगके नाम ४—कच्छू १
पामन् २ पामा ३ विचर्चिका ४ ॥

कण्डूः खर्जुश्च कण्डूया—

खुजलीके नाम ३—कण्डू १ खर्जूर
कण्डूया ३ ॥

—विस्फोटः पिटकोऽस्त्रियाम्
॥ ५३ ॥

फोडेके नाम २—विस्फोट १ पिटक
२ ॥ ५३ ॥

व्रणोऽस्त्रियामीर्ममरुः क्लीबे—

घावके नाम ३—व्रण १ ईर्मरु २ अरुसू ३ ॥

—नाडीव्रणः पुमान् ।

नासूरका नाम १—नाडीव्रण १ ॥

कोठो मण्डलकं—

जो गोल उज्ज्वल चन्दे पड जाते
हैं उस कोठके नाम २—कोठ १
मण्डलक २ ॥

—कुष्ठश्चित्रे—

छाजनके नाम २—कुष्ठ १ चित्र २ ॥

—दुर्नामकार्शसी ॥ ५४ ॥

बवासीरके नाम २—दुर्नामक १
अशसू २ ॥ ५४ ॥

आनाहस्तु विवन्धः स्याद्—

कजई जिसमें मल मूत्र रुक जाय उस
रोगके नाम २—आनाह १ विवन्ध २ ॥

—ग्रहणी रुक्प्रवाहिका ।

संग्रहणी रोगके नाम २—ग्रहणी
१ प्रवाहिका २ ॥

प्रच्छदिका वमिश्च स्त्री पुमांस्तु
वमथुः समाः ॥ ५५ ॥

उलटी अर्थात् वमनके नाम ३—
प्रच्छदिका १ वमि २ वमथु ३ ॥ ५५ ॥

व्याधिभेदा विद्रधिः स्त्री ज्वरभे-
द्भगन्दराः ।

व्यरथिया (एक प्रकारका फोडा) का
नाम १—विद्रधि १ ॥ ज्वरका नाम १—
ज्वर १ ॥ प्रमेहका नाम १—मेह १ ॥
भगन्दर अर्थात् गुदसमीपके फोडेका
नाम १—भगन्दर १ ॥

अश्मरी मूत्रकृच्छ्रं स्यात्—
कर्करोग अर्थात् पथरीरोगके नाम
२—अश्मरी १ मूत्रकृच्छ्र २ ॥

—पूर्वे शुक्रावधेस्त्रिषु ॥ ५६ ॥

यहांसे लेकर शुक्रशब्दके पहले २ के
शब्द तीनों लिंगोंमें होते हैं ॥ ५६ ॥

रोगहार्यगदंकारो भिषग्वैद्यौ
चिकित्सके ॥

वैद्यके नाम ५—रोगहारिन् १ अगदं-
कार २ भिषजू ३ वैद्य ४ चिकित्सक ५ ॥

वात्तो निरामयः कल्प उल्लाघो
निर्गतो गदात् ॥ ५७ ॥

रोगरहितके नाम ४—वार्त १ निरा-
मय २ कल्प ३ उल्लाघ ४ ॥ ५७ ॥

ग्लानग्लास्तू—

रोगवशसे क्षीण होजानेवालेके
नाम २—ग्लान १ ग्लास्तु २ ॥

—आमयावी विकृतो व्याधितो-
ऽपटुः ।

आतुरोऽभ्यमितोऽभ्यान्तः—
रोगीके नाम ७—आमयाविन् १
विकृत २ व्याधित ३ अपटु ४ आतुर
५ अभ्यमित ६ अभ्यान्त ७ ॥

—समौ पामनकच्छुरौ ॥ ५८ ॥
खुजलीवालेके नाम २—पामन १
कच्छुर २ ॥ ५८ ॥

दद्रुणो दद्रुरोगी स्या—
दद्रुरोगीके नाम २—दद्रुण १
दद्रुरोगिन् २ ॥

—दर्शोरोगयुतोऽर्शसः ।
बवासीरोगीका नाम १—अर्शस १ ॥
वातकी वातरोगी स्यात्—
वातरोगीके नाम २—वातकिन्
१ वातरोगिन् २ ॥

सातिसारोऽतिसारकी ॥ ५९ ॥
जिसको बहुत दस्त हों उसके नाम २—
सातिसार १ अतिसारकिन् २ ॥ ५९ ॥

स्युः क्लिन्नाक्षे चुल्लचिल्लपिप्प्लाः
क्लिन्नेऽक्षिण चाप्यमी ।

चुन्धेके नाम ४-क्लिन्नाक्ष १
चुल २ चिल ३ पिल ४ ॥

उन्मत्त उन्मादवति-

उन्मत्त अर्थात् वावलेके नाम २
उन्मत्त १ उन्मादवत् २ ॥

-श्लेष्मलः श्लेष्मणः कफो ॥ ६० ॥

कफरोगवालेके नाम ३-श्लेष्मल
१ श्लेष्मण २ कफिन् ३ ॥ ६० ॥

न्युब्जो भुग्ने रुजा-

कुबडेका नाम १-न्युब्ज १ ॥

-वृद्धनाभौ तुन्दिलतुन्दिभौ ।

जिसकी वातरोगसे नाभि बढजाय
उसके नाम ३-वृद्धनाभि १ तुन्दिल
२ तुन्दिभ ३ ॥

किलासी सिधमलो-

किलास (सीपू) रोगीके नाम २-

किलासिन् १ सिधमल २ ॥

-ऽन्योऽदृक्-

अन्धेके नाम २-अन्ध १
अदृक् २ ॥

मूर्छाले मूर्तमूर्छितौ ॥ ६१ ॥

बेहोशीके नाम ३-मूर्च्छाल १
मूर्त २ मूर्छित ३ ॥ ६१ ॥

शुक्रं तेजोरेतसी च बीजवी-
र्येन्द्रियाणि च ।

धातुक नाम ६-शुक्र १ तेजसू २
रेतसू २ बीज ४ वीर्य ५ इन्द्रिय ६ ॥

मायुः पित्तं-

पित्तके नाम २-मायु १ पित्त २ ॥

-कफः श्लेष्मा-

कफके नाम २-कफ १ श्लेष्मन् २ ॥

-स्त्रियां तु त्वगसुग्धरा ॥ ६२ ॥

खालके नाम २-त्वच् १ असृ-
ग्धरा २ ॥ ६२ ॥

पिशितं तरसं मांसं पल्लं
क्रव्यमामिषम् ।

मांसके नाम ६-पिशित १ तरस
२ मांस ३ पल्ल ३ क्रव्य २ आमिष ६ ॥

उत्तप्तं शुष्कमांसं स्यात्तद्वल्लूरं
त्रिलङ्गकम् ॥ ६३ ॥

सूखे मांसके नाम ३-उत्तप्त १
शुष्कमांस २ वल्लूर ३ ॥ ६३ ॥

रुधिरेऽसृगलोहितास्त्ररक्तक्षत-
जशोणितम् ।

रुधिरके नाम ७-रुधिर १ असृज्
२ लोहित ३ अस्त्र ४ रक्त ५ क्षतज
६ शोणित ७ ॥

बुक्काग्रमांसं-

कलेजेके नाम २-बुक्का १
अग्रमांस २ ॥

-हृदयं ह-

हृदयके नाम २-हृदय १ हृद् २ ॥

-न्मेदस्तु वषा वसा ॥ ६४ ॥

चरवीके नाम ३-मेदस १ वषा
२ वसा ३ ॥ ६४ ॥

पश्चाद्ग्रीवाशिरा मन्या-

गलेके पीछेकी नसका नाम १-
मन्या १ ॥

नाडी तु धमनिः शिरा ।

नाडीके नाम ३-नाडी १ धमनि
२ शिरा ३ ॥

तिलकं क्लोम-

शरीरके तिलके नाम २-तिलक
१ क्लोम २ ॥

-मस्तिष्कं गोर्द-

गुर्देके नाम २-मस्तिष्क १ गोर्द २ ॥

-किट्टं मलोऽस्त्रियाम् ॥ ६५ ॥

मैलेके नाम २-किट्ट १ मल २ ॥ ६५ ॥

अन्त्रं पुरीतद्-

आंतोंके नाम २-अन्त्र १ पुरीतत् ॥

-गुल्मस्तु प्लीहा पुं-

पलैया (तिली) रोगके नाम २-
गुल्म १ प्लीहन् २ ॥

-स्यथ वस्रसा । स्नायुः स्त्रियां-

नसके नाम २-वस्रसा १ स्नायु २ ॥

-कालखण्डयकृती तु समे

इमे ॥ ६६ ॥

पेटमें जो दहिनी ओर बविया हो
उसके नाम २-कालखण्ड १ यकृत्
२ ॥ ६६ ॥

सृणिका स्यान्दिनी लाला-

लारके नाम ३-सृणिका १
स्यान्दिनी २ लाला ३ ॥

-दूषिका नेत्रयोर्मलम् ।

कीचड (गीड) का नाम १-दूषिका १ ॥

मूत्रं प्रस्राव-

मूतके नाम २-मूत्र १ प्रस्राव २ ॥

-उच्चारवस्करौ शमलं शकृत्

॥ ६७ ॥ पुरीषं गूथवर्चस्कमस्त्री
विष्टाविशौ स्त्रियौ ।

विष्टाके नाम २-उच्चार १

अवस्कर २ शमल ३ शकृत् ४ ॥

॥ ६७ ॥ पुरीष ५ गूथ ६ वर्चस्क ७

विष्टा ८ विश ९ ॥

स्यात्कर्परः कपालोऽस्त्री-

कपालके नाम २-कर्पर १ कपाल २ ॥

कीकसं कुल्यमस्थि च ॥ ६८ ॥

हड्डीके नाम ३-कीकस १ कुल्य

२ अस्थि ३ ॥ ६८ ॥

स्याच्छरीरास्थि कंकालः-

खांकरका नाम १-कंकाल १ ॥

-पृष्ठास्थिन तु कशेरुका ।

पीठकी हड्डीका नाम १-कशेरुका १ ॥

शिरोस्थानि करोटिः स्त्री-

खोपडीका नाम १-करोटि १ ॥

-पार्श्वस्थानि तु पर्शुका ॥ ६९ ॥

पशलीका नाम १-पर्शुका १ ॥ ६९ ॥

अङ्गं प्रतीकोऽवयवोऽपघनो-

अङ्गके नाम ४-अंग १ प्रतीकर
अवयव ३ अपघन ४ ॥

—5थ कलेवरम् ।

गात्रं वपुः संहननं शरीरं वर्ष्म
विग्रहः ॥ ७० ॥ कायो देहः क्ली-
बपुंसोः स्त्रियां मूर्तिस्तनुस्तनूः ।

देहके नाम १२-कलेवर १ गात्र
२ वपुश्च ३ संहनन ४ शरीर ५ वर्ष्मन्
६ विग्रह ७ ॥ ७० ॥ काय ८ देह ९
मूर्ति १० तनु ११ तनू १२ ॥

पादाग्रं प्रपदं-

पांवके आगेके नाम २-पादाग्र १
प्रपद २ ॥

—पादः पदंघ्रिश्वरणोऽस्त्रियाम् ७१ ॥

पांवके नाम ४-पाद १ पद् २
अंघ्रि ३ चरण ४ ॥ ७१ ॥

तद्ग्रन्थी घुटिके गुल्फौ-

टांकनोंके नाम २-घुटिका १
गुल्फ २ ॥

—पुमान्पाणिस्तयोरधः ।

एडीका नाम १-पाणि १ ॥ ७४ ॥

जंघा तु प्रसृता-

जंघा (पीडी) के नाम २-जंघा
१ प्रसृता २ ॥

—जानूरुपर्वाष्ठीवदस्त्रियाम् ७२

जानुके नाम ३-जानु १ ऊरु,
पर्वन् २ अष्ठीवत् ३ ॥ ७२ ॥

सक्थि क्लीवे पुमानूरु-

निरोहके नाम २-सक्थि १ ऊरु २ ॥

—स्तत्सन्धिः पुंसि वक्ष्णः ।

टिड्डनीका नाम १-वक्ष्ण १ ॥

गुदं त्वपानं पायुर्ना-

गुदाके नाम ३-गुद १ अपान २
पायु ३ ॥

वस्तिर्नाभेरधो द्वयोः ॥ ७३ ॥

जहां मूत्र रहता है अर्थात् पेडूका
नाम १-वस्ति २ ॥ ७३ ॥

कटो ना श्रोणिफलकं-

कमरके दोनों बगलके नाम ३-
कट १ श्रोणि २ फलक ३ ॥

—कटिः श्रोणिः ककुब्जती ।

कमरके नाम ३-कटि १ श्रोणि २
ककुब्जती ३ ॥

पश्चान्नितम्बः स्त्रीकट्याः-

स्त्रीके चूतरका नाम १-नितम्ब १ ॥

—क्लीवे तु जघनं पुरः ॥ ७४ ॥

स्त्रीके जांघका नाम १-जघन १ ॥

॥ ७४ ॥

कूपकौ तु नितम्बस्यौ द्वयहीने
कुकुन्दरे ।

नितम्बमें जो दो गड्ढे होते हैं
उनका नाम १-कुकुन्दर १ ॥

स्त्रियां स्फिचौ कटिप्रोथा-

कूलेके नाम २-स्फिच् १ कटिप्रोथ २ ॥

-वुपस्थो वक्ष्यमाणयोः॥७५॥
लिंगयोनिनाम १-उपस्थ १॥७५॥

भगं योनिर्द्वयोः-

योनि के नाम २-भग १ योनि २॥

-शिश्रो मेढ्रं मेहनशेफसी ।

लिंग के नाम ४-शिश्र १ मेढ्र २
मेहन ३ शेफस ४ ॥

मुष्कोऽण्डकोशो वृषणः-

अण्डकोश के नाम ३-मुष्क १

अण्डकोश २ वृषण ३ ॥

पृष्ठवंशाधरे त्रिकम् ॥ ७६ ॥

पीठ के बांस के नीचे जहां तीन
हाड मिले हैं उस जोड़ का नाम १-
त्रिक १ ॥ ७६ ॥

पिचण्डकुक्षी जठरोदरं तुन्दं-

पेट के नाम ५-पिचण्ड १ कुक्षि २
जठर ३ उदर ४ तुन्द ५ ॥

-स्तनौ कुचौ ।

कुच के नाम २-स्तन १ कुच २॥

चूचुकं तु कुचाग्रं स्या-

कुच के अग्रभाग के नाम २-
चूचुक १ कुचाग्र २ ॥

-न्न ना क्रोडं भुजान्तरम् ७७ ॥

गोद के नाम २-क्रोड १ भुजा-
न्तर २ ॥ ७७ ॥

उरो वत्सं च वक्षश्च-

हृदय के नाम ३-उरसू १ वत्स १
वक्षसू ३ ॥

-पृष्ठं तु चरमं तनोः ।

पीठ का नाम १-पृष्ठ १॥

स्कन्धो भुजशिरोऽसोऽस्त्री-

कंधे के नाम ३-स्कन्ध १ भुज-
शिरसू २ अंस ३ ॥

-सन्धी तस्यैव जत्रुणी ॥७८॥

हंसली का नाम १-जत्रु १ ॥७८॥

बाहुमूले उभे कक्षौ-

बगलों का नाम १-कक्ष १ ॥

पार्श्वमस्त्री तयोरधः ।

बगल के नीचे का नाम १-पार्श्व १॥

मध्यमं चावलग्रं च मध्योऽस्त्री-

पेट के नीचे का और कर के ऊप-
र के भाग के नाम ३-मध्यम १
अवलग्र २ मध्य ३ ॥

-द्वौ परौ द्वयोः ॥ ७९ ॥

भुजवाहू प्रवेष्टो दोः स्यात्-

बांह के नाम ४-॥७९॥ भुज १

बाहु २ प्रवेष्ट ३ दोसू ४ ॥

-कफोणिस्तु कूर्परः ।

कोनी के नाम २-कफोणि १
कूर्पर २ ॥

अस्योपरि प्रगण्डः स्यात्-

कोनी के ऊपर का नाम १-प्रगण्ड १॥

-प्रकोष्ठस्तस्य चाप्यधः ॥८०॥

कोनीके नीचेका नाम १—प्रकोष्ठ १
॥ ८० ॥

मणिवन्धादाकनिष्ठं करस्य
करभो वहिः ।

मणिवन्धसे कनिष्ठांगुलीपर्यन्तका
नाम १—करभ १ ॥

पञ्चशाखः शयः पाणि—
हाथके नाम ३—पञ्चशाख १
शय २ पाणि ३ ॥

—स्तर्जनीः स्यात्प्रदेशिनी ॥ ८१ ॥
हाथके अँगूठेके पासकी अंगुलीके नाम
२—तर्जनी १ प्रदेशिनी २ ॥ ८१ ॥

अंगुल्यः करशाखाः स्युः—
अंगुलियोंके नाम २—अंगुली १
करशाखा २ ॥

—पुंस्यंगुष्ठः—

अंगूठाका नाम १—अंगुष्ठ १ ॥

—प्रदेशिनी—

अंगूठाके पासवाली अंगुलीका
नाम १—प्रदेशिनी १ ॥

मध्यमाऽनामिका चापिकनिष्ठा
चेति ताः क्रमात् ॥ ८२ ॥

बीचवाली अंगुलीका नाम १—
मध्यमा १ ॥

बीचवाली और कनअंगुलीके बीच-
वालीका नाम १—अनामिका १ ॥

कन अंगुलीका नाम १—कनिष्ठा
१ ॥ ८२ ॥

पुनर्भवः कररुहो नखोऽस्त्री
नखरोऽस्त्रियाम् ।

नाखूनोंके नाम ४—पुनर्भव १
कररुह २ नख ३ नखर ४ ॥

प्रादेशतालगोकर्णास्तर्जन्यादि-
युते तते ॥ ८३ ॥
अंगुष्ठ तर्जनीतककी लम्बाईका
नाम १—प्रादेश १ ॥

अंगुष्ठ बीचवालीके फैलानेकी लंबा-
ईका नाम १—ताल १ ॥

अंगुष्ठ अनामिकाके फैलानेकी
लम्बाईका नाम १—गोकर्ण १ ॥ ८३ ॥

अंगुष्ठे सकनिष्ठे स्याद्वितस्ति-
द्वादशांगुलः ।

नापनेमें बिलस्तके नाम २—
वितस्ति १ द्वादशांगुल २ ॥

पाणौ चपेटप्रतलप्रहस्ता विस्तृ-
तांगुलौ ॥ ८४ ॥

थपडके नाम ३—चपेट १ प्रतल
२ प्रहस्त ३ ॥ ८४ ॥

द्वौ संहतौ संहतलप्रतलौ वाम-
दक्षिणौ ।

दुहत्थडेके नाम २—संहतल प्रतल २ ॥

पाणिर्विकुब्जः प्रसृति-
बुलूका नाम १—प्रसृति १ ॥

—स्तौ युतावज्जलिः पुमान् ॥ ८५ ॥

अंजलिका नाम १-अञ्जलि १ ॥ ८५ ॥

प्रकोष्ठे विस्तृतकरे हस्तो-

हाथका नाम १-हस्त १ ॥

-मुष्ट्या तु वद्धया ।

सरत्निः स्या-

मुट्टी बांधे हाथका नाम १-

(सरत्नि) रत्नि १ ॥

-दरत्निस्तु निष्कनिष्ठेन

मुष्टिना ॥ ८६ ॥

कनिअंगुलियांको छोडके मुट्टीबांधे

हाथका नाम १-अरत्नि १ ॥ ८६ ॥

व्यामो बाह्वोः सकरयोस्ततयोः
स्तिर्यगन्तरम् ।

हाथ फैलानेका नाम १-व्याम १ ॥

ऊर्ध्वविस्तृतदोः पाणिर्नृमाने

पौरुषं त्रिषु ॥ ८७ ॥

ऊपरको हाथ उठाके नापनेका

नाम १-पौरुष १ ॥ ८७ ॥

कण्ठो गलो-

गलेके नाम २-कण्ठ १ गल २ ॥

-ऽथ ग्रीवायां शिरोधिः

कन्धरेत्यपि ।

गर्दनके नाम ३-ग्रीवा १ शिरोधि २

कन्धरा ३ ॥

कम्बुग्रीवा त्रिरेखा सा-

तीन रेखासे युक्त गर्दनका नाम १-

कम्बुग्रीवा १ ॥

-ऽवटुर्घाटा कृकाटिका ॥ ८८ ॥

घांटीके नाम ३-अवटु १ घाटा

२ कृकाटिका ३ ॥ ८८ ॥

वक्रास्ये वदनं तुण्डमाननं

लपनं मुखम् ।

मुँहके नाम ७-वक्र १ आस्य

२ वदन ३ तुण्ड ४ आनन ५ लपन

६ मुख ७ ॥

कृबि घ्राणं गन्धवाहा घोणा

नासा च नासिका ॥ ८९ ॥

नाकके नाम ५-घ्राण १ गन्धवाहा २

घोणा ३ नासा ४ नासिका ५ ॥ ८९ ॥

ओष्ठाधरौ तु रदनच्छदौ

दशनवाससी ।

होठके नाम ४-ओष्ठ १ अधर २

रदनच्छद ३ दशनवाससी ४ ॥

अधस्ताच्चिबुकं-

ठोडीका नाम १-चिबुक १ ॥

-गण्डौ कपोलौ-

गालके नाम २-गण्ड १ कपोल २ ॥

-तत्परा हनुः ॥ ९० ॥

कनपटीका नाम १-हनु १ ॥ ९० ॥

रदना दशना दन्ता रदा-

दांतके नाम ४-रदन १ दशन २

दन्त ३ रद ४ ॥

-स्तालु तु काकुदम् ।

तालुएके नाम २-तालु १ काकुद २ ॥

रसज्ञा रसना जिह्वा—
जीभके नाम ३—रसज्ञा १ रसना
२ जिह्वा ३॥

प्रान्तावोष्ठस्य सृक्किणी ॥९१॥
होठोंके किनारोंका नाम १—
सृक्किणी १ ॥ ९१ ॥

ललाटमालिकं गोधि—
लिलारके नाम ३—ललाट १—
अलिक २ गोधि ३ ॥

—रुध्वं दृग्भ्यां भुवौ स्त्रियौ ॥

भौहका नाम १—भू १ ॥

कूर्चमस्त्री भुवोर्मध्यं—

भौहके बीचका नाम १—कूर्च १ ॥

तारकाक्ष्णः कनीनिका ॥ ९२ ॥

आंखके तिलका नाम १—तारका १ ॥ ९२ ॥

लोचनं नयनं नेत्रमीक्षणं

चक्षुरक्षिणी । दृग्दृष्टी चा—

आंखके नाम ८—लोचन १ नयन २

नेत्र ३ ईक्षण ४ चक्षुष् ५ अक्षि ६

दृशू ७ दृष्टि ८ ॥

—असु नेत्राम्बु रोदनं चास्त्र-

मश्रुच ॥ ९३ ॥

आंखके नाम ५—असु १ नेत्राम्बु २

रोदन ३ अस्त्र ४ अश्रु ५ ॥ ९३ ॥

अपाङ्गौ नेत्रयोरन्तौ—

आंखके किनारोंका नाम १—

अपाङ्ग १ ॥

—कटाक्षोऽपाङ्गदर्शने ।

अपाङ्गसे देखनेका नाम १—कटाक्ष १

कर्णशब्दग्रहौ श्रोत्रं श्रुतिः

स्त्री श्रवणं श्रवः ॥ ९४ ॥

कानके नाम ६—कर्ण १ शब्दग्रह २

श्रोत्र ३ श्रुति ४ श्रवण ५ श्रवस् ६ ॥ ९४ ॥

उत्तमाङ्गं शिरः शीर्षं मूर्ध्ना

मस्तकोऽस्त्रियाम् ।

शिरके नाम ५—उत्तमाङ्ग १ शिरस्

२ शीर्ष ३ मूधन् ४ मस्तक ५ ॥

चिकुरः कुन्तलो वालः कचः

केशः शिरोरुहः ॥ ९५ ॥

वालके नाम ६—चिकुर १ कुन्तल २

वाल ३ कच ४ केश ५ शिरोरुह ६ ॥ ९५ ॥

तद्वृन्दे कैशिकं कैश्यं—

वाल्लोंके समूहके नाम २—कैशिक १

कैश्य २ ॥

—मलकाश्चूर्णकुन्तलाः ।

टेढे वाल्लोंके नाम २—अलक १

चूर्णकुन्तल २ ॥

ते ललाटे भ्रमरकाः—

ललाटपर लटकते ढुण वाल्लोंका

नाम १—भ्रमरक १ ॥

—काकपक्षः शिखण्डकः ॥ ९६ ॥

जुलफोंके नाम २—काकपक्ष १

शिखण्डक २ ॥ ९६ ॥

कवरी केशवेशो—
 मांगके नाम २—कवरी १ केश-
 वेश २ ॥
 —ऽय धम्मिल्लः संयताः कचाः।
 बँधे हुए वालोंका नाम १ धम्मिल्ल १॥
 शिखा चूडा केशपाशी—
 चोटीके नाम ३—शिखा १ चूडा
 २ केशपाशी ३ ॥
 —व्रतिनस्तु सटा जटा ॥९७॥
 जटाके नाम २—सटा १ जटा २ ॥९७॥
 वेणिः प्रवेणी—
 तैलादि न लगानेके हेतु लटरे बाल
 हो जानेके नाम २—वेणि १ प्रवेणी २॥
 —शीर्षण्यशिरस्यौ विशदे कचे॥
 साफ बालोंके नाम २—शीर्षण्य
 १ शिरस्य २ ॥
 पाशः पक्षश्च हस्तश्च कला-
 पार्थाः कचात्परे ॥ ९८ ॥
 केशसमूहके नाम ३—केशपाश १—
 केशपक्ष २ कुन्तलहस्त इत्यादि ॥९८॥
 तनूरुहं रोम लोम—
 रोवेंके नाम ३—तनूरुह १ रोमन्
 २ लोमन् ३ ॥
 —तद्वृद्धौ श्मश्रु पुंमुखे ।
 डाढी मूछका नाम १—श्मश्रु १॥
 आकल्पवेधौ नेपथ्यं प्रतिकर्म
 प्रसाधनम् ॥ ९९ ॥

अलंकारकी शोभाके नाम ५—
 आकल्प १ वेध २ नेपथ्य ३ प्रतिक-
 र्मन् ४ प्रसाधन ५ ॥ ९९ ॥
 दशैते त्रि—
 यह आगे कहे दश शब्द तीनों
 लिंगोंमें होते हैं॥
 —ष्वलंकर्ताऽलंकरिष्णुश्च—
 अलंकार करनेवालेके नाम २—
 अलंकर्तृ १ अलंकरिष्णु २॥
 —मण्डितः ॥
 प्रसाधितोऽलङ्कृतश्च भूषितश्च
 परिष्कृतः ॥ १०० ॥
 अलंकार युक्तके नाम ५—मण्डित
 १ प्रसाधित २ अलंकृत ३ भूषित ४
 परिष्कृत ५ ॥ १०० ॥
 विश्राड् भ्राजिष्णुराचिष्णू—
 अलंकारादिसे अतिशोभित हुएके
 नाम ३—विभ्राज १ भ्राजिष्णु २—
 रोचिष्णु ३॥
 भूषणं स्यादलंक्रिया ।
 सँवारने वा सिंगारनेके नाम २
 भूषण १ अलंक्रिया २॥
 अलङ्कारस्त्वाभरणम् परिष्कारो
 विभूषणं ॥ १०१ ॥ मण्डनं चा—
 गहने आदिके नाम ५— अलंकार
 १ आभरण २ परिष्कार ३ विभूषण
 ४ ॥ १०१ ॥ मण्डन ५ ॥

—ऽथ मुकुटं किरीटं पुत्रपुंसकम् ।
मुकुटके नाम मुकुट १—किरीट २
दोनोंभी पुं० न० ॥

चूडामणिः शिरोरत्नं—
चोटीकी मणिके नाम २—चूडा—
मणि १ शिरोरत्न २ ॥

—तरलो हारमध्यगः ॥ १०२ ॥
जो हारके बीचमें सबसे बड़ा मणि
होता है उसका नाम १—तरल ॥ १०२ ॥

वालपाश्या पारितथ्या—
चोटीके गहनेके नाम २—वालपा-
श्या १ पारितथ्या २ ॥

—पत्रपाश्या ललाटिका ।
बेंदी वा टीकेके नाम २—पत्र-
पाश्या १ ललाटिका २ ॥

कर्णिका तालपत्रं स्यात्—
बाली वा तरकीके नाम २—क-
र्णिका १ तालपत्र २ ॥

—कुण्डलं कर्णवेष्टनम् ॥ १०३ ॥
सुवर्णादिरचित बालीके नाम २—
कुण्डल १ कर्णवेष्टन २ ॥ १०३ ॥

ग्रैवेयकं कण्ठभूषा— ॥
कण्ठी वा कण्ठके नाम २—ग्रैवे-
यक १ कण्ठभूषा २ ॥

—लम्बनं स्याललन्तिका ।
जो सूंडीतक लम्बी कण्ठी हो उस
कण्ठीके नाम २—लंबन १ ललन्तिका २ ॥

स्वर्णः प्रालम्बिका—
ऐसी ही यदि सोनेकी कण्ठी हो
तो उसकण्ठीका नाम १—प्रालम्बिका १ ॥

—ऽथोरःसूत्रिका मौक्तिकैः कृता
॥ १०४ ॥

और वैसीही मोतीसे गुथी हो तो
उसकानाम १—उरस्सूत्रिका १ ॥ १०४ ॥
हंगो मुक्तावली—

मोतीके हारके नाम २—हार १
मुक्तावली २ ॥

—देवच्छन्दोऽसौ शतयाष्टिका ।
जो सौ लडका हार हो उसका
नाम १ देवच्छन्द १ ॥

हारभेदा याष्टिभेदा गुच्छगुच्छा-
र्धगोस्तनाः ॥ १०५ ॥ अर्धहारो
माणवक एकावल्पेकयाष्टिका ।
सैव नक्षत्रमाला स्यात्सप्तविं-
शतिमौक्तिकैः ॥ १०६ ॥

बत्तीस लडका हार हो उसका नाम
१—गुच्छ १ ॥ जो २४ लडका हार
हो उसका नाम १—गुच्छार्ध १ ॥ चार
लडका हार हो उसका नाम १—गोस्तन
१ ॥ १०५ ॥ बारह लडका हार हो उस-
का नाम १—अर्द्धहार ३ ॥ बीस
लडका हार हो उसका नाम १—माण-
वक १ ॥ एक लडका हार हो उस-
का नाम १—एकावली १ ॥ वही

एक लड अगर सत्ताईस मोतियोंकी
हो तो उसका नाम १-नक्षत्रमाला
१ ॥ १०६ ॥

आवापकः पारिहार्यः कटक
वलयोऽस्त्रियाम् ।

पहुँचीके नाम ४-आवापक १
पारिहार्य २ कटक ३ वलय ४ ॥

केयूरमङ्गदं तुल्ये-

बाजवन्द आदि मुजाके गहनोंके
नाम २-केयूर १ अङ्गद २ ॥

-अंगुलीयकमूर्मिका ॥ १०७ ॥

छहे अंगूठीके नाम २-अंगुलीयक
१ ऊर्मिका २ ॥ १०७ ॥

साक्षरांगुलिमुद्रा सा-

मोहरसहित अंगूठीका नाम १-
अंगुलिमुद्रा १ ॥

-कंकणं करभूषणम् ।

कंकनके नाम २-कंकण २ कर-
भूषण २ ॥

स्त्रीकट्यां मेखला काञ्ची सप्तकी

रक्षना तथा ॥ १०८ ॥

छीवे सारसनं चा-

स्त्रीके कमरकी जंजीर अर्थात् मे-
खलाके नाम ५-मेखला १ काञ्ची २
सप्तकी ३ रक्षना ४ ॥ १०८ ॥ सारसन ५

-ऽथ पुंस्कट्यां शृङ्खलं त्रिषु ॥

पुरुषके जंजीरका नाम १-शृङ्खल १ ।

पादाङ्गदं तुलाकोटिर्मञ्जीरो नूपु-
रोऽस्त्रियाम् ॥ १०९ ॥

पैजण आदि स्त्रीके पांवके गहनेके
नाम ४-पादाङ्गद १ तुलाकोटि २-
मञ्जीर ३-नूपुर ४ ॥ १०९ ॥

हंसकः पादकटकः-

कडेके नाम २-हंसक १ पादकटक २ ॥

-किंकिणी क्षुद्रघण्टिका ।

ध्रुघुलके नाम २-किंकिणी १ क्षुद्र-
घण्टिका २ ॥

त्वक्फलकमिरोमाणि वस्त्र-
योनि-

वृक्षोंकी छाल फल और कीड़ोंके
रोम वस्त्रके उत्पन्न होनेके स्थान हैं ॥

-देश त्रिषु ॥ ११० ॥

यह दशों शब्द तीनों लिंगोंमें
होते हैं ॥

वालकं क्षौमादि-

वृक्ष आदिकी छालसे बने हुए
वस्त्रोंके नाम २-वालक १ क्षौम २ इत्यादि ॥

-फालं तु कार्पासं बादरं च
तत् ।

कपासके बने हुए वस्त्रोंके नाम ३-
फाल १ कार्पास २ बादर ३ ॥

कौशेयं कृमिकोशोत्थं-

रेशमीवस्त्रोंका नाम १-कौशेय १ ॥

—राङ्कवे मृगगेमजम् ॥ १११ ॥

ऊनी वस्त्रोका नाम १—राङ्कव १
॥ १११ ॥

अनाहतं निष्प्रवाणि तन्त्रकं
च नवाम्बरम् ।

कोरे वस्त्रके नाम ४—अनाहत १ नि-
ष्प्रवाणि २ तन्त्रक ३ नवाम्बर ४ ॥

तत्स्यादुद्गमनीयं यद्वैतयोर्वस्त्रयो-
र्युगम् ॥ ११२ ॥

धुले हुए दो वस्त्रोंके जोड़ेका नाम
१—उद्गमनीय १ ॥ ११२ ॥

पत्रोर्ण धौतकौशेयं—
धुले हुए रेशमी वस्त्रका नाम १—
पत्रोर्ण १ ॥

—बहुमूल्यं महाधनम् ।
बड़े मोलके वस्त्रादिका नाम १—
महाधन १ ॥

क्षौमं दुकूलं स्याद्—
डुपटेके नाम २—क्षौम १ दुकूल २ ॥

—हे तु निवीतं प्रावृतं त्रिषु ११३
कपड़ेके छारेके नाम २—निवीत
१ प्रावृत २ ॥ ११३ ॥

स्त्रियां बहुत्वे वस्त्रस्य दशाः
स्युर्वस्तयो द्वयोः ।

छीराका नाम १—दशा १ ॥
दैर्घ्यमायाम आरोहः—

कपड़े आदिकी लम्बाईके नाम ३—
दैर्घ्य १ आयाम २ आरोह ३ ॥

—परिणहो विशालता ॥ ११४ ॥

कपड़े आदिकी चौड़ाईके नाम २—
परिणाह १ विशालता २ ॥ ११४ ॥

पटच्चरं जीर्णवस्त्रं—
पुराने कपड़ेके नाम २—पटच्चर १
जीर्णवस्त्र २ ॥

—समौ नक्तककर्पटौ ।
फटे चीथरेके नाम १—नक्तक १
कर्पट २ ॥

वस्त्रमाच्छादनं वासश्चैलं वस्त्र-
नमंशुकम् ॥ ११५ ॥

कपड़ेमात्रके नाम ६—वस्त्र १ आ-
च्छादन २ वासस्त्र ३ चैल ४ वसन ५
अंशुक ६ ॥ ११५ ॥

सुचेलकः पटोऽस्त्री—
अच्छे वस्त्रके नाम २—सुचेलक १ पट २ ॥
—स्याद्वराशिः स्थूलशाटकः ।
मोटे वस्त्रके नाम २—वराशि १
स्थूलशाटक २ ॥

निचोलः प्रच्छदपटः—
पालकी आदिके ढकनेके वस्त्रक
नाम २—निचोल १ प्रच्छदपट २ ॥

—समौ रल्लककम्बलौ ॥ ११६ ॥
कम्बलके नाम २—रल्लक १ कम्बल
२ ॥ ११६ ॥

अन्तरियोपसंव्यानपरिधाना-
न्यधौशुकैः ।

धोतीके नाम ४-अन्तरीय १ उप-
संव्यान २ परिधान ३ अधोशुक ४ ॥

द्वौ प्रावारोत्तरासङ्गौ समौ
बृहतिका तथा ॥ ११७ ॥
संव्यानमुत्तरीयं च-

अंगोला(रुमाल आदि)के नाम-३
प्रावार १ उत्तरासंग २ बृहतिका ३
॥ ११७ ॥ संव्यान ४ उत्तरीय ५ ॥

चोलः कूर्पासकोऽस्त्रियाम् ।

चोलीके नाम २-चोल १ कूर्पासक २ ॥

नीशारः स्यात्प्रावरणे हिमा-
निलनिवारणे ॥ ११८ ॥

रजाईका नाम १-नीशार १ ॥ ११८ ॥

अधोरुकं वरस्त्रीणां स्याच्च-
ण्डातकमस्त्रियाम् ।

लहंगेका नाम १-चण्डातक १ ॥

स्यात्रिष्वप्रपदीनं तत्प्राप्नोत्या-
प्रपदं हि यत् ॥ ११९ ॥

लंबे लहंगेका नाम १-आप्रपदीन
१ ॥ ११९ ॥

अस्त्री वितानमुल्लोचो-

चंदोणके नाम २-वितान १
उल्लोच २ ॥

-दृष्याद्यं वस्त्रवेश्मनि ।

तम्बू वा डेराका नाम १-दृष्य १ ॥

प्रतिसीरा जवनिका स्यात्तिर-
स्कारिणी च सा ॥ १२० ॥

कनातके नाम ३-प्रतिसीरा १ जव-
निका २ तिरस्कारिणी ३ ॥ १२० ॥

परिकर्मांगसंस्कारः-

स्नानादि अंगसंस्कारके नाम २-
परिकर्मन् १ अंगसंस्कार २ ॥

-स्यान्मार्ष्टिर्मार्जना मृजा ।

पौछनेके नाम ३-मार्ष्टि १ मा-
र्जना २ मृजा ३ ॥

उद्धर्तनोत्सादने द्वे समे-

उवटनके नाम २-उद्धर्तन १
उत्सादन २ ॥

-आप्लाव आप्लवः ॥ १२२ ॥

स्नानं-

न्हानेके नाम ३-आप्लाव १ आप्लव
२ ॥ १२१ ॥ स्नान ३ ॥

-चर्चा तु चार्चिक्यं स्यासको-
चन्दनादिसे देहके लेपके नाम ३-
चर्चा १ चार्चिक्य २ स्यासक ३ ॥

-ऽथ प्रबोधनम् ।

अनुबोधः-

गन्धोमटनिके नाम २-प्रबोधन
१ अनुबोध २ ॥

-पत्रलेखापत्रांगुलिरिमे समे ॥ १२२ ॥

स्त्रियोंके गाल स्तनादिपर कस्तूरी
चन्दनसे की हुई चित्रकारीके नाम २-
पत्रलेखा १ पत्रांगुलि २ ॥ १२२ ॥

तमालपत्रतिलकचित्रकाणि
विशेषकम् । द्वितीयं च तुरीयं
च न स्त्रिया-

मस्तकमें चन्दन कस्तूरी आदिसे
टीका लगानेके नाम ४-तमालपत्र
१ तिलक २ चित्रक ३ विशेषक ४॥

-मथ कुंकुमम् ॥ १२३ ॥

काश्मीरजन्मग्निशिखं वरं बा-
ह्मीकपीतने । रक्तसंकोचपिशुनं
धीरं लोहितचन्दनम् ॥ १२४ ॥

केशरके नाम ११-कुंकुम १ ॥
१२३ ॥ काश्मीरजन्मन् २ अग्निशिख
३ वर ४ बाह्मीक ५ पीतन ६ रक्त-
संकोच ७ पिशुन ८ धीर ९ लोहित
१० चन्दन ११ ॥ १२४ ॥

लाक्षा राक्षा जतु क्लीवे यावो-
ऽलक्तो द्रुमामयः ।

महावरके नाम ६-लाक्षा १ राक्षा २
जतु ३ याव ४ अलक्त ५ द्रुमामय ६॥

लवङ्गं देवकुसुमं श्रीसंज्ञ-

लौंगके नाम ३-लवंग १ देव-
कुसुम २ श्रीसंज्ञ ३ ॥

-मथ जायकम् ॥ १२५ ॥

कालीयकं च कालानुसार्यं चा-

पीले चन्दनके नाम ३-जायक १॥
॥ १२५ ॥ कालीयक २ कालानुसार्य ३ ॥

-ऽथ समार्यकम् । वंशकागुरु-
राजारहलोहं कृमिजजोङ्गकम् १२६

अगरके नाम ६-वंशक १
अगुरु २ राजार्ह ३ लोह ४ कृमिज
जोङ्गक ६ ॥ १२६ ॥

कालागुर्वगुरुः-

काले अगरके नाम २-काला-
गुरु १ अगुरु २ ॥

-स्यात्तन्मंगल्या मल्लिगन्धि
यत् ।

अगरका भेद १-मंगल्या १ ॥

यक्षधूपः सर्जरसो रालसर्वर-
सावपि ॥ १२७ ॥ बहुरूपो-

रालके नाम ५-यक्षधूप १ ॥
सर्जरसराल ३ सर्वरस ४ ॥ १२७ ॥
बहुरूप ५ ॥

-ऽप्यथ वृकधूपकृत्रिमधूपकौ ॥

कृत्रिम धूपके नाम २-वृकधूप १
कृत्रिमधूप २ ॥

तुरुष्कः पिण्डकः सिंहो याव-
नो-

लोवानके नाम ४-तुरुष्क १
पिण्डक २ सिंह ३ यावन ४॥

-ऽप्यथ पायसः ॥ १२८ ॥

श्रीवासो वृकधूपोऽपि श्रविष्टसर-
लद्रवौ ।

देवदारु धूपके नाम ५-पायस १
॥ १२८ ॥ श्रीवास २ वृकधूप ३
श्रीवेष्ट ४ सरलद्रव ५ ॥

गृगनाभिर्मृगमदः कस्तूरी चा-
कस्तूरीके नाम ३-मृगनाभि १
मृगमद २ कस्तूरी ३ ॥

—ऽथ कोलकम् ॥ १२९ ॥

कंकोलकं कोशफल-

कंकोलके नाम ३-कोलक १ ॥

॥ १२९ ॥ कंकोलक २ कोशफल ३ ॥

—मय कर्पूरमस्त्रियाम् । घन-
सारश्चन्द्रसंज्ञः सिताश्रो हिमवा-
लुका ॥ १३० ॥

कर्पूरक नाम ५- कर्पूर १ घन-
सार २ चन्द्रसंज्ञ ३ सिताश्र ४ हिमवा-
लुका ५ ॥ १३० ॥

गन्धसारो मलयजो भद्रश्री-
श्चन्दनोऽस्त्रियाम् ।

मलयागिरि चन्दनके नाम ४-गन्ध-
सार १ मलयज २ भद्रश्री ३ चन्दन ४ ॥

तैलपर्णिकगोशीर्षे हरिचन्दन-
मस्त्रियाम् ॥ १३१ ॥

सफेद चन्दनका नाम १-तैलपर्णिक
१ ॥ जिसमें कमलके समान गन्ध हो

उस चन्दनका नाम १ गोशीर्ष १ ॥

कपिलवर्ण चन्दनका नाम १-
हरिचन्दन १ ॥ १३१ ॥

तिलपर्णी तु पत्रांगं रञ्जनं रक्त-
चन्दनम् । कुचन्दनं चा-

लालचन्दनके नाम ५-तिलपर्णी १
पत्रांग २ रञ्जन ३ रक्तचन्दन ४
कुचन्दन ५ ॥

—ऽथ जातीकोशजातिफले
समे ॥ १३२ ॥

जायफलके नाम २-जातीकोश १
जातीफल २ ॥ १३२ ॥

कर्पूरागरुकस्तूरीकंकोलैर्यक्षक-
र्दमः ।

कपूर अगर कस्तूरी और कंकोल
इनको बराबर मिलानेसे जो लेपन
बनता है उसका नाम १-यक्षकर्दम १ ॥

गात्रानुलेपनी वर्तिर्वर्णकं स्या-
द्विलेपनम् ॥ १३३ ॥

पिसी हुई लेपन वस्तुके नाम २-
गात्रानुलेपनी १ वर्ति २ ॥

धिसी(रगडी)हुई लेपन वस्तुके नाम
२-वर्णक १ विलेपन २ ॥ १३३ ॥

चूर्णानि वासयोगाः स्यु-

कपडछान करके जो गन्धवस्तु धोली
जाय उसके नाम २-चूर्ण १ वासयोग २ ॥

—भावितं वासितं त्रिषु ।

पुष्प इत्यादिसे बसायी हुई वस्तुके
नाम २-भावित १ वासित २ ॥